THE LIBRARY – THE UNIVERSITY OF JORDAN

הארץ

180 אג', שנת נ"ו, יום ו', י"א באייר תשל"ד, 3 במאי 1974 Vol. 56 / 16,761 / MAY 3 1974

רֶנוֹ בחסכון ראשון! 15 דגמים לכל מטרה RENAULT בני משה קרסו בע"מ

גרומיקו ייוועד כנראה עם ערפאת

מאת אליהו הכבי סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן, 2 (מיוחד ל"הארץ"). מוסקבה עדיין לא הודיעה רשמית על נסיעת אנדריי גרומיקו שנועדה כפי שנמסר ליום ו' (היום) לדמשק. שמועות אומרות, כי שר-החוץ הסובייטי ייוועד עם יאסר ערפאת ויזמין לביקור במוסקבה משלחת רשמית של אש"ף.

פרשנים אומרים, כי מוסקבה חותרת לכינוס מחדש של ועידת ז'נבה, שבו תיווצר אפשרות להידברות סובייטית-ישראלית שנמנעה עד כה.

ויכוח חריף בהנהלת הליברלים על הצעת שרון

חברי ההנהלה נחלקו בעד ונגד על כינון מפלגה מאוחדת של הליכוד

מאת סופר "הארץ" לענייני מפלגות

דרישת ח"כ אריאל שרון לבטל את מרכיבי הליכוד ולכונן מפלגה אחת, הועלתה אמש לראשונה בדיון בהנהלת המפלגה הליברלית. בדיון היו תומכים ומתנגדים להצעת שרון. מתנגדיו תקפו אותו בחריפות.

הנושא התעורר לאחר שיו"ר המפלגה, ח"כ אלימלך רימלט, מסר דיווח על דיון בהנהלה המפלגה.

(הסוף בעמוד 2, טור 7)

סורנסן: הצעת ג'קסון תיכשל

ניו יורק, 2 (עטס"א). — נסיונות הקונגרס להטיל הגבלות על הסחר עם ברה"מ, כל עוד מוגבלת זכות ההגירה מברה"מ, אין להם סיכויים — אמר תאודור סורנסן, מי שהיה יועצו של הנשיא ג'ון קנדי.

מר סורנסן נאם בסמינריון מנהלי מיפעלים עסקיים בניו-יורק. לדבריו, אין סיכוי ללחץ של הקונגרס ביחס שברה"מ מקבלת עתה כתוצאה מחירים גבוהים יותר הבירות יצוא הנפט הימודי הגלם האחרים שלה ועל כן היא זקוקה פחות מבעבר לאשראי אמריקאי.

ישראל לקיסינג'ר: הנסיגה לא צריכה לכלול את קונייטרה

שאלת עומק הנסיגה לא סוכמה אמש בשיחות * הושגה הבנה בעניין דילול הכוחות והנוכחות באיזור-החיץ * קיסינג'ר הוזהר שלא לתת התחייבויות בדמשק לנסיגות ישראליות נוספות בגולן

מאת מהי גילן
כתבו המדיני של "הארץ"

שאלת עומק נסיגתה של ישראל מעבר לקו הסגול לא סוכמה, ככל הנראה, בשיחות שקיים אתמול בישראל שר-החוץ האמריקאי, ד"ר הנרי קיסינג'ר. נראה, שד"ר קיסינג'ר חזר והבהיר לנציגיה הישראלים, כי אינו מאמין שסוריה תסכים להסכם הפרדה שבמסגרתו לא תהיה נסיגה ישראלית מעבר לקו הסגול, ובאופן יותר ספציפי — באיזור העיר קונייטרה.

מסתבר שהנציגים הישראלים לשיחות לא דחו על הסף אפשרות של

(הסוף בעמוד 2, טור 5)

ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר, נפרדת מד"ר הנרי קיסינג'ר ורעייתו ננסי, בתום ארוחה לכבודם בביתה ברחביה בירושלים. (צילום: שמואל רחמני)

חמשה חיילי צה"ל נהרגו ביומיים האחרונים * 3 נישבו

צה"ל הפגיז מחנות ליד דמשק והפציץ בעומק הפתחלנד

מאת זאב שיף,
סופרו הצבאי של "הארץ"

התרפה רציפות בתקריות בחזית הסורית חלה ביממה האחרונה. הסורים ביצעו פשיטה באזור החרמון והרגו חייל צה"ל ו-3 חיילים אחרים נישבו על-ידם. צה"ל הפגיז בתותחים מרחיקי קלוע את מחנות הצבא הגדולים בקטנא ובכיסואה, הסמוכים לדמשק. בתגובה ניסו הסורים להפגיז את אזור נפח ברמת-הגולן וכן את קונייטרה וחושניה.

מטוסינו המשיכו אתמול בפעילותם המיבצעית. מטוסים הופעלו גם נגד מטרות בעומק הפתחלנד, בעיקר ליד הכפר אל-עסא, שבסביבתו ישנם אנשי קומנדו סוריים.

בתקריות ביומיים האחרונים נהרגו 5 חיילי צה"ל, מהם 4 שלשום. חייל צה"ל אחר נפצע אתמול. 3 חיילים נרשמו כנעדרים.

החיילים שנפלו שלשום הם סגן-משנה מיכאה בלאו, בן 21 מכפר-יונה; טוראי דניאל אוחנון (20) מנתניה; טוראי רון הכהן (20) מהרצליה; טוראי יום פריזנט (19) מחיפה. החייל שנפל אתמול בחרמון הוא סמל ראשון רוני בילוס (22) מת"א.

שמות החיילים שנפלו שלשום נמסרו רק אתמול לפירסום כאחר שדובר צה"ל אינו מוציא בדרך כלל הודעה על נפילה חיילים לפני מסירת ידיעה למשפחות השכולות. 4 החיילים שנהרגו שלשום נהקעו בהפגזה במובלעה. 3 מהם מתו לשעה קלה לאחר שנפגעו. הרביעי, דניאל אוחנון, מת אתמול בבית-החולים.

נראה, כי הסורים החליטו לנקוט בשיטה דומה כשל צה"ל — חדירות אליכות לשטחו של הצד השני. כזכור, פירסם דובר צה"ל על 3 סיורים אליכים כאלה שביצע צה"ל בשטח הסורי, אחד מהם באיזור החרמון, שבהם נהרגו מספר חיילים סורים ואחד מהם נישבה.

בניסיון סורי לחזור לשטח המובלעת ולתקוף את כוחותינו היה בלילה שעבר בפינה הדרום-מזרחית של המובלעת, ליד עבאר. כאן ירו הסורים ממרחק ניכר מכטר פגזות בזוקה ומנשק קל. לא היו נפגעים לכוחותינו. בחרמון לעומת זאת זכו להצלחה. כוח סורי, כנראה של אנשי קומנדו, הדר משטח לבנון לאיזור שמדרום למוצב הסיא על צה"ל שעל החרמון. ב-11.15 בלילה הקיף הכוח הסורי נגמ"ש של צה"ל שנסע בדרך המובילה לשיא החרמון. אנשי הנגמ"ש השיבו באש. כשעה לאחר-מכן תקפו כוח אחר של צה"ל, גם הוא על הדרך המובילה לשיא, מדרום למקום התקיפה הראשון. הסורים טענו בהודעתם, כי אנשיהם הקפו "הגיון טנקים ישראלי".

אחד החיילים שניצב בבריח כנק

(הסוף בעמוד 2, טור 3)

המחבלים הפגיזו אמש את הר דב

מאת יהודה אריאל
סופר "הארץ"

המחבלים בפתחלנד הפגיזו אמש עם רדת הלילה עמדות של צה"ל בהר דב, בקרגטות 120 מ"מ. איש לא נפגע. הוחזרה אש חזקה לעבר מקורות הירי של המחבלים.

נראה, כי בימים האחרונים עושים המחבלים באיזור מאמצים להגביר את התקפותיהם על כוחותינו בהר דב. לא ברור האם הם רוצים להוכיח לכוחות הסורים הסמוכים לשטח הלבנוני באחרונה, כי הם פעילים, או שהם סבורים שאש נוספת על צה"ל בגיזרה זו תגרום לעיבוי כוחות בגיזרה הסורית.

מזג האוויר

בשבת: מעונן חלקית. מידות החום היום: ירושלים 12 עד 19 מעלות, ת"א 12 עד 22, רמת הגולן 12 עד 14, צפת 13 עד 20, חיפה 15 עד 21, טבריה 14 עד 26, באר-שבע 13 עד 24, אילת 21 עד 35, בפיק שלפה 20 עד 32 מעלות.

אסאד מזמין לסוריה צירי קונגרס מארה"ב

ביירות, 2 (יופ"ע). ציר הקונגרס, פאול פינדלי, אמר כאן היום, כי בשיחתו עם נשיא סוריה אמר לו אסאד שיזמין צירי קונגרס אמריקאים לבקר בסוריה בהזדמנות הקרובה ביותר.

פינדלי, העושה בסיור לימודים במזה"ת, אמר את הדברים בביירות לאחר שנפגש ביום ד' עם הנשיא הסורי. "הנשיא אסאד אמר לי, כי הוא מרשה לי בשמו להזמין צירי הקונגרס האמריקאי לבקר בסוריה בהזדמנות הראשונה" — אמר פינדלי.

פינדלי הציע לאסאד חילופי מהגרים וסטודנטים וכן צירי קונגרס ופרלמנט ככל שאפשר יותר מהר, בלי לחכות לכינון יחסים דיפלומטיים.

קיסינג'ר: גורל יהודי סוריה — עניינה הפנימי של דמשק

(ע). גורל יהודי סוריה הוא עניינה הפנימי של הממשלה הסורית — זאת כתב לפני שלושה שבועות ד"ר קיסינג'ר, באמצעות מזכירו, לגב' הרצליה לוקיי, מחיפה, שפנתה אליו בבקשה שיפעיל את השפעתו ויתערב למען היהודים שם.

במכתב נאמר עוד, שד"ר קיסינג'ר מעריך מאוד את הדאגה העמוקה של הגב' לוקיי לגבי גורל היהודים בסוריה. ממשלת ארה"ב מתנגדת בתוקף להפלייה על רקע דתי או גזעי. עד כמה שידוע לו, עומדת ממשלת סוריה להעמיד לדין 4 אנשים, שנטלו חלק ברצח 4 הצעירות היהודיות, שניסו להימלט מסוריה.

גב' לוקיי, שהיתה אסירת-ציון וישבה שנתיים בכלא בגדד, פנתה אתמול במברק חוזר לשר-החוץ אבא אבן ולד"ר קיסינג'ר, וביקשה את התערבותם למען יהודי סוריה.

מר אבן, שקיבל בזמנו מברק דומה מהגב' לוקיי, השיב לה, כי בשיחותיו עם ד"ר קיסינג'ר יעלה את פרשת היהודים בסוריה.

מדענים רוצים לערוך כנס סולידריות — במוסקבה

מאת רפאל רוטשטיין
סופר "הארץ" בניו-יורק

ניו יורק, 2 (מיוחד ל"הארץ"). על סמינר מדעי בינלאומי שייערך במוסקבה ב-1 ביולי ואשר בו ישתתפו מדענים מן המערב למדענים יהודים הסובלים מרדיפות, בדירת הפיסיקאי אלכסנדר וורונל, נמסר הערב כאן.

לא ידוע אם שלטונות בריה"מ יתירו את עריכת הסמינר. בין יוזמי הסמינר, פרופ' יובל נאמן מאוניברסיטת ת"א ו-8 חתני פרס נובל.

פאריס, 2 (יופ"ע). ספרד הזמינה שתי צוללות צרפתיות מטיפוס אגוסטה — נמסר כאן היום במקורות צבאיים.

פרס: השיחות — באווירה עניינית ובלי פולמוס

"קיסינג'ר הסביר שאם לא יופרדו הכוחות יועמד השלום בסכנה"

(צ). בשיחותיו במשרד ראש-הממשלה, הסביר ד"ר קיסינג'ר שאם לא יהיה הסכם הפרדת כוחות, האש תימשך וכל השלום יועמד בסכנה. כן עמד על המעורבות הסובייטית והאחדות הערבית, במקרה שתפרוץ אש.

על כך מסר אמש שר-ההסברה שמעון פרס, בראיון בטלוויזיה, בו סכם את ישיבת העבודה, שנמשכה שעתיים וחצי.

"קיסינג'ר הדגיש, שאין מפה אמריקאית, ואין הוא בא עם עבודה אמריקאית. הוא הסביר בפרוטרוט, ובצורה די משכנעת, כמו האלטרנטיבות הפוליטיות, אולם לא עמד על הנקודות הגיאוגרפיות", אמר מר פרס.

השר הוסיף, כי בשיחות הועלה בראש-וראשונה עניין חילופי השבויים, כולל השבויים הנעדרים. שני הצדדים סקרו את המרכיבים העיקריים של הפרדת הכוחות: א. הקווים, ב. אזורי החיץ, ג. עניין הדילול של אזורים או המשקיפים. הצד שלנו הציג את הנקודות הגיאוגרפיות והאסטרטגיות שלנו, אבל לא היה דיון ולא נכנסו לכל דיון על מפה כלשהי, על מקומות, גבעות והרים.

בתשובה לשאלה, אם היה דיון על קונייטרה, השיב השר: "העיר קונייטרה לא נידונה בתור קונייטרה. שמות נזרקו, כי הצעתנות מלאה שמה כאלה, אבל לא היה שום דיון ספציפי על עיר או על גבעה". כן אמר בלשון חד-משמעית, שחילופי אש וחילופי דברים, הם דברים סותרים, ואם רוצים לנהל מו"מ, אי-אפשר לירות.

מר פרס לא רצה להינבא אם הסכם הפרדת הכוחות יושג בקרוב. עם זאת ציין, כי האווירה בשיחות היתה טובה ועניינית ולא נשאה אופי של פולמוס, אלא של דיון.

פאהמי: סוריה תהיה מוכנה להחזיר את השבויים

כחלק מהסכם הפרדת הכוחות

ניו-יורק, 2 (עטס"א). שר-החוץ המצרי, פאהמי, אמר לכתבים המלווים לד"ר קיסינג'ר, כי סוריה מוכנה להחזיר את 65 השבויים הישראלים שבידיה, כחלק מהסכם הפרדת כוחות — על כך מסר סופר "וואשינגטון פוסט" מאלכסנדריה.

העתון מוסר כמו כן, בהסתמך על מקורות מצריים, כי סוריה ויתרה על הביקורה שישראל תתחייב לפנות את כוחותיה מכל השטחים הכבושים ע"פ לוח-זמנים קבוע, כשלב ראשון של ההסכם. אולם, היא רוצה, שד"ר קיסינג'ר יבהיר מה יהיו השלבים הבאים לאחר הנסיגה הישראלית הראשונה.

הצנזורה הרוסית מחקה מזכרונות כרושצ'וב החלק על יהודי בריה"מ

מאת אליהו הכבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן, 2 (מיוחד ל"הארץ"). הצנזורה הסובייטית מחקה כחמישית מזכרונותיו המוקלטים של כרושצ'וב שהועברו למערב. סרטי ההקלטה הוצגו היום לפני מספר סובייטולוגים לאחר שנמסרו לאוניברסיטת קולומביה.

בחלק המחוק של דבריו נגע כרושצ'וב בשאלות יהודי ברית-המועצות, וכוח-הטילים של ארצו.

מנהיגי סוריה מצפים שקיסינג'ר יביא עמו ויתור ישראלי משמעותי

"שר-החוץ האמריקאי לא יבוא בידיים ריקות"

דמשק, 2 (אי.פי., צ"ר ויו.פי.). מנהיגי סוריה מצפים לבואו של ד"ר הנרי קיסינג'ר ביום ו' (היום) תוך תקווה שהוא נושא עמו ויתור ישראלי משמעותי העשוי לסלול את הדרך למו"מ על הפרדת כוחות ברמת-הגולן.

"השיחות יהיו מסובכות", אמר בכיר רם-דרג במימשל הסורי, "אך אנו משוכנעים שוואשינגטון יודעת מה חשיבות ההפרדה וקיסינג'ר לא יבוא בידיים ריקות".

אם כי קיסינג'ר פנה לשני הצדדים בבקשה למתן את פעולות האיבה, סבורים מקורות רשמיים, כי הנשיא הסורי, חאפז אסאד, אימץ לעצמו את הטקטיקה של הווייטקונג, והיא: מלחמה תוך מו"מ.

דיפלומטים רואים עם זאת סימן לשאיפה סורית לשתף פעולה וייתכן גם לפשרנות כלשהי הנתמכת ע"י אמונה גוברת-והולכת ביכולת התיווך של ארה"ב; התקווה לסיוע אמריקאי ומערבי לשיקום הכלכלה הסורית; סיוע-החוץ שביקש הנשיא ניכסון מן הקונגרס כולל 250 מיליון דולר למצרים ו-100 מיליון דולר אשר ייתכן ויינתנו לסוריה; שינויים בממשלת ישראל אשר הגדילו את תקוות סוריה שהישראלים יהיו נוחים יותר לקבל את הצעות קיסינג'ר; צימצום הפער בין בריה"מ וארה"ב במאמצי השלום במזה"ת.

במקביל לכך חדלו אמצעי התקשורת בסוריה להתעלם ממסעותיו התכופים של ד"ר קיסינג'ר במזה"ת והם מדווחים עתה בהרחבה על תחנותיו באלג'יריה, מצרים וסוריה.

סופר יו.פי., קארול תאלר, מוסר היום, כי שר-החוץ הסובייטי יבוא כנראה לדמשק בעת נוכחותו של קיסינג'ר כדי להפגין שם את הנוכחות הסובייטית בשיחות המכריעות על הפרדת הכוחות.

הודעת פיקוד הצבא הסורי מסרה היום, כי הקרבות ברמת-הגולן ובחרמון נמשכו 24 שעות רצופות ערב בואו של קיסינג'ר למזה"ת. מקורות מהימנים מסרו, כי מלחמת התשה זו עלולה אף לגבור בעת הביקור, כיוון שההנהגה הסורית רוצה להפגין עמדה בלתי-מתפשרת.

בראיון שפורסם היום בעתון הביירותי "אל-אנואר", אמר שר-ההסברה הסורי, ג'ורג' צאדיקני, כי מנוי וגמור עם סוריה לא להניח לאויב ארכת נשימה.

הגיעו מכתבים משבויי סוריה

(צ). צרור מכתבים שלישי הגיע אתמול משבויינו בסוריה. צרור המכתבים הגיע ארצה באמצעות נציג הצלב-האדום וכבר בשעות הערב הגיעו נציגי קציני הערים לבתי משפחות השבויים עם המכתבים.

המכתבים מיועדים לחלק מן המשפחות. כך אירע גם בשבוע שעבר, בעת שהגיע צרור מכתבים אחר, שלא כלל את כל משפחות השבויים.

בחיפה נמסרו מכתבי השבויים לידי 4 מבין 7 המשפחות המתגוררות באיזור.

"התנאים הוגנים למדי ומשתפרים עם הזמן, עובר הרבה חוויות ופוגש אנשים מעניינים, מקווה שהכל בסדר בבית" — כך כתב יגאל חבקין ממקום שבייו בסוריה להוריו דניאל ועכסה, המתגוררים ברחוב הרב בחיפה.

המכתב נכתב על גבי גלויה מודפסת, לפי טופס הצלב-האדום ונושא את התאריך 31 במרס.

גלויות הנושאות תאריך זה, שנכתבו לפני כחודש ע"י שבויינו, הגיעו כבר בחלקן לישראל לפני שבוע. חלק מן הגלויות שהגיעו עתה מיועדות למשפחות שבויים שקיבלו כבר לפני שבוע מכתבים.

סוריאן קובליו, אשר משפחתו מתגוררת ברח' מיכאל בחיפה, כתב לקרובי משפחתו, בחיפה, כי הוא מרגיש במצב טוב ומוסר ד"ש לכולם. דוד ועקנין כותב להוריו המתגוררים ברכסים, כי הוא מרגיש מצויין, לא חסר לו כלום ומאחל להורים חג שמח.

גד יעקבי מוצע ליו"ר מועצת-המנהלים של התעשייה האווירית

מאת סופר "הארץ"

שר-הביטחון, משה דיין, הציע לח"כ גד יעקבי, לשעבר סגן שר-התחבורה, לקבל על עצמו את תפקיד יו"ר מועצת-המנהלים של התעשייה האווירית, במקום עו"ד מ. פירון.

הצעה זו הועלתה באחרונה במערכת הביטחון ונתמכה גם ע"י גורמים כלכליים שונים. שר-הביטחון הביע את תמיכתו המלאה בהצעה.

לפני מלחמת יום הכיפורים ביקש, כזכור, מר דיין למנות את האלוף מרדכי הוד ליו"ר מועצת-המנהלים, אך הדבר נתקבל בהתנגדות חריפה של מנהלי התעשייה האווירית. בשיחות ראשונות מסתבר, כי ההצעה למנות את מר יעקבי לתפקיד זה התקבלה בחיוב בתעשייה האווירית.

במשרד-הביטחון נמסר, כי לפי שעה לא נתן מר יעקבי את הסכמתו. גד יעקבי נחשב כאחד המועמדים הריאליים לתפקיד שר בממשלה הבאה. החלטתו בעניין התפקיד במועצת-המנהלים תיפול כנראה לאחר שתוקם הממשלה הבאה.

טקס העלייה לחרוב

(צ). הטקס הרשמי לציון העלייה על הקרקע לחרוב, שבדרום רמת-הגולן, התקיים אתמול אחה"צ, למרות המהומות ששררו באזור.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית ניגנה בטקס 10 דקות, במקום שעה כפי שנקבע מראש.

למרות סגירת הדרכים לרמה, הגיע מספר מוזמנים למקום. הם השתתפו יחד עם חברי הגרעין בסעודה צנועה לכבוד המאורע.

אבן ידווח למערך על המו"מ עם קיסינג'ר

מאת סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

שר-החוץ אבא אבן ידווח מחר בערב לסיעת המערך, לשבת מפלגת-העבודה ולרשימת מפ"ם, על עמדת ישראל בשיחות עם ד"ר קיסינג'ר.

את כינוס סיעת המערך דרש ח"כ משה שחל, והדבר אורגן ע"י יו"ר הסיעה, ח"כ מיכה ברעם. מר שחל נימק את דרישתו בכך שבאחד ויש ידיעות על נכונות לנסיגה מעבר לקו הסגול, דורש הסדר הפרלמנטרי התקין שיוסברו דברים ברורים ומוסמכים בעניין זה לסיעה ע"י נציגיה בממשלה ובמו"מ עם קיסינג'ר.

לישיבה מחר הוזמנו גם שאר השרים המשתתפים בשיחות עם קיסינג'ר, וייתכן שאף ראש הממשלה תשתתף בפגישה.

מבצע פרסים ענק בלוח הכפול דירה מכונית ופרסים אחרים ברבבות ל"י

ראה במוסף השבועי של "הארץ" היום בעמוד 30

הוועדה המשפטית של הקונגרס: צעדו של ניכסון עלול להביא להפללתו

ברוב 20 נגד 18 החליטה הוועדה שמסירת התעתיקים במקום הסרטים עצמם אין די בה

וואשינגטון, 2 (אי.פי.). הוועדה המשפטית של הקונגרס, העוסקת בפרשת ווטרגייט, קבעה היום, כי הנשיא ניכסון לא נענה לתביעתה להמציא לידיה את סרטי ההקלטה בעניין הפרשה. יו"ר הוועדה קבע, כי צעדו זה של ניכסון עלול להיות בפני עצמו עילה להפללתו.

(ראה מאמר ראשי — בעמ' 13)

ברוב של 20 נגד 18 ייפתה את כוחו של היו"ר, פיטר רודינו, להודיע לנשיא, כי מסירת התעתיקים במקום הסרטים עצמם אינה עונה על דרישת הוועדה. "בארצנו אין יוצאים מן הכלל כאשר מדובר במילוי הוראות החוק", אמר אחד מחברי הוועדה.

מקורות בסינאט מסרו, כי ראש המטה והאחראים של ארה"ב, גנראל אלכסנדר הייג, סירב להשיב היום לשאלות ועדת הסינאט החוקרת בפרשת ווטרגייט, באומרו, כי נצטווה כך ע"י הנשיא.

פרקליטי הנשיא ניכסון קיבלו בינתיים ארכה נוספת לכמה ימים, במאבקם לבטל את צו מסירת ההקלטות.

השמיעה הבאה בבית-המשפט תהיה ב-8 בחו'. לפני השופט ג'והן סיריקה.

סגן נשיא ארה"ב, ג'ראלד פורד, הצטרף אתמול ליום ה' למסע המיועד לטהר את שם הנשיא ניכסון בפרשת ווטרגייט.

בנאומו את רשות הציבור בקבלת-פנים של המפלגה הרפובליקנית בעיר שארלוט שבצפון קרולינה, הכריז פורד, כי הוא משוכנע שהנשיא הוא חף מפשע וחף ממש מכל האשמות שהועלו נגדו.

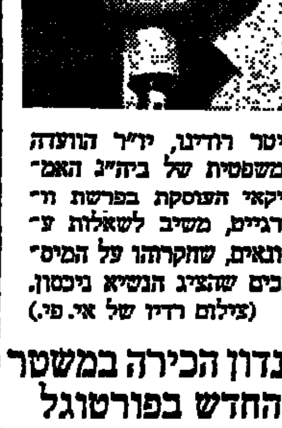

פיטר רודינו, יו"ר הוועדה המשפטית של בית"נ האמריקאי העוסקת בפרשת ווטרגייט, משיב לשאלות עיתונאים, שחקרוהו על המיסמכים שהציג הנשיא ניכסון. (צילום רדיו של אי.פי.)

לונדון הכירה במשטר החדש בפורטוגל

לונדון, 2 (יופ"ע). — בריטניה הכירה היום במשטר החדש בפורטוגל.

לפני פירסום ההודעה נועד שר-החוץ הבריטי, ג'יימס קלאהאן, לשיחה עם המנהיג הסוציאליסטי הפורטוגלי, מריו סוארז. המנהיג הפורטוגלי נפגש גם עם ראש הממשלה, הארולד וילסון.

סוארז קרא היום להפסקת-אש במושבות פורטוגל ולאחריה מו"מ עם אנשי המחתרת, במטרה להעניק עצמאות למושבות אלה.

סוארז אמר, שהכת הצבאית השלטת בפורטוגל חייבת למנוע בכל מחיר הכרזה חד-צדדית של עצמאות מצד המתיישבים הפורטוגליים הלבנים במושבות. "אנו מתנגדים בתוקף לעצמאות חד-צדדית דוגמת רודזיה והקמת מדינה גזענית בדומה לדרום-אפריקה במושבות שלנו" — אמר.

מוסלמים שחורים בין עצורי הרצח בסאן פרנציסקו

סאן פרנציסקו, 2 (צ"ר). משטרת סאן פרנציסקו עצרה את 7 הכושים שנעצרו באשמת רצח ללא-הבחנה של לבנים בעיר, חברים בארגון המקיף את ארה"ב כולה.

ה-7 נעצרו בפשיטה משטרתית בסאן פרנציסקו אתמול והם מואשמים בהריגת 12 אנשים לבנים בהתקפות, ב-5 החודשים האחרונים.

ראש העיריה, ג'וזף אליוטו, אמר במסיבת-עתונאים, כי 7 החשודים הכושים משתייכים לחבורת רוצחים הקרויה לעצמה מלאכי המוות.

ההנחה היא, ש-12 מעשי הרצח בעיר קשורים ל-61 מקרי רצח אחרים ברחבי קליפורניה מאז 1970.

ראש העיריה אמר, כי חלק מן האסירים הם מוסלמים שחורים, אך אין הוכחה שהרציחות קשורות להנהגת המוסלמים השחורים.

בגליון זה 24 עמודים בצרוף המוסף השבועי בן 32 עמ'

דלת ניקוטין בעישון עשירת טעם וארומה

עם אירופה לכל מקום

113

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הסתייגויות מהחלטת העצרת על הכלכלה העולמית

נסתיים המושב המיוחד של עצרת האו"ם

מרכז האו"ם, 2 (יופי"ע, צ'יר רע"צ). בלי הצבעה פורמלית אי־רה עצרת האו"ם שני מיסמכים, שנועדו להביא לאיזון־יתר בין מדינות עניות ועשירות בכלכלה העולמית.

בסיום מושב מיוחד, שנמשך 3 שבועות, אישרו ההצהרה על כינון סדר כלכלי חדש ותוכנית הפעולה למימוש העקרונות הכלולים בהצהרה.

אולם, מספר מדינות תעשייתיות הסתייגו מן המיסמכים ודרום־אפריקה אף הגישה מחאה על שהם אושרו בלי הצבעה. יו"ר העצרה, ליאופולד בניטס מאקוודור, הכריז, כי הוא יראה את המיסמכים כמאושרים, אם איש מן הנציגים לא יגיש הסתייגות. נציג של כמה מדינות לא הגיש הסתייגות פורמלית, אך אח"כ נטלו את רשות הדיבור כמה עשרות נציגים והביעו הסתייגות למעשה בתוכנם.

ההצהרה על הסדר הכלכלי החדש כוללת עקרונות כגון בניעת הרחבת הפער בין הארצות המתפתחות וה־מפותחות, הזכות להלאמת המשאבים הטבעיים, קשר בין מחירי המוצרים התעשייתיים ומחירי חומרי־הגלם וכן סיוע להגעיות שיחרור. כל העק־רונות האלה עוררו הסתייגויות מצד מדינות בעירבוב.

אחד השודדים מאיים לשרוף 3 תמונות יקרות

דאבלין, 2 (יופי"ע). משטרת איר־לנד הודיעה את פרטת של 19 הת־מונות, הנחשב לשוד האמנות הג־דול ביותר בהיסטוריה, הודיעה כאן היום, כי יש בידה תיאור של נע־רה שחורת שיער, שכנראה היתה מנהיגת השודדים.

אדם שטען, כי הוא אחד השו־דדים שהוציאו את התמונות היק־רות מבית האחוזה של מיליונר ה־יהלומים באירלנד, איים היום לש־רוף 3 תמונות יקרות, אם לא יגבר של הפרס בסך רבע מיליון דולר ל־כל אדם שיגלה את השודדים.

מקור כורדי בכיר ל"פיננשל טיימס":

הכורדים מקבלים מישראל תמיכה מוגבלת - לא ישירה

לונדון, 2 (עסט"א). בראיון לסופר העתון "פיננשל טיימס" הבהלוה לכוחות הכורדיים בצפון עיראק, פנה במחנה הכורדים, כולה מ־סקאפה ברזאני, לשאלה בדבר מגעי הכור־דים עם ישראל: "ישראל מגנה רק 3 מיליון תושבים והיא כוקפת 120 מיליון ערבים. היא מתקשה לעזור לעצמה".

אולם, מקור כורדי בכיר אחר אמר, כי הכורדים הקימו מגעים לא־ידי־רים עם ישראל ומקבלים ממנה תמי־כה פיננסית מוגבלת באמצעות איר־גונים שונים באירופה.

הכורדים ניסו להקים מגעים עם ארצות מערביות רבות בחודשים ה־אחרונים, ביניהם בריטניה, צרפת ו־בון. אולם שאיפתם לזכות לתמיכה בין־לאומית הגיבה הצלחה מוגבלת בלבד.

200 אנשים נהרגו בקרבות

אנקרה, 2 (יופי"ע רע"צ). בקרבות בין כוחות עיראקיים ומורדים כורדים נהרגו כ־200 אנשים משני הצדדים — אמרו כאן אנשי בטחון טורקיים.

בשידור בתחנה המחתרתית של ה־כורדים הכריז מנהיג הכורדים, בא־רזאני, כי הכורדים יילחמו עד ה־סוף.

נמסר, כי העירקים הוציאו להורג 11 שבויים כורדים והכורדים על כך הוציאו להורג הכורדים 9 שבוי־ים עירקיים. כן נמסר, כי הכורדים הפילו שני מטוסי מיג עיראקים.

תור הליכוד

יום ו', י"א אייר תשל"ד
3 במאי 1974

מוגש על־ידי הליכוד ועל אחריותו
מען המערכת: הליכוד, ת.ד. 4601, ת"א

מה השתנה במפלגת העבודה?

מעמד בחירתו של יצחק רבין כמועמד המערך לרא־שות הממשלה, עורר בציבור הפתעה מסוימת אשר ממדיה, כך נראה, חרגו אל מעבר לשיעור הסביר ההולם את אשר אירע בפועל. העובדה כי לראשונה מזה תקופה ארוכה, התקיימה ישיבת מרכז במפלגת העבודה ללא השמצות הדדיות, מבלי שהתחטיבות השונות התרכזו רק בפגיעות ובהטלות דופי זו בזו, היא תופעה חריגה כל־כך בנוף האנושי של מפלגת העבודה, עד כי לרגע נתפתה הציבור להאמין כי לפניו ראשיתו של מפנה חיובי.

אולם, אי־אפשר לנתק את תהליך בחירתו של יצחק רבין מהשפעת הכוחות שפעלו למענו בתוך מפלגת העבו־דה. עובדה היא כי בראש המסע למען בחירתו של רבין עמדה אותה מכונה מפלגתית מפורסמת, "הגוש", שרא־שיו הם רבינוביץ', עופר, קלדרון וחבריהם, ואשר אינה בוחלת, כידוע, בשום אמצעי ובלבד להבטיח את הצלחת מועמדה.

מה בעצם השתנה? במקום מועמד בלתי־פופולרי כמו ספיר, הכתיר "הגוש" אדם שקל להתהדר בו כלפי חוץ. השיטה נשארה אותה שיטה. מוקדי הכח כמעט לא הש־תנו. המכתירים הם אותם אישים עצמם אשר בשנים האחרונות משחקים במינויים לתפקידים הבכירים, כאילו היו המועמדים חיילי־עץ על לוח־השחמט של מוקדי הכח במדינה.

ומעל לכל — פנחס ספיר. את הפילוסופיה העומדת מאחרי גישתו היטיב הוא עצמו לבטא בתום הבחירה, כאשר הבטיח לח"כ מיכה חריש באופן חגיגי: "אתה יכול לסמוך עלי, אני אדרוס אותך".

אם היה מי שסבר שמשהו השתנה, בא ספיר והזכיר לכל מה היא השיטה וכיצד נוהגים במפלגה באיש שהעיז לזקוף קומה עצמאית כנגד "הגוש".

אין להתעלם מן העובדה הבסיסית כי מקור כוחו של המועמד החדש לראשות הממשלה הוא תמיכתם של ספיר, רבינוביץ' ועופר.

אם הבשורה החדשה שמביאה לנו בחירתו של רבין היא התחיבות ספיר "לדרוס" את ח"כ חריש, כי אז נראה שביעות־הרצון העצמית של חברי מפלגת העבודה היא מוקדמת מדי.

ואילו יצחק רבין, כל עוד יכהן מכוח תמיכתו של "הגוש", לא יבטא תהליך של חידוש, אלא ימחיש באופן ברור, כי מבשרי "השינוי" במפלגת העבודה, הם הגברת הישנה באדרת אחרת.

דו"ח מבקר המדינה וסדרי המימשל בישראל

דו"ח מבקר המדינה מספר 24, אשר פורסם בימים אלה, אישר את אשר התרענו עליו שוב ושוב: מערכת המימשל שהנהיג המערך בישראל מעוותת מיסודה. טבעי הדבר שתשומת הלב מתמקדת בגילויים המזעזעים של רשלנות ואי־ביצוע הוראות במערכת הביטחון, אולם הלי־קויים המאפיינים מערכת זו — אי־איכפתיות, ביורוק־רטיה, אי־צייתנות להוראות, קלות־ראש בשימוש בכספי הצי־בור — אלה ואחרים באים לידי ביטוי גם ביתר חלקי הדו"ח. בענין השכרת מבני־תעשייה זלזלו בהמלצות ועדת־הכספים של הכנסת; במשרד השיכון נעשו נסיונות לטש־טש חריגות מן ההוראות ובוצעו תשלומים ללא אישור; החשב הכללי נתן הלוואות ללא הרשאה תקציבית, נבנו דירות שרד מתוך יחס של זלזול בכספי הציבור. הדוגמאות עודן רבות וקשורות בכל שטחי חיינו.

אכן, שנות שלטון רבות גרמו להסתאבותם של ראשי המשטר ושל עושי דבריהם, ומתוך הנחה כי לא יצטרכו לתת את הדין, הרשו לעצמם להפר עקרונות יסוד של מינהל תקין.

אולם, בחשיפת הליקויים והנגעים על־ידי המבקר אין די. מקריאת הדו"ח מתחוור כי בחלקם הם חוזרים ונשנים על־אף התראות קודמות של המבקר, והסיבה ברורה, מבקר המדינה יכול רק להתריע. הוועדה לבי־קורת המדינה, אשר כוננה על־ידי הכנסת הנוכחית כוועדה עצמאית מן המנין, תקדיש מחשבה רבה למציאת דרך נאותה למנוע הפיכתו של דו"ח המבקר לקול קורא במדבר.

דו"ח המבקר הוא כתב־אישום חמור נגד מימשל המע־רך ונגד השיטה בה היא מנהלת את משק המדינה.

צרפתים הפגינו בבון למען ביאטה קלרספלד

מאת צ'ארלס ריצ'י
סופר "הארץ" בגרמניה

בון, 2 (מיוחד ל"הארץ"). כאר־בעים ותיקי המחתרת הצרפתית הפ־גינו היום בבון למען שיחרורה מן הכלא של ביאטה קלארספלד, הצפוי־יה להישפט ב־25 ביולי באשמת נסיון לחטוף את קצין הס.ס. קודם ליבקה.

המפגינים הבעו גם את צנישת כל פושעי המלחמה הנאצים והגישו עצו־מה לשילטונות.

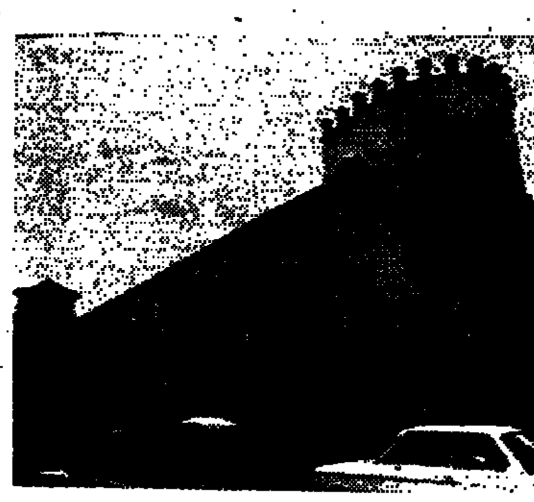

כיאה במבחן של הטירה הע־תיקה בן הכאה ה־16 בפינצ'ל, מדיירה, בה מוחזקים המנהיגים הכורדים של פורטוגל, אמריקו תומאס ומרצלו קאטאנו. (צילום רדיו של אי. פי.)

קיסינג'ר בהגיעו לישראל:

באתי לדון בביטחון ולא על ויתורים

"הנושא אינו לחץ, אלא שלום בר־קיימא"

מאת עמוס הדר
סופר "הארץ"

"באתי לכאן לא כדי לדון על ויתורים אלא על ביטחון. הנושא אינו לחץ אלא שלום בר־קיימא" — הצהיר אתמול ד"ר קיסינג'ר בנמל־התעופה בן־גוריון, בהגיעו לישראל.

המטוס נחת ב־10.15 לפנה"צ ב־מרחק ניכר מבית הנתיבות, כשהוא כוקף באנשי ביטחון ישראלים ו־אמריקאים.

בדבריו לעיתונאים במקום אמר: "זו הפעם ההכרעית שאני פה כאן היום הבישה של ה־22 באוקטובר, כשהתבררה העובדה, כי אומץ לבם של הישראלים יחד עם עזרת ידי־דיה הבטיחו שעם נוספת את קיומה של ישראל. אח"כ יצאו ישראל יחד עם ארה"ב לתפקיד המסובך, הקשה והחיוני, של בניית שלום באזור.

"עשינו כך כידידים וכשותפים ו־ידידות זו נשארה ללא שינוי בימי השלום כפי שהיתה בימי המלחמה. באתי לכאן להמשיך בשיחות עם ממ־שלת ישראל באותן הבעיות של ה־שלום ובאותה רוח של ידידות.

"אני בטוח, שכאשר נסיים את ה־שיחות, נחוש שיחד תרמנו תרומה להשגת השלום אשר הסבל ואומץ הלב של מדינה זו כה ראויים לו".

שני מועמדים בבחירות לנשיאות באוסטריה

וינה, 2 (פ"צ). המפלגה העממית האוסטרית, הנמצאת באופוזיציה ל־קילטון, הודיעה היום, כי מועמדה לבחירות לנשיאות המדינה יהיה אלד־איס לוגר, ראש עיריית אינסבורק. הבחירות יהיו ב־23 ביוני הנשיא החדש יבוא במקום פראנץ יונאס, שמת בשבוע שעבר.

המפלגה הסוציאליסטית השלטת הציגה את שר־החוץ רודולף קירש־לגר כמועמדה לנשיאות.

מיטראן מזדהה עם מדיניות צרפת במזה"ת

אך מדבר על "תיקוני גבול קלים"

מאת אליהו מאיפי
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, 2 (מיוחד ל"הארץ"). ל־אחר ששני מועמדי הרוב לנשיאות — שאבאן דלמאס ווליסקאר ד'אס־טאן — שיבחו את פעלו של שר־החוץ מישל ז'ובר כממשיכם של מדיניות דה־גול ופומפידו בתחום ענייני החוץ, שיבח גם המועמד ה־סוציאליסטי פרנסואה מיטראן כמה היבטים במדיניותו של ז'ובאר. כולל בתחום המזה"ת.

במסיבת־עתונאים שערך היום, דיבר מיטראן על המזה"ת ברוח דומה למדיניות שנקטה צרפת בשנים ה־אחרונות. ההבדל הדק היחיד בד־בריו היה הדגשה יתר של זכות יש־ראל לקיום ואיזכור של "תיקוני גבול קלים". מיטראן חזר על התביעה להעניק לפלשתינים וכרות לאומית. הכרת ישראל בזכויות אלה, אף כי הודה שלא יהיה זה ריאליסטי להקים מדינה פלשתינית בשטח ישראל.

מיטראן אמר, כי הוא רוצה שצר־פת תישאר נאמנה הן להתחייבותה כלפי ישראל הן לידידותה המסור־תית כלפי הערבים. לדעתו צריכה צרפת להשתתף בשיחות זנבה, אך הוסיף, שהיה מצדיק שיושג שלום במזה"ת ויש לכך רמז לתמיכתו ב־כאמצי מעצמות־תבל אם יולידו ל־שלום. עוד ציין, כי אם ייבחר ל־נשיא, לא יפעל לשובה של צרפת לאירגון הבטאי של ברית נאט"ו, אף כי לדעתו צריכה צרפת להישאר חב־רה באט"ו.

קנס גבוה על הפרת משמעת בכדורגל

מאת סופר "הארץ"
לענייני ספורט

הקנס הגבוה ביותר בכדורגל ה־ישראלי ההטבעי על הפרת משמעת, הוטל אמש על שני כדורגלני מכבי חיפה, משה ברגר ומשה אדלר, שנק־נסו ע"י ועדת המשמעת של מכבי חיפה ב־1500 ל"י כ"א.

ועדת המשמעת הרשיעה את מרד־כי ברגר על שאיחר לאסיפת שחק־נים לפני משחק הליגה בשבוע ש־עבר נגד הפועל כ"ס. הוא הגיע אז גם ללא נעלי הכדורגל. להנעתו טען אמש, כי לא נטל חלק באימון ה־אחרון של הקבוצה לפני המשחק, באהר שהתאמן בסגל הנבחרת. הוא הבי"א כעד הגנה את קפטן הקבוצה, ישעיהו סוגר, שביקש להקל בדינו. עורכי־הדין התחשבו בבקשת הקפטן וגזרו על ברגר 1500 ל"י, מהם 300 ל"י בפועל ו־1200 ל"י על־תנאי ל־שנה על כל עבירה משמעתית.

משה אדלר הואשם על שלא הופיע לאימונים בשבועיים האחרונים וטען, כי הוא פצוע. ועדת המשמעת לא השתכנעה והטילה עליו 1500 ל"י קנס, מהם 600 ל"י בפועל ו־900 ל"י על־תנאי לשנה על עבירה משמעתית בסוג זה.

חמישה חיילי צה"ל

(סוף מעמוד 1)

נפגע הנהג אח"כ מפצעיו. בעוד הטנקים הישראלים מבשיכים בדר־כם, נשאר אחד מהם מאחור. 3 אנשי הצוות של טנק זה קפצו החוצה. נהג הטנק לצוות זאת נשאר בפנים ו־לדבריו כמע קולות בחוץ. הוא הז־עיק עזרה והמשיך בדרכו. נראה, כי הד"ג נישבו ע"י הכוח הסורי ואכן במקום נמצאו עיקבות וסימני גרי־רה. הודעה נמסרה למשפחות הנע־דרים וכן לצלב־האדום.

פעילות משעה מוקדמת

אתמול בבוקר החלה הפעילות ב־שעה מוקדמת. תותחי צה"ל ירו החילה, ב־7 בבוקר, לעבר סוללות סוריות כהם גורתה אש יום קודם לכן. ב־8.30 לערך החלו גם הסורים לירות לעבר בטרות שונות באיזור המובלעת. לאחר השעה 10 הגיב צה"ל על הפעילות הסורית ביורכים האחרונים המוגדר את האש לצפון. אש הארטילריה הישראלית כוונה ל־מחנות הצבא הערכיים מדרום ל־דמשק. כמה מאות פגזים נורו ל־עבר מחנות קטנא וכיסוא, הנמצ־אים כ־15 ק"מ מדרום לדמשק.

במקביל לכך נערכה הפצצה גם בעימק המתחלגד שבשסח לבנון ב־איזור ההרים שבסביב לכפר צבא, כפי הנראה חיילי הקומנדו הסורי. כמה זה נבצא בעומק של כ־25 ק"מ מגבול ישראל־לבנון, אך לאחר השי־תלטות צה"ל על איזור החרמון, קר־בו ביותר הכוח לכפרים אלה.

חיל האוויר תקף פעמיים את סבי־בות כפר צבא. פעם אחת לפנה"צ ובשנית אחה"צ. שתי תקיפות אח־רות ביצע חיל־האוויר, אחת לפנה"צ בבקע כשעה להיריבון ואחת אחה"צ, באיזור החרמון.

ב־11.20 הפעילו הסורים את תו־תחיהם לעבר מכרות שונות ברמת־הגולן. הם ירו לעבר איזור נפת־מישיה הכפר הסורי חרשניה ה־סמוך לדרך הנפט. חייל צה"ל אחד נפצע. ליישובי רמת־הגולן ניתנה אתמול הוראה לרדת למקלטים. כן נאסרה התליה לאורחים לרמת־הגולן.

ההודעה הסורית

דובר צבאי סורי אמר, כי חילופי אש ארטילריים בין כוחות סוריים וישראליים נמשכו באיזור הר־החרמון כל הלילה ובשעות הבוקר פשטו לבאר הנוראה. בקרבות אלה, מסר הדובר הסורי, "הרסו הכוחות ה־סוריים 3 טנקים ומשוריין ישראלי אחד". כן נמסר, כי הסורים "הפילו שני מטוסי־קרב ישראליים, שניסו להגיע להמים השואיר הסורי". דובר צה"ל הכחיש הודעה זו. צ"ם הספ־

גה הסורית, כמתכם בכך מספר ה־מטוסים הישראלים שהופלו מאז ה־8 באפריל ב־37.

אחוזון הובא למנוחות בנתניה

(עז). בבית־העלמין הצבאי בנתניה הובא אתמול למנוחות דניאל אחוזון, שנפל ביום ד' בצפון.

אחוזון היה בחופשה בבית ביום ד' בבוקר, והוא נפצע עוד באותו יום, כשחזר ליחידתו בחיל־השריון. בערב הודיעו להוריו, כי הוא נפצע קשה ואח"כ מת מפצעיו. המנוח הוא בן למשפחה ברוכה ילדים, שעלתה ממרוקו לפני 13 שנה. הניח הורים, 4 אחים, מהם אחד בצבא הקבע ו־4 אחיות.

כגן גרשון יובא למנוחות היום

הלוויית כגן גרשון בלאי הבא ב־12.00 מביתו בגבעת־המורה לבית־העלמין הצבאי בעפולה.

סגן גרשון בלאי, שנהרג בצפון, נולד בבריה"מ. בהיותו בן שני־ם עלה הוריו ההתיישבו בעפולה. את חינוכו היסודי קיבל בביה"ס רמות בגבעת־המורה ולדברי בנהלו, יעקב בריסק, היה אחד התלמידים המוכשרים ביותר שהיו לו כיצדו. לאחר־מכן המשיך בלימודיו בביה"ס התיכון בעפולה.

השאיר אחריו זוג הורים ושני אחים, כאחד מהם כשרת בצבא ה־קבע.

הלוויית פריגנס — בחוף הכרמל

הלוויית יורם פריגנס תצא היום ב־13 מבי"ח רמב"ם לבית־העלמין הצבאי שבחוף הכרמל.

יורם פריגנס נולד בכפר ברוך ו־לאחר שסיים את לימודיו בביה"ס היסודי הרצל, השלים את לימודיו בביה"ס המקצועי שפרינצק בחיפה. התגייס לפני שנה לצה"ל. כמשפחתו עקרה לפני 12 שנה מכפר ברוך ו־התגוררה ברחוב קדימה בחיפה. הניח הורים ואחות. אביו עובד בחנוכה.

מתיחות ברמת־הגולן

המתיחות ברמת־הגולן גברה אמש עם חילופי ירי ארטילרי ארוך טווח עם הסורים. תושבי רמת־הגולן בילו את רוב שעות היום במקלטים ול־שם הזרות המשיכו הילדים לישון במקלטים. העבודה בשדות הושבתה.

נודע, כי הסורים פגעו בכלים הק־לאיים בשדות אחד המשקים בצפון הרמה.

פקידה בישיבת הממשלה

(ל.ע.כ.). בישיבת הממשלה סק־רו אתמול. בבוקר שר־הבטחון ורה־מטכ"ל עניני בטחון.

תוך 3 דקות "רחץ וסע"

מתקן אוטומטי לרחיצה רבה במכוניות ובתנאים טובים
מאחורי בורסת היהלומים ברמת־גן בבעלות רפאל הפרין
פתוח מ־7 בבוקר עד 10.00 בלילה

ספיר: החזרת שדות הנפט - רק במסגרת חוזה שלום

"ואז תהיה לישראל זכות לרכוש נפט ממצרים"

מאת ארתור כהן
סופר "הארץ" בשוויץ

באזל, 2 (מיוחד ל"הארץ"). שר־האוצר פנחס ספיר אמר ה־ערב בבאזל, שהיה מעדיף עריכת בחירות בישראל רק אחת ל־4 שנים, אך ציין, כי השבועיים הבאים יבהירו אם יצליח ראש ה־ממשלה המיועד, יצחק רבין, ל־הרכיב ממשלה שתכלול את ה־מפד"ל.

בראיון עם סופר "הארץ" אמר ספיר, שעתידו האישי הפוליטי עדיין לא הוחלט. הוא נמנע מלהגיב על הצהרת הדיר בפועל של המוכ־נות, אריה דולצ'ין, שהצהיר בצי־ריך, כי יהיה מוכן לפרוש מכהונתו לטובת מר ספיר, שאותו הוא רואה כמוכשר ממנו בהרבה. מר ספיר אמר: כאן ומתמיד היה לי עניין מיוחד בכל שאלות העלייה, אבל שום החלטה עדיין לא נתקבלה.

שאלתי את מר ספיר כה יקרה אם ההתחייבויות האמריקאיות לסיוע כלכלי לישראל קשורו שוב ושוב בתנאים מדיניים חדשים ואם לאחר הבקשה האמריקאית שישראל תוותר על קונייטרה, תבוא בקשה נוספת מצד ארה"ב לוותר על שכם.

מר ספיר השיב: אישית, אין אני רואה חשיבות כה מרובה בהחזקת שכם והייתי מעדיף לראות בהקמת כיפשלים חדשים בין דיכונה לאילת. שנית, עם כל ההוקרה וההערכה ל־נדיבות המופלאה של ארה"ב בהע־שת סיוע צבאי וכלכלי לישראל, אין להכחיש שמכמה בחינות נעשתה יש־ראל תלויה ברצונה הטוב וביד־דותה של ארה"ב ולדאבוננו יש מחיר לכל תלות.

מר ספיר אמר, כי החזרת שדות־הנפט של אבו־רודס למצ־רים תהיה אפשרית אך ורק ב־מסגרת חוזה שלום בין ישראל למצרים, אשר בה תהיה לישראל זכות לרכוש נפט משכנתה.

בינתיים — אמר מר ספיר — תובעים עובדי אבו־רודס העלאה־שכר, הואיל והם סבורים שישיבתם שם תהיה בסופו־של־דבר ארעית בל־בד.

מר ספיר הכחיש בתוקף דברי מקורות פיננסיים בשוויץ, כי החל־טת מעמד הדולר היא שאיפשרה ל־ישראל לדחות את פיחות הל"י. "אני מאמין שפיחות יעניק לישראל יתרונות ממשיים", אמר.

מר ספיר הביע את הערכתו לקב־לה־הפנים שערכו לכבודו גדולי ה־בנקאים בשוויץ שבהם הוא עורך כאן ביקורת.

ישראל לקיסינג'ר

(סוף מעמוד 1)

נסיגה בעבר לקו הסגול, אולם עכ־דתם היתה שהנסיגה לא צריכה לכ־לול את העיר קונייטרה. כאמור, לא סיכמה שאלה זו והיא הושארה פתוחה עד שישמע ד"ר קיסינג'ר כפי שליסי דמשק את עמדותיהם המפור־טות בנקודה זאת.

משקיפים בכירים בירושלים הביעו אבש את הדעה, שיש להבין כן ה־שיחות אהכול, כי עמדת ישראל היא, שאם העיר קונייטרה תהיה המיכשול האחרון בדרך להסכם הפ־רדת כוחות, תגלה ישראל גמישות בעניין זה.

אולם, בשיחות אתמול הוב־הר לקיסינג'ר, כי אין כלל טעם לדון בשאלה זו כל עוד לא הובהר אם הסורים מסכי־מים לתנאים אחרים המהווים יסוד להסכם הפרדת כוחות. ישראל רואה את קבלתם או אי־קבלתם של תנאים אלה כמיבחן ל־נכונות סוריה להתחום על הסכם ל־הפרדת כוחות, ושאלה זו קיבלה את־כול מיסטה־תוקף על רקע הצהרות נשיא סוריה וראש כמשלתו, כי סו־ריה לא תתחום על הסכם שלא יכ־לול התחייבות ישראלית לנסיגות נוספות עם לוח־זמנים, ועל רקע ה־הקשחה הכללית בעמדות סוריה. ה־תנאים, אותם רואה ישראל כאולטי־מטיביים, הם:

דילול כוחות בעומק ניכר, כנראה של כ־20 ק"מ בכל צד, ובעיקר דילול ארטילרי שיבטיח את ישובי רמת־הגולן מהפגזות.

נוכחות של כוח־החירום באיזור ההרץ ולא של משקיפי או"ם כפי ש־דורשים הסורים.

חילופי שבויים לפני ביצוע ההס־כם.

נראה, שקיסינג'ר גילה הבנה מל־אה לתנאים אלה, שנדונו בהרחבה ובפירוט. משקיפים בכירים אף אמ־רו, כי קיסינג'ר הביא עמו כנראה המיכת מצרים ואלג'יריה לקבלת תנ־אים אלה ע"י סוריה. תמיכה בלתי־מסויגת בתנאים אלה קיימת מצד מצרים, שכן הא־צעה קיבלה או־תם בהסכם ההפרדה שלה עם יש־ראל. המשקיפים גם מאמינים שקי־סינג'ר גייס את תמיכת שתי המדי־נות הערביות לעמדתו, כי על סור־יה להתפשק בנסיגה ישראלית מקו־נייטרה, בנוסף לנסיגה כוללת מן המובלעת שנכבשה במלחמה יום ה־כיפורים, ומן החרמון הסורי שאמור להימסר לידי האו"ם.

היום במצרים — המשך

כשקיף בכיר ציין, כי שלא כמו בפעמים הקודמות, הורגשה אתמול בשיחות מתיחות־מה בעיקבות הצ־בעת ארה"ב בועה"ב בעד החלטת הגינוי נגד ישראל. נושא זה הועלה ע"י ראש הממשלה בשיחה שקיימה עם קיסינג'ר בארבע עיניים והבהי־רה לו, ככל הנראה, כי צעדים כשוג זה אינם מסייעים לידידות ולאמי־נה שרוחת בממשלת ישראל כלפי ממשלת ארה"ב, שהיא תנאי יסודי להתקדמות לקראת שלום באיזור.

כן הועלה בשיחות ענין בציקת יחידי מוריה. קיסינג'ר נתבקש להי־עלות נושא זה בדמשק ולפעול לב־עז יציאתם, ונראה, כי היא הבטיח לעשות זאת.

ד"ר קיסינג'ר יוצא להמשך היום במצרים. לאחר סוריה הוא יבקר בסעודיה ובירדן והוא אמור לחזור לישראל לסיבוב שיחות נוסף, ביום א'. נראה, כי הסבבנה הקיים יש־בה כיוהות לדיון על הסוריות, היום או ביום א' בבוקר.

קיסינג'ר מרצה משיחותיו במצרים

וואשינגטון, 2 (יופי"ע). ד"ר קי־סינג'ר מסר לנשיא ניקסון, כי שי־חותיו עם נציגים בכיריים ישראליים היו מועילות מאד — אמר היום סגן מזכיר לעניני עיתונות של הבית־הלבן, ג'יראלד וורן.

הוא אמר, כי ניקסון כבר בטיבור רקשם שקיבל מקיסינג'ר בקשר ליועז שם שהוא עימה הבטא יחד עם גב' ניקסון.

ויכוח חריף

(סוף מעמוד 1)

הוא אמר, כי הצלה יחד עם ה־ב מבחם בבין הצעה נגדית להצעת סרון — להקים הסיבה נוספת, שלא ההמה עם אתת המפלגות הכרו־בות את הליכוד ותהיה כתובה לח־ברים חדשים הרוצים להצטרף ללי־כוד ולא למפלגה זו או אחרה. הוא היסף, כי שום מוסד במפלגה ליב־רלית, הוא כוהידה, לא יכול להמ־ליב לפי הביעה הי"כ שרון, לאחר שהוהודה הקהלה החלטה נגד אי־הה עם־חרות.

צ"כ יצחק מודעי חייב אב הצעת סיון הכהן שיש להשוב על אלטר־נגיבה ב־די ולא לעכית נטיגה, בכון הקמת הסיבה נוספת. כו עב־נואל זיידלנגר אמר שיש להיוב שימזרים בגיבנת המפלגות, אך הקף בחורפאת את ירון באוכרו כי, הכפ־לגה המכבדת את עצמה לא יכולה לעבוד בהתיקה על התנהגותו". יש להעביד בפני ברירה: או שיהתפק המפלגה ריפעל כליברלית, או שיהחליפו בהנהלת הליכוד, הבורר על הליברלים.

מר פנח גריפר וכר בהמתי יצאו בקיצוניות נגד הצעת שרון. כר נח־בני הצהיר, שאם יוחלט להקים כפ־לגה אחת על הליכוד, יהיה פילוג במפלגה ליברלית. נגד הצעת שרון דברי גב פנחס גולדשטיין ובני שליטה, שבחברי בשבי עם האופר הדיבה שדיבה אחוד עם חירות. ח"כ ידידיה באר טען, כי מיתחסים לנושא השיבות יתר ומי לציבור לא איכפת אם יהיו או לא יהיו הסיבות בלכוד, אלא מיבבד בראשי צוות או־מוכשר, כיבכו הליכוד יהיה אם היא יוכל להציג צוות כזה כול ציות חדש של המערך.

ח"כ שמחה ארליך אמר, כי יש יבאו והכיס כפלגה אחת של הלי־כוד. אך עתה אין זמן לעסוק בנושא זה. עיכות בהביעה שרון יפתק את המפלגה בכל פעולה אחרת, אמר. הדיון יימשך בישיבה נוספת של ההנהלה.

צעירי חירות קוראים לאיחוד

הנהלת צעירי חירות החליטה אמ־ש לפנות להסתדרות הצעירים של כל מפלגות הליכוד בקריאה לאי־חוד ביחד של צעירי הליכוד — בכל המאבק בהריב על הקמת מפלגה אחת של הליכוד. בהחלטה כנויהם בתיניהים צעירי חירות ל־ביצה לפתח את המפלגות לבינוח קוראים לאיחוד צבורי להי־היה לפעילות ברבינגה.

מיבחר המצוה בקרית־שמונה

צעירי חירות החליטו גם לבטל את כל פעולות המענה שנקבעו בי־קרית־שמונה, גנגד עבדות את הוא הי־כינה. הסקציה הקיימת בקרית־שמונה מטבקת השדרים היום בקרית־שמונה בי־סגוה הזקיה המשורנה ושהב־יה ההשגבה לליבויי יצרים ניבת.

זכו בפיס

בהגרלה במפעל הפיס כב' 18/74 שהתקיימה ביום 2.5.74 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך 250,000 ל"י זכו המספרים: 071310, 492785, ובלי ספח בסך 150,000 ל"י.

בסך 50,000 ל"י זכה המספר: 092442.

בסך 12,500 ל"י זכו המספרים: 295807, 458731.

בסך 6,250 ל"י זכו המספרים: 030693, 393616, 567685, 735566.

בסך 600 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 03784, 18318, 25286, 33547, 37054, 44567, 68980, 80015, 83953, 87278.

בסך 250 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 02184, 06658, 15951, 20515, 22897, 23836, 27082, 29321, 31891, 43844, 46484, 46942, 48266, 47232, 53405, 58001, 65494, 77563, 78739, 80315, 80625, 84404, 85420, 89217, 89982.

בסך 100 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־: 0221, 2179, 2430, 3575, 5530, 7936, 8082.

בסך 50 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־: 0454, 0637, 1022, 1091, 1141, 1350, 1399, 1414, 1465, 1677, 1813, 3017, 2889, 3282, 3543, 3580, 4205, 4462, 5138, 5164, 5464, 5991, 6124, 6947, 6986, 7022, 7312, 7576, 7716, 8107, 8439, 8530, 8671, 8894, 8968, 9049, 9080, 9620, 9664.

בסך 6 ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־8 ובלי ספח בסך 4 ל"י.

בסך 1,250 ל"י זכו הכרטיסים הבאים:

027199, 029176, 042294, 103078, 116165, 118924, 123886, 211522, 259211, 295310, 330324, 342675, 374649, 462754, 507499, 532247, 698839, 733206, 751648, 752914, 784934.

מצרים מעיינת במתן מעמד דיפלומטי לאש"פ

קהיר, 2 (עיר). במצרים כעיינים ב־הצעה להעניק לנציגות האירגון ל־שיחרור פלשתין מעמד של נציגות דיפלומטית רשמית — מסר היום "אל־אהרם".

אש"פ הוכר בפיסגת אלג'יר כנ־ציג החוקי היחיד של העם הפלש־תינאי, אולם אש לאירגון יעניק כעמד של נציגות דיפלומטית רשמית, יה־יה על קהיר להודיע את הכרתה להקמת מדינה פלשתינית עצמאית, גם אם הדבר אינו־ברור.

כיצריים תהחרים פעם, כי הנהגים בקיבות הפלשתיניות על ההסכם עם איראלה כשכרים ביבותים, כיבנה הדיפיות הפלשתינית בכה הצפה, כי אין כל אבת בדדיכות לפיכך וה־גנכה בהכשע הנגבה מבה להיות בר־גישה זה.

החלטת איטליה תפגע בשיווק הבשר הדני

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן, 2 (מיוחד ל"הארץ"). החלטת איטליה להגביל הגבלות על יבוא כבדינות השוק, הגדרה כאן היום כצעד חמור בתהליך התפור־רות השוק האירופי. החלטה פוגעת קשות בדנמרק המייצאת 20% מייצוא הבשר שלה לאיטליה.

התוספות כמצב החלוף של הבדי לך התפגלדות נבדו לשבת הרשגת ביינכיות וציפייה שהם בגלוית הבנה בצד האיטלקי.

הולנד מנסה לשכנע הערבים לבטל האמברגו

כוויית, 3 (עיר). ציק כוויתי כי־הב היום, כי משלחת הולנד פתחה בפעילות דיפלומטית חדשה בנסיון לשכנע את כוויית־ערב לבטל את אמברגו הנפט שהוטל על הולנד.

מבצע פרסים ענק
בלוח הכפול
דירה
מכונית
ופרסים
אחרים
ברבבות ל"י

ראה במוסף השבועי
של "הארץ" היום
בעמוד 30

אנו מודיעים בצער רב על פטירת יקירתנו
שרה באב"ד
לבית בנט
ההלוויה התקיים היום, יום שישי, 3.5.74, בשעה 10 לפנה"צ בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער הראשי בשעה 9.45.
המשפחה האבלה

בצער רב ובגעגון קודר הננו מודיעים על פטירת יקירנו
מהנדס שמואל שטרום ז"ל
ההלויה תצא היום, יום שישי, י"א אייר תשל"ד, 3.5.74 בשעה 11.30 לפנה"צ, מבית ההלוויות הצירוני, רח' דפנה 5 תל־אביב, לבית העלמין בחולון.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.
המתאבלים:
אשתו: אדית
בניו: אורי ודני
והמשפחה

המשתתפים הננו באבל
משפחת ערמוני
על מות האם
מרים שפירט ז"ל
דיירי הבית
בר' כירקין 16, תל־אביב

למשפחת סיצ'וק
אתכם באבלכם הכבד בנפול בנכם
סגן מיכאל סיצ'וק
הנהלת עסיס

לידידינו לאה ושמואל ציחי ומשפחתם
במות עליהם
האם
תנחומים
מרים ומשה רייבנץ

לחסיה פורר ולבועז
אתכם בעצבכם בהלקי בנכם
שוקי ז"ל
ההורים, ההנהלה והתלמידים
כתה ג' 1 ביה"ס צהלה

הרינו משתתפים בצערה ובאבלה של חברתנו
כרמלה שחר
במות
אביה ז"ל
כפקידתה התיכונית תל־אביב
ההנהלה, המורים ועובדי בית התיכון העירוני כל־ישראל חברים
רמת־אביב

לד"ר אליהו זהבי ובני משפחתו
אתכם באבלכם הכבד על מות
האם ז"ל
אוניברסיטת בן גוריון בנגב
ההנהלה והעובדים
המחלקה להנדסה מכנית
סגל המורים והתלמידים

משתתפים הננו באבלו של חברנו היקר
משה סיצ'וק ומשפחתו
בנפול בנו
מיכאל הי"ד
בהתקפת יום כפורים
יבצער משק גבעת ברנר
האגודות המיכצרי ... [illegible]
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלם הכבד של
המשפחות בז'ה ונחמיאס
על מות יקירם
יעקב (ז'ק) בז'ה ז"ל
[illegible]
מועצת התיירות ... [illegible]

יקירנו
אהרון יעקובי (צרביק)
איננו
פרטים על מועד הלויה בטלפון 445712.
המשפחה המתאבלת

עם יקירנו סירקין שלמה והמשפחה
במות עליו אביו היקר
אברהם ז"ל
אבל
בית "דן"
ההנהלה, החברים והפנסיונרים

לשמעון שוהם
המשתתפים בצערו על מות אביו
ר' יעקב ז"ל
ההנהלה וחבר העובדים
איפיר מורס בע"מ
תל־אביב, ירושלים, חיפה

תגובות על החלטת בורג בנושא מיתחם עומריה

★ קולק: הדבר החשוב — שמלון אל־על יוקם
★ המתנגדים: יש להגיש ולהפקיד תכנית חדשה
★ היוזמים: נבצע השינויים כפי שדורש השר

מאת גדעון אלון
כתב „הארץ" בירושלים

„הדבר החשוב ביותר בהחלטת שר הפנים הוא שמלון אל־על במיתחם עומריה יוקם. העובדה שהיוזמים (ראה מאמר ראשי בעמוד 13) יידרשו לעשות שינויים בתוכנית ה־מקורית איננה, לדעתי, דבר מהותי" — אמר ראש עיריית ירושלים, מר קולק, בתגובה להחלטת השר בורג לאשר עקרונית הקמת מלון במיתחם בעומריה, אך לדחות את התוכנית שהגישו היוזמים בדבר הקמת בניין בן 7 קומות שיכיל 350 חדר.

נציג המתנגדים להקמת המלון, הפרופ' מיכאל ברונו, הגיב: „אני שמח על החלטת השר שקיבל את התנגדותנו. כאידך, העובדה שאיפשר ליוזמים להקים את המלון על ידי ביצוע תיקונים מסויימים איננה משמחת אותי. לדעתי, על הוועדה המחוזית לדרוש מהם להגיש תוכנית חדשה שתופקד כחוק כדי שנוכל להביע דעתנו עליה".

נציג היוזמים, מר מאיר דה שליט, אמר: „לא היתה לנו ברירה אלא לבצע את השינויים שדורש שר הפנים. הגם שהדבר יגרום צמצום גודל המלון ויפגע, מבחינה אסתטית, ביופיו. נראה לי שזו כוונת ההחלטה. אני מאמין שנוכל לבצע את התיקונים בתוכנית המקורית ולא נאלץ לעבור שוב את כל התהליך הארוך של הגשת תוכנית חדשה לאישור הוועדות המפקחות".

חבר המועצה לארץ ישראל יפה, מר יהודה האוזהי, שהיה כראשי המאבקים נגד הקמת המלון, אמר: „יש לברך את שר הפנים על שהציב מיגבלות לתוכנית שלדעתי מחייבת הפקדה מחדש. אם לא תופקד מחדש, נהיה חייבים להגיש בג"צ. קטעים מסויימים במכתבו של מנהל משרד הפנים חיים קוברסקי אל יו"ר הוועדה המחוזית רפי לוי מנוסחים בצורה מעורפלת. העניין הפשוט המתחייב מהערות השר הוא שאין לאפשר את הקמת בית המלון כל עוד לא תוכן תוכנית בינוי כוללת למיתחם עומריה".

הכנסת קוראת לבון לשחרר מיד את ביאטה קלארספלד

מאת י. מירה
כופר הפרלמנטרי של „הארץ"

ח"כ עקיבא נוף ביטא אתמול את דעת כל הכנסת כאשר יצא בתביעה מממשלת בון לשחרר מיד את ביאטה קלארספלד, העצורה בקלן.

מר נוף דיבר בכנסת בהצעה לסדר היום שהגיש לא רק בשם סיעתו, הליכוד, אלא בשם חברי כנסת מן הסיעות האחרות, ויו"ר הכנסת זימן כנס ביוזמתו של הבית לדון בנושא זה.

מר נוף אמר עוד כי מאסרה של ביאטה הוא מאסרו האישי של כל איש הגון ודובר בחוגי העולם. כל אוהב אדם הוא היום כאילו הוא מצוי עם ביאטה בכלאה.

בגוללו את פרשת האשה הגרמניה הלוחמת למען הבאת הפושעים הנאצים תיאר מר נוף את נסיבות החוק את הפושע הנאצי קורט ליש־קה, שנידון בצרפת שלא בפניו למאסר עולם, כדי להובילו לצרפת. בנגנון הרצח של הנאצים בצרפת הכבושה, הלליינת הראשי של הגרי־עה ההתנגדות הצרפתית והאחראי לגירוש מאה אלף איש למחנות ה־

צדוק: איננה שליחה של ארגון או קבוצה כלשהי אלא של מצפונה

מוות. גרמניה חתמה עם צרפת על הסכם הבאה לדין של פושעים נאצים. אך הבונדסטאג עוד לא אישר אותו זה. ולכן בתהליך היום לישר הוציו, בעוד שביאטה נתונה בכלא, הדגיש מר נוף.

תשובת צדוק

בדברי תשובתו אמר שר המשפטים, מר חיים צדוק כי ישראל כולה שומרת בליבה את זכר השואה. איננו רוצים לשכוח את העבר, והושטנו יד לכל אדם ולכל תנועה — גם בגרמניה המערבית — שבלי לשכוח את העבר הנורא, חיפשו דרכים לסייע למדינת ישראל ולשארית הפליטה. תהליך זה דרוש לא פחות להתחדשות העם הגרמני כפי שהוא דרוש לנו. לכן קיבלו בני העם היהודי בברכה את ביטול חוק ההתיישנות בגרמניה לגבי פשעי הנאצים ובאותה רוח נתקבלה גם חתימת הסכם ההסגרה בין גרמניה לצרפת, אך עכוב אישורו בבונדסטאג עורר תמיהה, כאן ובעולם הנאור.

עוד אמר שר המשפטים כי ביאטה ופעלה ידועים היטב בישראל: מאבקה למען הבאת פושעים נאצים למשפט, למען שבויינו בסוריה ולמען יהודי סוריה. יהיה הצד המשפטי של פעילותה אשר יהיה, אי אפשר שלא להתפעל מאומץ ליבה ומכושר הקריבה ומתעוזתה. לפנינו אשה גרמניה בת הדור הצעיר המרגישה את כל עומס האשמה הרובצת על עמה כלפי העם היהודי. אין היא שליחה של ארגון, או גוף, או קבוצה כלשהי, אלא של מצפונה, שאינו נותן לה להשלים עם העובדה שפושע נאצי, מפקד הגסטאפו בפאריס, האחראי לגירושם של כמאה אלף אנשים, רובם יהודים, מתהלך חופשי ואינו מוסגר לצרפת כדי שישא בעונשו. הציבור בישראל מצפה, הוא רשאי לצפות, שהרשויות של גרמניה המערבית ודעת הקהל הנאורה בה יתנו את כלוא המשקל לעובדות אלו בטיפולם של ביאטה קלרספלד, אמר שר המשפטים.

בהסכמת כל הבית הועבר הנושא לוועדת החוץ והבטחון, שעמדה לדון בו כבר אתמול ולסיכום כדי לומר את דברה בנושא זה.

רבע מיליון ל"י לתושב התקוה

★ 150,000 לפקיד דואר
★ אין ששה בלוטו

תושב שכונת התקוה, בתל־אביב, נשוי ואב לארבעה ילדים, זכה ברבע מיליון לירות בהגרלה האחרונה של מפעל הפיס. בסך 150,000 ל"י זכה פקיד דואר בירושלים.

לוטו

בהגרלה האחרונה של הלוטו, ב־30.4, לא ניחש איש את ששת המספרים. הסכום המיועד לפרס הראשון יועבר לשבוע הבא. הפרס השני (5 ניחושים והמספר הנוסף) מתחלק בין שלושה זוכים וכל אחד יקבל 19,307 ל"י, הפרס השלישי (5 ניחושים) מתחלק בין 130 איש וכל אחד יקבל 891 ל"י, הפרס הרביעי (4 ניחושים) מתחלק בין 7,197 וכל אחד יקבל 24.10 ל"י, הפרס החמישי (3 ניחושים) מתחלק בין 107,615 זוכים וכל אחד יקבל 4.30 ל"י.

הסכום המיועד לפרס הראשון בשבוע הבא יהיה 500,000 ל"י וכל יתר הפרסים יהיו מוגדלים.

הוקטנה השתתפות הבנקים במימון קרנות היצוא

נכנסו לתוקפם קנסות מוגדלים על גרעונות נזילות

מאת מרדכי צבי
כופר „הארץ" לענייני כלכלה

השתתפות הבנקים בקרנות היצוא תצומצם [illegible] מבחינת עומס גרעונות הנזילות, שהסתכמו בראשית החודש בחצי מיליארד ל"י בקירוב, הוחלט אז נתקבלה בישיבת הוועדה המייעצת שליד בנק ישראל שהתכנסה אתמול בתל־אביב.

באותה ישיבה גם נמסר כי החל בראשית החודש הוגדלו שוב הקנסות על גרעונות הנזילות של הבנקים, אלא שבמקום 10—17 אחוזים בעבר, יהיו בעתיד בשעור 10—15. גרעונות אלה אינם הוצאה מוכרת לצרכי מס הכנסה ובנק הפגיע לקנס של 15% סובל בפועל הפסד של כ־34%.

בדיוני הוועדה צויין כי אמצעים אלה ננקטו כדי להביא לצמצום האשראי הבנקאי הרגיל, לשם בלימת הלחצים האינפלציוניים במשק. נמסר כי היקף האשראי הבנקאי הרגיל גדל בשנת הכספים האחרונה ב־1.1 מיליארד ל"י, מ־4 מיליארד ל"י בסוף מארס 1973, ל־5.1 מיליארד בסוף מארס השנה. בסוף 1973 הגיע האשראי הבנקאי להיקף של 4.2 מיליארד ל"י, משמע בתקופה של שלושה חודשים גדל ב־900 מיליון ל"י.

הבנקאים טענו כי הגידול באשראי נובע משום הדרישה הגוברת למקורות מימון מצד סקטורים שונים במשק. כדי לממן פעילות מסויימת שלפני שנה נזקקה למימון בסך מיליארד ל"י, יש עתה צורך לממן אותה פעילות ב־1.4 או 1.5 מיליארד ל"י. זאת, בגלל התייקרויות הניכרות של חומרים ומוצרים בחו"ל ובארץ. גם הועלתה הטענה כי בגלל המצב בשוקי חו"ל הכריחו מפעלים יזומים מלאי גדול יותר, מצבי ליכולת המימון העצמית שלהם. כדי להתגבר על בעיה זו הוצע שמימון האספקה של חומרי גלם וציוד מחו"ל תיעשה בעתיד על ידי שימוש באשראי במטבע. זאת, כדי למנוע אפשרות של גריפת רווחים מצד אלה שיקנו מלאית המחירים הכלליות.

בת 57 הוכתה ונאנסה — בפרדס

(ע). — אשה בת 57 מכפר גבירול ליד רחובות נאנסה אתמול לפנות בוקר בעת שהיתה בדרכה לעבודתה. היא עברה באחד מפרדסי הסביבה לעבודתה ובאחד השבילים התנפל עליה צעיר, היכה אותה ואנסה. לאחר שהסתלק חזרה לביתה ובני משפחתה הזעיקו את המשטרה שפתחה בסריקות באיזור.

האשה נפצעה והועברה לטיפול לבית החולים קפלן.

5 שנים על 17 עבירות

(ע). — מאסר חמש שנים הוטל אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב על רמאי שעשה חלק ממעשי הרמאות בהיותו משוחרר בערבות. השופטת, גבי הדסה בן־עתו, הטילה את עונש המאסר על מנשה שם־טוב (34) מתל־אביב, שנתפס בטבריה בעקבות פירסומים בעתונות כי הוא מבוקש על ידי המשטרה. הוא הואשם ב־17 עבירות.

השופטת ביקשה מן הפרקליטות לברר מדוע הסכימו לשחרר את הנאשם בערבות באמצע משפט, אחרי שהורשע בדין ולפני שנגזר דינו.

★ האוניברסיטה העברית — הפקולטה לחקלאות ברחובות הוציאה השבוע חוברת לזכרם של 18 תלמידי הפקולטה ומסיימיה שנפלו במלחמת יום הכיפורים.

לזהבה וחזי היקרים

ברכות מקרב לב
להולדת הנכד

סילביה ורוני רבאילן
עדנה וחיים שנהב

לחבר מועצתנו
יצחק קרן צבי ובני ביתו
ברכות
בהגיעו לגיל 70
ומזל־טוב
להולדת הנין
„משך ראשונים"
מיסודה של
מפעל המים הרצליה חברה בע"מ

ברכה כפולה ומכופלת
למנהלנו
יצחק קרן צבי
בהגיעו ל„סוד"
ולהולדת הנין
עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו
המברכים:
בית האבות הרצליה
ההנהלה העובדים
והמשתכנים

מיטב ברכותינו לחבר הנהלתנו
יצחק קרן צבי ובני ביתו
בהגיעו לגיל שיבה
ומזל טוב
להולדת הנין
ההנהלה
ומועצת הלוואה וחסכון חקלאי
הרצליה מאיר בן שלום

יום של הפרידה בין ננסי לקיסינג'ר

מאת גדעון אלון

ביקוב מבוקב הזה לעקוב אחר כל אותו של שר החוץ האמריקאי ד"ר הנרי קיסינג'ר ואחרי רעייתו ננסי ברחובי ירושלים. רק בשעה הראשונה לביקורם הם היו ביחד. כיד לאחר מכן נפרדו דרכיהם ורק אז, בתפצות הקאלה רוה של הלילה, נפגשו בני הזוג שוב במלון המלך דוד.

בדיוק בשעה 11.15 לפנה"צ הגיעה מכונית הקדילק המשוריינת של שר החוץ האורח (שהובאה במיוחד מארה"ב) אל מלון המלך דוד. עשרות צלמים, כתבים ופמליה גדולה לסביב לבנין. הם חיכו לו בכניסה הראשית ובחלון הבית. מיד הבחינו בבית המלון בהאורח ובחברו של שר החוץ יצאו להיכנס לבית ההיירע בבנין.

ד"ר קיסינג'ר, לבוש בקפידה בחליפה כהה ועניבה פסים, הזיכני כהנה, נכנס יחד עם רעייתו גבוהת הקומה, לבושה חליפת קיץ, משקפי שמש ותיק עור ביזה למלון. לאחר מנוחה קצרה יצא הזוג עם הפמליה לביתה של ראש הממשלה, הגב' גולדה מאיר, בשדרות בן מימון שבשכונה רחביה.

התוכנית נערכה פגישת היכרות בין הגב' מאיר והגב' קיסינג'ר בביקורה הראשון בישראל כרעיית של שר החוץ האמריקאי. ראש הממשלה בירכה את האורחת והעניקה לה שי — צמד בקבוקי זכוכית עתיקה. היא הסבירה, כי ע"פ האגדה הנפוצה במזרח, היו לכל אשה בימי קדם שני בקבוקים כאלה. האחד נקרא בקבוק הדמעות, ולתוכו היתה האשה מזילה את דמעותיה כאשר התגעגעה לבעלה שיצא למרחקים. בבקבוק השני היו בירבושם, שבו היתה מתבשמת כאשר בעלה חזר הביתה.

בתום הפגישה, שנמשכה כשעה, נפרדו דרכיהם של האורח והגב' קיסינג'ר. שר החוץ, הפעיל שיחותיו בביתה „בארבע עיניים" עם הגב' מאיר והשתתפו גם צוות האישי של שגריר ישראל בארה"ב שמחה דיניץ, ואילו רעייתו יצאה לסיור בעיר עם הגב' סוזי אבן.

הרחבה כסביב לביתה הצנוע של ראש הממשלה היתה בוקה. צעירים מצעירי תנועת בטאו כרזות בנוסח „הקו הסגול קו הבטחון", „מקוניטרה לקרית שמונה רק 25 ק"מ". אליהם הצטרפו מקרים רבים שעבדו בחזית הבית בשלוש שעות וציפו בקוצר רוח לצאתו של ד"ר קיסינג'ר. אותה שעה סעד שר החוץ האורח ארוחת צהרים על שולחנה של הגב' מאיר ושוחח עמה ארוכות.

כתנת מגוברים של משטרה, אנשי בטחון ישראליים ואמריקאים ניצבו בפתח הבנין כשבשירי הקלטה וצילים באוזניהם. על הגגות ניצבו חיילים חמושים של משמר הגבול. סמוך לשעה 4 אחה"צ יצאו ד"ר קיסינג'ר ופמלייתו מבית ראש הממשלה שליוותה אותו עד דלת המכונית ולחצה את ידו בחמימות.

אותה עת סיימה הגב' ננסי קיסינג'ר בחברתה של הגב' אבן. תוכנית המבקרים של הגב' קיסינג'ר נשמרה בסוד. אולם נודע כי היא ערכה סיור בשני חלקי ירושלים, היתה ליד הכותל המערבי, ביקרה במוזיאון ישראל ואכלה את ארוחת הצהרים על שולחנה של הגב' אבן.

לאחר הסיור נערכה לכבוד האורחת סעודת ערב חגיגית בהשתתפות [illegible] כשהאורחת היא שוב רעייתו של שר החוץ. בארוחה נכחו נשים רבות, וגם ראש עיריית ירושלים טדי קולק.

לבעלה לא היה פנאי לסידורים בעיר. הוא מיהר בהמתנתו בביתה של הגב' מאיר למשרד ראש הממשלה בגבעת רם שם נועד לפגישת עבודה עם הגב' מאיר והשרים אלון, אבן, דיין, רבין, פרס, הרמטכ"ל רב אלוף מרדכי גור ובכירי משרד ראש הממשלה ומשרד החוץ. בפגישה זו נטלו חלק גם כל צוות עוזריו של שר החוץ האמריקאי.

לאחר פגישת העבודה שנמשכה כשלוש שעות יצאו כרבית המשתתפים לביתו של שר החוץ אבא אבן ברחוב בלפור, שם נערכה סעודת ערב חגיגית שנמשכה עד השעות הקטנות של הלילה.

לאחר מכן שב שר החוץ האורח למלון המלך דוד ורק אז, כאמור, בתום 11 שעות „פרידה" התראה שוב עם רעייתו.

רוב בארות אבו רודס משותקות בגלל השביתה

מונעים הפלגת מיכלית; גירון מזהיר העובדים

מאת סופר „הארץ" לענייני פיתוח

השביתה הראשית של עובדי שדה הנפט באבו־רודס, שהוכרזה ללא אישור ההסתדרות ובניגוד לדעתה, וכן ללא הודעה מוקדמת לממונה על יחסי העבודה לפי החוק ליישוב סכסוכי עבודה, נכנסה היום ליומה השלישי. השביתה פרצה בגלל חילוקי דעות על גובה הפיצויים שישולמו לעובדים אם וכאשר שדה הנפט יפונה ויוחזר למצרים.

בשביתה הושבתו תשע מתוך 15 בארות הנפט הימיות ו־63 מתוך 75 בארות הנפט היבשתיות. כן מונעים העובדים הפלגתה של מיכלית הטעונה 40,000 טונות נפט השוכנת במקום.

גירון מזהיר

מנכ"ל חברת נתיבי נפט, מר מאיר גירון, הזהיר אתמול בפגישה עם עתונאים, כי אם העובדים לא יחזרו מיד לעבודה, לא יכשירו לעבוד לאחר מכן, וכן לא ישלם להם משכורת. על שאלה בדבר הצעדים שיינקטו נגד העובדים ולהיזכר הסבירה, השיב מר גירון שהגיש אתמול הצעות לגורמים ממשלתיים האחראים לנושא, אך כולם היו עסוקים אתמול בביקורו של שר החוץ האמריקאי. כן הודיע כי יתבע מן העובדים את הנזקים שייגרמו עקב השביתה. גם ההסתדרות שלחה אתמול מברק אל ועד העובדים ותבעה מהם לחזור מיד לעבודה ולהעביר את חילוקי הדעות להכרעת ההסתדרות, אך גם פנייה זו נדחתה על ידי העובדים.

ועד העובדים ערך אתמול מסיבת עתונאים בה הודה כי השביתה פרצה ללא אישור ההסתדרות ובלי כשלות הודעה לממונה על יחסי עבודה. לדבריהם קיים פער ניכר בין תביעותיהם בדבר גובה הפיצויים לבין הצעת הנהלת החברה, וכי החליטו לנקוט מקצעית כל עוד הם עובדים באבו־רודס, כיוון שלאחר הפינוי הם עלולים להתפזר ולא יהיה להם כח להעשים את התביעה. ועד העובדים תובע לבסס הפיצויים על 31 ימים בחודש ו־12 שעות עבודה ביום, בעוד שההנהלה מציעה 28 ימים בחודש ו־8 שעות עבודה ביום, בהתאם לחוזה העבודה.

גירון ממשיך בתפקידו

מועצת המנהלים של חברת נתיבי נפט לא מינתה אתמול מנכ"ל חדש לחברה, במקומו של מר גירון, שהתפטר, לאחר שחלק מן המועמדים שפנו הציעו להם את המישרה, דחו אותה.

מר גירון, שעמד לסיים אתמול את תפקידו, נענה לבקשת מועצת המנהלים וימשיך בתפקידו תקופה נוספת בעיקר בגלל השביתה. עם זאת הודיע כי יפסיק את עבודתו בכל עת שיחליט על כך, גם אם לא ימונה מנכ"ל אחר במקומו.

ח"כ שריד מכחיש: הרכב הממשלה של קדמוני — על דעתו בלבד

מאת סופר „הארץ"

ח"כ יוסי שריד, מקבוצת הח"כים הצעירים במפלגת העבודה, הכחיש אתמול את הדברים שפורסמו אתמול כל מסיבת עתונאים עם אהרן קדמוני, מראשי תנועת המאבק, שמהם השתמע כאילו מצדד מר שריד בהקמת ממשלת הרוב לאומי ואף פירט בפני מר קדמוני, בשיחה אתו, הרכב ממשלה כזו, כפי שהיה רוצה בה.

בהודעתו של ח"כ שריד נאמר כי „הרכב זה הוא כולו על דעתו של מר קדמוני, ובשיחתנו, בה לקחו חלק כ־20 איש, לא הועלה אפילו שם אחד כמיועד לתפקיד שר בממשלה הבאה, לבד משמו של אריק שרון. בשיחה זו חזר מר שריד על דבריו הקודמים שלדעתו יש לצרף את ח"כ שרון לממשלת רבין כשר הבטחון, אך לא העלה כל שם אחר. עם זאת הבהיר בשיחה כי הוא מתנגד בתוקף להקמת ממשלת ליכוד לאומי ולהרחבת תנועת המחאה שלא לכלול בממשלה החדשה אף אחד מהשרים של ממשלת יום הכיפורים".

מר קדמוני מסר אתמול גם מצידו כי בגירסה שפורסמה בעתונות ממסיבת העתונאים חלה אי־הבנה וכי הרכב הממשלה אותו הציע במסיבה זו (ההרכב כלל גם שמו של ח"כ שריד) הוא על דעתו בלבד ללא כל קשר לשיחתו עם ח"כ שריד.

נפתח „גג לילד המפגר"

(ע). „אנו עסוקים בבעיות של נכבצים ונכים, אך אסור לנו להזניח את בעיית המפגרים. מיבחנה של החברה הוא במתן הזכות למוכי הגורל להיקלט בקהילה. לכן יש מקום להגביר פעילות מתנדבים בשטחי חיים שונים" — אמר יו"ר הכנסת, ח"כ ישראל ישעיהו, בקבלת פנים שנערכה אתמול בכנסת ל־400 מתנדבים ופעילי אקים מישובי עולים ומישובי מיעוטים, לקראת מיבצע ההסברה וההתרמה השנתי „גג לילד המפגר", שיתחיל ב־8 במאי.

נבחרו ראשי מרכז השלטון המקומי

(ע). ראש עיריית חולון, מר פנחס אילון, נבחר אתמול לתקופה נוספת כיו"ר מרכז השלטון המקומי. כממלא מקומו נבחר ראש עיריית חדרה, מר דב ברהילי. כן נבחרה הנהלת מרכז בת 39 חבר. הבחירות נערכו בכינוס־הכללי של מרכז השלטון המקומי שנערך בבית מפעל הפיס בתל־אביב.

(ל. ע. מ.). — מיבחני סיום של קורס קצינות נערך אתמול בבסיס ההדרכה של הח"ן.

עכשיו יותר מתמיד...

היעילות חיונית. התחשב בחוק פרקינסון:

1. אל תגדיל את צוות העובדים הקבועים.
2. הזמן טלפונית עובדי משרד מעולים, העסק אותם ותשלם בעדם — לפי שעות — כל עוד הם באמת נחוצים לך.

חבר המתרגמים translators' pool

תל־אביב, רח' רחל 1, טל. 230574, 238532
ירושלים, רח' יבאי 6, טל. 228572, 225155
חיפה, רח' לוטוס 8א, טל. 84268

מכרז למכירת מכוניות

מוצעות בזה למכירת המכוניות דלהלן:

1. מכונית נוסעים פיג'ו 404 מס' 248—927 שנת ייצור 1968
2. מכונית נוסעים פיג'ו 504 אוטומטית מס' 276—871 שנת ייצור 1970
3. מכונית נוסעים פולקסווגן ואריאנט 1300 מס' 265—027 שנת ייצור 1969
4. מכונית נוסעים פולקסווגן ואריאנט 1300 מס' 264—182 שנת ייצור 1969
5. מכונית נוסעים אסקורט 1100 מס' 745—410 שנת ייצור 1969
6. משאית רגילה שברולט משקל כולל 4,550 ק"ג מס' 113—620 שנת ייצור 1965

את המכוניות אפשר לראות ב„חניון הכרמל" שד' שאול המלך 8, תל־אביב בימים 2 עד 9 במאי 1974, בין השעות 8.00 עד 14.00. המכוניות נמצאות בחניון העליון באותו בנין (כניסה מרחוב דובנוב). הצעות יש להגיש עד 9 למאי ש.ז, שעה 13.00 במעטפות סגורות מיוחדות המצויות במרכז תנובה תל־אביב (שד' שאול המלך 8 חדר מס' 230) בצירוף המחאה בנקאית בשיעור של 10% מסכום ההצעה ולהכניס לתיבת המכרזים במרכז הנ"ל. אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

מרכז תנובה בע"מ
מחלקת התחבורה

מכרז מספר 3/74
מכירת מיכליות

החברה מציעה למכירת 4 מיכליות כמפורט מטה: —

		שנת ייצור	מספר רישוי
1.	מק דיזל	1957	71—077
2.	מק דיזל	1957 (מנוע לפני שיפוץ)	71—214
3.	מק דיזל	1958	74—491
4.	מק דיזל	1956	74—494

את הרכב הנ"ל אפשר לראות במתקני החברה „סונול" באזור הנפט, חיפה, החל מיום 2.5.74 ועד 22.5.74 בין השעות 8.00—13.00. בעניין פרטים נא לפנות לאחראי על הרכב, מר ג. רוס, במקום, ולתאם את הפגישה מראש.

את ההצעות יש לשלוח למשרדי „סונול" ישראל בע"מ, חיפה, רח' הבנקים 8 עד ליום שישי, 24.5.74 שעה 12.00, לציין על המעטפה מספר המכרז כנ"ל.

המציעים רשאים להגיש הצעה לרכישת כל מיכלית בנפרד או כולן יחד.

בכל מקרה יש לציין את המחיר עבור כל מיכלית בנפרד. מודגש שאין למיכליות אלה רשיון להובלת דלק.

יש לצרף המחאה בנקאית לפקודת החברה בסכום של 10% מסכום ההצעה.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

תמר ודוד ג'י וינטר
שמחים להודיע על
הולדת בתם הבכורה
נכדה
לחוה ופרופ' אנדרי דה־פריס
לברטה וד"ר נתנאל וינטר
מניו־יורק
נינה
לולרי לכמן
אוקספורד 1.4.1974

עם בואו של הנציב העליון

קריאה אל הציבור

סוריה מנהלת נגדנו מלחמה —
מדוע לא הפסיקה הממשלה את „המשא ומתן"?
את חיילינו שולחים ליהרג על שיאי החרמון —
מדוע מוכנה הממשלה להחזירם לאויב?
ההפגזות שיתקו כל חיים אזרחיים בגולן —
מדוע אוסרים על צה"ל להגיב בכח?
גל של רציחות וטרור, הולידה מדיניות החולשה —
מדוע משחרר דיין למצרים מאות מחבלים שפוטים?
מצרים צוהלת על טבח קרית שמונה, מכניסה תותחים,
מאיימת בטילים —
מדוע אומר דיין: „פני סאדאת לשלום"?
אנו תלויים בנפט של סיני במשקנו ובצבאנו —
מדוע נסוגים מאבו רודיס?
שש וחצי שנים נשבעה הממשלה, כי לא נזוז סנטימטר ללא שלום —
מדוע עכשיו היא נסוגה תמורת „רגיעה"?
על כל אלה יש רק תשובה אחת:

כי כך רוצה הנציב העליון!

קיסינג'ר — ולא ממשלת ישראל מנהל את מדיניות החוץ והבטחון של המדינה!

— מכאן הבטחות קיסינג'ר לערבים כי אנו — „בכיס";
— מכאן חוט השדרה השבור של הממשלה, הגמגום, חוסר הבטחון;
— מכאן הסרוב להקים ממשלת חרום לאומית;
— מכאן דרישת קיסינג'ר: „רק עם גולדה ודיין!"

אנו מזהירים:

ישראל נשבעה שלא תשב בג'נבה עם רוצחי קרית שמונה —
ישראל נשבעה שלא תקים מדינה פלשתינאית —
ישראל נשבעה כי לא תמסור את קונייטרה, שארם, ירושלים —
היא תשב, היא תקים, היא תמסור!

כי אין לנו עוד ממשלה, יש לנו נציב עליון.

אל הציבור:

— כעת בא הנציב העליון לקחת את קונייטרה
— בעוד כמה חודשים יבוא לקחת את שכם וחברון
— בעוד שנה יקח את ירושלים

שאלו נא את „הליכוד":
מה תעשו בימים השחורים האלה?
תגישו הצעות לסדר היום??!

שאלו נא את „תנועות המחאה":
היכן תקימו את החברה הישראלית המתוקנת שלכם — על אוניה?!

שאלו את עצמכם:
מה עשיתי אני בהלקח מארצי העצמאות והבטחון?

אזרחים למניעת שואה מדינית
ת. ד. 27 קרית־ארבע, חברון
ת. ד. 36760 תל־אביב

— — — — — — — גזור ושלח! — — — — — —

אל
קבוץ מרום הגולן
דואר קונייטרה הגולן
שלום רב,
קראתי את הבטחת ראש הממשלה שלא תהיה נסיגה מקונייטרה, אני מצהיר, כי קונייטרה היא „הקו האדום" לשארית רבונותה ואמינותה של ממשלת ישראל: כי עכשיו קונייטרה, בג'נבה — יתר הגולן.
אני תומך בהתנגדות לנסיגה מקונייטרה.
הנני מוכן לעזור לכם בכל שתבקשו — בהפגנות ומחאות במקום מגורי או בירושלים וגם ביציאה אליכם לחסימת הנסיגה בגופי.

השם	הכתובת	טלפון

(ועוד תלוש לנו!)

אל
אזרחים למניעת שואה מדינית
ת.ד. 27 קרית־ארבע, חברון
ת.ד. 36760 תל־אביב
— פניתי למרום הגולן כפי הצעתכם
— רצ"ב פנייתי למרום הגולן, נא לשלחה בעבורי
— הנני מוכן להשתתף בפעולותיכם (נא למחוק את המיותר)

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

באר־שבע
מודיעה על
פתיחת ההרשמה
ללימודים לקראת תארים מתקדמים
לשנת הלימודים תשל"ה

בפקולטה למדעי הטבע:
במחלקות:
ביולוגיה (פיזיולוגיה של צמחים; פיזיולוגיה של יונקים; גנטיקה וציטוגנטיקה; ביולוגיה מולקולרית; ביוכימיה).
מתמטיקה
פיסיקה
כימיה (פיזיקלית, אורגנית ואי אורגנית)
גאולוגיה
מדעי הגרעין (אנרגיה גרעינית)

בפקולטה למדעי הטכנולוגיה:
במחלקות: הנדסה כימית
הנדסת מכונות, הנדסת תעשיה וניהול
הנדסת חשמל, הנדסת חומרים

הערות:
1. קבלת התואר (M.Sc.) מותנית עדיין באישור למתן תואר שני ע"י הפקולטות למדעי הטבע והטכנולוגיה באוניברסיטת בן גוריון בנגב ע"י המועצה להשכלה גבוהה.
2. באוניברסיטת בן גוריון קיימת אפשרות להשתלם לקראת תואר שלישי Ph. D. במחלקות כנ"ל, כפוף לאמור בהערה 1.

לקבלת פרטים נוספים וטפסי הרשמה נא לפנות אל המזכירות ללימודי מוסמכים ותלמידי מחקר, אוניברסיטת בן גוריון בנגב ת.ד. 2053 טל' 057—71241 או אישית לחדר 2/א בבית האוס, באר־שבע.

هكذا من الأصل

בשוקי ההון והכספים
מאת מרדכי צבי

גוברת הפעילות בשוק המניות

השבוע שחלף עבר בסימן הגברת הפעילות בשוק המניות, בבורסה ומחוצה לה. התרבו הסימנים כי מעגל הפעילים בהשקעה בעלת אופי ספקולטיבי יותר, הולך ומתרחב בהתמדה. הדבר משתקף בהיקף המחזורים היומיים שגדלו וברמת השערים, שבמקרים רבים הגיעה לשיאים חדשים בשנה האחרונה.

היקף העסקות בשבוע האחרון גדל במידה ניכרת כפי שמראים הנתונים על המחזורים היומיים (מיליוני ל"י):

יום	בבורסה	מחוץ לבורסה
א'	4.50	2.90
ב'	2.40	1.65
ג'	4.35	1.70
ד'	3.45	1.55
ה'	3.70	

משמע, מחזור יומי ממוצע של כ־3.7 מיליונים ל"י בין כתלי הבורסה, ועוד כשני מיליונים ל"י מחוצה לה.

התפתחות זו אירעה תוך כדי סיפום השערים לרמות שיא חדשות. בין המניות המובילות בלטו שלושה בנקים: אי.די.בי. (שעלה הגיע אתמול ל־227, לעומת שיא של 222 ממנו נסוגה לרמה של כ־210). בנק המזרחי — אתמול הגיע לשיא של 193. ציפיה שוררת בין חברי הבורסה לקראת האסיפה הכללית השנתית שתיערך ביום ג' הבא. העלית הסברה כי במעמד זה יימסר על תוכניות ההנהלה בתחום הגדלת ההון, על ההטבות הצפויות לבעלי המניות ועל הריווחיות המרשימה בשנה זו, על סמך הנתונים ברבע הראשון של השנה. סטוק בליל — הגוף הראשון שהודיע באורח רשמי על הוכניות לגיוס הון השנה.

במקביל למניות הבנקים המובילות חלה עליה ניכרת בשערי מניות הזימנות עם קבוצות אחרות. בימים האחרונים היו אלו מניות המקרקעים שזכו לתוספת נקודות ניכרת: אפריקה, הכשרת הישוב, רסקו, נאות אביב, ישפרו.

התפתחות זו מעידה על האופי הכללי של המגמה הנוכחית ואינה קשורה בביחוד בבניה זו או אחרת. הדבר מיצלה בגיבוק בייכוח המהל בין שתי אסכולות בקרב אנשי הבורסה: האחת הרואה בבניית סיכוי גדול יותר לצבירת רווחים, והאחרת הממליצה להעדיף את גורם הבטחון הבא לידי ביטוי במוחי המדה. פלוגתה זו חוצה בין יועצי הבנקים, כאשר כל אחד מעדיף לטפל בלקוחותיו בהתאם להשקפתו.

בין כה המהירה לצמודים נמשכת, אף כי בקצב והיקף כואב לצומת חודשי השיא כל סוף 1973 וראשית 1974. כאן קיצו תנאי אגרות החוב הסתכמו היקף ההנפקות (מיליוני ל"י):

	6 שנים	10 שנים
פברואר		
ממשלה	50	80
מארס		
ממשלה	9	137
בנקים		27
אפריל		
ממשלה	4	77
בנקים		113

נראה כי האגרות לשש שנים (עם רבית לא צמודה) אינן זוכות להצלחה והמכירה מתרכזת סביב אגרות ל־10 שנים עם רבית צמודה של 4%.

הדולר נתייד מוסיף לרדת ואתמול הגיע לרמה של 4.62 ל"י, כאשר השיא של 5.11 ל"י. בשוק השחור נסחר הדולר לפי 4.86 — 4.88 ל"י. המארק הגרמני — 1.87 ל"י, הפרנק השוויצרי — 1.55, הצרפתי — 0.94 ל"י הזהב — 26,500 ל"י הק"ג. הכסף — 1,020 ל"י הק"ג.

5% דיוו. ו־8% בונוס באמפא

חברת אמפא להשקעות הודיעה על חלוקת דיוידנד בשעור 5% ומניות הטבה בשעור 8% לשנת 1973.

שיווק קרפיונים באזור ת"א יימשך גם בשבוע הבא

מאת סופרת „הארץ"

עקב הגידול ביבול קרפיונים, תימשך אספקתם בתל אביב ובנגש דן גם בשבוע הבא (5 עד 9 במאי). כן ישווקו קרפיונים בדרום הארץ. הכמויות שיסופקו, כפי שמסר דובר תנובה, הם: בתל־אביב 45 טונות, בפתח תקווה 35, ברחובות 8, בבאר שבע 8 ובאשקלון 4 טונות.

זאב בירגר — משנה מנכ"ל במסו"ת

(ל.ע.מ.). מר זאב בירגר (48) מונה כמשנה למנכ"ל במשרד המסחר והתעשיה והממונה על המחירים, במקומו של ד"ר משה מנדלבאום, אשר מונה כמנכ"ל המשרד. מר בירגר עובד ותיק בשירות המדינה ומילא תפקידים בכירים ביניהם סמנכ"ל באגף המכס והבלו, סמנכ"ל למינהל במשרד המסחר והתעשיה, ומנהל המיבת תעשיות קלות ומרכז הפרס במשרד זה.

מדד שערי המניות בבורסה התל־אביבית

100 = 31.3.67

	2.5.74	1.5.74
מדד כללי	283.76	281.26
כספים וביטוח	242.66	241.67
בנקים מסחריים	263.73	260.91
בנקים למשכנתאות	228.95	225.08
מוסדות מימון ענפיים	187.66	188.66
חברות להשקעה	227.99	225.02
תעשייה	438.90	438.02
מסחר ושרותים	382.81	382.12
מקרקעין בינוי ופתוח	245.30	239.74

שערי ניירות ערך בבורסה התל־אביבית

2.5.74

	סגור	שינוי	פת'
מניות			
בנקים מסחריים וחברות לאחזקות בבנקאות			
אי הי הי (כ)	292		(292)
אי. די. בי. בי'	278		276
אי. די. בי. ר"ג (ש)	227.5		227
אי. די. בי. ב (ש)	258	+3	
אגוד (ש)	297	+2	300
אי' בריטי ר"מ (כ)	350		
אי' בריטי (ס)	350	+1	(350)
דיסקונט א' (ס)	534		539
מזרחי (ס)	191.5	+0.5	193
פועלים ר"מ (כ)	295	+1	
פועלים (כ)	277.5	+0.5	279
בל"ל (ש)	266		267.5
בנקים למשכנתאות			
אפותיקאי (כ)	248	+0.5	
כרמל (כ)	177	+11	
משכנתאי בנין	260.6		
פתי משכנתאי (כ)	268	+2	269
שכון בכי	173	−1	
טפחות בכי	174	−0.5	(274)
טפחות ר"ג	273	+1	271
שכון ר"ג	186		186
מוסדות מימון ענפיים			
שלטון	104.5		
אוצר לתעשיה	226.5	−1.5	229
חקלאות	75	−0.5	
פתי תעשיה מכי	69	−0.5	
ביטוח			
ארית	467		454
הסנה	270	−2	270
סהר	349	−9.5	(345)
צור	210	−7	202
מסחר ושרותים			
בית הרכב	85.5		87
דלק (ס)	179		(178)
דלק (כ)	183		183
קרור 1	512	+6	(305)
קרור 10	187	−2	(186)
חשמל	64.5	−0.5	
ספנות	170.5	+1.5	(173)
מקרקעין, בינוי, פתוח והדרים			
אזורים	195	+3	
אפריקה 1	420		
אפריקה 10	351	+3.5	(353)
הכשר הישוב פי	185	+1	189
הכשר הישוב כי	188	+2	190
סולל בונה פי	138	+2.5	
גבבים	252		255
ישפרו	149.5	+3.5	159
יקרים	183.5	+1.5	188
מהדרין	196.5	+4.5	198
מטעי הדר	94.5	+0.5	95
משקיעים	170.5		
נאות אביב	100.5		101
פרי אור	185	+3	(188)
רסקו בכי	101		105
רסקו רבי	77		78.5
תעשיה			
אליאנס	473		
אלקו 1	120.5	+1	
אלקו 2.5	105		(105)
אלקטרה 1	233.5		
אלקטרה 5	226	+1	229
ארגמן בכי	330	+1	
ארגמן (כ)	336	+2	(325)
אתא בי	122		
אתא ג'	122		123
דובק	455		
כבלים	227	+5	
טבע (ס)	1220	+20	
כימיקלים	104	+1	(105)
לי אפשטיין	69	−1	
כולר	184.5	+0.5	
פניציה (כ)	109	−0.5	
פניציה 10	113	+3	
ביד חרוה	309.5	−3.5	314
עמים	233		
בזוקמן	450	+10	
עלית	301	+1	301
צרר	86.5	−4	
פולימן	225		
שמן	135		
נמל	231.5	+2	(230)
חברות להשקעות			
אלגר (ס)	89	+1	91
אלרן (ס)	198		(198)
מרכזית	201	−7	
פועלים השקי	235		(235)
פז	102	+2.5	
הלפסון 1	161		
הלפסון 10 (ב)	107.5	+1	111
אמפא	152.5	+0.5	
דיסקונט השק. (ב)	248.5		249.5
מזרחי השק.	118		120
בל"ל השק.	226	+1	229
פריון	102.5		103.5
מסוחה	93.5	+4.5	95
יצוא השק.	85		86
כור	182.5	+1.5	
כלל השק.	200		199
כלל תעשיות	190.5	+3.5	(192)
צרה	188		(188)
ספירת	63	+1	

	סגור	שינוי	פת'
נפט			
נפטא	90		90
לפידות (ס)	178		178
לפידות (כ)	229		
אגרות חוב להמרה			
אי. די. בי. ש.ה.	94.5	+1.5	(94)
אגוד ש.ה.	102.5		(103)
המזרחי ש.ה.	114.5	+1.5	(114.5)
הפועלים ש.ה.	106	+0.5	(105.5)
בל"ל ש.ה.	160	+1.5	(161)
בל"ל ש.ה.	126	+4.5	(126)
אפותיקאי	105.5	+1	(105.5)
פת. כרמ.	125	+3	(125)
פת. כרמ.	99	+4	(99)
שכון	103	+0.5	
כפתות	123	+1	(123)
אוצר לתי	101		(101)
דלק	92.5		
הכ. הישוב	85	+0.5	
ישפרו	115		
אתא	84.5	+0.5	(84.5)
עליה	86		(86)
הפועלים השק.	102.5		
דיסקונט השק.	116		
דיסקונט השק.	69	+1	(89)
מזרחי השק.	94.5		(96)
בל"ל השק.	96	+1	(96)
כי העם.	100		(100)
עת	96		(96.5)
מניות הנסחרות במטבע חוץ			
אוניקו א' (כ)	62.5	+1	
ב"מ אוניקו (כ)	73.5	+3	
7% פי התהבית (ס)	193		
6% פי התעשיה בי (ס)	165		
6% פי תעשיה גג (ש)	103.5		
6% פי תעשיה גג 1 (כ)	102		

אגרות חוב*

	שער	שינוי
צמודות לדולר		
5% זומא ים הכלת (ס)	238	−3.5
5% אביה ים הכלת (ב)	145.5	+1
6% תשכל תסיבה בי (כ) ולססון קלור באור	142	−3
6.5% אביה (ס)	88	−0.3
הוליים 6	142	−1.9
הולים 7	147.5	
הולים 8	105	−1
הולים 9	106.5	
הולים 10	107.7	−0.5
הולים 11	106.5	−0.2
הולים 13	107.2	+0.2
הולים 14	107.1	
הולים 15	104.7	+0.2
הולים 16	104.5	
הולים 17	108.9	+1.5
הולים 18	106	
הולים 19	104	−2.5
מלוה במחון — 1968		
א'	157.5	+0.5
ב'	156	−1.0
ג'	149.5	−3.5
ד'	150	
ה'	147.5	
ו'	144	−4.0
ז'	135.5	−3.0
ח'	128.6	+0.1
ט'	128.5	+1.5
י'	286.5	+5.0
י"א	141.6	−0.4
י"ב	136.5	+1.0
י"ג	128	−3.0
י"ד	128	−2.0
במחון 1968 — בנקאי		
י"א	152.5	−1.3
י"ב	149.5	−0.5
י"ג	140	−2.0
י"ד	128.5	
במחון 1969		
א'	129.5	+0.5
ב'	125.5	−4.0
ג'	271.1	+0.9
ד'	273.5	+1.5
ה'	272.5	−1.0
ו'	271	
ז'	268.5	+1.0
ח'	270.5	+1.0
ט'	267.5	−1.0
כ'	268.5	+0.5
כ"א	266.5	+1.0
כ"ב	264	+0.5
כ"ג	261.5	
כ"א	262.5	
כ"ב	254.6	
כ"ג	260	−0.6
כ"ד	260.5	+0.2
כ"ה	258.1	−1.0
במחון 1969 — בנקאי		
י"א	126	
י"ב	127.5	+0.5
י"ג	272.5	+1.5
י"ד	268	+0.4
ט"ו	267	−3.0
ט"ז	263.4	+0.9
י"ז	261.5	
י"ח	263.5	

מפתח: ר"ס — רשימה מבורסה; א' — מניה א'; ב' — מניה ב'; כ' — מניה כ'. (ש) — על שם; (ס) — מוכ"ז; כלתי מסומנות — מניות רגילות.
● — מתורים בלבד ✱ — קונים בלבד שערים לנקבעו בשלבי המסחר ומסחר במורשים — אינם מטפקים לשרי פתיחה ביום המכירה
* מחירה בבורסה של אגרות־חוב מכשלות (מילוה סיחה, במחון וקליטה) חולקו ל־5 קבוצות. שערי כל קבוצה מתפרסמים אחת לשבוע ביום קבוע

שערי חליפין רשמיים במט"ח (העברות והמחאות)

2.5.74

המטבע	היחידה	שער מכירה	שער קניה	המטבע	היחידה	שער מכירה	שער קניה
דולר קנדי	1	4.3953	4.3533	כתר נורבגי	10	7.8755	7.7534
לירה שטר.	1	10.2123	10.0653	פלורין הול.	10	16.2791	16.0305
דולר אוסטר	1	6.2706	6.1866	מרק גרמני	10	17.1849	16.9082
רנדם דרא"פ	1	6.2097	6.1257	מרק פיני	10	11.4754	11.2994
פרנק שווייצי	10	14.3910	14.1581	שיל. אוסטר	10	2.3302	2.2921
פרנק צרפתי	10	8.5784	8.4609	פרנק בלגי	100	11.1776	11.0164
כתר דני	10	7.1538	7.0458	לירטה איט.	1000	6.7200	6.6246
כתר שוודי	10	9.8430	9.6931	ין יפני	1000	15.2119	14.9413

(שער החליפין של הדולר ארה"ב קבוע: 4.203 בבירה, 4.200 קניה)

שערי מטבע חוץ בין בנקאיים (Interbank)

אתמול בצהרים (2.5.74) באירופה

מסירה מיידית (Spot)

$ ארה"ב	ל־1 £ שטרלינג	2.4095/2.4105
מרקים גרמניים	ל־1 $ ארה"ב	2.4785/2.4800
פלורינים הולנדיים	"	2.6185/2.6210
פרנקים שוויצריים	"	2.9540/2.9580
פרנקים בלגיים	"	38.20/38.30
פרנקים צרפתיים	"	4.9445/4.9490
לירות איטלקיות	"	631.75/632.50
ינים יפניים	"	277.50/278.50

מסירה מאוחרת (Forward)

שער הזהב: 169.40/170.40 $ ארה"ב לאונקיה.

	£/$	פר"ש/$	מר"ג/$
1 חד'	2.3990/2.4007	2.9425/2.9485	2.4720 2.4755
2 חד'	2.3865/2.3882	2.9387/2.9447	2.4680/2.4715
3 חד'	2.3753/2.3770	2.9350/2.9410	2.4640/2.4675
6 חד'	2.3368/2.3385	2.9300/2.9380	2.4570/2.4615

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

	מחיר היחידה	מחיר פדיון
אלון	168.61	164.48
דקל	516.3	492.3
ברוש	201.9 בי"ד	192.5 בי"ד
אורן	122.22 בי"ד	119.22 בי"ד

המנהל: חברה להשקעות של בנק דיסקונט בע"מ

החברה לניהול קרנות בנאמנות בע"מ

	מחיר יחידה	מחיר פדיון	מחיר שוק
צבר	307.4	292.9	300.2
ארז	132.8	126.6	129.7
איתן	156.09	—	152.28

הנאמן: בנק הפועלים בע"מ

תנועת שינוי:

כניעה ללחץ מפלגתי פסול

מחאה על ביטול שידורי הטלוויזיה בשבת בבוקר

תנועת שינוי שלחה אתמול מיברקים ליו"ר רשות השידור ד"ר ולטר איתן ולמנכ"ל רשות השידור מר יצחק ליבני, בהם היא מוחה נגד הפסקת שידורי הטלוויזיה בשבת בבוקר החל מכחר. במיברק נאמר כי הפסקת השידורים פוגעת במשפחות ישראליות רבות.

ההחלטה להפסיק את השידורים מתעלמת מכך שמאות אלפי ישראלים צופים בשידורים אלה שזכו לפופולאריות רבה בקרב ילדים ובני נוער, נאמר במברק. עוד נאמר בו כי אין שום הגיון המצדיק הפסקתם של שידורים אלה בשבת כאשר בלילות שבת נערכים ה' יורים כסדרם. „אין מקום להבחין בין שידורי רדיו ושידורי טלוויזיה הכפופים שניהם לרשות ממלכתית אחת. הפסקת השידורים בשבתות נובעת לדעתנו מכניעה ללחץ מפלגתי פסול. לנו נראה כי יש להתחשב באינטרסים של יהודים דתיים ברשות השידור בדרך אחת בלבד: לדאוג לכך שלא יפגע שום עובד דתי בעבודתו ובקידומו ברשות השידור עקב קיום השידורים בשבתות".

תנועת שינוי פנתה בקריאה לחברי מליאת רשות השידור להתכנס בדחיפות ולהחליט על חידוש מיידי של שידורי הטלוויזיה בשבתות.

14,000 ל"י או 30,000 ל"י

מאת כופר „הארץ"

שר האוצר, מינהל מקרקעי ישראל, חברת שיכון עובדים וחברת ישראלום נצטוו להשיב תוך 30 יום לבג"צ שהגישה תושבת ירושלים שאדמותיה עוקלו והועברו לשתי חברות מהחברות המיועדות אותן לבניית דירות לתושבי חוץ. תושבת ירושלים, באמצעות עו"ד וגנר, טוענת כי 8.5 הדונמים עוקלו לכאורה למטרות ציבוריות במחיר של 14,000 ל"י שעה שישראלום ושיכון עובדים נובות בעד אדמות אלו, לפי חשבונה, 930,000 ל"י. היא גם טוענת כי האדמות, ליד ארמון הנציב, אינן משמשות עתה למטרות ציבוריות וכי העיקול בטל מעיקרו. מינהל המקרקעין סירב למסור לתובעת כמה שילמו לו החברות בעד האדמות.

ח"כ עקיבא נוף עומד להעלות את הנושא בכנסת בעקבות הידיעה על הבג"צ שפורסמה ב„הארץ".

לאסתר קל

משתתפים באבלך על מות

אמך

הארץ

במלאת שלושים לפטירתו של

צבי דימנט ז"ל

תיערך אזכרה ביום ראשון י"ג אייר תשל"ד (5.5.74) בשעה 8.30 בבוקר בהר המנוחות גבעת שאול ירושלים

עובדי בנק יפת בע"מ
סניף ירושלים

במלאות שלושים לפטירתו של יקירנו

שמואל ורנר ז"ל

נעלה לקברו לאזכרה וגילוי מצבה

ביום ראשון י"ג אייר תשל"ד 5 במאי 1974, בשעה 3 אחה"צ בבית העלמין בסביון.

המשפחה

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

דוד מירון ז"ל

נקיים אזכרה בבית העלמין בחולון ביום שני י"ד אייר (6.5.74) בשעה 3.30 אחה"צ.

נפגשים ליד השער החדש.

המשפחה

במלאת שנתיים לפטירתו של בעלי ואבינו היקר

חיים יעקב גולדברג

מפלניצה, פולין

תתקיים אזכרה ביום שלישי, ט"ו אייר תשל"ד, 7.5.74 בשעה 4.00 אחה"צ בבית הקברות בחולון.

נפגשים ע"י השער.

המשפחה

במלאות חמש שנים לנפילת יקירנו

מנחם סילמן ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו

בחלקה הצבאית בבית העלמין בקרית שאול ביום ראשון י"ג באייר תשל"ד 5.5.74 בשעה 14.30.

קרובים ומוקירי זכרו נפגשים בשער בית הקברות בשעה 14.00

טובה ואברהם סילמן

המועצה העליונה של הבונה הסקוטי בבניה החפשית למדינת ישראל

המפקד הגדול ונושאי המשרה

מביעים את רגשי השתתפותם הכנים

לאח ד"ר יוסף שטנר

על מות אביו היקר

אברהם שטנר ז"ל

אנו משתתפים בצערו של

יוסף צרפתי

במות עליו

אמו ז"ל

אגד
ההנהלה והחברים

על מותו ממקלנו

מוריס בנולול הי"ד

שנפל על משמר המולדת

אבלים

גבור מבעלי מקמטי בק"ב

שר המשפטים

היועץ המשפטי לממשלה

המנהל הכללי והעובדים

משתתפים בצערו של

ד"ר חיים גילדוויכר

על פטירת אביו

מוריס ז"ל

אזכרה וגילוי מצבה

ליקירנו

צבי גולדהנד

נקיים ביום שני, י"ד אייר תשל"ד (6.5.1974) בשעה 4.30 אחה"צ בבית הקברות ברעננה

תודתנו נתונה למנחמינו בכתב ובעל פה

המשפחה בארץ
ואחיותיו ובני משפחותיהם בארה"ב

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אמנו היקרה

רחל אידלמן (יעקבסון) ז"ל

מאמסטל, ליטא

ההלויה התקיימה ביום חמישי י' אייר תשל"ד 2.5.74 בחולון

הבנים: ד"ר אברהם וחנה
ד"ר שמואל וחיה
והמשפחה בארץ ובחו"ל.
אגוד יוצאי אמסטל והסביבה בישראל וקופת הגמ"ח

אנו משתתפים בצערו של מנהלנו

מר משה גלבאום

במות עליו אחיו

יעקב

(בן אברהם) ז"ל

ההלויה תצא ביום ששי, י"א באייר תשל"ד (3.5.74) בשעה 11.30 לפנה"צ, מבית ההלויות העירוני, רחוב דפנה תל־אביב, לבית העלמין בהרצליה

ג.פ.ת. חברה קבלנית בע"מ
וסגל העובדים

אוניברסיטת תל־אביב
הפאקולטה למדעים מדויקים
המחלקה למדעי הסביבה הגיאופיזיים

אבלים על מות

פרופ' צפורה אלתרמן ז"ל

ההלויה תצא ביום ראשון 5.5.74 בשעה 14.00 מבית המכסתה, רח' הברזל 7 סביון, לבית העלמין בבקום. אוטובוס יצא בשעה 12.45 מאוניברסיטת תל־אביב, מרחבת בנין גילמן.

לד"ר ישראל אלתרמן ומשפחתו

אתך באבלך בחלקת מבף אשתך

צפורה ז"ל

שטרן דניאל

תודתנו העמוקה נתונה

לכל מנחמינו בע"פ ובכתב

בהלקח מאתנו אמנו וסבתנו היקרה

רבקה בכמוהרם ז"ל

איגני נסים ברטל (בכמוהרם), חיפה
ד"ר אלברט ברטל (בכמוהרם), ת"א

לד"ר ישראל אלתרמן

משתתפים באבלך על פטירת רעייתך

פרופ' צפורה אלתרמן ז"ל

ומביעים תנחומינו לבני המשפחה

מורי המחלקה למדעי הסביבה

במלאת שנה לפטירת יקירנו

אינג' ליאו וייל ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ראשון, י"ג אייר תשל"ד (5.5.74) בשעה 16.30 בבית העלמין בחולון

נפגשים ליד השער הראשי

טקס התייחדות לזכרו בבית המהנדס בתל-אביב יתקיים ביום שני, י"ד אייר תשל"ד (6.5.74) בשעה 20.00

אשתו
והמשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של

אמנו וסבתנו היקרה

אלטה ירוסט

בשנת ה־96 לחייה

מטומרקוב — פולין

הלויה תצא היום, יום ששי, י"א באייר תשל"ד (3.5.74) בשעה 12.00 מבית ההלויות העירוני ברח' דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בקרית שאול.

המשפחה המתאבלת

בצער רב מודיעים על פטירתו ללא עת של

יעקב בן אברהם גלבאום

ז"ל

בשנת ה־63 לחייו

ההלויה תצא היום, יום ששי, י"א באייר תשל"ד 3.5.74 בשעה 11.30 מבית ההלויות העירוני ברח' דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בהרצליה.

מתאבלים:
אמו: שינדל
רעיתו: רגינה לבית לוסטיג
בנו: דן
כלתו: נורית
נכדתו: שרון
אחיו: חנוך וב"ב דורכמונד גרמניה
אחיו: משה וב"ב פ"ת
וגיסיו: יוסף לוסטיג וב"ב הרצליה
ד"ר זיק לוסטיג פ"ת
רודק לוסטיג וינה
עמנואל לוסטיג בירידק

ביום שלישי, ט"ו באייר תשל"ד, 7.5.74

נערוך אזכרה וגילוי מצבה

ליקירנו

ישראל גולדשטיין ז"ל

בן יצחק ז"ל

בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין החדש, ליד כפר סמיר, חיפה

אוטובוס מיוחד יצא בשעה 3.00 מבית המנוח, נוה שאנן, רחוב הגליל 91, חיפה

תודתנו העמוקה נתונה לכל מנחמינו בכתב ובעל-פה

המתאבלים: אשתו, בנו, בנותיו, כלתו, נכדיו, נכדותיו, אחיו, אחותו וכל בני המשפחה

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל-אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 611141
המחיר: יום חול: 2.40 ל"י למלה / יום ו': 3.10 ל"י למלה

פרקי היום בתנ"ך

המשנה היומית

הדף היומי

ההלכה היומית

הדלקת הנרות

ירושלים תל-אביב חיפה
5.54 6.00 5.42
7.02 7.01 6.59 מוצ"ש

תורנות רופאים לפי המקומות

תורנויות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

בתי-כנסת

דירות

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

וילות ובתים

קבלנים מציעים

2-2½ חדרים

● בבתים רח' ירושלים 2½ חזית ק"ד, חניה. 860628

1-1½ חדרים

● דירת חדר ק"ק בגבעתיים בשעות 8.00—17.00 247365

מבצע פרסים ענק

הלוח הכפול

בפרס היומי בכסף:

זכה במרסם **150 ל"י** מודעה זו

דירות בדמי מפתח

● דירת 2 חדרים בדמ"פ 2 חדרים ב' צפון ת"א טל' 220350

דירות בשכר חודשי

חדרים מרוהטים

בתי מלאכה

מחסנים

חנויות

ביקוש דירות

דירות מרוהטות

אולמות

משרדים

هكذا من الأصل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

בקש עבודה

הכשרה לעבודה

הצעות עבודה

מגרשים

השקעות

עסקים

בעקבות מבצע הפרסים הענק:

מכוניות למכירה

דארט-וליאנט

האמריקניות של
קרייזלר
הנמכרות ביותר
בארץ

AUDI NSU

אופל

هكذا من الأصل

● איזל 68, יוצא מסם + רדיו במצב טוב
● איזל קדט בפיירין 1966 מצב טוב, עקבת אותו, 26 אלקטרו אחרי 4.
● איזל קדט בפיירין 63, 541908, ל"פ 2,000
● הזדמנות נדירה אופל אסלונה 12 אב. 1973, 10.000 ק"מ.
● בהזדמנות אופל רקורד בפיירין מודל 1972.
● אופל רקורד סוף 66, במצב טוב מאוד.

בעם VOLVO תמיד VOLVO

אלפא רומיאו

● אלפא רומיאו 1972, ברלינה, ק"מ בשעות העבודה.
● אלפא רומיאו 1972 — 2000 כמו חדשה.

ב.מ.וו.

● ב.מ.וו. 1800, 63, 73.000 מסם בינואר, במצב מצוין.
● ב.מ.וו. 1969, רדיו + כוס אחרי שיפוץ כללי.
● ב.מ.וו. 1970, 2000, ראשונה במצב חדש מלפון.
● ב.מ.וו. 1800, אוטומטית.
● ב.מ.וו. 70, 2002, אופנוע, מצב מצוין.
● ב.מ.וו. 1500, אוטומטית, 85.000 ק"מ.

דאף

● 7500 ל"י דאף אוטומטית.
● מכונית דאף 1963 במצב מצוין.

דה־שבו

● דה־שבו 1964 בתוספת.
● דה־שבו 65 במצב מצוין.
● דה־שבו 3000 מצב מצוין.

הופין

● למכירה הופין 58 במצב טוב, אחרי אוברול.
● הופין 67 מנוע 68.

הילמן

● הילמן מינקס 60, נחדרת 4.0 ל"י.
● הילמן מינקס סטייסן 1964.
● הילמן שנת 64 במצב טוב.
● הילמן טייסן 64 במצב מצוין.
● הילמן מינקס 1960, 3.250.
● הילמן 63, מנוע 71, אחרי.
● הילמן 1961, במצב יפה.

סנדרים

● סנדר פולקסוואגן 1970 במצב מצוין.
● סנדר פוליטאה 1971 במצב טוב.
● סנדר סוביטא 1970 מצב טוב.
● סנדר פוני 1300 במצב מצוין.

וקסהול

● למכירה וקסהול ויקטור 1968.
● וקסהול ויווה 1961.
● וקסהול פרסט 1962.

טריומף

● טריומף 1300 מודל 71.
● טריומף 1500, 1969, מסם 9 חודשים כולל מערכת אזעקה.

לארק

● לארק 65 מנוע שברולט, אחרי אוברול.
● בהזדמנות לארק 63, מצב טוב.
● לארק 1965 אחרי אוברול.
● לארק 1961 אוברול מנוע.
● לארק 61 + מסם במצב טוב.

מוריס

● מוריס מרינה שנת 1973.
● מוריס 1000 57 במצב מצוין.
● מוריס 1000 בהזדמנות.

מיני־מיינור

● מיני־מיינור 1961 מנוע 1970.
● מיני מיינור 1962 במצב טוב.
● מיני מיינור 61 מנוע 66.
● מיני מיינור 1964 מנוע 1972.
● מיני מיינור 1961, 7.200.
● מיני מיינור 72 מצב מצוין.
● מיני מיינור 63 אוברול.
● מיני מיינור 850, 1967.
● מיני מיינור 1972, רדיו.
● מיני מיינור סטייסן 1969.

מסחריות

● למכירה פולקסוואגן מסחרית.
● סוסיתא מסחרית 1965.
● למכירה אוסטין מסחרית.

מרצדס

● למכירה לאזור מסם מהיר מרצדס 220.
● מרצדס 68 אס.אי. מצויין.
● מרצדס 220 אב. 63 במצב טוב + רדיו.
● מרצדס 1968 220 אוטומטית.
● מרצדס אס220 1958.

סובארו

● סובארו ליאבאה, אוטומטית במצב מצוין.
● סובארו אדם 1972, יד ראשונה.
● למכירה סובארו סטייסן 1300.
● סובארו 1972, 1500.
● סובארו סטייסן אוטומט 1969.
● סובארו 1300 במצב מצוין.
● סובארו 1400 במצב מצוין.

סוסיתא

● מוכר סוסיתא קריית אריה.
● סוסיתא 1.1 סוסיתא.
● סוסיתא מסחרית 1971.

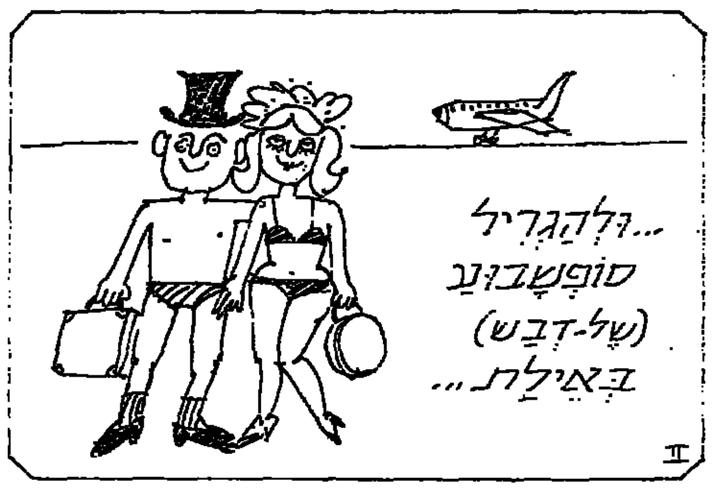

פורד

● פורד אנגליה של מסם שנה במצב טוב.
● פורד קורטינה 1970.
● פורד טאונוס 1964.
● פורד פרפקט.

simca סימקה
מכונית טובה מבית טוב
בית קרייזלר מכשירי תנועה

● סימקה 1000/63 במצב מצוין בהזדמנות.
● סימקה 1501 בפייסל.
● סימקה 1000 1971.
● סימקה 63 במצב מצוין.
● סימקה 64 במצב מצוין.
● סימקה 1968 1000.

פולקסווגן

● פולקסוואגן סנדר 1970 במצב מצוין.
● פולקסוואגן 1300, 69.
● פולקסוואגן 1303 א.ל.אס.

סאאבמטוח סאאבטאאב SAAB 294897

● סאאב 68, פרטית, 5000.
● סאאב מסחרית 65.
● סאאב פרטית 96.
● סאאב מסחרי 1967.
● סאאב פרטי 64 במצב טוב.

פיאט

● פיאט פרמיה 2300 שנת 64.
● פיאט 600 — 1966.
● פיאט 124 בהזדמנות.
● פיאט 850 ספיישל.
● פיאט 124 פרימולה.
● פיאט 128 מודל.

פז'ו

● פז'ו 504, יבואה, פרטי.
● פז'ו 404 אוטומטית 1970.
● פז'ו 404 1971 יד ראשונה.
● פז'ו 404 1968.
● פז'ו 404 1969.

ציטרואן

● ציטרואן "מצוי 6" 67.
● ציטרואן 1961 במצב טוב.
● ציטרואן ג'י.אס. 1971.
● ציטרואן 1964.

קונטסה

● קונטסה 900, מסם שנה.
● קונטסה 900, 1965.
● קונטסה 11/64 900.
● קונטסה 1300/3 1967.
● קונטסה 1300/4.
● קונטסה 900 במצב מצוין.

רנו בחסכון ראשון!

● רנו 12, 72, מסם לשנה.
● הזדמנות! רנו 1974 111.
● רנו 16 1968.

פיאט

שונות

● נכות לאקסורים.

מציעים למכירה

● פרטה קוארדרומיה.

קונים לקנות

בתי־ספר ושיעורים

● מורה לאנגלית מעונית.
● מורה מאנגליה לאנגלית.

דודי שמש וחשמל

בולים ומטבעות

ביקוש רכב

השכרת רכב

שרותי רכב

אופנועים וקטנועים

● הונדה 70 125 במצב מצויין.
● בהזדמנות הונדה 50.

مكذا من الأصل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

רהיטים

• למכירת סלון, ספה, 2 כורסאות, שולחן סלון מדפים, מצב מצויין 3,750 ל"י. פלבי, הקדמה 91 הרצליה פיתוח (ע"י תרמוד) ביום א' בין 7—5 אחה"צ.

• קונה רהיטים משומשים ועתיקים, ירושות והיכולים כהן — 472296.

• קונה רהיטים משומשים וכל דבר אחר — 334201.

• למכירה ארון קיר 245 × 220, 418066 בשעות הערב.

מקררים

• מקרר „אמקור פאר" במצב מצויין בהזדמנות 419978 רמת־אביב.

• אמקור 11, הפשרה חצי אוטומטית, מצב מצויין — 724560.

• למכירה מקרר 2.30 אורך ויסטינגהאוס, במצב מצויין. 449112.

מכונות כביסה

הלואות

שרותים

טלויזיה

כלי נגינה

חיות בית

שטיחים

חקלאות

שמיחים

מספרות

טפטים

ספרים

צילומים

סירות

תריסים

נופש

טיולים

שידוכים

הדרכה

העלייה

חוגים

ריקודים

קבלנים

דירות

בתי כנסת

תורנויות בתי חולים

תורנות רופאים לפי המחוזות

הלוח הכפול ירושלים

ידיעות אחרונות: הלל 28 טל. 225251
הארץ: המגבלם 5 טל. 224245

ביקוש עבודה

• אני מקבלת בבתי עבודות הדפסה בעברית. לפנות: — 69096.

• מעוניינת לטפל בתינוק/ת בבית. טלפון 261339 אבו טור 63.

הצעות עבודה

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים

חדרים 2-2½

דירות בדמי מפתח

דירות בשכר חודשי

ביקוש דירות

אולמות

משרדים

חנויות

עסקים

הכשרה לעבודה

מכוניות

אופנועים וקטנועים

ביקוש רכב

מציעים למכירה

תריסים

רוצים לקנות

טלויזיה

מקררים

רהיטים

כלי נגינה

שרותים

חקלאות

הלואות

חיות בית

דודי שמש וחשמל

שידוכים

הלוח הכפול נתניה

קבלנים

הצעות עבודה

נופש

וילות

דירות למכירה

דירות מרוהטות

אשדוד

דירות למכירה

וילות ובתים

חנויות

בתי מלאכה

לסוכנות ביטוח
דרושה
מזכירה-פקידה ראשית
למועמדת המתאימה
תנאים טובים ואפשרויות קידום
מועמדות בעלות רקע בביטוח בניהול משרד, או בתפקיד בכיר בחברה כלכלית, או במוסד צבורי, מתבקשות לפנות בכתב, בצירוף תולדות חיים ונסיון בעבודה —
אל: ת.ד. 2854 תל־אביב, עבור „ביטוח"

הלוח הכפול חיפה והצפון

ידיעות אחרונות: הנביאים 28, טל. 667931
הארץ: גורדאו 20, טל. 661166

תורנות רופאים לפי המקומות

חיפה
● רופא תורן במד"א, טל' 101

תורניות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

הודעות

קבלנים

דירות

דירות בדמי מפתח

דירות בשכר חודשי

וילות ובתים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

2-2½ חדרים

1-1½ חדרים

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

מגרשים

בתי מלאכה

עסקים

ביקוש עבודה

הצעות עבודה

אופנועים וקטנועים

ביקוש רכב

מציעים למכירה

מקררים

רהיטים

בית-ספר ושיעורים

חיות בית

טלוויזיה

חוגים

שרותים

כלי נגינה

מכוניות

[illegible]

הלוח הכפול באר-שבע

הודעות

וילות ובתים

דירות למכירה

דירות

דירות בשכר חודשי

עסקים

הצעות עבודה

מכוניות

נרשמו לנשואין

[illegible]

הודעות לציבור

משרד הבטחון / המשנה על המכירות
מכרז מספר 17/74/5

משרד הבטחון / המשנה על המכירות
מכרז מספר 18/74/5

משרד הבטחון / המשנה על המכירות
מכרז מספר 2/74/5

משרד הבטחון / המשנה על המכירות
מכרז מספר 20/74/5

משרד הבטחון / המשנה על המכירות
מכרז מספר 9/74/5

משרד הבטחון / המשנה על המכירות
מכרז מספר 10/74/5

[illegible]

דרושים:
כימאים וטכנאים למעבדה
לכימיה תעשיתית ואי אורגנית
נסיון 5 שנים לפחות.
לפנות בכתב
למחלקת כח אדם
ת.ד. 420 באר-שבע
תברת פוספטים בנגב בע"מ

בריקס ישראל בע"מ
BRINK'S (ISRAEL) LIMITED
דרושה:
כתבנית
אדו x עם ידע בהנהלת חשבונות
למשרה מלאה
לפנות: טלפון 53787

למשרד התכנון של
דיזנגוף סנטר,
דרושים
*** אדריכל**
*** הנדסאי**
בעלי נסיון
נא לפנות לריקה בטלפון 51977

לסוכנות בטוח גדולה
דרושה
פקידה כתבנית
לעזרה בלשכת המשנה למנהל הכללי
★
הכישורים הדרושים: נסיון בעבודות פקידות ומזכירות, ידיעת הדפסה בעברית ובאנגלית.
לקביעת ראיון נא להתקשר טלפון 51381 ת"א ללשכת המשנה למנכ"ל.

יבם IBM
דרושה
פקידה / כתבנית
הכישורים הדרושים:
✱ יוצאת צבא.
✱ ידיעת הדפסה טובה בעברית, ידיעת הדפסה באנגלית, רצויה.
✱ כושר קריאה והבנה באנגלית.
✱ הכרת מרכזיה טלפונית בת המשנה קודם.
מועמדות מתבקשות לפנות בכתב לי.ב.מ. ישראל בע"מ, מח' כח אדם, ת.ד. 20210 תל-אביב, 61200.
יבם IBM

לחברת נסיעות ותיירות
דרושים:
1) **פקיד קבלה**
SENIOR BOOKING CLERK
בעל נסיון רב
2) **שליח**
בעל רשיון לקטנוע
נא לפנות טלפון 227134/5
סודיות מובטחת

לבידי אשקלון בע"מ
דרוש
מהנדס אחזקה
מכונאי, בעל נסיון של 5 שנים לפחות באחזקת מפעל בינוני או גדול
ידע בחשמל, צנרת וקירור
לקביעת ראיון: טלפון 051—2271 או בכתב למחלקת כח אדם, ת. ד. 84, אשקלון

לחברה מסחרית בחיפה
דרוש
מנהל חשבונות עצמאי
נא לפנות בכתב יד בצרוף פרטים על נסיון ומשכורת נדרשת לת.ד. 419, חיפה.

לקונצרן בדרום הארץ
דרוש עוזר למבקר פנימי
הכישורים:
✱ ידיעה בהנהלת חשבונות לפחות דרגה ד'.
✱ נסיון של 3 שנים בביקורת במפעל תעשייתי.
✱ מגורים בבאר-שבע או בדרום.
סודיות מוחלטת מובטחת
נא לפנות בכתב בציון נסיון ופירוט קורות חיים לת. ד. 2092 תל-אביב.

זיניוק את מיכלין
חיפה
דרך העצמאות 55, טל: 640706
דרושים לעבודה בחנות הכלבו
● קופאית
● מוכר
בעל ניסיון, לעבודה במשרד
● פקיד/ה להנה"ח
● מרכזנית
עם ידיעה בעבודות משרד
● מזכירה כתבנית
השולטת בשפות עברית, האנגלית, צרפתית רצויה.
המשכורת שלמות, למועמדים המתאימים — תנאים טובים. סודיות מובטחת.
נא לפנות בכתב לת.ד. 3020, חיפה.

כיתן דימונה בע"מ
עבור משרדנו בתל-אביב (הדר יוסף)
דרוש
בוגר תיכון (או סטודנט)
לאחר שרות צבאי,
למחלקה הכלכלית של הברתנו
על המעוניינים לפנות בכתב יד לת.ד. 2147 ת"א, או בטלפון 473132 בשעות לפנה"צ.

למפעל מזון בפתח-תקוה
דרושים
מפעילים
נא לפנות ל־903781 בין 8.00—17.00

לסניפי שופרסל חדשים
בצהלה ופתח-תקוה
דרושים עובדים:
א. קופאיות
ב. מסדרי סחורות
ג. עובדים כלליים
נא לפנות ביום ג' 7.5.74 או ביום ה' 9.5.74 בין השעות 15.30 עד 17.30 למשרדי שופרסל ברחוב השומר 16, בני-ברק

לחברת אשטרום
דרושות
קבוצות להרכבת נגרות
בקרית-מלאכי
לפנות אשטרום, צילסון 4 תל-אביב
בימים ב' ו־ה' טלפון 443181

לישראבטון בע"מ
דרושה
מרכזנית 5/20
לפנות לרח' ביתבורים 8, תל-אביב

לחברת ביטוח בתל-אביב
דרושה
כתבנית פוליסות דבב
בעלת נסיון
להתקשר לתמר, טל. 614431
לשם קביעת ראיון

למפעל יזרום בירושלים
דרושה פקידה
בעלת נסיון
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית
הדפסה בעברית ואנגלית
נא לפנות טלפון 02-526131-2 או בכתב
לת"ד 1414 ירושלים 91000 לאהרן

למפעל ידוע בשטח המזון
דרושות
מדגימות
בעריכת הדגמות וטעימות
ברשתות לשרות עצמי בכל הארץ
יום עבודה מפוצל
נא לפנות אל ת. ד. 7095 עבור מס' 15

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

דרוש(ה) לחברה בתל-אביב
מנהל(ת) חשבונות
לפנות טלפון 51431

למשרד אדריכלים בירושלים
דרושים
אדריכלים ושרטטים מנוסים
לקביעת ראיון — טלפון 02-64940

למוסד ציבורי
דרושה
כתבנית
הכישורים: ידיעת השפה העברית על בורייה,
רצוי גם ידיעה בשפה האנגלית
נא לפנות לת. ד. 665 ירושלים

לחברת שעוני זניט
דרושים
סוכנים להפצת שעונים
1. באזור ירושלים והמרכז
2. חיפה והצפון
לפנות טלפון 03-262805 או
לת.ד. 7172 תל-אביב

ישראמקס ISRAMEX
חב' ישראמקס בע"מ
נציגויות לציוד מדעי ותעשייתי
טלפונים 5—4—248213
דרושים
לקידום מכירות בנושאי אלקטרו-אופטיקה כולל שרות ללקוחות:
1) מהנדס אלקטרוניקה
2) פיסיקאי בעל רקע באלקטרוניקה
3) הנדסאי אלקטרוניקה
עם נסיון
עבודה מעניינת — אפשרות להתקדמות
כולל השתלמות בחו"ל
בפרטים מלאים נא לפנות בכתב לת. ד. 6014 תל-אביב. — סודיות מובטחת —

חב' „טלקאר" בע"מ
מחפשת
מרכזנית
עם ידע בהדפסה
שעות העבודה 15—8
נא לפנות טל'
853891 852058

דרושים
צעירים
מאזור חיפה
לעבודות קידוח
ידע במסגרות רצוי
03-924080

דרושים
* מונטזור
* דפס אופסט ועוזר
דפוס מליץ
טל: 56674—55457

דרושים
נציגי מכירות
מכל חלקי הארץ
משכורת גבוהה
רכב צמוד
בעלי שנה רשיון נהיגה
לפנות למרק
טלפון 869890

דרושה
פקידה
עם ידע בהנהלת חשבונות
לפנות טלפון 477215
או 472292

למפעל סריגה
בתל-אביב
דרושים
סורגים מעולים
למכונות סריגה עגולות
לפנות 825112

דרושים
לדפוס ידוע בתל אביב
א) 2 עוזרים לאופסט
ב) סדר יד
ג) שליח
לטלפון 58349

דרוש
איש מכירות
להפצת מכשיר טכני חדיש במפעלים
*
התכונות הדרושות
● בוגר בי"ס מקצועי
● כשרון למכירות
● רכב במצב תקין
*
לפנות בכתב לת.ד. 296 ת"א

דרוש
נגר
לעבודה לפי שעות,
בבית-ספר בת"א,
לפנות
טל. 289724

דרוש
עוזר למנהל חשבונות
לפנות בכתב עם ציון נסיון קודם אל מפעלי המצן וארגון בע"מ
אזור התעשיה הרצליה

כיתן דימונה בע"מ
דרוש עבור מפעלנו בתל-אביב (בדרך יפו)
מדריך מתפרות
עבור מתפרות החוץ של החברה
הכישורים הדרושים:
* בעל נסיון רב בניהול מתפרה
* בעל רכב
המועמדים יפנו אישית ליחידת הייצור של כתי ההלבשה בדרך יפו (אוטובוס 23 מהתחנה ה' מרכזית) או להתקשר בטלפון 423132 לקביעת ראיון

לחברה צבורית לבנין
בצפון הארץ
דרושים
1. **מהנדס מחוזי (בנין)**
בעל נסיון בעבודות ביצוע ופיקוח על פרויקטים. רשיון נהיגה הכרחי.
2. **הנדסאי או טכנאי (בנין)**
בעל נסיון בעבודות ביצוע.
מועמדים העונים לדרישות אלה מתבקשים להתקשר בכתב לקביעת ראיון עם חב' דיור לעולה בע"מ מחוז הגליל, רח' הפלמ"ח 99, צפת.
סודיות מובטחת

למפעל בירושלים
דרוש
מנהל/ת כח אדם
הכישורים הדרושים:
* נסיון בתפקיד דומה
* השכלה מתאימה
* שליטה בשפות עברית רצוי ערבית
* אישיות חזקה —
* מנהיגות
* נסיון משא ומתן
תנאים טובים למועמד המתאים
לפנות בכתב עם פרוט נסיון
לת"ד 8199 ירושלים 91080
— סודיות מובטחת —

בית החולים שערי צדק
מודיע על משרה פנויה
לעובד/ת סוציאלי/ת
(ממלא מקום)
על המועמד/ת להיות בעל/ת תואר B.A. בעבודה סוציאלית
רצוי נסיון מקצועי.
המעונינים מתבקשים להתקשר טלפונית עם היחידה לשירות סוציאלי, בשעות 8.00—16.00, טלפון: 02—221354, 02—222241 לקביעת ראיון

דרושים
למפעל מתכת
באיזור התעשיה
דרום תל-אביב
1. **מזכירה כללית**
בעלת נסיון וידע בהתכתבות, דואר, תיוק וארכיון
2. **פועלים ופועלות "צור**
לעבודה קלה ואריזת מוצרים
נא לפנות למפעל „שלזינגר את ולדמן", רח' הברזל 29 ת"א, טלפון 472786.

לחברת בניה ארצית
דרושים לעבודה ברמת גן
1. **עוזר למנהל חשבונות ראשי**
הכישורים הדרושים:
דרגה ד' בהנהח"ש,
שלוש שנות נסיון.
2. **פנסיונר**
שעבד בהנהלת חשבונות
לעבודה עזר בהנה"ש, אפשרי גם עבודה חלקית
מתאימים יפנו אל ת.ד. 1736 עבור מס' 147 ת"א, עם פרוט קורות חיים והדרישות שכר
סודיות מובטחת

ההסתדרות הציונית העולמית
חטיבת המנגנון
משרה פנויה 5/74
תואר המשרה: **אם בית**
מקום העבודה: קרית מוריה, ירושלים
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית
נסיון בעבודה עם נוער מחו"ל
ידיעת השפות עברית ואנגלית,
רצויה ידיעה בשפות לועזיות
הדרגה מוצעת: תקבע בהתאם לכישורי המועמד
התאריך האחרון להגשת הצעות: 17.5.74
הצעות מועמדות נא להגיש לחטיבת המנגנון
ת.ד. 92, ירושלים

לחברת בטוח ישראלית
דרושה
מזכירה למנהל
הכישורים הדרושים:
* השכלה תיכונית.
* ידיעת השפה האנגלית.
* כתיבה במכונה בעברית ובאנגלית.
על המעוניינות לפנות טל': 51381 ת"א
למחלקת המנגנון.

אוניברסיטת חיפה
1. **הנדסאי/טכנאי בנין**
התפקיד: תאום ופיקוח על עבודות בניה ואחזקת מבנים.
הכישורים הדרושים: בוגר ביה"ס להנדסאים וטכנאים, נסיון של שנתיים לפחות בביצוע או/ו פיקוח על עבודות בניה ואחזקה, ידיעת השפה העברית.
הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.
2. **טכנאי מכונות**
התפקיד: תאום ופיקוח על עבודות אחזקה של מערכות הסקה, קישור ומיזוג אויר; עריכת נוהלי אחזקה; פקוח ותאום על עבודות אחזקה ופיתוח המבוצעות ע"י קבלנים.
הכישורים הדרושים: בוגר ביה"ס להנדסאים וטכנאים במגמת מכונות; נסיון של שלוש שנים בהפעלה ואחזקה של מערכות מים, הסקה ומיזוג אויר; כושר ניהול מו"מ ויכולת הפעלת צוות אחזקה.
הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.
3. **שרטט/ת בנין**
התפקיד: ביצוע עבודות שרטוט בנין ופרטי נגרות וניהול ארכיון תוכניות.
הכישורים הדרושים: בוגר/ת קורס לשרטוט בנין; נסיון של שנתיים לפחות בעבודות שרטוט.
4. **חשמלאי**
התפקיד: ביצוע עבודות אחזקה במתקני מתח גבוה ומתח נמוך; ביצוע התקנות ושינויים במערכת החשמל.
הכישורים הדרושים: חשמלאי מוסמך; נסיון של שלוש שנים בהפעלה ואחזקה של מתקני מתח נמוך וגבוה.
הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.

לבית מסחר גדול בתל-אביב
דרושים
* **מחסנאי ראשי**
בעל נסיון בניהול, מעקב אחרי הזמנות וניהול כרטסת מלאי, נסיון של לא פחות מ-5 שנים בתפקידים דומים כנ"ל, מוכן לעבודה עצמאית.
ידיעת השפה העברית רצויה.
אתגר לאיש המתאים, תנאים מוהדים.
* **פקידה**
הכשורים: ידע בהנה"ח, רישום מלאי ומעקב אחרי קניות ומכירות. עבוד וריכוז נתונים והגשת דוחות.
הצעות בצרוף קורות חיים ופרטים על נסיון קודם נא להפנות לת.ד. 1736 ת"א, 61000 עבור מס' 148.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
מודיע על משרות פנויות:
במרכז המחשבים
מפעיל למחשב 370/168
הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; קליטה באנגלית ויכולת קריאת חומר טכני; רצוי נסיון בהפעלת מחשב;
הערה: העבודה הינה במשמרות.
מס' במשרה: מר.מח. ד/107

בפקולטה לפיסיקה
טכנאי בכיה
הכשירויות הדרושות: ידיעת השפה האנגלית; ידע בעבודה טכנית ויכולת עבודה עצמית; רצוי ידע ונסיון בטכנאות ואקום, גפות זכוכית, המלאכה [illegible];
מס' במשרה: פ.ד/108

בלשכת דיקן הסטודנטים
כתבנית דו לשונית
הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; ידיעת השפה העברית על בוריה כולל הדקדוק; ידיעה טובה באנגלית כולל התכתבות;
הערה: המשרה הינה בהיקף של 50%
מס' במשרה: דס. ד/90

בפקולטה לכימיה
טכנאי מעבדה
תחום התפקיד:
טפול במכשירים אלקטרוניים ואופטיים.
הכשירויות הדרושות: ידע בסיסי באלקטרוניקה, רצוי ידע באופטיקה; יכולת קריאת ספרות טכנית בשפה האנגלית;
מס' במשרה: כ. ד/40

במחלקה לביולוגיה
לבורנטית
— אחראית למעבדות סטודנטים למיקרוביולוגיה.
הכשירויות הדרושות: בעל/ת תואר שני או שלישי במיקרוביולוגיה או בביולוגיה; הבחן עדיפות לבעל/ת נסיון קודם בעבודות כחבר הדרכה סטודנטים;
מס' במשרה: ב. ד/109

מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים, נסיון קודם ומס' המשרה עד יום 17.5.74 אל אגף כח אדם, קרית-הטכניון, חיפה, מיקוד 32,000

חברה מסחרית ציבורית
מחפשת בתל-אביב
פקיד יבוא
הבקי בתהליכי יבוא, הכתבת עסקים באנגלית ועברית, [illegible] נסיון קודם הכרחי.
בדבר פרטים נוספים נא להתקשר בטלפון 39955, קו פנימי 357 תל-אביב.

לבית הספר החקלאי
מקוה-ישראל
דרוש:
מדריך לענף הטרקטורים
בעל רשיון נהיגה למכוניות ולטרקטורים
— כניסה מיידית לעבודה —
לפנות להנהלת מקוה-ישראל

לסוכנות גדולה לביטוח
בתל-אביב דרושה
כתבנית עברית מנוסה
שעות העבודה מ-8.00—15.00
תנאים טובים למתאימה
לפנות לטלפון 50651 למר קריאל.

למסעדת יוקרה בירושלים
דרוש/ה
* **טבח/ית מעולה**
תנאים טובים
לפנות טלפונית 30078 ירושלים.

חברה ארצית לבניה
הקימה מפעל משוכלל לבניה מתועשת באזור תל-אביב
ומחפשת
מהנדס בכיר לניהול המפעל
בעל ידע הנסיון הדרוש למשרה זו.
תנאים ביותרים לאדם המתאים
נא לפנות עם קורות חיים ופרוט נסיון לת.ד. 4870 תל-אביב.

אחים קורנבליט בע"מ
מבקשים:
* **חורטים** ללהות חשמל
למפעלנו שבראשון לציון
טלפון 948209 — 821558
* **פקידה** ידע בהדפסה
למשרדנו שבתל-אביב
טלפון 820752 — 821558 לציפי

למפעל מתכת חניתה
דרוש
טכנאי "יצור
מנוסה במדידות עבודה
בעל רקע בעיבוד שבבי
המתגורר בסביבות חיפה
בדבר פרטים נא לפנות בציון קורות חיים ונסיון: למפעל מתכת חניתה
טל' 5-04-968271 קבוץ חניתה

דרוש
מלגזן
לעבודה מיידית במחסן נייר
אזור תל-אביב, בני-ברק
דרוש נסיון קודם
תנאים טובים למועמד המתאים
המועמדים הרואים עצמם מתאימים
יפנו טלפונית 290002

דרוש
מנהל מפעל
להקמת מפעל חדש להעשרת פוספטים בנחל צין.
כישורים הדרושים: מהנדס (רצוי מהנדס מכונות ייצור)
נסיון בתכנון, ביצוע וניהול.
מועמדים מתבקשים
לפנות בכתב למנהל הכללי,
ת. ד. 420 באר-שבע.
סודיות מובטחת.
NP
חברת פוספטים בנגב בע"מ

לחברה כללית להשגחה
(ישראל) בע"מ
ת"א רח' אלנבי 76 טל' 611064
דרושה
פקידה כללית
למחלקת מלאי
לפנות אישית בשעות 8—15.00

לשנת הלמודים השליה דרושים
לביה"ס היסודי בעין-יהב
1) מורים
2) מורה למוסיקה
3) גננות ועוזרות לגננות
דיור במקום
לפנות בכתב, למזכירות מושב עין-יהב, ד.נ. ערבה.

למכוניות „הדר" בע"מ
סוכנות ראשית של
AUDI NSU
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
מג ב' לפחות
נסיון של שנתיים לפחות
*
נא לפנות אישית בשעות העבודה למר בריח, דרך פתח-תקוה 72, תל-אביב

לחברה קבלנית גדולה
דרושים מיידית
לאתר בניה גדול בחיפה
1. **מנהל עבודה לשלד**
2. **מנהל עבודה לגמר**
3. **הנדסאי/טכנאי** —
עם נסיון של 3 שנים לפחות
לקביעת ראיון לפנות טל. 04—512271
בכל שעות היום

דרושים
בארץ ובחו"ל
סוכנים/ות
להפצת תכשיטים
„משכית"
חיפה בלפור 3,
טל: 04/645028.

דרושה דחוף
ספרית
מקצועית
בתנאים טובים
לפנות טלפון 20187
או 21936, טבריה.

דרושים
לרדיו אבנר חיפה
מכונות בלאומתקם
דרוש חניך
עם ידיעת השפה העברית או אנגלית.
לפנות למכונבה
רדיו אבנר,
הרצל 8, חיפה.

דרושים
אנשי מכירות
בירושלים
למוצר נבחר
אפשרות למשרה מלאה
מינימום מובטח 1200 ל"י או משרה חלקית
טלפון 02—67612

לניאוטון
דרושים
מנהל עבודה, חשמלאים לתעשיה ובנין, עוזרים לחשמלאים
בתנאים טובים.
כצלסון 10 גבעתיים
בין 17.00—19.00.

לחברת בטוח
בחיפה
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
עצמאי/ת
עם נסיון,
תנאים טובים.
לפנות לת.ד. 4496
חיפה לכבי 44799
בציון קורות חיים, גיל והקופת נסיון.

קיבוץ בצפון הארץ
מחפש
מנהל חשבונות
מנוסה גם במאזנים
עדיפות לבעלי נסיון בניהול חשבונות במשק או קבוץ.
תנאים טובים, דיור במקום, אפשרי.
המעוניינים יפנו בכתב למזכיר הקיבוץ, [illegible]

דרושה
כתבנית עברית מעולה
דרישות התפקיד:
1. נסיון בהדפסה שנתיים לפחות (דו"חות והכתובת מגוונת).
2. רצוי ידע בהפעלת מכונת כתיבה חשמלית.
3. דייקנות, אחריות וחריצות בעבודה.
תנאי העבודה יוקבעו בהתאם לכישורים.
נא לפנות לתאום פגישה:
לחברת מבני תעשיה בע"מ
רחוב קרליבך 29, תל-אביב טל: 283181

זופז אל-בן
Zoppas
דרושים
טכנאי
למכונות כביסה
בחורים
אחרי צבא.
ללמוד מקצוע בענף מכונות כביסה.
נא לפנות אישית „אלבן/זופז", מגרשי התערוכה הישנים (בסוף רחוב דיזנגוף) תל-אביב. או טלפונית 440312, 449519 לרפי.

דרושים
חברת מוסדות חינוך ותרבות
בנצרת עילית בע"מ
בית-הספר המקיף העברי השש-שנתי
ע"ש משה שרת נצרת עילית
לקראת שנת הלימודים תשל"ה
דרושים מורים
למקצועות הבאים:
* אנגלית — 3 משרות
* תנ"ך — 1 משרה
* ביאולוגיה — 1 משרה
* חינוך גופני — 2 משרות (לבנים ולבנות)
* מולדת [illegible] — 1 משרה
* מתמטיקה — 2 משרות
* מהנדס בנין להוראה
* מהנדס חשמל ואלקטרוניקה להוראה
* מהנדס מכונות להוראה ורכב
* מדריכים מקצועיים להוראת מקצועות המגמה המכאניקה — 2 משרות
* מורים במקצועות הפקידות והמנהל
* מורים לחינוך מיוחד: 3 משרות
* מורים להוראת עברית לעולים חדשים: 2 משרות
* מורה למוסיקה 1 משרה (ולניצוח על מקהלת בית-הספר)
המעונינים בעלי כישורים מתאימים (בעלי תואר אקדמאי ובעלי תעודת הוראה) מתבקשים לפנות בכתב להנהלת בית-הספר המקיף העברי ע"ש משה שרת — נצרת עילית או טלפונית לקביעת ראיון 065—55414.

לחברה ארצית לבניה
דרוש(ה)
פקיד(ת) מכירות
בעל(ת) נסיון
מקום העבודה בתל-אביב
השכר לפי הכישורים
נא לפנות בכתב לת. ד. 426 תל-אביב
סודיות מובטחת

למוסד ממלכתי באיזור ת"א
דרושים
אלחוטני מורס
לעבודה מתמשכת במשמרות
(שעות יום בעיקר)
● המעוניינים יפנו לת.ד. 33411 ת"א 61330 — עבור פ ולפרט: הלולות חיים בכתב יד, הרות צבאי, השכלה, נסיון קודם, כתובת ומספר טלפון.

MG
מ. ג. אלקטרוניקה בע"מ
מפעל עתיר מדע המתמחה במיכשור ומערכות אלקטרוניות בתחום האלקטרוניקה הרפואית, המוצרים מספקים לבתי-חולים בכל רחבי הארץ,
דרושה
● **מזכירה למחלקת שיווק**
הכישורים הדרושים: ידיעה טובה בהדפסה באנגלית, ידיעת השפה העברית רצוי ידע בתהליכי יבוא.
* * *
תנאים טובים למועמדת המתאימה
נא לפנות עם פרוט השכלה ונסיון אל: מ.ג. אלקטרוניקה בע"מ קרית ויצמן ת.ד. 102 רחובות טלפון 956751 — סודיות מובטחת

מלון סיני ת"א

רח' טרומפלדור 11—15, טל. 52621

הפתיחה 1.6.74

דרושים לנו:

- מזכירה למנהל המלון
- עוזר למנהל חשבונות

✶ למסעדת המלון

- מלצרים—מלצריות
- עוזרי מלצרים COMMIS

✶ למרכזית המלון

- מרכזניות

✶ לשרותי המלון

- חדרניות
- אנשי נקיון – פועלי מטבח

נא לפנות או לטלפן למר סגל במלון

AUSTRIAN AIRLINES

למשרדנו בתל-אביב דרושים

1. פקיד/ת הזמנות
2. פקיד/ת קבלה
3. מרכזנית

הכרחית ידיעת השפות עברית ואנגלית
ידיעת השפה הגרמנית רצויה

נא לפנות לאוסטריאן איירליינס, רח' נחלת בנימין 52, טל. 53535, תל־אביב

לחברת שמירה ושרותים
תולף
דרושים

1. **שומרים** למשמרות יום ולילה.
2. **עבודות נקיון.**

תנאי שכר טובים.

לפנות אישית למשרד החברה רח' כורש 14 כניסה ג' 7—3 בכל שעות היום.
טלפון 227731 ירושלים.

זופז אל-בן
Zoppas

דרושים
חשמלאים
עדיפות לבעלי רשיון נהיגה.
בחורים
אחרי צבא ללמוד מקצוע.

נא לפנות „אלבן/זופז" רחוב דיזנגוף 261, תל־אביב, טלפון 03-440312. לגברת ציפי.

לחברת שלוה בע"מ
משרדה הראשי בתל-אביב

דרושים:

1. **מנהל ענף ביטוח בריאות ותאונה**

תאור התפקיד:
- ניהול כללי של הענף
- ריכוז ופיתוח מכירות

כישורים:
נסיון של 5 שנים לפחות (רצוי בענף ביטוח בריאות)
- תכנון וניהול מכירות וקשרים עם גורמי חוץ
- תכנון ופקוח על נהלי
- הפעלת צוות עובדים

עדיפות תנתן לבעלי השכלה גבוהה.

2. **פקיד אחראי למחלקת חשבונות**

תאור התפקיד:
- הכנת היחידה במשימות
- עריכת התאמות עם מוסדות ביטוח

כישורים:
- ידע בהנהלת חשבונות
- נסיון בעבודות דומות של 3 שנים

עדיפות תנתן לבעלי ידע ונסיון בענף הביטוח.

3. **כתבנית פוליסות**
מחלקת ביטוח חיים

מועמדים/ות יפנו בכתב עד לת.ד. 4935, ת"א, עבור כנגנון, הכל פרוט תולדות חיים והשכלה.

סודיות מובטחת.

דרושים:
לצה"ל לעבודה בת"א
בעלי הכישורים הבאים: —

א. גברים
ב. השכלה תיכונית לפחות
ג. קצין מילואים
ד. שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית.
ה. שליטה בשפה זרה אחת נוספת לפחות.
ו. מגורים בת"א.

מועמדים העונים לדרישות המשרה יפנו בכתב בפרוט קורות חיים לד"צ 2563.

לאפקו בע"מ
דרושים
חשמלאים ועוזרים
טלפון במפעל 911482

לחברת בניה ארצית
דרושים עובדים בעלי נסיון
לתפקידים הבאים:

מהנדסי בצוע
לניהול פרויקטים גדולים במרכז וצפון הארץ.

מנהלי עבודה
כנ"ל

הנדסאי-טכנאי בנין

א. לעבודות הכנה, שרטוט, חשוב כמויות וכו' במשרדי החברה.
ב. לעבודות פקוח ואחזון באתרי בניה.

דרוש נסיון בעבודה מעשית של 5 שנים לפחות.
נא לפנות בכתב ולפרט נסיון ת. ד. 16411 ת"א.

סודיות מובטחת

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

המחלקה לכימיה
מודיעה כי קיימות משרות פנויות של

עוזרי הוראה ואסיסטנטים

אשר תעמדנה לרשות הלומדים לתארים גבוהים בשטחי הכימיה הפיזיקלית, הכימיה האורגנית והכימיה האי־אורגנית.
המעונינים יפנו לקבלת פרטים אל מזכירות המחלקה לכימיה, הקמפוס החדש, בנין ג' חדר 214, טל. 057—70279.
הערה — קבלה כעוזר הוראה או אסיסטנט אינה מהווה קבלה ללימודים, ועל המבקש להתקבל ללימודים לפנות למזכירות לימודי מוסמכים, בית האס 2/א' (טל. 057—71241, שלוחה 01).

מכרז מספר 74/3
אוניברסיטת בן־גוריון בנגב מודיעה על משרות פנויות: —

1. **במעבדה לביולוגיה**

א. טכנאי לביולוגיה

הכשורים הדרושים:
בוגר בי"ס מקצועי. רצוי בוגר בי"ס להנדסאים או לטכנאים. נסיון של שנתיים-שלוש בעבודה מעשית.
הדרגה: תקבע בהתאם לכשורי המועמד.

2. **במחלקה לפיסיקה**

ב. מהנדס בכיר לוואקום

הכשורים הדרושים:
בעל תואר אקדמי בהנדסה או בפיסיקה. ידע רב בטכניקת ואקום.
הדרגה: תקבע בהתאם לכשורי המועמד.

ג. טכנאי לפיסיקה

הכשורים הדרושים:
בוגר בית־ספר מקצועי במגמות מכניקה עדינה / מכשירנות או השכלה מקצועית מקבילה. עדיפות תנתן לבוגר בית־ספר לטכנאים.
הדרגה: תקבע בהתאם לכשורי המועמד.

3. **ביחידת שרותי המחשב**

ד. אחראי משק וחשבונות

תאור התפקיד:
אחראי בפני ראש היחידה לעניני מינהל של היחידה כגון: תקציב, הזמנות ציוד, כח־אדם ותחשבונות הלקוחות. עוזר לראש היחידה בהכנת תקציב היחידה ובסטטיסטיקה הקשורה לפעילות המחשב.
הכשורים הדרושים:
בוגר תיכון או בית ספר מקצועי, נסיון של שנתיים לפחות בניהול מלאי ותקציב. רצוי ידע במחשבים. מועמד ללא ידע בתחום זה, יעבור קורס ביחידה. ידיעת השפה האנגלית.
הדרגה המוצעת: י"א — י"ג בדרוג האחיד.
למועמדים למשרות הנ"ל הבאים מחוץ לבאר־שבע תנתן עזרה בדיור.

4. **במחלקה להנדסת מכונות**

ה. כתבנית אנגלית–עברית

הכשורים הדרושים:
השכלה תיכונית, נסיון של שנתיים לפחות בהדפסה עברית ופקידות, וכן ידיעת השפה האנגלית והדפסה.
הדרגה המוצעת: ט' — י' בדרוג האחיד.

כל המשרות הינן מלאות

5. **בפקולטה למדעי הרוח והחברה**

ו. מזכירת חוג

(3 משרות) בהיקף של ½ משרה.
הכשורים הדרושים:
בוגרת תיכון. נסיון של 3 שנים בעבודות משרד. שליטה בשפה העברית והאנגלית והדפסה בעברית ובאנגלית.
הדרגה המוצעת: ט' — י"א בדרוג האחיד.
המועמדות שתתקבלנה תועסקנה לתקופה קצובה מראש על פי חוזה מיוחד.
פניות בכתב בצרוף תולדות חיים ותעודות יש לשלוח עד יום ו' 10.5.74, אל מחלקת המנגנון, אוניברסיטת בן־גוריון בנגב, ת. ד. 2053, באר־שבע. מיקוד 84120.
נא לציין על המעטפה מספר המשרה המבוקשת.

לשירותי כימאויר בשדה תעופה הרצליה

דרושים:

1. מכונאי מטוסים הליקופטרים
2. פחחי מטוסים
3. יוצאי צבא עם רקע טכני.

להתקשר: טלפון 6—984095

לפרסום א. אריאלי
דרושה
פקידת קבלה
לעבודה עם צוות צעיר ודינמי

הכישורים הדרושים:
1. הופעה נאה ומצב רוח טוב.
2. הדפסה מוספת בעברית.
3. הדפסה באנגלית — יתרון.

נא לטלפן ביום א', בין השעות 9—11 לפנה"צ, אל דליה טלפון (03)259303

למכון הנרייטה סאלד
המכון הארצי למחקר במדעי ההתנהגות
רח' קרית־יובל 9, קרית־מנחם, ירושלים 96583
טל. 02-419191

דרושים:

1. **חוקר בכיר**
בשטח הפסיכומטריה של ההשכלה
בחצי משרה
דרישות המשרה הן:
א. תואר Ph. D. בפסיכולוגיה
ב. נסיון קודם בשטח הפסיכולוגיה של ההשכלה
ג. מקום מגורים — ירושלים
הדרגה בהתאם לכישורים

2. **חוקר בכיר**
בתחום החינוך המבוגרים
במשרה מלאה (או בחצי משרה)
דרישות המשרה הן:
א. תואר Ph. D. באחד מהתחומים: פסיכולוגיה חינוכית, פסיכולוגיה חברתית, חינוך
ב. נסיון קודם במחקר
ג. רצויים: הכשרה ונסיון בעבודה החינוך המבוגרים
ד. ישראלי, תושב ירושלים
הדרגה המוצעת: 6—7 בדירוג המח"ר

3. **עובד/ת**
למרכז דוקומנטציה בשטח חינוך מבוגרים
עבודה זמנית לשנה בחצי משרה
דרישות המשרה הן:
א. B.A. באחד ממקצועות מדעי ההתנהגות
ב. ידיעה טובה באנגלית
ג. רצוי נסיון בתחום חינוך מבוגרים
ד. ידיעת ספרנות
הדרגה המוצעת: 2—4 בדירוג המח"ר

4. **ספרן —**
בעל נסיון בספריות מחקריות במדעי ההתנהגות
משרה מלאה
דרישות המשרה הן:
א. B.A. באחד ממקצועות מדעי ההתנהגות
ב. בוגר ביה"ס לספרנות
ג. שליטה בעברית ואנגלית
ד. רצוי נסיון בעבודה ביבליוגרפית
הדרגה המוצעת: 2—4 בדירוג המח"ר

5. **מזכירה—כתבנית**
למשרה מלאה
דרישות המשרה הן:
א. שליטה טובה בעברית כולל הדפסה
ב. נסיון קודם במזכירות
ג. תעודה מוכרת המעידה בשפה האנגלית לרמת הדפסה
הדרגה המוצעת: י"א—י"ג בדירוג האחיד

הצעות יש לשלוח לכתובת דלעיל, בצירוף תולדות חיים ומסמכים על נסיון קודם, עד ליום 15.5.74

למלון בקעת הירדן
אילת

דרושים:

1. **מנהל חשבונות ראשי** מנוסה ועצמאי (סוג ד' לפחות).
מקום העבודה תל־אביב.
2. **מבקר פנימי**
הכישורים הדרושים: נסיון במלונאות, ידיעה בחשבונאות ובביקורת.
מקום העבודה אילת.
3. **מנהל חשבונות**
סוג ג' לפחות.
מקום העבודה אילת.
4. **מנהל הזמנות**
הכישורים הדרושים: בעל נסיון בתפקיד מנהל קבלה.
מקום העבודה אילת.
5. **מנהל קבלה**
הכישורים הדרושים: נסיון בתפקיד מנהל קבלה, או אחראי משמרת.
מקום העבודה אילת.
6. **אחראי על הזמנות**
מקום העבודה: משרדי המלון בתל אביב.
הכישורים הדרושים: כושר ביטוי בכתב ובע"פ ויכולת ניהול מו"מ עם סוכני ומשרדי נסיעות. ידיעת שפה, השכלה במלונאות.
7. **מזכירה מנוסה**
דרוש נסיון במזכירות כללית והדפסה בשפות אלה.
מקום העבודה אילת.
8. **פקידת הזמנות**
(משרה חלקית)
דרושה ידיעת השפות אנגלית וצרפתית והדפסה באנגלית ועברית; וכן התמצאות בפקידות כללית.
מקום העבודה אילת.
9. **פקידה מתלמדת**
לעבודות משרד ושליחויות.
מקום העבודה תל־אביב.
נא לטלפן 284739 (03), בשעות 1—9 לפנה"צ.

מועמדים מתאימים מתבקשים לכתוב לת.ד. 26461 תל־אביב, עבור מלון.
סודיות מובטחת

למושב בית חרות
דרוש
מנהל חשבונות ראשי

הכשורים: מנהל חשבונות מוסמך, בקיא בתמחיר וקשור עם בהתב.

נא לפנות בכתב אל מושב בית חרות דאר כפר ויתקין לידי החבר אהרון ב. או בטלפון 053-96431, 053-96002 כל יום בשעות 8.00—15.00 לקביעת ראיון.

סודיות מובטחת

יש אפשרות של דיור במקום

הוועדה לאנרגיה אטומית

במסגרת התארגנות הועדה לאנרגיה אטומית למלוי משימותיה

בתכנית כור הכח דרושים מועמדים במקצועות הבאים:

✶ מהנדסי מכונות (כח וחום)
✶ מהנדסי חשמל ובקרה
✶ מהנדסי בנין
✶ מהנדסי חומרים

- על המועמדים להיות בעלי השכלה או נסיון בתחום הגרעין.

נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 39068 תל־אביב.

סודיות מובטחת

למשרד אדריכלים ומתכנני ערים
דרושים
טכנאים
עם נסיון בביצוע תוכניות עבודה ותכניות בנין ערים.

להתקשר בשעות 3.00—6.00 אחה"צ טל. 244303

לחברת בניה ארצית
צעירה ודינמית

דרושים
לרגל הרחבה גדולה של היקף הפעילות

א. **סגן מנהל**
סניף ירושלים

הכישורים הדרושים: מהנדס, בוגר טכניון, בעל ידע ונסיון בניהול, ביצוע וארגון עבודות בניה. כושר משא ומתן עם נותני עבודה וקבלנים.

ב. 1) **מהנדס ראשי**
לאיזור אשדוד — אשקלון

2) **מהנדס ראשי**
לאיזור באר-שבע

הכישורים הדרושים: מהנדס בעל יכולת בארגון וביצוע אתרי בניה בהיקפים גדולים.

למועמדים המתאימים אפשרויות התקדמות וסיפוק רב בעבודה

✶ סודיות מובטחת ✶

לפנות לת.ד. 21102 תל־אביב, עבור „חברת בניה".

א.אי.ל ישראל בע"מ
AEL

לבית מלאכה מבני משוכלל
דרושים
טכנאי מכונות
(מע/536)

1) בעל נסיון בתכנון כלים, מבלטים ועיבוד שבבי.
2) לתכנון בזיווד אלקטרוני

חרט
✶ לעבודות מכניקה עדינה
✶ נסיון 5 שנים

מסגר
✶ לעבודות זיווד אלקטרוני

כרסם מעולה
מסגרים כלליים

תנאים טובים למתאימים
נא לפנות אישית או טלפונית 787131 או 782141 אל מח' כוח אדם רח' מבצע קדש 48 בני־ברק. 51203
סודיות מובטחת!

נחום יובל בע"מ
שירותי תיאום ופיקוח

דרושה
מזכירה ראשית
שליטה באנגלית ועברית כולל הדפסה

לפנות בכתב עם ציון נסיון
רח' פרופסור שור 16, תל־אביב

לתשלובת תעשייתית גדולה ומתפתחת בירושלים

דרושים:

✶ **מנהלי עבודה** בעלי ידע ונסיון בהפעלת מכונות
✶ **מחסנאי פקיד טכני** (מפ"ט) ידיעת שפות אנגלית וגרמנית הכרחית. אפשרי אדם מבוגר
✶ **חשמלאי** בעל נסיון תעשייתי
✶ **מסגר מעולה** בעל נסיון במכונאות

תנאים טובים למועמדים מתאימים
לפנות בכתב אגף מינהל וכ"א, ת. ד. 3495 ירושלים.
— סודיות מובטחת —

פז

לפז חברת נפט בע"מ
דרוש
פקיד טכני
במחלקת ההפצה

הכישורים הדרושים:
מעקב על הפעלה של מכליות של החברה ושל קבלני הובלה, נסיון במעקב הדרוש הנוגע מלאי, רצוי ידע ונסיון בניהול חשבונות.
— נסיון במגע עם אנשי הובלה. יועדף בעל נסיון קודם בנושאי הובלה והפצה או בעל רקע דומה במחיר.
— בוגר בית ספר תיכון או השכלה מקבילה
— ידיעת השפה העברית.
מקום העבודה במשרדי החברה ב-חיפה, המשכורת תקבע בהתאם לכשורי המועמד.
מועמדים יפנו בכתב לאגף כח־אדם, פז חברת נפט בע"מ, ת.ד. 434 חיפה 31000.

דרושים

1. **מנהל משמרת**
✶ רישיון חשמלאי מוסמך הכרחי
✶ העבודה במשמרות
✶ השכר על בסיס חודשי
✶ תנאי השכר ייקבעו לפי כישורי המועמד.
2. **טכנאי מכונות ו/או בנין**
✶ העבודה בשטח הכנת מפרטים טכניים.
3. **קבלני משנה**
✶ העבודה בתחום הרכבת הלוחות הילהות מאלומיניום בבניינים.
✶ העבודה באיזור הדרום ואיזור ירושלים
4. **טכנאי ייצור**
התפקיד כולל:
✶ חישוב נורמות ופרמיות
✶ שיפור שיטות

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון למנהל כח אדם ת.ד. 1682 חיפה

תעשיות מתכת אלומיניום בע"מ
קורדני ב'. ת.ד. 1682, חיפה

דרושים בעלי מקצוע ומתחילים יוצאי צבא
בענף המסגרות
העבודה באזור התעשיה חולון, חולות ראשל"צ
טלפונים: קדר, 284261
דנקור, 946604

לחברה גדולה בענף הבניה
דרוש
איש מכירות
לאזור אשקלון
תנאים טובים לאדם המתאים, עם רכב
נא לפנות בכתב לת. ד. 20100 ת"א עבור „מכירות — דרום".

למושב היוגב
דרוש עוזר למנהח"ש
רצוי סוג ד'
תנאים טובים למועמד המתאים
לפנות בכתב למזכירות המרכז, דאר היוגב.

למרכז האות בע"מ
דרוש סוכן
להפצת מוצריו החדשים
מתנות לרבי משפחה, מתנות, אביזרי רכב ועוד.
פנה בכתב־יד ל: ת. ד. 24026 ת"א עבור מספר 11.
— סודיות מובטחת —

דרוש
מנהל חשבונות
מדופלם או סוג ד'
למשרד שיווק בחיפה

לפנות בכתב לת.ד. 4868 עבור מספר 331 חיפה.

החברה הישראלית לעבוד נתונים בע"מ
דרושים:

✶ **נקבניות**
✶ **פקיד בצוע למחשב**
(רצוי בעל ידע בהנה"ח)

מקום העבודה רמת גן
פרטים בטלפון 456068

לחברת בטוח בתל-אביב
דרושות:

✶ **כתבניות** למחלקת פוליסות רכב
✶ **פקידות** לקבלת קהל במחלקת פוליסות רכב
✶ **נערה לתיוק.**
✶ **פקידה** לעבודות משרד כלליות
ידע בסיסי בהנהלת חשבונות

נא לפנות רח' שד' רוטשילד 27 קומה ג' תל־אביב או טלפון 623816.

חיש
חברה לייעול ושרות המשרד בע"מ
לשכת שרות מחשב I.B.M 360/25 עם סרטים מגנטיים ודיסקים

לרגל הגדלת הציוד שברשותנו והרחבת פעולותינו
דרושים לנו:

✶ **מתכנתים**
בעלי נסיון של שנה ב- ASSEMBLER, R. P. G. II

✶ **מפעילי מחשב**
בעלי נסיון של שנה לפחות, רצוי במערכת הפעלה DOS

✶ **פקיד בקורת**
✶ **נקבניות** לשעות הבקר ואחה"צ.
✶ **מרכזנית**

בדבר פרטים נא לפנות למשרדנו ת"א, דרך פ"ת 25 טלפון 614886; 615665 בשעות 9—15

בעל השכלה טכנית רחבה
נסיון רב במכונות ציוד מכני, דיזלים ומערכות הידראוליות נסיון של שנתיים ב-ניהול בית מלאכה
✶
מעוניין באתגר מתאים
טל. 911473

דרושה
פקידה
למפעל אלקטרוני
מזכירות כללית וידע בהדפסה
יום עבודה רצוף.
בר-קול אלקטרוניקה
טלפון 796184
ת.ד. 2825 רמת־גן.

مكزا من الأصل

"בסופו של דבר
אתה אוהב את ארצך
לא משום פרט זה
או אחר,
אלא למרות הכל."
קסטלר

חכמת חיים

בטוח ב-

אררט חברה לבטוח בע"מ

הוסרה מועמדות זרמי לתפקיד מזכיר חברת העובדים

גדעון בן ישראל ידרוש התפקיד

מאת אמנון ברזילי
סופר „הארץ"

מועמדותו של מר מאיר זרמי ל־תפקיד מזכיר חברת העובדים הת־בטלה בעקבות הודעת איחוד הקבו־צות והקיבוצים כי נציגו בועדה ה־מרכזת של ההסתדרות יהיה מר נפ־תלי ארפשיו שהיה בעבר מנכ"ל ה־משביר המרכזי. ההחלפה נציג האי־חוד באה לאחר ההתנגדות של מר זרמי לקבל עליו את התפקיד.

צירופו של מר ארפשיו לועדה ה־מרכזת תשפיע גם על סיכוייו של מר אהרן שילה, המשנה למזכיר חברת העובדים לקבל את התפקיד בלי שיהיה חבר הועדה המרכזת. אך נו־דע כי עו"ד גדעון בן ישראל, נציג רפ"י בועדה המרכזת, אמר בשיחות שניהל בימים האחרונים, כי אם לא יקבל את תפקיד יו"ר המחלקה לאי־גוד מקצועי, יתבע את תפקיד מזכיר חברת העובדים (מר בן ישראל הש־תלם בבית הספר הגבוה לכלכלה ב־לונדון).

מינוי אחר שעליו הודיע מזכיר ה־הסתדרות מר ירוחם משל הוא שמר ישראל גיל, לשעבר יו"ר הנהלת קו־אופרטיב אגד, ינהל את מחלקת ה־צרכנות במקום חיים נחותה קצב. מר גיל לא יהיה חבר הועדה המרכזת אלא חבר הועדה המנהלת של חברת העובדים ויחזיק את תיק הצרכנות.

עד כה נשלחו ארבעה כתבי מינוי לחברי הועדה המרכזת הבאים: היה אהרן הראל כיו"ר מחלקת הארגון, ישראל קיסר כגזבר ההסתדרות, רפ־אל בש כיו"ר המרכז לתרבות, ואב־רהם חסון כמנהל מחלקת הקליטה. היום תתכנס הועדה המסדרת של הבריתו כדי לאייש את התפקידים ה־נותרים. המחלוקת היא עדיין על תפ־קידי יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי ומזכיר חברת העובדים. אם יוסדרו שאלות אלו ימסור מזכיר ההסתדרות על חלוקת התפקידים בישיבת הועדה המרכזת ביום ראשון הקרוב.

חזר הרב עובדיה יוסף

(ע). הראשון לציון, הרב הראשי עובדיה יוסף, חזר אתמול מביקור בארה"ב ובקנדה.

בין השאר אמר, בבואו, כי „ב־אמצעות ראש לשכתי פניתי לרב הראשי הרב גורן, שיואות להידברות עמי לפני נסיעתי, כדי לבוא להס־דר בעניני מועצת הרבנות הראשית. אולם הוא דחה את ידי המושטת לשלום בטענה כי עלי קודם כל ל־בטל את פסקי הדין שניתנו על ידי הרב הראשי לצה"ל והגנו בבית הדין לעגונות מלחמת יום הכיפו־רים, וכן לחזור ולדון בפסקי דין אלה יחד אתו. כמובן שלא יכולתי להסכים לאמלל עגונות בשל פרס־טיזה של מישהו וכך לא יצא הדבר לפועל ויש להצטער על כך. אני חוזר וקורא לרב הראשי, הרב גו־רן, שאסור שהעניינים יימשכו כך. אם אין רצונו בהרס הרבנות הראשית עליו להיענות לפניותי הקודמות ל־הסדר".

תגובת הרב גורן

בתגובה על דבריו נמסר אמש מ־לשכת הרב גורן, כי „אין על הדיבה הראשונה מצידנו".

הסדר־תשלום מכס עם היבואנים

מאת סופר „הארץ"

בפגישת לשכת המסחר עם ראשי המכס, אתמול בתל־אביב, הוסכם כי יורחב ההסדר שלפיו נקבע המכס על פי המחיר בעת הרכישה ולא על פי מחיר שחרור הסחורה ממכס, דבר שכרוך בלל יפחות את סכומי המס הנגבים מהיבואנים. היבוא־נים יורשו לשלם את המכס על פי המחיר במועד הקניה אם ישחררו את הסחורה מהמכס תוך ששה חד־שים מיום הרכישה.

כן נקבע כי ועדה פריטטית תמצא דרך למנוע את השרירות הקיימת היום בבדיקת שינויי המחירים שבין מועד הרכישה למועד השחרור בשעה שמכס יגבה על פי המחיר בעת ה־שחרור (כאשר השחרור נעשה ל־אחר ששה חודשים מיום הרכישה).

* ראש הממשלה, הגב' גולדה מאיר, פנתה אל ח"כ ישראל קרג־מן וביקשה ממנו לחדש את פעולת הועדה (מר קרגמן עומד ב־ראשה) המטפלת בבעיות ההורים ה־שכולים. הועדה תבדוק מחדש קי־פוחים שונים שנתגלו על בני משפ־חות הנופלים והדרך בהרחבת התקנות התקלות וכן בבעיות המיוחדות ש־נוצרו אצל המשפחות השכולות אח־רי המלחמה.

* אריה חגיגי (18), תלמיד המחלקה לאלקטרוניקה בבית־הספר עמל ברמלה הוכתר כמנצח בחידון ארצי על חייו ופעלו של דוד בן גוריון. במקום השני זכו שלמה קוק (17) מטבריה ושוער המסקי מפתח־תקוה. בחידון השתתפו 12 תלמי־דים, נערך ב־1 במאי בירושלים ב־מעמד ראש הממשלה גולדה מאיר.

תבצע
פרסים
ענק
בלוח
הכפול
דירה
מכונית
ופרסים
אחרים
ברבבות ל"י

ראה במוסף השבועי
של „הארץ" היום
בעמוד 30

אסותא — אלישע

נולדו ל:
חיה ואריה לורש — בת
עפלית ויחזקאל פרץ — בן
אביבה ויעקב קרכפי — בן
פזל ודוד מימונה — בת
גילה ונתן רוזלוביץ — בן
רחל ונחום לבון — בת
מרים ובנימין פרידמן — בת
אילנה וצבי מיטל — בת
דיאנה ודוד עבור — בן
פליפה ונתן פרידמן — בן
מסעודה וגבריאל חטו — בת
שמחה וזיוד הלכי — בן
רות ועודד טל — בן

למכירה
וילה 8 חדרים
במושבה גרמנית —
טוב לשגרירות או קונסוליה
או לחברה מסחרית
טל: 02—63467
ללא מתווכים

לצעירות
בגדי"ם
8 HUIT
מיובאים מ־PARIS
להשיג אצל
שנידמן
3 קומות של אופנה
דיזנגוף 128 תל־אביב

Newsweek
Issue May 6th 1974
* The Coup In Portugal
* Kissinger's New Mid-East Mission
* Yitzhak Rabin: Israel's Man On The Spot
* Special Report: Visions Of The Next War
סטימצקי

הכל בכל בלוח
בלוח הכפול
ראה עמודים: 11, 10, 9, 8, 7,
21, 22, 23, 5, 6
הלוח הכפול

יגאל אלון:

עד רגע זה לא עשתה ישראל שום ויתור

יתמוך בקואליציה על בסיס של 61

(ע). סגן ראש הממשלה, מר יגאל אלון, אמר אתמול במועצת מחוז הכורשבים במפלגת העבודה, שנת־כנסה בבית הבורי בת"א, כי „עד רגע זה לא עשתה ישראל שום וי־תור, לא במישרין ולא בעקיפין, לא בדברים גלויים ולא ברמז, מעבר לקו הספל מערבה". ההצעות שגיב־שה ישראל שהובאו לידיעתה של דמשק, הן לדעתו הצעות חיוביות ומביאות בחשבון גם את צרכי הב־טחון של סוריה וגם את אלה של ישראל, וכמובן שהן מביאות בחש־בון גם את המובלעת.

„מדינות ערב והמעצמות הגדולות חייבות לדעת", אמר, „כי שום לחץ לא יוכל להזיז את ישראל מעמדתה ולרתק אותה כאשר מדובר באינטר־סים החיוניים שלה. ישראל יודעת ומכירה גם בזכויותיהן הלגיטימיות של שכנותיה הערביות, לרבות הפ־לשתינים, כל עוד אינם גימנים עם ארגוני החבלה או שואפים להכחדה. אולם הוא זו שגיאה מצד מדינות ערב להשוב, שלחצים או החלטות חד־צדדיות יפלסו דרך להסדר, כיוון שהפייסנות מעולם לא השתלמה".

אשר לטענות הליכוד כאילו הוד־ליסה הממשלה על ויתורים מעבר לקו הגבול, ציין מר אלון „אינני רואה לזה בסיס ועד רגע זה אין לכך שום יסוד".

בתשובה לשאלה בדבר סיכויי הר־כבת ממשלה חדשה אמר כי המערך יעשה כל שביכולתו לסיים את ה־מו"מ תוך ימים ספורים, תוך מג־מה להקים ממשלה שתוכל לכהן לאורך ימים. מכל מקום, הטעים, מוטב ממשלה על בסיס צר מאשר שלא תקום ממשלה כלל.

דיין

בתשובה לשאלה אחרת אמר השר, כי מרכז הקיבוץ המאוחד מעולם לא קיבל החלטה התובעת להוציא את השר דיין מן הממשלה, והוסיף כי „אני מלאתי תפקיד לא קטן למ־נוע קבלת החלטות מסוג זה". עם זאת אמר שאם היה זעזוע פנימי קשה אשר שיבש את המחשבה הב־הירה וגרם לפולחני אישיות — לא היה זה במלחמת יום הכיפורים א־לא ערב מלחמת ששת הימים, כא־שר כוחות מבית ומחוץ למערך אז חברו יחד כדי להדיח את אשכול ה־מנוח ממשרד הבטחון. כאז השתב־שו דברים רבים שהיום משלמים את מחירם.

מר אלון הוסיף, כי הוא שותף לדאגה לגבי כושר המנהיגות כיום, אולם „הוד־דור ומנהיגיו האבהנו לא טובים ולא נדרשים מהנהגות אחרות. הרבה שגיאות נעשו גם בעבר, כא־שר היו מנהיגים והנהגות שכיום קושרים להם כתרים רבים. גם א־נחנו מקבלים היום החלטות ושור־בות, ביניהן מוצלחות מאוד ובי־ניהן גם מוטעות".

גלילי: לא נוותר על הישובים

(ל.צ.מ.). „ישראל מעוניינת בכל לב בהסכם הפרדת הכוחות עם סו־ריה, אך לא תסכים להציב סימן שא־לה על קיומם של הישובים ברמת הגולן, ולא נוכל להסכים לחזור אל התנאים והמצבים שלפני מלחמת ששת־הימים" — אמר אתמול השר ישראל גלילי בישיבת מזכירות ה־קבוץ המאוחד שנערכה בתל־אביב ואשר בה השתתפו גם נציגי הישו־בים של הקבוץ המאוחד ברמת־הגולן, מרום הגולן ואל־רום.

מר גלילי הפריך את השמועות על נכונות, כביכול, לוותר על ה־ישובים.

מרכזות 16 תשבות הבוקר

מאת סופר „הארץ"

הבוקר יקיימו עובדי מרכזות ה־שרותים 16, המקבלים תלונות על תקלות בטלפונים שביתת אזהרה, שתהיה לדברי ועד העובדים, סנקציה ראשונה נגד הנהלת משרד התקשורת על שאין משלמים לעובדי המיבה המגודסה בעד שעות נוספות.

אושרו העלאות מחירים

ועדת המחירים הציבורית אישרה אתמול את העלאות המחירים ה־באות, בשל התייקרות חומרי גלם שונים: מוצרי אסבסט צמנט (ישי־אסבסט) — 18%; זיתים באריזות שונות 5.8—14 אחוז, לפי הסוג; רהיטים (מבט) 11.1 אחוז; אספלטים (אסקר) 9.2 אחוז; צינורות עם ובלי תפר (צנורות המזרח התיכון) 280 ל"י לטונה צנורות בלי תפר וכ־420 ל"י לטונה עם תפר; מקררי חש־מל ביתיים (אמקור) — 8 עד 10.5 אחוז לפי הסוג; שימורי דגים (סר־דינים, טונה, מקרלים, כיבושי דגים וסלטים) 3.3 עד 14.9 אחוז לפי ה־סוג; גריל, טוסטר פיצה (אמקפלון) 8.9 אחוז; רבילי, ספגטי, שעועית (ויטה) 80 אגורות לתריסר קופס־אות; שרות למזגני אוויר ביתיים (אלקטרה) — 19.6 אחוז. אושרה גם העלאה של 23 אחוז בדמי השרות למיתקן מיזוג אוויר מרכזי; קירור מים — העלאה של 20.9 אחוז ב־ממוצע.

אלכסנדר גולדברג — יו"ר ועדת המחירים הציבורית

(ל.צ.מ.). מר אלכסנדר גולדברג, שהיה נשיא הטכניון, נתמנה על־ידי שר המסחר והתעשיה כיו"ר וע־דת המחירים הציבורית. קודם כי־הן בתפקיד זה משה קשתי ז"ל.

כחברי ועדה נתמנו אברהם אורך, אלי ארבל, מרדכי גולדינברג, פייבל הרס, איתן ישראלי, אבי מרגלית, יאיר רוטלר, מיכאל שפר והרמן רותם.

סמל מוריס בן לולו הובא למנוחות

סמל מוריס בן לולו (34) הובא אתמול למנוחות בטכס צבאי בבית העלמין בקרית שמונה בהשתתפות אלפים מתושבי העיר.

המנוח נפצע ב־2 בינואר בהפגזה סורית על המובלעת כאשר, כחובש צבאי, חש להלץ טרקטוריסט פצוע.

רומניה יפה וזולה
גבי פניה אהרונוביץ, מנהלת מח׳ רומניה במשרדנו, חזרה זה עתה מביקור של מקומות המרפא הנודעים של רומניה, ונמצאת לרשותכם במכבון בסידורכם השנה לרומניה.
רומניה היום היא הארץ הזולה ביותר באירופה עם שירותים מעולים.
הביקוש רב — הזמינו מקומותיכם כבר עתה!
מונדוס תורס
תל־אביב, בתלת בניניו מס. 73
טלפון 622606/7
27 שנים בשירות התייר הישראלי

גלריה ישראליס
רח׳ ישראליס 21 ת״א (פינת רח׳ מרדון) טלפון 231070
מציגה
תערוכת יחיד של הצייר הסוריאליסטי
אריה ביטנר
בחדר השני: מאנה כץ, ישראליס, ליאופולד גוטליב, מישונז, לבנון, פימה, קריזה, אנה טיכו, שטיינהרט, וליטוגרפיות של שאגאל, דאלי, הרמן שטרוק ועוד.

מרכז ההסברה — האגוד לשיתוף יהודי־ערבי

סמינר סטודנטים יהודי - ערבי

הסמינר מיועד לפעילי סטודנטים מכל האוניברסיטאות
ויתקיים בכפר המכבית בימים שישי ושבת, 3־4.5.74
פתיחת הסמינר בשעה 14.00.
המוזמנים מתבקשים לדייק.

אוניברסיטת תל־אביב

הודעה לרישום והקבלה
מודיעה על המשך
רישום מועמדים לשנת הלימודים תשל"ה
למרכז ללימודים אקדמיים האזוריים ללימודי המשך לבעלי תואר ראשון במקצועות למדעי החברה

המרכז מקיים שלוש מגמות לימודים:
א. לימודי העשרה לאחר התואר ראשון.
ב. הכנה לימודים לקראת התואר „מוסמך למדעי החברה" (מלמ"ח).
ג. הכנה לימודי מלמ"ח משולבת עם תכנים אחרים.

הרישום יסתיים ביום ה׳ 29.8.74

טפסי רישום ניתן לקבל אישית או בפניה באמצעות הדואר למשרד הרישום, בבנין מכסיקו בקרית האוניברסיטה ברמת־אביב.
שעות הקבלה:
בימים א׳—ה׳ בשעות 08.00 — 14.00
בימים ד׳ גם בשעות 15.00 — 17.00
טלפון 411191.

מזכיר גניגר:

איש אינו יכול להכתיב לנו מה לעשות ברכושנו

מאת סופר „הארץ" בחיפה

לקבוצת גניגר אין זכות למנוע את הכניסה לחורשת מרים. שלמרגלות יער בלפור, בה מתגלות תופעות של אשליית אופטית המושכות תיירים ומבקרים" — אמר לי אתמול מר משה בריש, מחיפה, שגילה את הא־תר במוסף „הארץ" כ„יער מכושף". מר בריש טוען שאנשי הקיבוץ מש־בים באמצעות בולדוזרים את צורת הדרך. הוא הראה את הצעה שיש לו עם גניגר בדבר שותפות למפעל תיירות שינצל תכונות המקום.

במענה לכך טען בפני אתמול מז־כיר גניגר, מר אלי גוזלי, כי הכני־סה לחורשת מרים היא בדרך עפר פרטית, לשעבר שביל חמורים. דרך זו נסללה בידי קבוצת גניגר כדי לאפשר גישה לשדות מרעה וש־דות כותנה. הוא אמר כי המקום יקר לבני גניגר יותר מאשר לכל תושבי המדינה, אולם הקבוצה החליטה ש־לא לבצע למטרות מסחריות „האיש אינו יכול להכתיב לנו מה לעשות ברכושנו". הוא הוסיף כי החותה עם מר בריש מדבר על שותפות רק ב־מקרה של החלטה על ניצול המקום לצרכי תיירות וכיון שחברי הקבוצה מתנגדים לכך, החותה אינו אקטו־אלי.

מר גוזלי הוסיף כי דרך העפר לחורשה רטובה בגלל קירבתה לצ־נורות השקיה וצנורות ביוב ישן.

צעירי עבודה דורשים הקמת ממשלה מיד

לשכת המשמרת הצעירה של מפ־לגת העבודה החליטה אתמול כי לאור המציאות הבטחונית והמדינית, יש לחתור להקמת ממשלה חדשה לאלתר, ולסיים בהקדם את תקופת הכהונה של ממשלת המעבר.

חירם: תיבדק הפעלת ארקיע לטיסות במזרח הקרוב

מאת אדר קיסרי
סופר „הארץ"
לענייני תעופה

„יש בהחלט הצדקה כי בעתיד נב־דוק את האפשרות שארקיע תשתלב בטיסות למזרח הקרוב כשתרכוש ציוד סילוני" — אמר אתמול מר דן חירם, מנכ"ל משרד התחבורה, לסופר „הארץ".

הוא ציין כי הפעלת טיסות כאלו לא תהיה אקטואלית לפני שלוש שנים (טיסות לקפריסין, במיסגרת אל־על, כבר הופעלו לא פעם על־ידי ארקיע בעונות הבומס — א.ק.).

על שאלת סופר „הארץ" לגבי אפ־שרות שילוב ארקיע בטיסות קצרות־טווח למזרח הקרוב, סרב מר מרדכי סוריצקי, עוזר לדובר אל־על, להגיב.

למכון הלב
המחלקה לטיפול נמרץ
ביתן 23 ב׳, תל־השומר
תודתנו נתונה
לרופאים ולאחיות
על טיפולכם המסור
ביהושע (שוקי) פורר
ועל יחסכם החם אלינו בשעותינו הקשות
חסיה פורר, המשפחה והחברים.

Just say... OUI March 1974
"CYNTHA GRENIER TRACKS DOWN ISRAELI DEFENSE MINISTER MOSHE DAYAN. IN BATTLEFIELD OR BEDROOM, SMOKE NEVER GETS IN MOSHE'S EYE"
and many other interesting articles
sole distributors: BRONFMAN'S AGENCY LTD

מרכז הכרמל
אנו מקבלים מודעות לכל העתונים
ללא דמי שרות
משעה 8 בבוקר עד 19.00
שרותי עידוד מכירות בע"מ
שד׳ מוריה 3, טל. 89540

ON SALE NOW!
PLAYBOY
March 1974
The Best Entertainment for Men
available everywhere
sole distributors: BRONFMAN'S AGENCY LTD

„פרפיסה" האורגן האלקטרוני
הנפוץ ביותר בעולם
סוכנות בלעדית: „זומרפלד" — תל־אביב

קיץ של אושר בקיטנת „הוד הכרמל"

קייטנה
לילדים
בהר הכרמל
400 מ׳ מעל פני הים
בהנהלת דבורה
ושלמה אלון
לילדים בגיל 6—14
שלושה מחזורים ביולי־אוגוסט במרומי יער הכרמל פנימיה 14.8—30.8 בלבד.
רחוצה בבריכת הקיטנה, למוד שחיה, רכיבה על סוסים, לונה פרק עם מכוניות חשמל וגלגל ענק, התעמלות, משחקים, תחרויות ספורט, טניס, בדמינטון, קליעה למטרה, בנית טיסנים, מחנאות וימי מחנהים, „קופים", מלאכת יד, ציור, ריקודי עם, חוג דרמטי, קולנוע, טיולים ועוד...
פרטים והרשמה לקיטנה היומית והפנימית:
חיפה, קיטנת „הוד הכרמל", רחוב דניה 25, טל. 253901
נשמח לקבל הורים וילדים בקיטנה ולשלוח עלון מפורט לכל מעוני.

אגודת אחים בוגרים חיפה — המועצה לשרותים סוציאליים חיפה

הצבור הרחב מוזמן
ליום - עיון

אשר יתקיים ביום א׳, 5.5.74, י"ג באייר תשל"ד, בשעה 11.00 בבוקר, באולם 609 בבנין הראשי של האוניברסיטה, חיפה (בנין עליון).

המרצים: הד"ר ש. נגלר, אוניברסיטה, חיפה
הפרופ׳ ש. שהם, אוניברסיטה, תל־אביב
מר קונרד נתן, האגודה היהודית של אחים בוגרים, בולטימור ארה"ב.

— כניסה חפשית —

עיריית חיפה
האגף לתרבות, נוער, חברה והספורט
המחלקה לתרבות בשיתוף עם המחלקה לנוער וספורט

השבוע מרכזי התרבות בחיפה רבתי

(3.5.74 – 10.5.74)

מרכז לתרבות ע"ש פבזנר, רח׳ פבזנר 54
שבת 4.5.74, בשעה 11 לפנה"צ — יעקב כהלשטיין: אמצעי התקשורת ושמועות במלחמת „יום הכפורים"
יום ג׳ 7.5.74, בשעה 8 בערב — שירות עם מוזר ומקרא בהשתתפות: חבורת הזמר החיפנית. מנצח: מיכאל אהרוני, דני גרנות — זמר, גלילה פגי־זאבי — קריאה

בשיתוף המרכז לתרבות איטליה
יום ה׳ 9.5.74, בשעה 7.30 בערב — ד"ר אברהם רונן: הרצאה שניה „בביוטו ועד סיאפולד" מהמאה ה־16 עד המאה ה־18 „בלווי שקופיות"

מרכז לתרבות ע"ש רוטשילד, מרכז הכרמל
שבת 4.5.74, בשעה 11 לפנה"צ — פגישה עם הסופר אורי מילשטין, עם הופעת המהדורה החד־שה של ספרו „בדם ואש יהודה"
דברי הערכה: המשורר מיכאל קשטן מנחה: חיים ינקלוביץ

בית ההסתדרות, ק. אליעזר
שבת 4.5.74, בשעה 11 לפנה"צ — ד"ר אריה מנצ׳ר: העדים במדיניות אומות העולם בבאה ה־20

בית ענבי ליבשיץ, ק. חיים מזרחית
יום א׳ 5.5.74, בשעה 7 בערב — הסופר שלמה רזניק על ספרו „מגבכי העבר"; דברי הערכה: הסופר בח פניאל

מרכז לתרבות ע"ש נגהר, ק. חיים
יום ב׳ 6.5.74, בשעה 8 בערב — פגישה עם דוד הכהן עם הופעת ספרו „עת לספר". פרקי קריאה המר פרימור
יום ג׳ 7.5.74, בשעה 10 בלילה — במה לאמנות הקולנוע בעריכת יוסי אורן. הסרט „ליאו האחרון"

מרכז לתרבות נוה, רח׳ הגנים 21
יום א׳ 5.5.74, בשעה 8 בערב — במה לאמנות הקולנוע בעריכת יוסי אורן
יום ב׳ 6.5.74, בשעה 8.30 בערב — במה המבורה; ר. גד: „הפרדת הכחות ברמה הגולן"

מרכז קהילתי „רוממה", רח׳ הפרחים 3
יום ב׳ 6.5.74, בשעה 9 בערב — במה לאמנות הקולנוע בעריכת יוסי אורן

מרכז צ׳ארנה, חניה 46 ק. חיים
יום ב׳ 6.5.74, בשעה 7.30 בערב — בני צוקרמן „מצדה" בלווי שקופיות
יום ד׳ 8.5.74, בשעה 10 לפנה"צ — חוג לשירת פרחים בהדרכת גורית לבנון
יום ד׳ 8.5.74, בשעה 7.30 בערב — במה לאמנות הקולנוע בעריכת יוסי אורן

מרכז לתרבות ונוער, מחנה דוד
יום ה׳ 9.5.74, בשעה 7.30 בערב — במה לאמנות הקולנוע בעריכת יוסי אורן

מרכז לתרבות ע"ש אבא חושי, ירושלים חיפה
יום ב׳ 6.5.74, בשעה 8.30 בערב — במה לאמנות הקולנוע בעריכת יוסי אורן. הסרט „ליאו האחרון"

חוג לדיון ביצירות ספרות

בספריה הציבורית ע"ש פבזנר, רח׳ פבזנר 45
יום ד׳ 8.5.74, בשעה 7.00 בערב — החוג ידון ביצירתו של הצריך בל „הכוקוד"

„הכר את חיפה עירך" סיור בשיתוף החברה להגנת הטבע
שבת 4.5.74, בשעה 9.00 לפנה"צ — מקום המפגש: רחבת מלון „דן כרמל". המסלול: רח׳ יפה נוף, מצבת זכרון, מרכז הכרמל, נחל שיח, כבביר.

יד יצחק בן צבי
ירושלים
לתשומת לב הציבור
מודיעה
„השבוע ביד יצחק בן־צבי"
תופיע מעתה בעתוני יום ראשון בשבוע

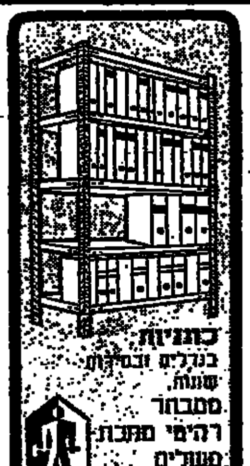

כוננות בגדלים ובמידות שונות. מבחר רהיטי מתכת מעולים של
הארגז

ספרי כיס חדשים
SIGNET
★ The Making Of The Happy Hooker — Robin Moore
★ First Your Money, Then Your Clothes — Raina Barrett
★ The Columbus Tree — Peter Feibleman
★ Consumer Guide 1974 Cars
★ Wheeler Fortune — Carter Brown
★ Garden Of The Moon — Pierre Boulle
★ Women's Sex Talk — Dr. Jane Calder
סטימצקי

אל קוראי „הארץ" בארה"ב ובקנדה
למחיותכם קיים משרד של העתון בניו־יורק לקבלת מינויים חדשים, לחידוש מינויים קיימים וקבלת מודעות מכל הסוגים ל„הארץ" ול„הארץ שלנו":
Israel Communications Inc.
110 East 59th Street
New York, N. Y.10022
Tel. 421-5547.
מינוים בלעדיים של „הארץ" בארה"ב ובקנדה

במלאת כ"ב שנים לפטירתה
של יקירתנו הבלתי נשכחת

טאובה לויט

ז"ל

נעלה לקברה להתייחד עם זכרה
מחרתיים, ביום ראשון, י"ג אייר תשל"ד (5.5.74)
בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין בנחלת־יצחק.
נפגשים בשער.

המשפחה

להשכרה מיידית
3—4½ חדרים
ווילות
בתל־אביב והסביבה
לין־דר
חברה לנכסים והשקעות בע"מ
ירושלים: רח׳ שמאי 12 ב׳, ירושלים טל. 02/221937; 02/233778
תל־אביב: רח׳ גורדון 12, טל. 03/233144
הרצליה: טל. 765187

הארץ

יום שישי, י"א באייר תשל"ד
3 במאי 1974

ירושלים: רח' החבצלת 2, טל' 224245-6, ת.ד. 273
חיפה: רחוב נורדוי 20, טלפון 8—661166, ת.ד. 5259
בתל־אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 (30 קוים) ת.ד. 233

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21 תל־אביב
העורך: גרשום שוקן. האחראי: גדעון סאמט.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel-P.O B. 233, Tel. 824261

עמדת דמשק לקראת בואו של קיסינג'ר

הנהגת הבעת' הסורי אינה מתכוונת כנראה להקל על שליחותו הנוכחית של ד"ר קיסינג'ר המגיע היום לדמשק. דומה, כי מזכיר המדינה האמריקאי מפריז באופטימיות שלו, אם הוא אכן מצפה מהגנראל אסד נכונות כנה להתפשרות ולגמישות ביחס לסעיפים העקרוניים הפעורים בין עמדות הצדדים להפרדת כוחות. והאחראים הסורים דאגו ערב בואו להמחיש שוב את עמדתם הקשוחה ואת חוסר נכונתם להעברה.

ראש הממשלה מחמוד אל־איובי ושר החוץ ג'ורג' סדקני הצהירו אך לאחרונה במפורש כי דמשק אינה מתכוונת לרכך את עמדתה וכי היא לא תחתום על הסכם להפרדת כוחות, מבלי שישראל תתחייב על לוח זמנים לנסיגה ישראלית מלאה מכל רמת הגולן. במדינה כמו סוריה יש לקחת בחשבון לא רק את ההצהרות מנהיגיה כי אם גם את תוכן ומשמעותן של סיסמאות המועלות בצעדה המונית מאורגנת מטעם השלטונות, כמו זו שנערכה באחד במאי בחוצות דמשק.

סביר להניח שהעמדה הסורית הבלתי מתפשרת שואבת בין היתר את איתנותה לא רק מהסיוע והעידוד הסובייטי וחלק מבירות ערב, אלא גם מהמצב הצבאי בחזית כפי שהוא משתקף בעיני האחראים בדמשק. אין ספק כי הפעולות הצבאיות הסוריות ובעיקר ביום רביעי בדרום המובלעת, מצביעות על רצון להסלמה וליתר העזה מחד, ועל חוסר השתכנעות כי לחצם הצבאי לא ישתלם להם בסופו של חשבון — מאידך.

דווקא במצב שכזה צריך לזכור, כי המעלה לחצים דיפלומאטיים על ישראל, לוויתורים ו„למחוות" כלפי דמשק, רק תקשה על הנסיונות של ד"ר קיסינג'ר למתן את העמדה הסורית. סביר להניח כי דמשק תאלץ למתן את עמדתה כאשר תיווכח בחוסר התועלת של הלחצים הצבאיים והדיפלומאטיים, וממילא בחשיבותו ובחיוניותו של הסכם הפרדה לגביה.

פשרה על־חשבון הבירה

החלטתו של שר הפנים ד"ר יוסף בורג שלא לאשר את התוכנית להקמת מלון אל־על, בד בבד עם קביעתו שאין הוא מתנגד עקרונית לעצם הקמת המלון במיתחם שומריה בירושלים, מעוררת חשש שהחלטתו באה במגמה להשביע את רצון כל הגורמים המעורבים בדבר, היוזמים והמתנגדים כאחד. למעשה זוהי מעין החלטת־פשרה המשלימה עם מעשים שנעשו כשהוחלט להתיר בניה במקום רגיש זה מבחינת שימור הנוף והסביבה. ההחלטה באה בשעתה בשל הבטחות קודמות וללא התחשבות בעובדה שהקמת המלון עלולה לפגוע באיכות החיים של אלפי תושבים ועומדת בסתירה לפיתרון בעיות הנוף והתנועה בפרוזדור התחבורה החשוב זה.

החלטתו של ד"ר בורג צריכה לחייב על פי החוק והשכל הישר את הוועדה המחוזית לתיכנון ולבניה בירושלים לדרוש מהיוזמים להגיש תוכנית חדשה להקמת המלון ולא להסתפק במתן היתר לביצוע השינויים המפליגים (ברוח המלצותיו של ראש אגף התכנון במשרד הפנים, מר יעקב דש) במסגרת התוכנית המקורית. דבר זה יחייב את היוזמים להגיש תוכנית חדשה מפורטת שתובא לאישור מוסדות התכנון המקומיים והמחוזיים, ותופקד לאחר מכן כדי לאפשר לציבור להגיש התנגדויות, אם יראה צורך גם לאחר ביצוע השינויים אגב התוכנית במתכונתה החדשה.

הגם שיש לברך את שר הפנים על שניצל את זכותו הקבועה בחוק להחזרת תוכנית, שאושרה על ידי הוועדה המחוזית, מוטב שאינו חושש לעכב את אישור התוכניות הנדרשות להקמת המלון כל עוד לא הושלמה תוכנית מיתאר כוללת למיתחם שומריה.

במכתבו ליו"ר הוועדה המחוזית קובע השר בורג כי יש להכין תוכנית מיתאר כוללת למיתחם שומריה אך הוא רומז שיסתפק בכך שעד שיאושרו השינויים בתוכנית להקמת המלון תתקבל החלטה בדבר הכנת תוכנית מיתאר כוללת וסיומה תוך חצי שנה. במלים אחרות, דחיית הקמת המלון אינה פותרת בעיניו מאשר יישוב תכנוני של אזור רגיש בבירה.

המלצותיו של שר הפנים להנמיך את האגף המערבי של המלון לשתי קומות ואת המיבנה המרכזי שבראשו מגדל — בקומה אחת, משבע לשש קומות) עדיין אינן משמשות ערובה לכך שהקמת המלון במתכונתו החדשה לא תהווה מיפגע תחבורתי חמור (בהיות המקום צוואר בקבוק בין כל אזור דרום ירושלים ומרכז העיר), לא תהווה מגיאה תכנונית ותמנע פגיעה משוחזה בשטח שיועד מלכתחילה לשמש כפארק ושטח ציבורי פתוח.

המאבק הממושך על הקמת מלון אל־על הושף מחדש מציאות עגומה. שבע שנים לאחר איחוד העיר עדיין אין גורמי התיכנון בבירה ערוכים להתמודד עם האתגר התכנוני, בשל העדר תוכנית מיתאר כוללת לירושלים ואף למיתחמים מוגבלים בתוכה. כל עוד לא תושלם תוכנית כזו יש חשש כי ייעשו גם להבא נסיונות לקבל החלטות על־פי שיקולים צדדיים והתחייבויות כלפי יזמים ולא מתוך גישה מגובשת ומקצועית לפתרון בעיות התיכנון של ירושלים.

התקפת־הנגד של ניכסון

בהודיעו על נכונתו למסור לוועדת המשפטים של בית הנבחרים תעתיקי 42 סרטי הקלטה בפרשת ווטרגייט, עשה הנשיא ניכסון — כמעט — את מה שכמה ממקורביו יעצו לו לעשות מזמן: הוא עבר להתקפת־נגד תוך הפגנת שיתוף פעולה עם חוקרי הפרשה.

אין זה סוד שאישים, כמו מיניסטר ההגנה לשעבר מרווין ליירד וסגן הנשיא ג'ראלד פורד, המליצו שהנשיא יחדל מגישת עימות עם הקונגרס ובמקום זה ימטיר על הוועדות העוסקות בפרשת ווטרגייט כמויות עצומות של מסמכים וידרוש תקופה קצובה וקצרה לסיום כל החקירה. טקטיקה זו, כך טענו בעלי העצה, תוכיח לציבור האמריקאי שלנשיא אין מה להסתיר, ואם החוקרים לא יביאו את העניין להכרעה מהירה אפשר יהיה להאשימם בסחבת מטעמים פוליטיים. ההנחה בשיקולים אלה היא שככל שמקדימים את ההצבעה קטנים יותר הסיכויים שיוחלט להעמיד את הנשיא לדין הסנאט.

מר ניכסון אכן הודיע שאותם 1200 העמודים שהוא מעביר לוועדת המשפטים — ואחר כך ימסור לפרסום — מכילים לא רק את השיחות הקשורות במישרין בפרשת ווטרגייט אלא גם שיחות אחרות. הוא החליט על צעד זה, הפוגע אמנם בסודיות החיונית של שיחות הנשיא עם עוזריו, „כדי לטהר את האווירה, להביא את הפרשה לסיום המהיר, ולהוכיח שלנשיא אין מה להסתיר".

עם זאת המשיך הנשיא בסירובו למסור את הסלילים עצמם אך הזמין את יו"ר הוועדה (חבר המפלגה הדמוקרטית) ואת סגנו (רפובליקאי) להאזין להקלטות ולהיווכח שהתעתיקים מדויקים וכל מה שחסר בהם הן הפרות שאינן שייכות כלל לפרשה אך יכולות לגרום נזק מדיני אם יתפרסמו. תגובתו הראשונה של יו"ר הוועדה היתה שהוועדה חייבת לקבל את הסרטים ולא רק את התעתיקים. סגנו לעומת זאת הודיע שקבלת התעתיקים ובדיקת מהימנותם על ידי שמיעת ההקלטות הוא הסדר סביר ומתקבל על הדעת. נראה איפוא שהעימות לא הוסר ויתרכז עתה בשאלת „הסרטים או התעתיק".

זיכויים המוחלט בבית משפט של שני מיניסטרים־לשעבר בממשלת ניכסון שהואשמו בקבלת כספים לקרן הבחירות של הנשיא תמורת השתקת חקירה נגד איש עסקים מפוקפק, חיזק את מעמדו של ניכסון ועשוי לסייע לו גם בשאלת סרטי ההקלטה. גם פיצול הוועדה בשאלה זו לפי קו מפלגתי עשוי לפעול לחיזוק אמינות הנשיא בעיני הציבור. אך ערעור האימון בנשיא בחודשים האחרונים הגיע למימדים כאלה שאין עוד לומר בוודאות כי הוועדה אכן תסכים להסדר עליו החליט הנשיא וכי התקפת־הנגד שלו לא איחרה את המועד.

הארץ 3.5.74

מעבר להפרדה

אי־שוויון בחלוקת הנטל ביחסים עם ארה"ב

מאת א. שוייצר

ישראל דומה בימים אלה לאדם המהלך בדרך משובשת: כתוך שהיא מרכזת את כל מאמציה בעיקוף הבקיעים הגלויים בשכחים הכיוון והיעד. הנה בא ד"ר קיסינג'ר וכל העינים מופנות אליו ולנושא ההפרדה בצפון. הרי ההפרדה איננה אלא מכשול, לא הכי־גדול ולא הכי־חשוב בדרך להסדר יחסינו עם המדינות השכנות והמעצמות עם ארה"ב בראשן. התמקדות בנושא ההפרדה מבלי שנרים את הראש כדי להביט סביבנו ואל המטרה שאליה נרצה להגיע, עלולה להכשיל: נוסיף להיטלטל ממשבר למשבר במאמץ־שווא להחזיר לעצמנו את שיווי המשקל הלאומי.

הכוונה איננה לפסוק כאן במכלול הנושאים המחכים לטיפול אינטנסיבי. אך בואו של ד"ר קיסינג'ר מקנה אקטואליות מיוחדת לשאלת היחסים בינינו לבין ארה"ב. בעניין ההפרדה יש למיניסטר החוץ האמריקאי יעד מוגדר, וכפי שדרשנו מקורבין, הוא מצפה לצעד ישראלי ראשון שיקל עליו את מלאכת התיווך בין ירושלים לדמשק. זו הזדמנות נאותה להביט סביבנו ולבחון מה אנו יכולים לדרוש כתמורה בילאטראלית, בהקשר הישראלי—אמריקאי, למעשה שלפחות אחד ממוטביו הוא ארה"ב.

✶

בשבועות האחרונים מלאו כלי־התקשורת מידע על מיתקפה אמריקאית שנועדה לכבוש מחדש עמדות־השפעה מרכזיות באזור. המטרה היא להבטיח את מקורות האנרגיה בחצי־האי ערב ואת הגישה אליהם, בעיקר באמצעות מצרים.

הרקע למיתקפה זו איננו אחיד: יש לראותו בהקשר הבין־מעצמתי. אך זה מיגזר מהמפלים ביותר ביחסים בין ארה"ב לברה"מ: עם דעיכת האשליות לגבי פתותה של ההפשרה הבין־גושית, הורשה ההכרה באופי התחרותי של הדטאנט, ועם זאת, מסתבר, הצורך להשתית את היחסים בחלק זה של העולם על נוכחות אמריקאית איתנה וגלויה לעיני כל.

תהיה זו טעות אם נאמר שרק ישראל נתבעת לשלם את דמי־הכניסה לאזור: הצעת סיוע אמריקאי למצרים, וכנראה גם לסוריה, וכן המאמץ המושקע בחיזוקה של ישראל, הם על חשבונו של משלם המסים האמריקאי — ואילו הסיכון המדיני שיש בכל מהלך כמו זה, גם הוא נופל על שכמה של האדמיניסטרציה. אך אם בוחנים את חלוקת הנטל בין ארה"ב לישראל, שמטיל על שני אלה המאמץ האמריקאי, מתברר כי זו איננה פרופורציונית. הסיכון כלל אינו שווה: ישראל נתבעת להמר על בטחונה במובנו של המלה, ואילו ארה"ב מסכנת בעיקר כסף, גם זה לא בהיקף ההולם את ערך היעד שלמענו הוא מוצא.

מי שבא לנהל מו"מ עם ד"ר קיסינג'ר מן הראוי שיתמקד על אי־שיוויון בחלוקת־הנטל. מוטב שלא נבזבז זמן ומרץ בשידול האמריקאים שלא יעשו את המאמץ למען שיפור מעמדם באזור; הם יעשוהו בכל מקרה על פי השיקולים הפועלים שלהם מבחינה חשיבות הבין־מעצמתית. יותר על כן: הם לא יוקשו להראות, כי גם ישראל איננה [...]קה בכך. כבגד זה יש הגיון בויכוח על העומס שהוטל על ישראל בשל צימצום שולי־הבטחון הטריטוריאליים המדיניים כתוצאה מהסדרים שארה"ב מציעה לנו. והו קח־ותן מקובל בין כוהפים, גם בין שותפים בלתי־שווים — והרי לפי מה שידוע, השותפות הישראלית—אמריקאית לא נפגעה בעיקרה — והאוזר מפצה את האחר על הנזק שנגרם לזה האחרון בעסקה כדי השגת יתרון עבור הראשון.

✶

הדברים אמורים בראש וראשונה בכסף. הכוננות המוגברת של צה"ל ושל האוכלוסיה האזרחית בישראל, בשל ויתורים טריטוריאליים הנתבעים כעכשיו, עולה הון תועפות. כשכת העסק המדיניות הן פרי של הלוציות טכנולוגיות והעשיתיות: ר' מעשי הלוצית תמיד יקרים. ישראל תיזדקק להם יותר מאי־פעם, גם כדי ליצור כאיזון־עוצמה המפורזים הסורים וקיומם, גם כדי לספק את הדרוש למקרה שההסדרים יכזיבו ויתמוטטו. עד להגעת האוזר — וזה התהליך שבמקרה הטוב יימשך שנים לא מעטות — חייבת ישראל להיות חובקה בשיטת הצייה הכלתמתי שהוא מתקדם ויקר.

אין כלל להעלות על הדעת, שנוכל לשאת בכוחות עצמנו בנטל מוגבר זה. כמו כן אין להעלות על הדעת שסיוע מאסיבי בסדר הגודל הנדרש, יינתן על בסיס עסקי. מקורו של הסיוע הוא מדיני: שרי האוצר של שתי הארצות יכולים לעסוק בפרטיו הטכניים, אך הסיוע, כל כולו, הוא נושא דיון הסכמה בין הצדדים המדיניים העליונים של שתיהן. יש לכך הקדימים. הצעת הנשיא ניכסון להעניק לישראל סיוע בסך 2,2 מיליארד דולר, ללא ידיעתו המוקדמת של הממשל הישראלי, היא רק הדוגמא האחרונה לאופי העזרה ולדרך בה מחליטים עליה. משמת ההתרכזה של שר האוצר בתפוצות, תשיבוהם במקומם מתנתות: מה שדרוש לנו במסגרת ההסדרים שארה"ב מבקשת לכונן, מצוי בישור אחר שאינו נתון למר ספיר, אלא לגבי מאיר ולמר דיין בממשלה היוצאת ולירשיהם בממשלה החדשה, אם תקום.

ישראל זקוקה לנשק ולכסף לרכישתו: השגתו בלי למוטט את המשק הישראלי ואת החברה שבהקמתה בתנאים קשים ביותר אנו זכאים להתגאות, חייבת להיות נושא לדיון ולסיכום עם ארה"ב, כחלק בלתי־נפרד ממערכת ההסדרים הבקוטים שאותה מבקשת ארה"ב לכונן. אך מן הראוי שנפנה כבר עכשיו את תשומת־הלב לנסח אחר: אחרי ההפרדה בצפון יעלה על הפרק שלב ב' במכלול הישראלי—מצרי. יש יסוד להנחה, כי בשלב זה צפוי פינוי של אבו־רודס ופנוי שאלת הבטחתה של אספקה אנרגיה חיונית לישראל. אין אנו פטורים מלממן חלק כתוספת המאמץ הכללי בכוחות עצמנו. אך חלק אחר הנטל הדרוש, צריכים להיות מוטלים על החזקה בין שתי השותפות. שקט במזה"ת נחוץ לא רק לנו. אל נתעלם מיתרונות ליגיטימיים שאנו רשאים לתבוע מארה"ב, במקום להתרכז בשמירה על נכסים טריטוריאליים שלאורך ימים לא נוכל להחזיקם בידינו.

✶

האשליה שצבורה נתבע מצמנו מחיר יקר במלחמת יום הכיפורים היתה באמונתנו, כי את בעיית יחסינו עם הארצות השכנות נוכל לפתור על סמך הקונספציה הישראלית. מעתה ואילך אפילו אנו, כופסמי האשליה, לא נוכל להיות על פיה. הדרך הנכונה היא לא לוותר על כל מרכיביה של הקונספציה הישראלית, אלא למזגם עם יסודות של התפיסה האמריקאית נוסח קיסינג'ר. אין זה שהשטח היה נטול ערך בטחוני (היתה זו כלל לא נבונה במלחמת יום הכיפורים) אלא שהחזקתו של השטח מעוררת מלחמה ועל כן איננה מתיישבת עם המדיניות של משענתנו, ארה"ב. במסגרת קח־ותן תכליתי עם האמריקאים, אפשר לעצב תפיסה מדינית־בטחונית חדשה — ואפשר באופן לגיטימי, לתבוע מארה"ב השתתפותה בנטל הנהגהה.

בדרך זו כוקנה אופי קונסטרוקטיבי ופורה ליחסים בין ארה"ב לישראל, שבמסגרתם יש לקיים איזון בין תרומת הצדדים ליעד המשותף והיתרונות המופקים מהשגתו. יוצא מכאן, שככל שגדלה התרומה הנדרשת, כן צריך שיגדל הסיוע. ואם כך ניגש לשלב ובוכוח במגעים בינינו לבין ארה"ב, יש סיכוי שנוציא את עצמנו מן התהליך המתיש של פתרון משברים קימעוני. הקונספציה של איזון יתרונות וויתורים על פי תחשיב ריאליסטי, עשויה להבטיח מה שציפינו לשווא מקודמתה: בטחון באזור רגוע יותר.

שלטון הניתן להזזה

הישגן של תנועות המחאה היה גדול על־פי כל קנה־מידה

מאת אמנון רובינשטיין

במפלגת העבודה התרחש משהו שעד לפני זמן קצר היה נחשב בלתי־אפשרי: ההנהגה הוותיקה — שבראשה גב' מאיר ומר דיין — נוטתה להסתלק מהבמה. המועמד לראשות הממשלה הוא אדם צעיר יחסית, שלא נתבשל בכבשני העסקנות וזכה מאימון ציבורי. בחירתו נעשתה בצורה שלכאורה נראית דמוקרטית. מועמדותו של יצחק רבין, על אף שסימנה רק את תחילתו של מסלול מכשולים, נתקבלה באנחת־רווחה בציבור שבע־ברורים פוליטיים. עבור רבים היתה זו ראשיתה של תקוה חדשה להבראת הגוף הפוליטי החולה.

ראוי להוסיף, כי תקוה זו ואנחת־הרווחה שהיא הולידה ניתנים להסבר רק על רקע האפילה המפלגתית בה אנו שרויים. בסופו של דבר, אין דבר יוצא דופן בכך שאנשים, שכיהנו שנים רבות בממשלה, מפנים מקומם לאחרים, וזאת אפילו אם כהעלמים מהצורה בה ניהלו אלה את עניני המדינה. מר דיין היה נחשב, בכל חברה נורמאלית, לאדם שבע שנים ושלטון — הוא היה שר בממשלת ישראל כעשר שנים — וגם אלולא כשלונותיו הבוהקים, היה זה טבעי, כי יפרוש לעסוק בפעילות־. אנחת הרווחה נובעת מן הסתלקות־ שאף הלא איננה מובטחת — נובעת מן העובדה, כי אנו חיים במשטר בו התפקיד הציבורי הפך תפקיד לחיים.

✶

על רקע קודר זה, אפשר להבין את אנחת־הרווחה. בלי רקע זה, ולציצומו של דבר, טרם הגיע הזמן לפרוץ במצהלות שמחה. אין סימן לכך, כי מפלגת העבודה הולכת לשנות את דרכה — בעסק, בכלכלה, בממשלה, בביבהה היא. כל ההלהה נוהרן ללא סיבני ובמהירות רבה אף הוחכה בעת האחרונה. כפי שציין ירמיהו יובל, בסידרת מאמריו ב„הארץ", אפשר להציב סימן שאלה באשר לעצם מהותה של מפלגת עבודה כהנהגה המייצגת את ערכיה המסורתיים ואפשר לספק, כי כבודנה משימות הנויפה עבודה לבקץ דרכה.

יהי על כן, כי שהתפעל מהבחירה החשאית במרכז המפלגה — שיפוד יחסי, ללא ספק — צריך לזכור כיצד הורכב מרכז זה. חבריו בפולם לא נבחרו בבחירות אישיות, אפילו לא בוועידת המפלגה עצמה. המרכז הורכב בעצם על־ידי ועדת מינויים וכהמצאה מכך הוא כולל רוב גדול של עסקנים המתפרנסים מן המפלגה עצמה ומספר בלתי סביר של מבקשי־גרים ופנציונרים.

אך כאמור, הכל יחסי. על רקע הקפאון החריצה הבחירה אחר הגב' מאיר, שהתרחשה לפני חדשיים, מרהר לשמה על הצגת מועמדותו של יצחק רבין — אדם בעל כישורים יחידים ומעלות רבות. בהקשר הישראלי זו כעין מהפכה־זוטא, אם כי קיימת סכנה מוחשית, כי המנגנון ינגבד זה ישתמש בהתעוררות זו כמו בסם הרדמה — כפרגוד נאה מאחוריו תימשך המלאכה המכוערת — כותר לנו, לרגע קט, להתבשם בהישג שהושג.

✶

המתבונן מן הצד בהישג זה, אינו יכול שלא להתרשם מעובדה אחת בולטת. כל ההפוכה הזו התרחשה, כמעט כולה, מחוץ למפלגה עצמה. להתפטרות ממשלתה של הגב' מאיר, כמעט לא קדמה פעילות מפלגתית. איש לא תבע לכנס את המרכז. זה התכנס רק לאחר שהתברר בפני שוקת המפלגתית שבורה. סיעת עבודה בכנסת — זו הסיעה המבוצרת ביותר בישראל כמעט ולא השמיעה את קולה. אמת, ד"ב חברי הלשכה והסיעה יצאו בפומבי בזכות ההתפטרות של שר הבטחון מתפקידו, אך צריך היה להיות בעל לב אבן שלא לצעוק זאת לאחר דו"ח ועדת אגרנט, על כל שגיאותיו ומעוותיו.

יהי על כן: התביעה להתפטרות שר הבטחון לא הזינה את המהפכה־זוטא ובוודאי שאינה מסבירה את בחירתו של יצחק רבין. ההסתלקות הדבוה הוותיק כולה. אם אחד מסימני של גוף פוליטי חי הוא יכולתו להגיב לגירוי נגדים בתוכו, לתקן את עצמו, קשה לומר על מפלגת העבודה שהיתה גוף חי בשעה הקשה.

למעשה, שתקה המפלגה — פרט למיעוט קטן שבראשו ח"כ אליאב ובן־אהרון — וצפתה מהצד בזירת ההתגוששות. בזירה זו היו פעילים כוחות אחרים: תנועות המחאה, הפגנות של יוצאי מילואים, עתונות נועזת, מכתבי קוראים נרגשים ומורי־נפש, ישראלים סתם שבראה פניהם העיד על עייפותם בממשלה עייפה, סקרי דעת קהל שהראו על משבר אכזבות חסר־תקדים ומקביל. זירה זו היתה כולה מחוץ למסגרת המוסדות המפלגה והיא העידה על שניים: ראשית, חולשתה של עבודה, שלא נותר בה כוח לקום ממפלתה ולחדש את פעולתה בכוחות עצמה; שנית, קיומם של מאגרים גדולים של אנרגיה פוליטית בקרב ציבור שכמעט האיבד — כך נדמה — שארית של תרבות פוליטית.

✶

ישראלים צעירים, שראו במילים „פוליטיקה", „מפלגה", „קואליציה", מושגים שליליים, החלו להבין, כי הפוליטיקה חשובה מכדי שניתן יהיה להשאירה בידי מקצוענים. ההישג שהשיגו היה גדול על פי כל קנה־מידה. בסופו של דבר התמבנות של תנועות המחאה אינן יכולות להיחשב לאירוע המובי, במסגרים של חברות אחרות. המאמץ והאנרגיה שהושקעו במחאה הציבורית כולה דלים ביותר בהשוואה למחאות ציבוריות בארצות־הברית ובחברות מערביות אחרות.

אמת הדבר, כי ההישג בא מכוח קונסטלציה מיוחדת במינה, הן מבחינת הרכב הכנסת, הן מבחינת מערכת היחסים בתוך עבודה, אך ההישג אינו מתמצה בשל כך. הוא מצביע על הכוח העצום הנתון בידי הציבור הישראלי.

בעבר היה נפוץ ויכוח נצחי: האם יכולה דעת־הקהל להשפיע ואינה עושה זאת משום שהישראלים אינם מוכנים להגיב ולמחות, או שהישראלים אינם מוכנים להגיב ולמחות כי יש ושתגובתם ומחאתם ממילא לא יועילו. הויכוח ודאי יימשך בעתיד, אך מה שאירע בשבועיים האחרונים ודאי יעודד את אלה הטוענים זמן רב, כי המנגנון המפלגתי אינו כל־יכול, כי יש טעם ותכלית בתגובה ומחאה, וכי — אם מוכנים לעשות משהו — ניתן להזיז מעט את מה שלכאורה נראה כסלע איתן.

מילכוד האנטי־תדמית

מאת שבתי טבת

החיים הנסיבות המיוחדות בישראל יצרו מילכודים אחדים, שהכל או הרוב מודעים להם. מילכוד אחד, ההיפ פתוח, הוא זה שאפשר לכנותו אנטי־תדמית. כלומר, משהו מביא אישיות „להיתקף" בפתוח שונה ואפילו מנוגדת לתדמיתו כפי שנבנתה ועוצבה שנים רבות.

המילכוד האנטי־תדמיתי בנושא זה אירע לדוד בן־גוריון. שנים רבות נראה לציבור ואף למבריציו ולמקורביו כאיש החזק המסוגל להוליש בנבשים קשים. אפשר ואצלו שטירה תדמיתו הציבורית כמל עיד — וכן היו בציבור שכינוהו בתואר זה — אותה ביקש בכל מאודו לדחות לאלמונו.

וכך, כאשר עלתה „פרשת לבון" לדיוני המפלגה, נתקע בן־גוריון במילכוד האנטי־תדמית. במקום לנהוג כפי שהצטייר בעיני הציבור, כלומר כתוקף ובהחלטיות, נהג מינהג טפוד־דמוקרטי. הוא לא התערב, לא בהחלטות המפלגה, לא בהחלטות הממשלה. אף כי היתה לו הממכבת, הוא לא פינה המהקירת משפטית, הוא לא התערב בדיוני ועדת־השבעה. כל הגת שנרשל שוויקה ודעשה. הרי כמעט אין ספק שלוא נוג כתדמיתו היהה פרשת לבון מתנהלת באורח שונה לחלוטין. כלומר, לוא „התערב" ואמר מה דעתו על ועדת־השבעה בכרם נוסחה ההלה בידינו.

✶

גם לוי אשכול נתקע באחרית ימיו למצב של אנטי־תדמית. הוא שנוכב לפשרן, לטוב־לב, לחביב, ולמי ש„מפרגן", עשה הכל כדי להוכיח שהוא בעל כושר־החלטה, לא פשרן, לא תמיד חביב ואפילו רשע. אחרת הן אין להבין מדוע נרתע מהתקשרות כלשהי עם בן־גוריון, בעניין מסקנות ועדת־השבעה של אותה פרשה אומללה.

גם משה שרת נלכד בוועידת מפא"י ב־1965, כאשר נשא את נאום „כוא הגלגלים" נגד בן־גוריון. האיש האדיב, המתורבת, החבר הטוב, ובעיקר מי שנחשב כג'נטלמן ראשון של תנועת העבודה, הופיע לפתע כשחור־נקם, קטנוני ונוטר־איבה ארוכה.

די בדוגמאות אלה להוכיח קיומו של מילכוד ישראלי בעניין זה, וכדי להבמה מתו בחיינו המביא לשינוי תדמית. ואם לא היה די באלה, הרי באו החיים והעתירו עלינו דוגמות נוספות.

כך, משה דיין, שתדמיתו חפלוה אותו מגל ומעבר ל„כסא", שנראה כמי שמוכן „לזרוק במנים" את תיק הבטחון לאנשי מפלגתו שאינם רואים אתו עין־בעין את דרכו, נדמה לפתע בעיני לא מעטים בציבור כמי שמחזיק בתיק הבטחון כבקרני־המזבח. בעוד רבים ציפו שלמשמע ביקורת ראשונה בציבור ובעיקר במוסדות מפלגתו יחזור את המנדט, עשה להיפך, ואפילו לאחר שהתפטר חזר בו ושב לא אבה להטות אוזן לרחשי הציבור.

אכן, מבחינה אישית היו לו צידוקים רבים — שכן האשמת היתה שוטפת אגרנט ניקתה אותו מאחריות אישית, האחריות המיניסטריאלית היא אחריות קולקטיבית. אבל זה דבר אחד ורצת הציבור היא דבר אחר, ובעיני הציבור שרוחו קצרה משמעו ומהשתמבע, נראה דיין כמי שדבק בכסאו והמילכוד של האנטי־תדמית הכית את תיומו אצלנו מחדש.

✶

ובמבכן, פנחס ספיר. האיש הגדול, מלך המלכים וממליך המלכים, מרכז השלטון האישי, „קונה" אנשים והמונים, השולטן של המנגנון והארכיזוכם של ה„גוש", מי שהמועמדות לראשות הממשלה, ולא רק המועמדות, היתה „מונחת בכיסו" — לפתע פתאם גם הוא מבולכד באנטי־תדמית. הסיעה הלוחשה מצביעות נגדו, במרכז דעתו לא מתקבלת, את מועמדותו שלו אין הוא מציג ולא כל אנשיו ניצבים מאחוריו כאשר הוא תומך במועמד „שלו". אדרבא, במקום שהמועמד של ספיר יזכה ברוב מוחץ, הוא זוכה ברוב זעיר. עד כדי כך שכלל אין זה ברור אם ניקוי של ספיר לא היה מרובה משכרו.

תדמיתו של ספיר הממליך הדאנשבנורי היתה כה חזקה שלכל צעד שלו, אם מכוח ואם מחולשה, נתלו פירושים שדימוהו ל„נסיך" כמבפרטכא, דגש ישראלי, של מאקיאוולי. מכאן ה„סצנאריו" שאותהיו בכל העתונים. כלומר, שאת כל המהלכים הוה ספיר מראש. אין ספק שרוצה הוא גם רוצה להיות ראש ממשלה, אבל יודע הוא שהדרך הבדוקה היחידה להיבחר היא כאשר אתה מועמד־יחיד. לפיכך הסיר את מועמדתו כדי שכל „הגבבריים" יצאו מהשורים, ויוכל לאכול אותם אחד אחר, ואלה שיעזרו לצאת, ממילא אין להתשתש כהם. רבין? התשובה ברורה. ספיר היה צריך כרצמי־ביניים, מי שכשלונו מובטח. ורק אז, לאחר שכל המועמדים האחרים כבר נגרפו, רבין נכשל, אף אחד אחר אינו מסוגל להרכיב ממשלה, ורק הוא ספיר כמועמד יחיד, ועל תקן של מושיע האומה, שכשלוחות באות אליו לא רק מטעם מפא"י, אחדות־העבודה, מפ"ם, אלא גם מכל רפ"י, ממשה דיין, מהמפד"ל ומכל גבני הליכוד, ואולי אפילו מהערבים עצמם — אז או אז הוא מופיע רם כהר, ויושב על הכסא.

איך נוצר „סצנאריו" כזה? ספיר עצמו אולי יאמר שהרשעות הגבולה הרגילות של שונאיו בעתונים הן שיצרו אותו ואת „תדמיתו". אבל ספק רב אם זו התשובה, או התשובה היחידה. כל דרכו, מעשיו, צבירת כוחו ותיצולו עד הנה, הם שיצרו קרקע כה פורה לדמיון ולסצנאריו העולים בקנה אחד עם תדמית־ספיר. ולכן, כאשר קרה מה שקרה וספיר עם כל הכוח העצום שריכז בידיו נשאר לפתע בידים כמעט־ריקות, כשמהנהו חצי נסוך וחצי „נדבקי" באחרים — מתברר שהמילכוד הנזכר היתל בגני שוב.

הלחץ והגמישות

גבולות כושר התימרון של ישראל.

מאת אליהו סלפטר

המתקפה האמריקאית הגדולה לכיבוש מחדש של עמדות במזרח התיכון, היא התשובה האמריקאית להתנהגות ברה"מ ערב מלחמת יום הכיפורים ובימי המלחמה ואחריה. מר קיסינג'ר אמנם נהג לומר שהדטאנט פירושו רק ששתי מעצמות־העל מקיימות קשר שוטף המיועד למנוע עימות גרעיני ביניהן; אך לא יכול להיות ספק שוואשינגטון נתנה פירוש הרבה יותר חיובי לאופי ההפשרה. ולכן זועזעו מהתנהגות מוסקבה לפני, מלחמת יום הכיפורים בזמן המלחמה ואחריה.

מוסקבה הפרה יותר מאשר השערות הציפיות אמריקאיות: היא הפרה את עקרונות ההצהרה המשותפת של ניכסון וברז'ניב מ־1972. מה שעושה עתה הד"ר קיסינג'ר — באלג'יר, בסעודיה, בכוויית ובעיקר במצרים — הוא להראות לרוסים ששני הצדדים יכולים לשחק את משחק השגת יתרונות במקביל להצהרות על הפשרה.

מכאן שאת שאלת התמורות האפשריות ביחסי ישראל־ארה"ב יש לראות לא רק במונחים דו־צדדיים, כי אם במסגרת היחסים העלבאוליים של המעצמות. האינטרסים המוטלים על כפי המאזניים הם עצומים, ולכן הן המאמצים האמריקאיים להשגתם והן המאמצים הסובייטיים למניעתם יהיו עצומים — אך גם שקולים וזהירים. מתוך הנחות אלה אפשר להסיק לגבי מגבלות כושר התמרונה של ישראל, אבל גם לגבי האפשרויות העומדות לפניה.

יחסי ישראל־ארה"ב

ראשית, מוטב שלא לנסות לשכנע את עצמנו ששום דבר לא התרחש ביחסי ארה"ב־ישראל מאז השיג הד"ר קיסינג'ר את הסכם הפרדת הכוחות בחזית הדרום. ניתן למצוא הצדקה כלשהי למתן 250 מיליון דולר למצרים בתוך הקשר שבין הציפיות הכלכליות של האורח המצרי לבין יכולתו של הנשיא סאדאת להמשיך במדיניות־החוץ הנוכחית שלו. אך כאשר בארה"ב מסריינים 100 מיליון דולר לסוריה, שומעים בנימה אוהדת על אפשרות הזמנות מצריות לנשק מארה"ב וביחוד מהלכים כפי שהוחלטו בעניין הצבעה במועצת הבטחון — יש לכך משקל מצטבר העולה על סיכום משקלם הנפרד של הצעדים האלה.

שנית, ניתן לומר שישיבת „מרה שחורה" אשר „פקיד אמריקאי בכיר" קיים עם מנהיגים יהודים ערב צאת קיסינג'ר למסעו האחרון איננה אלא חזרה על שיחה דומה שהיתה לד"ר קיסינג'ר עם פרופסורים יהודיים לפני צאתו לסיבוב השיחות הישראליות־מצריות; הכוונה היא להחליש בדרך זו הן את בטחונם העצמי של המנהיגים הישראליים מול דרישות הוויתורים האמריקאיות והן את נכונתם של מנהיגים יהודיים באמריקה לצאת למערכה נגד לחצי הממשל על ישראל.

אך קשה להשתחרר מהחשד שהדיבורים על חולשתה הפנימית של ישראל ועל הסכנות הצפויות מחידוש המלחמה — כמו הדיבורים על „מפלה ישראלית אסטרטגית במלחמת יום הכיפורים", שנשמעו מפי קיסינג'ר בדצמבר אשתקד — משקפים גם את הערכתו האמיתית לפיה הוא פועל לא רק כלפי ירושלים אלא גם כלפי קהיר ודמשק.

ישום מדיניות ישנה

מצד אחר גם ראוי לזכור שעמדות־היסוד הבאות לביטוי בגישתו של ד"ר קיסינג'ר הן עמדות מדיניות החוץ האמריקאית עוד מלפני היותו מיניסטר חוץ ואף מלפני כניסת ניכסון לבית הלבן. העמדה שעל ישראל להחזיר את רובם המכריע של השטחים שכבשה ב־1967 נקבעה עוד בימי ג'ונסון; המונח „עמדה מאוזנת" בין ישראל וארצות ערב נבנבה לשימוש בחודשים הראשונים של שרות ניכסון. האימרה שאם ישראל תהיה המדינה הפרו־אמריקאית היחידה במזה"ת, לא יהיה לארה"ב עניין רב באזור, הושמעה בוואשינגטון עוד בתקופת מלחמת ההתשה.

מדיניות ארה"ב נקבעת ע"י האינטרסים היסודיים שלה במזרח התיכון, שהם לפחות ארבעה:

✶ הבטחת אספקת הנפט ממדינות ערב לארה"ב ולמערב אירופה. זה מחייב יחסים טובים לא רק עם המדינות הנפטיות אלא גם עם מצרים אשר ידידותה כלפי ארה"ב מקלה על סעודיה, כוויית וכו' לנקוט עמדה ידידותית כלפי אמריקה.

✶ השפעה כלשהי על הנעשה בתעלת סואץ, הן כנתיב לאוניות מלחמה סובייטיות לאוקיאנוס ההודי והן למיכליות המובילות נפט מהמפרץ הפרסי למערב. פירוש הדבר שוב: צורך בהשפעה במצרים.

✶ השגת חלק גדול ככל האפשר בכספי הנפט העצומים שיזרמו חזילה לקופות מדינות ערב וארה"ב יחשו להם מקום השקעה בעולם המערבי.

✶ הבטחת קיומה ועצמאותה של ישראל, שהיא חלק אינטגראלי של כל מדיניות חוץ אמריקאית, בממשל דמוקראטי וממשל רפובליקאי כאחד.

שלושת האינטרסים הראשונים מבטיחים באופן אוטומאטי את הגברת העניין האמריקאי בהידוק הקשרים עם ארצות ערב, ובעיקר עם מצרים. לעומת זה, האינטרס הרביעי, בארה"ב סיפוח מתמיד מצד ישראל והיהודים.

אך האינטרס בישראל, דווקא משום שהוא עמוק, כן ומוכר, גם משמש מכשיר לקידום האינטרסים של ארה"ב בארצות ערב. כי מה, בעצם, הטיעון המשכנע ביותר של ד"ר קיסינג'ר כלפי סאדאת? הוא ודאי אמר לו דברים מעין אלה: אתם הערבים חייבים להבין שארה"ב לא תניח לכם, בשום פנים, להשמיד את ישראל, דבר שאתם יכולים לקוות להשיג ממילא רק בהתערבות סובייטית ישירה. אך ברה"מ תוכל לתת לכם כל עזרה — פרט לזו אשר פירושה עשוי להיות עימות ישיר עם ארה"ב. מכאן שרק ארה"ב, באמצעות לחץ על ישראל, יכולה להשיג בשבילכם ותורות שמתים.

סכנת ציפיות מוגזמות

הסכנה הראשונה הבולטת היא שארה"ב תראה את עצמה מחויבת להבטיח לערבים יותר ממה שישראל תחשוב שתוכל לוותר בלי לסכן את בטחונה. אך יש גם סכנות אחרות: הביטויים המוטבעים של התמורה יותר מהממשיים עלולים לעורר ציפיות מופרזות אצל הערבים ולהעמיד את ארה"ב בפני הבריה לאכזב את הערבים או ללחוץ יותר על ישראל מכפי שנתכוונה.

ואם אכן יגיע למכירת נשק אמריקאי למצרים, יוצרו ביניהם יחסים אינטימיים מכדי שהדבר לא יגרום לצינון מהותי בקשרים עם ישראל.

מצד אחר, יש סייגים וגבולות לתמורה שארה"ב יכולה לעשות במדיניותה על חשבון ישראל. אין להגזים במשקל דעת הקהל הפרו־ישראלית בארה"ב אך גם אין לבטל אותו, וביחוד בקונגרס. וגם פרשת ווטרגייט איננה ההזדמנות הטובה ביותר להתסכסך עם חלקים חשובים נוספים של הציבור האמריקאי — או ליצור משברים ביחסי־חוץ המערערים את הזמנית הישגי המנהיגות במדיניות הבין־לאומית.

אך המגבלה הבסיסית של התמורה האפשרית כלפי ישראל נובעת מהאופי ההיסטורי של הקשר שבין הדטאנט לבין המצב במזרח־התיכון. כשלון במזה"ת עשוי להרוס את רושם הצלחות הממשל ביחסים עם ברה"מ.

מצד אחד יש לזהות לחץ אמריקאי גובר לא רק להפרדת כוחות אלא למען הסדר, כדי למנוע את חידוש המלחמה וסכנת מעורבות סובייטית. אך, מצד אחר, ארה"ב יודעת שישראל חלשה ובעלת גבולות קשים להגנה מזמינה תוקפנות ערבית שעלולה לחייב התערבות אמריקאית — וליצור אפשרות של עימות עם ברה"מ.

ארה"ב לא יכולה, אפוא, ללחוץ את ישראל לוויתורים שיש בהם סיכון בטחון המדינה. אך גמישות ישראלית חיונית לארצות הברית כדי לזכות בעמדות מוחזקות במזה"ת, תוך הקטנת סכנות התגבשות עם הסובייטים. לכן ישראל גם חייבת — אבל גם יכולה — להבהיר עם האמריקאים מה גבולות הוויתורים ומה הבטחונות שארה"ב יכולה לתת לישראל תמורתם, במסגרת ההסדרים שיווצרו במזה"ת אם תצליח האסטרטגיה של ארה"ב.

העובדה שלפי כל הסימנים גם לד"ר קיסינג'ר אין תבנית סופית וכוללת של מפת המזרח התיכון אלא הוא פועל שלבים־שלבים, יש בה כדי לאפשר לישראל לעמוד על המקח הן לגבי הוויתורים הנדרשים ממנה והן לגבי הבטחונות הממשיים שתקבל תמורת ויתורים אלה.

בשבועות
צאו
לחופשה מיוחדת
במקום מיוחד

בחג השבועות,
קח את משפחתך ובואו לבלות ארבעה ימים נפלאים באוירת החג המיוחדת של מלון פאן־אמריקן ים־המלח.
במלון תהנו מתכנית מיוחדת לחג השבועות, אירוח מיוחד, מאכלי חג מסורתיים ומכל שרותי המלון, הכוללים: מיזוג אויר מלא בכל תחומי המלון, מוזיקת רקע נעימה בחדרך, טלביזיה צבעונית בכל חדר, מרפסת צמודה

הפונה לכיוון הים והרי מואב, בית כנסת, חדר אוכל מהודר ובו מיטב המאכלים, שרות מיוחד להורים, לובי מהודר, מועדון חברתי, בר, חוף רחצה פרטי על כל השרותים, שרותי טלקס ובריכת שחיה מקסימה. כל זאת — במרחק הליכה קצרצר ממרחצאות המרפא החדישים של חמי זוהר.
כשר למהדרין. פרטים: מלון פאן־אמריקן ים־המלח.

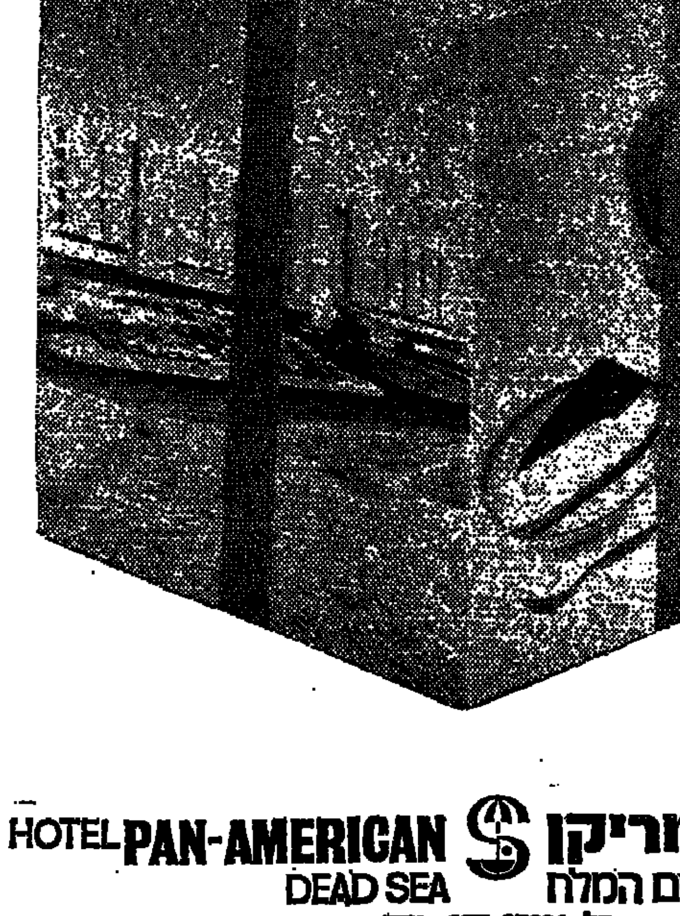

מלון פאן-אמריקן ים המלח
HOTEL PAN-AMERICAN DEAD SEA
TEL. 057-97821 .טל

עידן־יועצים לפרסום
סטודיאוס

هكذا من الأصل

הכذا من الأصل

קיסינג'ר צימצם הפער בבעיית קוניטרה

ארה"ב דיווחה לישראל באיחור של 10 ימים על הכנסת התותחים המצריים לאזור ההפרדה

מאת מתי גולן

גם לוא רצתה בכך — והיא אינה רוצה — היתה ממשלה ישראל בת־עשה לרכז את כל עיקותיה עם שר החוץ הנרי קיסינג'ר בנושא הפרדת־הכוחות, כאשר בזכרון טריים עדיין שני צעדים מצעדי מחשבה של ארה"ב: ההצבעה בעד ההחלטה הגינוי נגד ישראל במועצת הביטחון והתהלכה לספק נשק למצרים.

לא רק עצם הצבעתה של ארה"ב בעד החלטת הגינוי גרמה בירושלים הפתעה — כמעט הדהמה — וצורה מהשבות. לא פחות מפתיעה ומעוררה מחשבות היתה הצורה בה זה נעשה, והדברים יפים גם לגבי החלטה ואשינגטון להעניק סיוע צבאי למצרים.

דיהה מאוחר עד הפרדה

4 מישורי פעולה

תפניות ?

ניכור. דור־ההמשך

ההנהגה הוותיקה מצאה אידיאולוגיה בביטוי „דין התנועה"

מאת ירמיהו יובל

סדרה זו על שקיעת מפלגת העבודה אינה נכתבת מתוך שמחה־לאיד. להפך, גם אני שותף לניצני התקווה שנתעוררו לאחרונה, עם הבחירתו של יצחק רבין ועם אופן הבחירה. אבל כדי שלא לשגות באשליות לגבי העתיד, יש להביט בו בעיניים שחוסנו על ידי ניתוח החולים של העבר הזה.

פנחס ספיר

פאודליזם במימשל הישראלי (ו')

גרעונות אסטרונומיים ברשויות

מאת עוזי בנזימן

מידי שנה מכתיב מנכ"ל משרד הפנים למזכירתו נוסח של חוזר לרשויות המקומיות, בו כלולות הנחיות לגבי עיצוב התקציביהן לשנה הקרובה. כל שנה קוראים ראשי ערים ומועצות מקומיות את ההוהר ומחייכים לעצמם: משרד הפנים שוב כפגין נוכחות.

כבוד בין אדם

מבנה זכפילויות

מציאות מעוותת

ישראלים אחרי המלחמה

פעמיים עלו, פעמיים ירדו

מאת יאיר קוטלר

בנובמבר 1957 עלתה נ"א עם הוריה מפולין. ישראל של אז קלטה עליה פולנית. רבים עלו אותם ימים מפולין של גומולקה, אך גם בהוריה יהודה. נ"א, ילידת 1940, היתה בת 17.

תנאים מפתיעים

התקפלות תשאית

ירידת פתוחות

כך מושקעים רווחי הנפט

מאת ליאונרד סילק

The New York Times

ביוחד ל„הארץ"

ניו־יורק

מודעה זו פורסמה בשנת 1936!

וגם היום הם (ורבים נוספים) —
הולכים רק ל-Westinghouse

מקררים FROST FREE, מכונות כביסה, מדיחי כלים, טלוויזיות

יבוא הפצה ושרות

אלקטרה

מאחורי הקלעים של המו"מ הקואליציוני

מאת דן כסלו

לפי כל הסימנים יצליח יצחק רבין להודיע לנשיא על הקמת ממשלתו עוד לפני שיעבור פרק הזמן שהוקצב לו לפי החוק: 21 יום מיום היוודעותו בפני נשיא המדינה. סימנים רבים מעידים על כך שיהיה זה עוד השבוע ושבמרכז מפלגת העבודה שיתכנס ביום ה' הקרוב יתבקש לבדוק על ההגמר: לאשר את הרכבה של הקואליציה, שבעצם כבר עתה — אם לדבר דיוק, אפילו לפני שהחלו המגעים הרשמיים — היה ברור לי די.

מבחינת השיטה, שונה המו"מ הקואליציוני הפעם לחלוטין מזה שהיה לפני מספר שבועות. אין סימניות מחלוקות שעות על גבי בעיות בנושאי דת והמדינה. אין שידולים לגבי אישים בצמרת המפד"ל, והבטחות להם עמדות כוח במפלגתם ובממשלה. אין רמז לגניבה של הדוקת, האהובה כל כך על ראשי מפא"י — מהתקופה שעסק במלאכת ההרכבה לוי אשכול המנוח ועד לתקופת ספיר, אשף הבישולים הקואליציוניים.

יתכן כי זהו אחד הסימנים של התקופה החדשה בפוליטיקה הישראלית שהתחילה באותה ישיבת מרכז המפלגה בה התמודדו רבין ופרס — גם זאת באופן כה לא דומה למסורת המפא"יית של בישול בחירי חדים במטבחים. יתכן מאוד שאותו חודש של בירור ציבורי, כאשר ניסה פנחס ספיר להקים את הממשלה האחרונה של גולדה מאיר, ליכד את ראשי מפלגת העבודה כי השיטה הישנה איננה יעילה עוד. יתכן שזוהי ראיה חדשה ריאלית יותר של המציאות הפוליטית בין המפלגות ובתוכן. יתכן גם כי זהו המשך של תופעה חדשה בדולדות המפלגות בכלל, ומפלגת העבודה בפרט: התחשבות ברצון הציבור, הסולד מהבישולים [illegible].

כך לפחות נראו הדברים עד עתה — בחלקו הראשון של המו"מ הקואליציוני החדש. יש לקוות כי כך יימשך עד הסוף.

אולטימאטום, לא הצעה

כהרגע הראשון היתה הבעיה הקריטית של הקואליציה החדשה — עמדת המפד"ל. אין ספק כי לראשי המערך — ולרבין בתוכם — רצוי שיקום ממשלה יציבה עד כמה שאפשר, מבוססת על הרכב רחב עד כמה שאפשר של הקואליציה בכנסת. לאחר שהקמת ממשלה בהשתתפות הליכוד נראית להם בלתי אפשרית מלכתחילה — גם בגלל היציבות המדיניים שיעכבו בפני הממשלה החדשה וגם בגלל המצב הפנימי בתוך המערך — היה ההרכב הרצוי של הקואליציה היוצאת: עם מפ"ם וליע.

אלא שעוד לפני שהתחיל המו"מ הפשוט היה ברור כי קואליציה כזאת כמעט איננה אפשרית. במצבה הפנימי לא תוכל המפד"ל להצטרף למשלה מבלי שתקבל יותר משי — ולא נוסחה מתוחכמת שבה אים משהקריטוריונים במקום מעשה — בעניין מיהו יהודי. מצד שני, היתור המעשי בעניין זה איננו אפ־

רבין חותר להודיע לנשיא על הקמת ממשלה לפני המועד החוקי

שרי בגלל המצב הפנימי בתוך הגרעין: התנגדותה של מפ"ם והמחנה הכלא כי בבקרה של ויהוד הישאר ל"ע בחוץ.

עובדות אלה היו ידועות כמובן לרבין ולחבריו עוד לפני שכונסה הישיבה הראשונה (ועד עתה — גם האחרונה) של ועדות המו"מ, ביום ב' השבוע. מכאן היו עמדות הצדדים ברורות להלוטין באותה ישיבה. המפד"ל העלתה את דרישותיה — את הדרישות בדיוק שהעלתה בפתיחת המו"מ הקודם. ראשי המערך הודיעו כי הקמת ממשלה חדשה אפשרית אך ורק על בסיס ההסכמים הקואליציוניים הקיימים וביקשו מהמפד"ל (אך למעשה — מהמפד"ל בלבד) להת את תשובתם עד יום א' הקרוב, לחיוב או לשלילה.

כנו איננו סכנה בעבודתם של הפרטנרים האפשריים לממשלה. אחרי תקופה ראשונה של הימוסים הפנימיים בתוך המפד"ל ראשי ל"ע כי הבלה במאמצי רבין להקים ממשלה עלולה לגרום להם נזקים רציניים בקרב ציבור הבוחרים שלהם. ר"ע לא אמרה עדיין את מילתה האחרונה, אך נראה כי גם אצל שולמית אלוני התבררה כבבת המצב החוש הפוליטי על הבלבול של „אופוזיציה בכל מחיר".

הקשיים מצויים דווקא בתוך מפלגת העבודה עצמה. הצורה בה נערכה ההצבעה במרכז המפלגה ותוצאותיה, הנאומים הנרגשים של שני מועמדים לאחר בחירתו של רבין, והאווירה הטובה ששררה באותה ישיבה — אחרי המתח הפנימי והחרפת ההתפוררות של הודשים רבים — למעשה — זהו התגברות להקמת ממשלה בלבד, המשך של אותו קו בו דגלה רפ"י גם בסיבובים הקודמים: המשך כהונה של ממשלת גולדה מאיר עם משה דיין כשר הביטחון להתקופה של חצי שנה או יותר. מבחינה מעשית זהו ניסיון להחזיר את המפלגה אחורנית, לאותו מצב בו היתה לפני הישיבה האחרונה של המרכז, להתקופה של סטטוס־קוו וליזום הכרעה.

מצב עדין

אלא שאתם ראשי רפ"י הרוצים בכך — בהתראתו של דיין, אם בלעדיו — נמצאים הפעם במצב עדין. הם לא יכולים לפעול כרפ"י ובתוך

יצחק רבין הפרופ' אפרים קציר לאחר שהנשיא הטיל עליו להרכיב ממשלה

מעניין כי מאז ועד סוף השבוע הזה לא נעשה כל נסיון רציני לבוא בדברים עם ראשי המפד"ל, לרכך את עמדותם, להבטיח להם הטבות אישיות או מחיר אחר. משום כך — למרות שהדבר לא נאמר בפירוש — היותה העמדת הדברים מצד המערך דומה יותר לאולטימאטום מאשר להצעה במו"מ. תוצאות האולטימאטום היו גם הן ידועות מראש. אפילו המתונים שבין ראשי המפד"ל לא האמינו כי יצליחו לשכנע את מוסדות מפלגתם לקבל תנאי זה.

מכאן נראה כי הישיבה הראשונה ביום ב', ואורכה של כמעט שבוע שניתנה למפד"ל, היו יותר מעשי גימוס מאשר אקט של תקוה כי אכבנם קיימת אפשרות להקים ממשלה עם המפד"ל. מהרגע הראשון ברור היה כי הממשלה הריאלית היחידה היא זאת המבוססת על הרכב מצומצם, של 61 חברי כנסת — המערך, ליבראלים עצמאיים והתנועה לזכויות האזרח.

מקואליציה או מבוכה

הקושי העיקרי בהרכבת קואליציה

כל אלה רמזו כאילו הגיעו למפלגת העבודה ימות המשיח. אלא שצריך להיות תמים מאוד כדי להאמין כי ישיבה אחת יכולה לסיים בבת אחת את המשבר ארוך הימים, וכי המפלגה הגדולה יכולה משך יום אחד לעבור להקופה חדשה מבלי שהתקופה הקודמת תיתן את אותותיה.

היו שחשדו בפנחס ספיר כי הוא מנהל משחק כחוכם, שמטרתו להכשיל את רבין ולהעמיד את המפלגה בפני ברירה אחת: בחירתו של ספיר עצמו כמציל יחידי של המפלגה. אלא שהיום נראה כבר כי היה זה חשד בלתי מוצדק (אגב — מדוע היה זקוק ספיר למהלך „מתוכסס" כזה אם היה יכול להשיג את מטרתו כבר עתה, ללא כל קושי ?) במקואולוגים יהר, במקום שהיגה רק מבוכה.

לעומת זאת נראה כי החשש שרפ"י ודיין לא אמרו עדיין את המילה האחרונה נראה היום מוצדק כאשר. אמנם דיין עצמו שומר עדיין על שתיקה מוחלטת, אך דברי „המקורבים" ברורים לכבי. לכאורה, זוהי התנגדות להקמת ממשלה מצומצמת — בלי המפד"ל — בנימוקים של צורך בבסיס פרלמנטארי רחב ובממשלה מאוחדת בין היותים הנציגים בה.

רפ"י, לאחר שהבריזו פעמים אין ספור על הבירעתם לביטול התהייבות, הם אינם יכולים, לבטל, לכבס — כפי שהחליטו בעבר פעם אחר פעם בימי המשבר שלפני הקמת ממשלת גולדה מאיר — את חברי רפ"י במרכז המפלגה ולקבל החלטות מחייבות. הם מצדדים לדבר בשם „חלק של המפלגה כולה", למרות שחלק זה אינו מוגדר כלל וכלל. ברור בכל מקום שאין הוא זהה לאחר הז הלק במפלגה שבהן למעמן פרס את קולותיו בישיבת המרכז האחרונה.

כה עד שעבדתו כל פרס עצמו אינו ברורה כלל וכלל. הוא שומר על שתיקה ושתיקתו נראית כוונה לאור המצב בו הוא שרוי. בכל מקום נראה כי הוא אישית צריך להיות מעוניין בהקמת ממשלה חדשה בהקדם אם אינו רוצה לרדת מדרגה של מספר 2 בתוך המפלגה, חזרה לדרגה של מספר 2 בתוך הסיבה.

נראה כי את הדיפלומטיקה החדשה שנוצרה בתוך המפלגה קשה יהיה לעצור. יתכן כי התקופה של „רפ"י היושבת על הגדר" תמה ואיננה עוד. מה שנשאר ממנה הוא בסך הכל קומץ פעילים — הבולט בהם הוא מרדכי בן־פורת — היושבים על הגדר. אלא שזה כבר אינו אותו דבר.

בסופו של דבר יבוא הנציין להכרעה במרכז המפלגה — בלי איזכים מוקדמים, בפריטה. יתכן מאוד שגם הפעם לא תהיה ההצבעה מוגדרת על פי גבולות הסיעות, אך לפי כל הסימנים רוצה הרוב בשוחה המפלגה בהקמת ממשלה חדשה רציבית בעגה.

ארוכה הדרך לחזון

רחקנו מהחזון, שקענו בבירוקרטיה ואנו כמהים לחברה חדשה

הטור שלי

מאת נתן דונביץ

לפי פרסומים ממלכתיים, שראו אור השבוע, מונחים על שולחני בשעה שנכתבות שורות אלה. בצד האחד של מכונת הכתיבה כרך עב כרס, הודיה הטנתי של מבקר המדינה. מתר אניח אותו על המדף, בצד קודמיו. בצד האחר — הגבורה במתכונת אלבומית. גליון ביתו של הסקירה החודשית, הרואה־אור כבר שעם קבין היכוך ראשי בצה"ל. לכבוד יום העצמאות הקודשה החוברה הביוגרפיה ההדורה לדוד בן־גוריון.

לכאורה שני ספרים שאין להם מכנה־משותף. מסתבר כי יש כזה. כי דוחת המבקר כבלה עוד ועוד ספחים — נוספים לאלה שגילה בשנים הקודמות ולאלה שלא נודעו גם היום — על מכבה של המדינה. על המציאות. מימצאים שהם, לכאורה, מימצאים משקיים. במבט יותר מעמיק נראה כי הם תסמונות וסימפטומים של המצב החברתי, של דמות המדינה.

[illegible]

דברי שבה רבים, ויותר משהרשיעו עלינו זרים, עשינו זאת בכו פינו. והכל בשתנה.

לא המציאות שהוארה ב־1961 בידי בן־גוריון היתה קיימת. כבר אז נתרחקנו ממנה. אך איש לא היה מאריך אז שנגיע למדרון כפי שהגענו, ועוד במהירות כזאת.

הצלחנו, במרץ ובתנופה המפורסמים שלנו, ליצור בעשרים וחמש שנים ביורוקרטיה ותוסרי־יעילות כ־אלה שמדינות ותיקות עשו ויצרו ב־משך כאות שנים. אנו עושים הכל כהר יותר. עם שהמתין אלפיים שנה לתקומתו אינו יכול להרשות לעצמו את ההוכסוס של יצירת ביורוקרטיה במשך זמן רב. יש ליצור אותה מהר ולהעמידה לרשות העם.

דברים אלה נכתבים בחיוך מריר, באירוניה. אך מ ד ו ע הגענו למה שהגענו כל כך מהר וב„יעילות" כ־זאת — זו השאלה היסודית, הבסיסית, שחייב כל אחד מאתנו לשאול את עצמו. זו גם הבעיה שיש למצוא לה פתרון, בבחינות משותפים ובתנועה גדולה. כי דוכה שעכשיו כבר ברי לכל, גם לאלה שפיקפקו בכך לפני המלחמה, או שלא היה איכפת להם הדבר, כי יש להלך את העגלה, שסטתה מהדרך הסלול ר־בידרדרה לדרך צדדית, אולי דרך ללא־מוצא.

אותה תוח ב ר צ ו ן לעשות זאת בכל שיתה, בכל מיפגש. מה שחסר הוא המ נ ו ף שיחזיר את המרכבה אל הרכה. ועדיין אפשר לעשות זאת. אינני בטוח שנוכל לעמוד בתפקיד זה בעוד שנה או שנתיים. אם נבדוק כמה מן השרותים הציבוריים הכמה משטחי חיינו נראה ללא קושי, ל־צערנו, כי הם ניצבים לפני התמוטטות סופית. דו"חו של מבקר המדינה מצביע רק על קצה הקרחון. אבל, די לו לקצה זה שישמש תמרור־אזהרה לרכב המתקרב אל פי התהום.

כאשר אנו מביעים רצון לראות ממשלה חדשה, הנהגה חדשה, יש בכך, למעשה, משאלה לראות חיים חדשים, חברה חדשה. דומה לזאת שרצינו לראותה בימים שבהם עמדה המדינה את צעדיה הראשונים ודוד בן־גוריון ראה אותה בחזונו.

זה מול זה מונחים שני ספרים, הם אנדרטאות של נייר. איזו מהן נבחר?

חאן הדקל

מסעדה בלקנית

כביש לוד — אור יהודה

הננו שמחים להודיע ללקוחותינו הנכבדים כי קבלנו טלפון ומספרו

75 64 80

שנבקשכם לרשום אותו לפניכם

בתודה ולהתראות

עקדה שממתה

דבריו של בן־גוריון נקראים היום, להותנו, כסיפור של מדע־בדיוני. עוד תיאור של אוטופיה, של מדינה אידיאלית שאין כמותה במציאות. [illegible]

הפרברסיות של ההיסטוריה

לשלוש השנים הבאות יהיה אופי מיוחד

מאת ג'יימס ראסטון

The New York Times

מיוחד ל„הארץ"

וואשינגטון

אחת התכונות הפרברסיות של ההיסטוריה היא, שהיא מסרבת להתאים את עצמה לנתונים של אנשים או של מדינות. תמיד שואלת היא את השאלות הקריטיות ביותר בזמנים הבלתי נוחים ביותר. היה עליה לדעת שהנשיא ניכסון עסוק בווטרגייט, ושבכל מקום יש עתה טיבוש פוליטי ושהוא צריכה לשקט כדי לברר את הדברים; אך אין היא רוצה לחכות לסדר פוליטי חדש.

אכן, מסתבר ששלוש השנים הבאות יהיו מבריעות לגבי ארבע שאלות בסיסיות:

א) אם יהיה שלום או מלחמה בין בריה"מ לסין.

ב) אם מירוץ הנשק האסטרטגי — במיוחד בראשי־חץ גרעיניים כת־פצלים המורכבים על טילים בין־יבשתיים — יתפתח כך עד שלא יוכל להשתלט עליו.

ג) אם יהיה במזרח התיכון סדר חדש, או מלחמה שתאיים על עצם קיומה של מדינת ישראל.

ד) אם תתקדם אירופה לעבר איחוד פוליטי ושותפות מיוסדת על אמון עם ארה"ב, או שתשוב ותשקע בתוך לאומנות, הנעדרת את הדרגה האמריקאית.

כמובן, דרכם של החיים להימשך מבלי להתחשב בבבואותיהם של חסידי הלוח. אך יש בשלוש השנים הבאות כשהו מיוחד מאוד.

סיכוי לשלום במזה"ת

אשר למזרח התיכון, קיים שנה סיכוי טוב יותר לשלום של פשרה — על אף כל הבלבול הפוליטי — משמסתבר כי יהיה בעתיד צפוי כ־ראש. קיסינג'ר זכה באמונם של הנשיא סאדאת ושל המלך פייסל. [illegible]

כין בתחזוקת

סכנת מלחמה בין מוסקבה לפקינג אינה סיום הבתואר בסוף יום אי של עתון. אין דבר המטריד את הנרי קיסינג'ר יותר כשאלה זו, ומסתבר שיש לו יותר סיבות כאשר לכל אים אחר כאן להיות מודאג בקשר לכך. אולם הזמן המסוכן הוא עתה — לא בעוד שלוש שנים. באותו זמן תספיק סין להיות בעלת בית אצבר משלה של נשק גרעיני מיתקפתי, שבריה"מ לא תוכל להתקיפו מבלי להתכתן בתגמול גרעיני מצד הסינים. מסתבר שעד לאותו זמן גם יספיק הכוח הפוליטי בסין לעבור מן הדור הזקן של מאו טסע טונג וצ'ו אן לאי למנהיגים הצבאיים והפוליטיים הלא־זקנים כל כך, הנמצאים בדרך. על כל פנים, עד סוף 1976 תהיה סין פחות פגיעה להתקפה.

אותה מסגרת זמנית חלה על מירוץ החימוש, הן הסיבה שבגללה [illegible]

חינם!

השתתף בטרמפיאדה של שלוח

פרס לנהג המסיע טרמפיסטים

מאות תלושים כבר הגיעו. היענות רבה של ציבור הנהגים והטרמפיסטים. מכתבי הערכה מכל הארץ.

הגדלה מס. 6 התקיימה ב־30.4.1974

ואלה 5 שמות הזוכים בפנקסי שוברים למוצרי דלק בשווי —.200 ל"י כל אחד:

1. בן ארי אוריאל — דרך יבנה 49, רחובות
2. וולפגר צבי — יד' בנימין 32, נתניה
3. לבון אלכסנדר — רח' בני דן 102, תל־אביב
4. עפרון מאיר — חיים כהן 15, פתח־תקוה
5. שוורץ יוסף — בן־יהודה 11, נתניה.

הפרסים יימסרו לזוכים אישית על־ידי נציג שלוח.

המבצע ממשיך. ההגרלה הבאה ב־7.5.1974

הצטרפו ותהנו מטרמפיאדת שלוח!

מלאו התלוש על מנת לקבל כרטיסי טרמפ.

לכבוד
חברת שלוח בע"מ
רחוב פינסקר 2,
ת.ד. 4935,
תל־אביב 61040.

נא לשלוח לי ______ כרטיסי טרמפ.
שמי ______
כתובתי ______
(חייל: דואר צבאי) ______

שלוח המומחים לביטוח אישי

שירות טלפוני 24 שעות ביממה — טל. 58165 (03)

תל־אביב, רח' פינסקר 2, טל. 58165, ירושלים, רח' הלל 14, טל. 222341,

חיפה, רח' י.ל. פרץ, טל. 642351.

אוניברסיטת חיפה

החברה ההסטורית

פרופ' אבא סטראז'אס

ירצה ביום ג' 7.5.74 בשעה 7.30 בערב

בחדר 706 בבנין הראשי באוניברסיטה על הנושא:

אדמת אובראוס"ט נסיון מחקר מאונך במדיניות המזרחית של גרמניה 1914—1918

— נא לראות הזמנה זו כאישית —

קרא את הספר
המרתק והמזעזע,
מסמך אנושי נוגע ללב

בהוצאת „בוסתן"

רח' נחמני 22 ת"א, טל. 621989, 622163

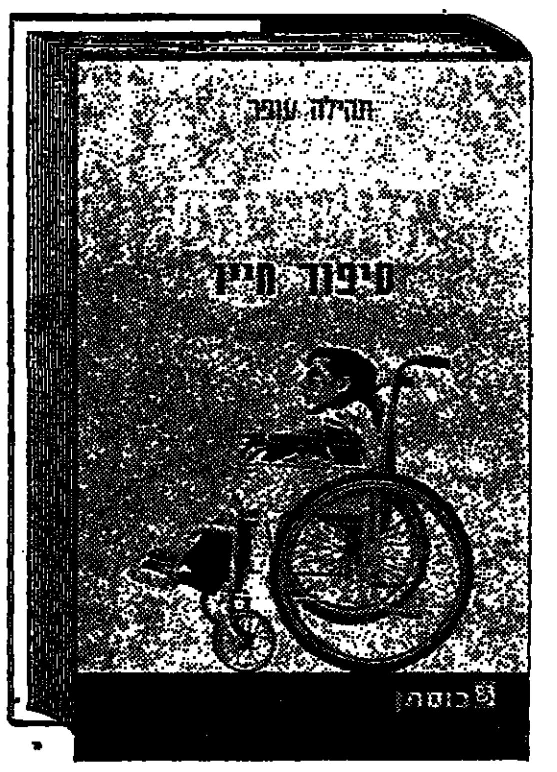

להשיג בכל חנויות הספרים

לתשומת לב תושבי תל־אביב

תזמורת סימפונית חיפה

מופיעה בקונצרט מיוחד

בשיתוף עם מוזאון תל אביב

ביום ד' 8.5.74 במוזאון תל־אביב שעה 20.30

מנצח: שמואל פרידמן

סולנית: אירנה ז. יצקה (פסנתר)

בתכנית: פארנג — קולאז' על נושא של בך
בך — קונצ'רטו ברנדנבורגי מס' 4

סולנים: אביגדור זמיר (כנר ראשי)
יעל ריינדורף (חליל ראשון)
גבריאלה יברהם (חליל שני)

שוסטקוביץ — סימפוניטה
מוצרט — קונצ'רטו לפסנתר ברה מינור.

— גזור ושמור —

„ביני לבינך — מחיצות עדתיות ?"

המרכז לטלוויזיה לימודית

מביא במסגרת הסדרה: דעתי — דעתך"

דיון בין תלמידי כיתה י"ב

על הבעיה:

האם קיים בישראל פער עדתי?

הצופים מוזמנים להשתתף במשדר באופן פעיל:

א) גזור ושמור את השאלה המופיעות במודעה זו. על שאלות אלו יסוב הדיון בעת המשדר
ב) לקראת השידור הצטייד בכלי־כתיבה, נייר ובשאלות
ג) הוך כדי משדר ענה על השאלות לפי הוראות המנחה
ד) כתוב על גבי נייר את התשובות שנתנו על־ידי צוות המומחים באולפן
ה) לאחר המשדר השתמש בשאלות ובתשובות כדי להבהיר בחוג חבריך או משפחתך.

השאלות:

שאלה 1: האם הבדלים במוצא עדתי משמעותיים בקשירת יחסים חברתיים לצעירים בגילכם?

1. ההבדלים אמנם משמעותיים אך הפער הולך ומצטמצם
2. ההבדלים המוחיים לכשעצמם אינם משמעותיים, אולם סייגים חברתיים ודעות קדומות מקשים על קיום יחסים תקינים
3. בתקופת הלימודים בבית הספר אין קושי להתחבר אבל כשמתבגרים כתגלים הבדלים המונעים קשרים חברתיים
4. קיימים פערים עמוקים בגישה לעניינים יסודיים ולכן קשה מאד לקיים קשרים עדתיים

שאלה 2: האם תחושת המציאות הישראלית אחידה ומשהפת לבני הקהילה השונות?

1. התחושה בישראל שונה: בני העדות השונות המתמוכנים בארץ שותפים לתחושת המציאות הישראלית
2. התחושה המרכזית שלנו היא התחושה הקיום האומי בארץ ובכך אין הבדל בין העדות השונות
3. התחושה המרכזית בארץ היא: „למנות להבנות בה". הכל משותפים לבניה, אבל לא כולם „נבנים" במידה שווה
4. התחושה שונה אצל בני העדות השונות עקב אורח חיים, דרכי חשיבה ומסורות גבוליות.

שאלה 3: מקובל על הכל הצורך במזוג גלויות. מה מהותו של המזוג הרצוי לך?

1. דרושה לנו חברה טכנולוגית של עדויות מבלי לוותר על הרמה בתהליך המזוג
2. יש לבנות חברה על בסיס התרבויות השונות אבל למנוע מ־סכנת הלבנטיניזציה
3. תיתכן מיזוגה בין תרבות מערבית וקיום אורחות חיים עדתיים
4. יש לטפח ולשמור על ייחודן התרבותי של העדות השונות גם אם לא נהיה חברה מערבית מובהקת.

מועדי המשדר: יום א', י"ג אייר, 5.5 שעה 16.35
יום ג', כ"ב אייר, 14.5 שעה 16.35
יום ו', כ"ה אייר, 17.5 שעה 10.40
12.30

„ביני לבינך — מחיצות עדתיות?"

בירושלים — להשכרה

אולם תעשייתי 1200 מ"ר

איזור תעשיה גבעת שאול, קומה ב',
מעלית תעשייתית, חשמל, מים, טלפון

אפשר להשכיר גם בחלקים של 150 מ"ר

מתאים גם למחסנים

להתקשר 02-227980

דוקרט — ביח"ר לסריגים

חיסול עודפי ייצוא קיץ וחורף

זיקטים לגברים וחליפות לנשים
מצמר שלוב עור וזמש

שמלות • סוודרים • כותנות • חולצות

בהזדמנות שמלות קיץ לגברות מ־50 ל"י

ת"א: שד' רוטשילד 75 (פינת מאז"ה)
שעות 17.30 — 8.00

לוד: אזור התעשיה (ע"י טלרד)
שעות 8.00—16.00 פרט ליום שישי

מאפיות - מגדניות

עכשו

ROTO REVENT	הזמן הנכון להזמין ציוד חדיש מתוצרת חוץ לתוצרה התפוקה כמשקע שהתחיל כמתוכנן. התנור משוכלל היעיל ביותר — עגלה שלמה נכנסת לתנור, לאפיה בזמן קצר בלי טיפול
ERIKA	המכונה להלוקת בצק שהוכיחה את עצמה בארץ להלקת בצק ועיגול, מ־15 עד 50 יחידות בצק במשקל מ־18 גרם עד 250 גרם
MONO DIVIDER	מכונה לשקילת בצק ועיגולו עד 2400 יחידות בשעה מ־75 גרם עד 1000 גרם, לפיתות, חלות ולחם
MONO DEPOSITOR	למגדניה — המכונה החדישה ביותר לייצור כל עוגיות שפריץ, סוכריות, וכו' — בעלת תבנית אלקטרונית עבור כל מוצר
BAER	המערבל החדיש מגרמניה מ־15 עד 150 ק"ג לכל עבודות לישה, הקצפה וערבול משוכלל וכל מכונה כתואמת עבור שני גדלים של דודים
REX — REGINA MAERTENS	מכונות חצי אוטומטיות והאוטומטיות לייצור 5 סוגים שונים של לחמניות מ־30 עד 110 גרם ריצוצה מסוע רושבתה הכולה האפיה אין מפיות לכל כמויה — לאפיה, לקירור, למיון, לאריזה

מבחר המשיתו, נפחה לקמח, תלולנות לקמח וכל ציוד לייצור עוגיות, בסקיים, שוקולדה וממתקים

גלודים טכנעווה (12) בעי"מ, ירושלים גבעת שאול, רחוב קורדיבו 28 טלפון 02—523550 — ת.ד. 6006

המכון לפריון העבודה והייצור
מרכז ההדרכה

לוח ההדרכה

המכון לאוטומציה תעשיתית | אזור תל־אביב והמרכז

מודיעים על פתיחת קורס:

אוטומציה תעשייתית

(לימודי יום)

מועד פתיחה: יום א' 5.5.74 שעה 09.00 וימשך כשבוע ימים בשעות הלימוד 08.30—17.00.

מקום הלימוד: המעבדה לאוטומציה תעשייתית, מרכז הסיוע לתעשייה הזעירה, קרית המלאכה, עבל המרץ, תל־אביב

פרטים והרשמה: טל. 253131 שלוחה 308.

* * *

המגמה להשתלמות מנהלים מודיעה:

נמשכת ההרשמה ללימודי תעודה ב־

מינהל עסקים

מועד פתיחה: יוני 1974 וספטמבר 1974

מועד הלימודים: פעמיים, פעמים בשבוע בשעות הערב

מיועד: למנהלים בחברות ובארגונים עסקיים בענפי המשק השונים

פרטים והרשמה: תל־אביב, רח' סולד 4, טל' 253131 שלוחה 347

חיפה: דרך העצמאות 82, טל' 666388—04

ירושלים: רח' יפו 30, טל' 226066—02

באר־שבע: רח' העצמאות 7, בית־יציב טל' 4254—057

לשני הקורסים

משוחרר צה"ל הזכאי למענק לימודים, מתבקש להביא עמו בעת ההרשמה תעודת שחרור, אישור השלישות הצבאית המעידה על שירות מילואים של 75 יום לפחות.

מכذا من الأصل

מדוע הופסקו שידורי הטלוויזיה בשבת

מאת גדעון אלון

אכזבה צפויה לרבבות ילדים ובני־נוער שיבקשו לצפות מחר לפני ה־צהריים בתוכניות הטלוויזיה המיוחדות לשבת, בתוך הזהל בעת מלחמת יום הכיפורים: השבת לא יתקיימו השידורים.

ימים מספר לאחר שנודע על ה־החלטה החלו להגיע לרשות השידור פניות תרעומת מצד ילדים, בני־נוער ומבוגרים בכל שדרות הציבור. תלמידי בית־ספר שמיים מאשקלון, מחיפה ומבאר־שבע שלחו מכתבים ארוכים בהם הדגישו את חשיבות השידורים בשבת בעיניהם; נערים ונערות מעיירות־פיתוח שקרו גלויות מעוטרות בציורים צבעוניים בהן הביעו התנגדות להפסקת השי־דורים; הורים פנו אל חברי־הכנסת ואל מדורי המכתבים בעתונים והת־רעמו על ההחלטה; עובדים במפע־לים ובבתי־חרושת שלחו מכתבים נרגשים וביקשו לבטל את רוע ה־גזירה. ועד עובדי ביהח״ר כתב ל־רשות השידור, כי סאבות לילדים ו־כסבים לנכדים הצטרפו לשבוע על הכוונה לבטל את תוכניות השבת שהן מבדרות ומעניינות.

„גם אנחנו נהנים לצפות בתוכ־ניות לנוער, כיוון שבדרך זו אנו מצליחים לשכוח לזמן מה את ה־דאגות" — נאמר במכתב הוועד, בו הוצע להרחיב את שידורי השבת.

הפרשה הגיעה גם אל הכנסת. ח״כ נסים אליעד (ליע) הגיש הצעה דחו־פה לסדר היום בנושא. לאחר דיון במליאה הציע שר ההסברה שמעון פרס, הממונה על ביצוע חוק רשות השידור, להעביר את הנושא לדיון בוועדת החינוך, אשר עד כה לא סיימה את דיוניה בענין. בראשית השבוע ביקש יו״ר הוועדה ח״כ אב־רהם שכטרמן מיו״ר רשות השידור וולטר איתן שלא לבטל את השידו־רים עד שוועדת החינוך תסכם את דיוניה בנושא.

„טיפול כושל ורשלני"

אולם מוסדות רשות השידור (ה־ועד המנהל והמליאה) הוכיחו אטי־מות וניתוק מוחלט מהלך־הרוח ב־ציבור. הם החליטו, לאחר דיונים ארוכים, שלא להחליט. ברוב של שלושה (חיים קוברסקי, אהרן כי־דן ואליהו חסין) נגד שניים (היו״ר איתן וסגנו נתן שחם) ובהימנעות אלי תבין, קבע הוועד המנהל שאין להיענות לבקשתו של יו״ר ועדת החינוך ויש לבצע את ההחלטה ש־נתקבלה קודם לכן, כלומר: לבטל את השידורים כבר בשבת הקרובה. מליאת הרשות שהתכנסה בו ביום לא יכלה לשנות את החלטת הוועד המנהל משום שלא היה קוורום (לפ־חות 16 מחברי המליאה) וכן משום שהנושא לא היה על סדר היום. ל־פיכך יושבתו השידורים מחר וב־שבת הבאה ורק ב־13 במאי תתכנס המליאה לישיבה מיוחדת כדי לדון שוב בנושא.

השתלשלות המאורעות בענין שי־דורי הטלוויזיה בשבת, שקדמה ל־

מוסדות רשות השידור גילו אטימות כלפי הלך־הרוח בציבור

אירועי השבוע במוסדות הרשות, מעוררת תמיהה. היטיב להגדיר זאת חבר המליאה פרופ׳ גבריאל ויסמן שאמר „הטיפול של הוועד המנהל בביטול שידורי החרום הוא כושל ורשלני. אינני מבין איך הדברים התגלגלו. מבחינה מסויכה זו בד־שה".

במסגרת השידורים המיוחדים ב־שבת, הובאה תוכנית בהנחייתו של עודד תאומי וכן סרטים מקוריים ו־קנויים לבני הנעורים. אומר על כך יו״ר ועדת השידורים לנוער מטעם המליאה ח״כ אברהם כץ: „התכ־ניות בשבת זכו להצלחה רבה. אינ־ני חושב ששידור כלשהו בגוף אחר, זכה לאוכלוסיית־האזנה גדולה כל כך. לדעתי השידורים גם עמדו על רמה משביעת רצון".

פניית קוברסקי וגרוזמן

ב־29 בנובמבר אשתקד פנו שניים מחברי הוועד המנהל — חיים קו־ברסקי ויעקב גרוזמן — אל שר ה־חינוך והתרבות יגאל אלון, שהיה ממונה על ביצוע חוק רשות השי־דור, וביקשו להפסיק לאלתר את שידורי הטלוויזיה בשבת. במכתבם ציינו ה״ה קוברסקי וגרוזמן, כי הנה־לת רשות השידור החליטה (מבלי להביא זאת לדיון ולהכרעה בוועד המנהל) להמשיך בשידורי השבת. לדבריהם לא היו השידורים כלולים במערכת העונתית של השידורים והמליאה לא דנה ולא אישרה שי־דורים אלה וגם הוועד המנהל לא דן ולא אישר שידורים אלה.

השניים ציינו, כי בעקבות הנהגת מתכונת שידורי חרום ברצונם לדעת מהי ההרחבה של השידורים בתקופה החרום המוסיפה להתקיים ושלשמה מבוקשת תוספת תקציב.

בהספר ישיבה לאחר מכן שאל יעקב גרוזמן כמה זמן ימשכו שידו־רי הטלוויזיה בשבת לפנה״צ. לשא־לה זו לא ניתנה תשובה.

במכתבם לשר החינוך ציינו ה״ה קוברסקי וגרוזמן, כי הם מתנגדים להמשך השידורים, כיוון שלא יתכן שלאחר שמשרד החינוך, המופקד על שידורים לילדים, הפסיקם ב־12 באוקטובר, תשים עצמה הנהלת רשות השידור אפוטרופוס לענין זה, במ־קום הרשות המוסמכת. תמוהה ב־מיוחד עובדת העדות הבלתי־אמין לוועד המנהל.

אולם מר אלון לא נענה לתביעתם. במכתב תשובה ששיגר אליהם ב־19 בדצמבר אשתקד הוא ציין, כי „ה־טעם המכריע הוא שאנו שרויים עדנה בתקופת חרום חמורה כשהרבה רב־בות של בנים, אבות ואחים מגויסים גיוס מלא... אין לי ספק, כי השי־דורים שמקיימת הטלוויזיה בשבת לפנה״צ משרתים מטרה זו ואין לר־אות בהם אלא חלק מהיערכות ה־חרום שאנו מצווים בה בכל תחומי חיינו". כמו כן ציין שכאשר יוקל מצב החרום יוכלו חברי הוועד ה־מנהל להגיע לידי הבנה בשאלה זו ברוח טובה ובהתחשבות מירבית זה ברצונו של זה...".

בכל אחד מדיוני הוועד המנהל והמליאה הועלה הנושא מחדש כש־מר קוברסקי תובע לקבוע מועד ל־הפסקת השידורים. כאשר, לפני כ־חודשיים, נדון במליאה נושא צמצום מתכונת השידורים עם שחרורם של מרבית המגויסים וחזרת החיים למס־לולם — החליטה המליאה עקרונית על הפסקת השידורים בשבת בתום מצב החרום והסמיכה את הוועד ה־מנהל לקבוע את המועד בו יופסקו שידורי הטלוויזיה בשבת.

לפני כשלושה שבועות החליט ה־ועד המנהל להפסיק את השידורים בשבת לפנה״צ החל בראשית מאי. המשנה ליו״ר נתן שחם אמר, כי לקראת תכנון החורף של המישדרים יציע רשמית לחדש את שידורי ה־טלוויזיה בשבת במסגרת התכנון ה־חדש.

התנגדות משיקולים כלכליים

מר חיים קוברסקי כוען: „אני תבעתי את הפסקת שידורי השבת, ללא כל קשר עם חילול שבת. היתה לי התנגדות לצורה בה נקבע ה־דבר. מנכ״ל רשות השידור (הכוונה למנכ״ל היוצא שמואל אלמוג — ג.א.) ומנהל הטלוויזיה החליטו על דעת עצמם להמשיך בשידורים. אני לא ידעתי על כך. אינני יודע אם היתה כאן הצלמה במתכוון או ב־שוגג, אך ראיתי בכך דבר חמור.

כששאלתי באחת הישיבות מדוע לא נמסר לי על כך, מסרו נציגי ההנה־לה כי הענין נשכח. לי מותר לחשוב שעשו זאת בכוונה".

מר קוברסקי אינו מכחיש שהת־נגדותו נובעת גם משיקולים דתיים: „הענין כואב לי. בפעם הראשונה רו־צים בצורה זו לתת לציבור שרות שאיננו ניתן בכל ימות השבוע. זה לא הוגן, בעיקר כשהמדובר בילדים. ישנם ילדים דתיים רבים שגם הם רוצים להנות מהשידורים, מדוע לק־פח אותם? מי אומר שרשות ממ־לכתית צריכה לתת שירות ממנו לא יכולה ליהנות כל האוכלוסיה? כלי ממלכתי חייב בגישה באחות וזהי־רה השוקלת את כל הצדדים. עכ־שיו, כשהשידורים הופסקו, תוכל המליאה לדון בנושא לא תחת לחץ ובצורה מסודרת וחוקית".

שיקולים זרים

לשיטת זאת טוען ח״כ אברהם כץ: „אני בעד שידורי טלוויזיה בשבת לפנה״צ, בלי קשר לתקופת חרום. הטלוויזיה נחנקת בימי חול מחוסר זמן, מדוע לא לנצל את ה־שעות הפנויות בשבת לפנה״צ ל־שידורים כשהילדים פנויים מעסקי הלימודים שלהם. לדעתי בעיית חי־לול שבת לא קיימת, כי המליאה, שהיא הגוף המוסמך, החליטה בזמ־נו לשדר בלילות שבת". ח״כ כץ סבור, כי נושא הגיוס הוא צדדי ב־קשר זה. לדעתו הוא רק בא לחזק את הטיעון מדוע לא להפסיק כיום את השידורים לנוער בשבת.

בבית־מה מזכירה פרשת השידו־רים בשבת בבוקר, את הויכוח ה־סוער סביב שידורי הטלוויזיה (כש־היתה עדיין בחיתוליה) בלילות שבת. ראש הממשלה ביקשה ממליאת ה־רשות (בנובמבר 1969) לבטל את החלטתה בענין שידורי ליל השבת, כיוון שהדבר משמש כגורם מפריע במו״מ הקואליציוני עם המפד״ל. כתב על כך בזמנו חנוך ברטוב (ש־היה אז חבר הוועד המנהל): „ה־מיקוח הקואליציוני הופך את רשות השידור לסחורה שאפשר למכרה ו־לקנותה. כאילו היו כל הבריה לא אנשים בעלי דעה, כי אם מאריך בגות של עץ".

מליאת הרשות דחתה אז, ברוב של 13 נגד 9, את פניית הממשלה.

עתה מתעורר החשש ששוב יופע־לו לחצים ממשלתיים על חברי מליאת רשות השידור, שיתבקשו להכ־ריע ב־13 במאי בנושא עתיד שידורי הטלוויזיה בשבת לפנה״צ. העדרם של רבים מחברי המליאה בישיבה שהיתה בראשית השבוע, ההתרוצצות וההתחדדות של הנציגים הדתיים במליאה, מולידים חשש סביר שכמה מחברי המליאה של הרשות העצמ־אית יונחו שוב על־ידי שיקולים זרים, שיש להם אולי נגיעה למער־כת היחסים המורכבת והעדינה של דתיים וחילוניים, אך ודאי שאין להם כל קשר לשיקולים העניינים שצרי־כים להנחות את מוסדותיה המוסמ־כים של רשות השידור. ופרט לכך: תקופת החרום טרם פגה, אלפי אבות עדיין בגיוס ורבבות ילדים ובני־נוער מעוניינים בהמשך השידורים ו־מוחים על קטיעתם.

שען, משפטן ודיפלומט

ד״ר מ. ישי בן ה־79 נעשה בזיקנתו טבעוני ולומד נגינה

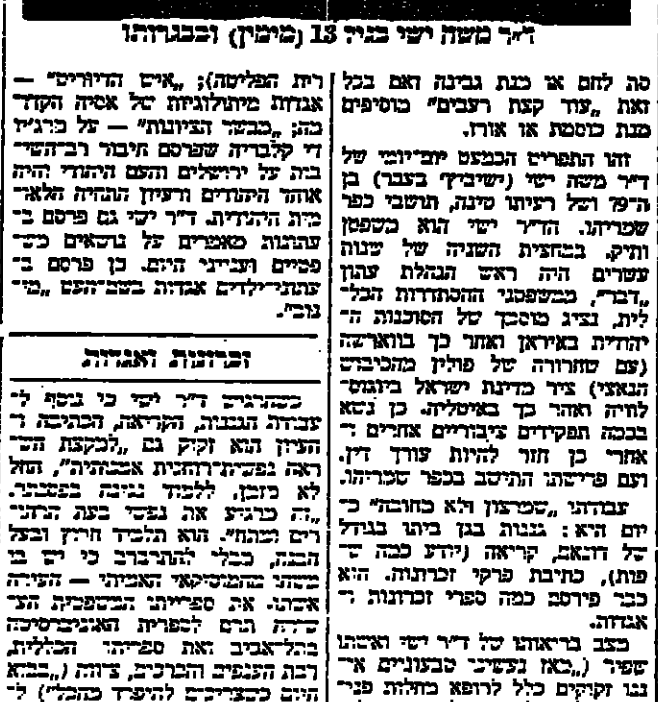

ד״ר משה ישי בגיל 13 (מימין) ובבגרותו

היכן הם היום

מאת שמעון סאמט

ארוחת בוקר: כוס תה מעשבים עם מיץ של חצי לימון ומנה דבש.

ארוחת צהריים: מיני ירקות שלא רוססו, מבושלים בשמן בלתי מזוקק, גבינה לבנה, חלב חמוץ ולעתים (לחליפין): אבוקדו או תפוח־אד־מה אפוי. אם הסעודה מכילה ירקות אין מוסיפים פירות, כלומר אין מ־ערבבים מין במינו. פירות בדרך כלל משמשם: גרעינים טחונים של חטה, שעורה, כוסמת, סובין, קוואקר — הכל בלתי מבושל ונוסף ל־כך (לעתים) שום ולבן — כחומר אנטיספטי.

ב־5 אחר הצהרים: תה של עש־בים.

ארוחת ערב: פרוסת אבוקאדו (או לעתים, לפנים משורת הדין) פרו־סה לחם או מנת גבינה ואם בכל זאת „עוד קצת רעבים" מוסיפים מנת כוסמת או אורז.

זהו התפריט הכמעט יום־יומי של ד״ר משה ישי (ישיביץ׳ בעבר) בן ה־79 ושל רעייתו סינה, תושבי כפר שמריהו. הד״ר ישי הוא משפטן ותיק. במחצית השניה של שנות עשרים היה ראש הנהלת עתון „דבר", ממשפטני ההסתדרות הכל־לית, נציג מוסמך של הסוכנות ה־יהודית באיראן ואחר כך בווארשה (עם שחרורה של פולין מהכיבוש הנאצי) ציר מדינת ישראל ביוגוס־לביה ואחר כך באיטליה. כן נשא בכמה תפקידים ציבוריים אחרים ו־אחרי כן חזר להיות עורך דין. ועם פרישתו התיישב בכפר שמריהו.

עבודתו „שמרצון ולא כחובה" כ־יום היא: גננות בגן ביתו בגודל של דונאם, קריאה (יודע כמה ש־פות), כתיבת פרקי זכרונות. הוא כבר פירסם כמה ספרי זכרונות ו־אגדות.

מצב בריאותו של ד״ר ישי ואשתו שפיר („מאז נעשינו טבעונים א־נו זקוקים כלל לרופא מחלות פני־מיות, לא כל שכן לרופא מחלה קיבה"). בית הבגורים של משפחת ישי כמופה יפה ומבריק בנקיונו. הם גרים בו לבדם מאחר שבנו של ד״ר ישי (מהנביאים הקודמים) עצמם (מהנדס בחברת „פז") נשוי וגר עם משפחתו בתל־אביב. בתו, חנה, נשואה אף היא וחברה בקיבוץ בית זרע שבעמק הירדן.

אדיקות בטבעונות

בין הספרים הרבים על טבעונות בספרית ד״ר ישי חיבור לטבעוני־ים ולצמחוני של גב׳ סינה ישי בשם „מתכונים ותפריטים". בימים אלה הופיעה המהדורה השניה של ספרון זה בו כוללה הגב׳ ישי על אוכל טבעוני בלי תבלינים ובלי משקים אלכוהוליים או כתחמים העשיה, לא טיגון, לא צליה, לא בישול כבני־קן, לא שימוש במלח ופלפל ולא שמנים. כל העצות הללו נוהגת גב׳ ישי בהכינה את סיכבוד של אחד מגדולי המהוגאים הטבעוניים באנג־ליה: האמר לי מה אתה אוכל — ואדע מי אתה.

הד״ר ישי ורעיתו נעשו טבעונים לפני שנים כבר. שניהם נראים רע־נים. כשחלתה פעם הגב׳ ישי ב־דלקת ריאות סרבה לקבל תרופה אנטיביוטיקה שרשם לה הרופא אף כי ידעה כי זה יכביד עליה ומחלתה תארך. בנו ובתו של ד״ר ישי וצא־ציהם אינם מקיימים הלכות טבעו־נות. כיום יש בארץ כ־40,000 צמ־חונים וטבעונים.

ד״ר משה ישי לא היה אף פעם עסקן מפלגתי. הוא היה חבר מפא״י וכיום חבר במפלגת העבודה. עד לפ־ני שנה היה יו״ר ועד מוזיאון־הארץ. וכן רב היה יו״ר אגודת ישראל—איטליה (לאות הערכה על פעלו ל־כינון הידוק הקשרים בין שתי האר־צות הוענק לו, בשעתו, אות כבוד איטלקי גבוה) הקדיש הרבה זמן ומאמצים לענייני אוניברסיטת תל־אביב, שהיה מיוזמי הקמתה ושי־פורה ולציון הקשר ההדוק עם ה־מוסד הזה הקים בתרומה של רבע מיליון ל״י (כעובן בחיים, שאת פי־רותיו יקבל במשך כל ימי חייו) קרן למען הקמת מכון הרפואה ה־טבעית ליד אוניברסיטת תל־אביב. היה לו בית גדול ברחוב פינסקר בתל־אביב. הוא מכר אותו וחילק את התמורה (750,000 ל״י) לשלושה ח־לקים. אחד לרכישת הבית בכפר שמריהו, אחד לרכישת בית שהוא משכיר בהרצליה ואחד להקמת ה־קרן הנ״ל. גם כיום פעיל ד״ר ישי בתחום מכוון למען האוניברסיטה והוא עדיין שותף ביו״ד העליון של התאחדות העובדים הכללית.

הד״ר ישי הוציא לאור חמישה ספ־רים: „ציר בלי תואר", על שליחותו הציבורית באיראן; „התנו ובתני" — אגודות ועצשיות; „ציר כוכבי", על פעולתו כציר ישראל ביוגוסלוויה; „בצל השואה" (על שליחותו ל־פולין בסוף 1945 לטיפול בקרב שא־רית הפליטה); „איש היהודים" — אגדות מיתולוגיות של אסיה הקד־מה; „מבשר הציונות" — על ברגיו־די קלבריה שפרסם חיבור רב־השי־בות על ירושלים והעם היהודי והיה אוהד היהודים ורעיון התחיה הלאו־מית היהודית. ד״ר ישי גם פרסם ב־עתונות מאמרים על נושאים כל־כליים ועניני היום. כן פרסם ב־עתוני־ילדים אגדות בשם־העט „מי־נובי".

זכרונות ואגדות

בזכרונותיו [illegible] ד״ר ישי כי נוסף ל־עבודת הגננות, הקריאה, הכתיבה ו־העיון הוא זקוק גם „לנקמת הבר־יאה נפשית־רוחנית אמנותית", ותחל לא כזמן, ללמוד נגינה בפסנתר. „זה מרגיע את נפשי בעת הרהו־רים ומהרהורים". הוא תלמיד חרוץ ובעל הבנה, בלי להתרברב כי יש בו משהו מהמוסיקאי האמיתי — הפיזה אשתו. את ספריית המוסיקה הצ־יונית תרם לספריית האוניברסיטה בתל־אביב ואת ספרייתו הכללית, רבת הענפים והכרכים, צוה („בבוא היום כשבוע להיפרד מכאן") ל־ספריה העירונית הכללית בתל־אביב.

האם נוהגים ד״ר ישי ורעיתו לקבל לעתים קרובות אורחים? „כי שבא — באי" היתה התשובה. [illegible]

[illegible]

ד״ר ישי נולד ב־1895 בעיר גרודז־יסק שבפולין. הוא היה אחד מ־13 ילדים, [illegible]

הגיעו דלתות עץ מגולפות

לוילות ולדירות במחירים ללא תקדים

עץ מלא בעובי 43 מ״מ. עם גילופים מעניינים ב־6 דגמים שונים. (מצד אחד או משני צדדים).

אספקה מיידית.

תצוגה ומכירה אצל היבואן הבלעדי

KADIMA

יבוא ויצוא בע״מ

רח׳ זאב הרצל 58 רמת־גן

אוניברסיטת בר־אילן

שמחה להודיע על

פתיחת המחלקות הבאות בשנה״ל תשל״ה:

א. מגמה בין חוגית במדעי היהדות

(תוכנית מורחבת)

מגמה זו מומלצת למתעתדים להורות את לי־מודי היהדות בבתי ספר תיכוניים בכל החטיבות.

ב. מחלקה לתיאטרון

המטרה היא להקנות השכלה בהיסטוריה של התיאטרון ובשיטות משחק ובימוי כדי להכשיר מדריכים מקצועיים לבמאות בבתי ספר ובתנו־עות הנוער.

ג. מחלקה לתולדות האומנות

לימוד ההיסטוריה של הציור, הפיסול, והאד־ריכלות; הכשרת סטודנטים בעקרונות האסת־טיקה והביקורת האומנותית.

פרטים נוספים וכן טפסי הרשמה ניתן לקבל לפי פניה בכתב אל המשרד לקבלת תלמידים, אוניברסיטת בר־אילן רמת־גן.

היום האחרון להגשת המועמדות הוא ז׳ בסיון תשל״ד, 31.5.1974.

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למתימטיקה ולמדעי הטבע

מחנה לנוער שוחר מדע

יתקיים במסגרת הפקולטה למדעי הטבע בתאריכים 5—20 באוגוסט ש.ז. בקמפוס בגבעת רם

יתקבלו כמועמדים למחנה

בוגרי כתות י״א של בתי־ספר תיכוניים מוכרים.

במקביל מתקבלים תלמידים מארה״ב וקנדה.

הפעילות המדעית בהדרכת מדענים של הפקולטה בתחומי המחקר הבאים:

מתימטיקה: פרקים בתורת המספרים, אוטומטים ומכונות מתימטיות, שיטות נומריות, מושגים בטופולוגיה וכו׳.

פיסיקה: ספקטרוסקופיה של קרינה רדיואקטיבית, תכונות של גבישים בעזרת שיטות אופטיות, מיקרוסקופ אלקטרוני, לייזר, כימיה, רדיוכימיה, התקנים מיקרואלקטרוניים, קרני X וכגנטוכימיה.

ביוכימיה אנזימטיקה, בדוד מרכיבי התא והבדיקת פעולתם.

זואולוגיה ופיסיולוגיה: מבנה ופעולה בבעלי חיים: המבנה הפיסיולוגית של מערכת העצבים, נשימה, דם, הפרשה והורמונים; סיורים.

גנטיקה: פאגים, חיידקים וכרומוזומים, שכפול ד.נ.א. מוטציות ורקומבינציות.

מדעי אתמוספירה: השמוש בלייזר רובי ובלייזר צבע למחקר שכבות גבוהות באטמוספירה והום אויר, גשם מלאכותי ופיסיקת העננים.

ההרשמה הסתיים ב־25.5.74

פרטים וטפסי הרשמה ניתן לקבל אצל מנהלי בתי־הספר או ע״י פניה בכתב אל: ספרה רה, הפקולטה למדעי הטבע, האוניברסיטה העברית ירושלים.

משרד החינוך והתרבות

המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית־המדרש הממלכתי לתזונה ולכלכלת־הבית

ירושלים

נמשכת ההרשמה

לשנת הלימודים תשל״ה:

בית המדרש מכשיר:

א. מורות לתזונה ולכלכלת הבית בבתי ספר יסודיים ובבתי ספר על־יסודיים ומורות לתזונה ולכלכלת הבית ואמנויות כלליות לנערה בחטיבת הביניים טכסטילים ומלאכת מחשבת

ב. דיאטניות מוסמכות ומורות להדרכת מבוגרים

תלמידות טובות ונצרכות תוכלנה לקבל הלוואה שהופכת בתנאים מסויימים למענק.

לשם קבלת פרטים (בכתב ובעל־פה) יש לפנות אל בית־המדרש, הקריה, רוממה, ירושלים (טל. 524037).

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למתימטיקה ולמדעי הטבע

בית הספר למדע שימושי וללימודים טכנולוגיים

הרשמה ללימודים לקראת התואר „מוסמך" (M.Sc.) במדעי הטבע"

לשנת הלימודים תשל״ה

ההרשמה ללימודים לקראת התואר „מוסמך במדעי הטבע" בביה״ס למדע שימושי וללימודים טכנולוגיים לשנת הלימודים תשל״ה [illegible]

[illegible]

מגמות הלימודים בביה״ס:

[illegible] (M.Sc.) [illegible] (B.Sc.) [illegible] (Solid State Devices) [illegible]

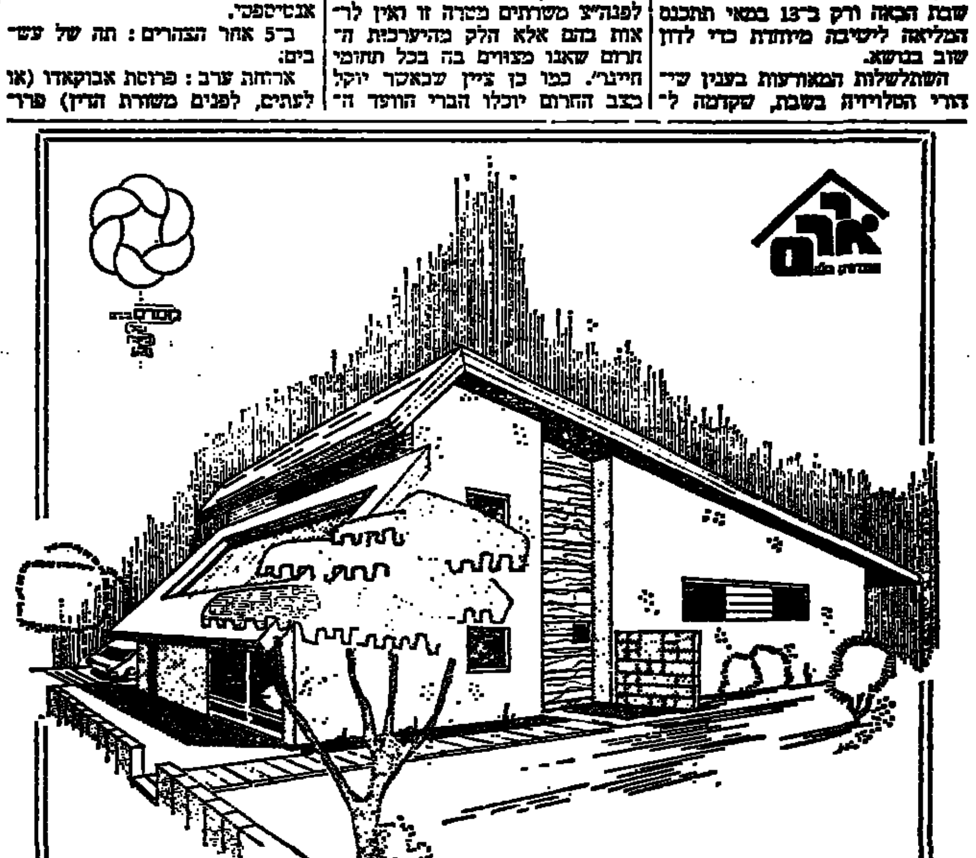

בתכנון הוילה הזאת חשבנו על כל פרט

המיקום: ברעננה — ברח׳ הטייסים — באזור וילות מפותח על גבעה גבוהה, בונה חברת „ממרם" באמצעות „אירם" מהנד־סים בע״מ, שכונת וילות חדישה הכוללת 80 וילות אקסקלוסיביות מטפוסים שונים.

התכנון הפנימי: 5—3 חדרי שינה, סלון, פנת־אוכל, 3—2 שרותים, מטבח מרווח, חדר כביסה, גינה וחצר שרות.

תכנון הסביבה: בשכונה תבוצענה עבודות פיתוח וגינון נרחבות, מרכז מסחרי קטן ייבנה במקום לנוחיות התושבים.

המחיר החל מ־275,000 ל״י.

„אירם" מהנדסים בע״מ — „ממרם" נהול פתוח תכנון בע״מ

רח׳ יהודה המכבי 49 תל־אביב, טלפונים: 444567 — 454121

יצחקי—סביון

אולפן עקיבא נתניה

מרכז ללמוד השפה העברית, תרבות ישראל וידע הארץ

משרד החינוך והתרבות — המחלקה לחינוך מבוגרים

קורסי השתלמות בשפה העברית — 4 שבועות

פתיחה: 19.5.74

קורס אינטנסיבי לותיקים ולבוגרי אולפנים הזקוקים להשלמה כללית של ידיעותיהם בלשון.

- שפור ההבעה בכתב ובעל פה.
- דקדוק ונסוח.
- כתיב.
- פרקים נבחרים בתנ״ך ובספרות.
- קריאת עתון.

הקורס מתקיים בתנאי פנימיה במלון הדר.

תושבי נתניה והסביבה מתקבלים כתלמידים אקסטרנים.

פרטים והרשמה: אולפן עקיבא, מרכז ללמוד השפה העברית, חבצלת השרון, ע״י נתניה, טל: 24506—053

ירושלים פנים רבות לה

מאת רוברט וואלש

[illegible]

מי שהיה מושל העיר: „אין עליה בסולם המשרות אחריה"

[illegible]

הזוהר וביקורת

[illegible]

1) Jerusalem. Merian, das Monatsheft der Städte und Landschaften im Hoffman und Campe Verlag Hamburg. Heft 12/XXVI.

2) Early Medieval. By George Henderson. Penguin Books Harmondsworth. 272 pp. 150 Ill. £ 1,25.

3) The New English Bible, with the Apocrypha. 1166 + 275 + 336 pp. Penguin Books Harmondsworth £ 1,60.

4) Pinchas E. Lapide: Brennpunkt Jerusalem. Eine israelische Dokumentation. Mit einem Geleitwort von Botschafter Eliashiv Ben-Horin und Einführung von Willehad Paul Eckert. Spee-Verlag Trier. 361 S. DM 24,80.

5) שוי בנזימן: ירושלים — עיר ללא חומה. הוצאת שוקן ירושלים תשל"ג. 294 ע'.

עירבוב תיאולוגיה בפוליטיקה

[illegible]

גילויי חרושצ'וב בזכרונותיו

מאת מישל טאטי

Le Monde

מיוחד ל„הארץ"

פאריס

[illegible]

בצוותא עם ההקלטה

[illegible]

הוכחות שפיוס ה־12 לא פעל להצלת היהודים

מאת פול הופמן

The New York Times

מיוחד ל„הארץ"

רומא

[illegible]

„היהודית" הוותיקאן

[illegible]

„הצד המרגי האמתי"

[illegible]

ברוך ג'מילי - כן
לכלוך קירות - לא!

הבה ונשמור
את ישראל
יפה ונקיה

המועצה לארץ ישראל יפה

אוניברסיטת תל-אביב

הפאקולטה לרפואה ע"ש סאקלר

ביה"ס ללימודי המשך ברפואה

מודיע על רישום

רופאים, פסיכולוגים קליניים ועובדים סוציאליים

לחוג לפסיכותרפיה

לשנת הלימודים 1974/75

לשנה הראשונה של תכנית תלת־שנתית יכולים להרשם:

א. רופאים מתמחים ומומחים בפסיכיאטריה.
ב. פסיכולוגים קליניים בעלי תואר „מוסמך"
ג. עובדים סוציאליים בעלי תואר ב.א. לאחר נסיון של שלוש שנים לפחות בעבודה פסיכיאטרית, או בעלי תואר „מוסמך" בעבודה סוציאלית.

את הבקשות להרשמה יש להפנות לחוג לפסיכותרפיה ברח' הצבי 9 ברמת הטייסים, תל־אביב. על המועמדים לעבור מיון של ועדת הקבלה ההרשמה תמשך עד 31.5.1974.

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למדעי הרוח מודיעה

טקס חלוקת תעודות בוגרים (ב"א)

יתקיים ביום ז' בסיון תשל"ד (28.5.1974).
על המקום והזמן תישלחנה הודעות לבוגרים.
סטודנטים אשר סיימו לימודיהם וטרם קיבלו הודעה על זכאותם להשתתף בטקס הבוגרים, מתבקשים לפנות מיד למזכירות לעניני תלמידים, בנין פאפיק, חדר 102.

עירית ירושלים

תושבי ירושלים

מוזמנים

לדיון בתכנית בנין ערים של מרכז העיר.
הדיון יתקיים ביום שני — י"ד באייר תשל"ד 6.5.74 בשעה 12.00 באולם מועצת העיריה, ברח' יפו 22.

תושב הבירה
עיר היא ביתך
שמור על נקיונה

אל מנויי
השירות הבולאי

אנו מבקשים את סליחת המנויים על שחל איחור במשלות הבולים האחרונים („יובל אגודת הסופרים העבריים" ו„יום הזכרון תשל"ד"), מסיבות שאינן תלויות בנו.

הבולים ישלחו לכל המנויים תוך השבועיים הקרובים.

השירות הבולאי

משרד המשפטים

אגף רישום והסדר מקרקעין

על פי הודעה שפורסמה ברשומות (ילקוט הפירסומים מס. 2001 מיום 21.4.74) עברו ביום רביעי ט' באייר תשל"ד (1 במאי 1974) גושי הרישום של מקרקעי ראשון לציון מאיזור הפעולה של לשכת רישום המקרקעין דרום אל איזור הפעולה של לשכת רישום המקרקעין בבת־ים.

תיקי הפעולה בלשכת רישום המקרקעין ראשון לציון שטרם נגמרו עד ליום 30 באפריל 1974 ועד בכלל עברו ביום 1 במאי 1974 ללשכת בת־ים, ושם ניתן יהיה לגמור את הפעולה בהם.

י. השכל, הממונה על המרשם

עצי תמר לנוי
ושדרות מכל הגדלים
למכירה

פרטים חבל ירושלים, מדור המטעים

ת.ד. 2569 ירושלים.

טל: 02—223426

המדרשה הליברלית

ע"ש פרץ ברנשטיין

הרואה את תפקידה בהקניית ידע בנושאים מדיניים דומיננטיים ובפיתוח חשיבה פוליטית שמחה להודיע לציבור הרחב, על פתיחת שנת הלימודים הראשונה בחמשת החוגים הבאים:

* תולדות הסכסוך הישראלי—ערבי — בראשות ד"ר משה שרון
* פרקים בתורת החברה והמדינה — בראשות ד"ר דן סואן
* פרקים בתורת הכלכלה המדינית — בראשות פרופ' ל. ברגר
* החינוך בישראל של מחר ויעדיו הציוניים — בראשות ד"ר שאול לוין
* מדיניות החוץ של מדינת ישראל — בראשות פרופ' ב. אקצין

ההרשמה תסתיים ב־15.5.74.
לשם קבלת פרטים והרשמה, נא לפנות לבית ציוני אמריקה, רח' דניאל פריש 1, תל־אביב, טל. 258089 בימים ב'—ה' בין השעות 16.00—19.00.

עם יונייטד טורס

יום יום טיולים מאורגנים לתיירים לכל חלקי הארץ

המשרדים: ת"א, אלנבי 3, טל. 50131, ירושלים: טל. 222187/9, חיפה: 665656

הודעות מס-הכנסה ומס-רכוש

תקנות מס הכנסה (יועצי מס), תשכ"ט — 1968

הודעה בדבר בחינות למבקשים להירשם כיועצי מס

בהתאם לתקנה 1 לתקנות מס הכנסה (יועצי מס), תשכ"ט — 1968

1, אני מודיע כי הבחינות למבקשים להירשם כיועצי מס יתקיימו ביום י"ב בתמוז תשל"ד (1 ביולי 1974) בשעה 8.30 ומשך הבחינה לא יפחת מ־5 שעות.

בקשה להיבחן יש להגיש לנציבות מס הכנסה ומס רכוש, ת"ד 1170, ירושלים, לא יאוחר מיום י' בסיון תשל"ד (31 במאי 1974).

הבקשה תכלול את הפרטים הבאים:
א. שם המשפחה ושם פרטי; ב. שם האב; ג. מספר זהות;
ד. מען מדויק; ה. תאריך לידה.

לבקשה יש לצרף העתק מאושר של תעודה המעידה על השכלתו התיכונית של המבקש, תעודת יושר מהמשטרה והצהרה כי המבקש הוא תושב ישראל.

תכנית הבחינות היא כמפורט בתקנות הנ"ל ובתוספת הראשונה לתקנות.
מקום עריכת הבחינות הוא: אולמי גיל, רחוב גורדון 34, תל־אביב.

יעקב תמיר נציב מס הכנסה ומס רכוש

האוניברסיטה העברית בירושלים

המחלקה למינהל תלמידים — המשרד לקבלת תלמידים

רישום מועמדים לשנת הלימודים תשל"ה ללימודי „מוסמך" ותעודה

הרשמת מועמדים לשנת הלימודים תשל"ה ללימודים לקראת התואר „מוסמך" וללימודי תעודה הבפיים ביום ו', י"ב באלול תשל"ד (30.8.74) פרט לתחומי הלימוד לידם צויין תאריך קודם.

מתקבלות בקשות לפקולטות בתי"ס:

הפקולטה למדעי החברה
בתחום: החוג לפסיכולוגיה — סיום ההרשמה 23.5.74

הפקולטה למתימטיקה ולמדעי הטבע
ביה"ס למדע שימושי וטכנולוגיה
המרכז להוראת המדעים

הפקולטה לחקלאות

הפקולטה למשפטים
המכון לקרימינולוגיה

ביה"ס לספרנות — סיום ההרשמה 30.6.74

ביה"ס לעבודה סוציאלית
המרכז להכשרת מנהלים למרכזים קהילתיים — סיום ההרשמה 31.10.74

הפקולטה לרפואה
מדעי הרפואה הבסיסיים
נוירוביולוגיה
בריאות הציבור
העודה באופתלמולוגיה
ביה"ס לרוקחות

מועמדים לפקולטות: מדעי הטבע, מדעי הרפואה, רוקחות, ספרנות ועבודה סוציאלית — חייבים לפנות לפקולטה לייעוץ מוקדם לקבלת טפסי הרשמה.

המועמדים יבציאו גליונות ציונים למזכירות הפקולטה אליה הם מבקשים להתקבל (מועמדים לפקולטה למדעי החברה מתבקשים להמציא את גליונות הציונים ב־3 העתקים).

המעוניינים יירשמו במשרד לקבלת תלמידים. טפסי הרשמה וה„מדריך לתלמיד החדש" ניתן לרכוש תמורת 5 ל"י (ע"י פניה אישית או בכתב ב„אקדמון", גבעת רם ירושלים 91999, ת.ד. 41, ירושלים.

ללא צירוף המחאה על הסך הנ"ל לא יישלחו הטפסים והמדריך; חיילים בשירות חובה יקבלו את הטפסים והמדריך חינם, אישית או לכתובתם הצבאית.

בוגרי מוסדות להשכלה גבוהה בחו"ל יירשמו במשרד לתלמידי חו"ל, הר הצופים, ירושלים.

בוגרי האוניברסיטה העברית בירושלים המבקשים להמשיך לימודיהם באותה הפקולטה, ירשמו במזכירויות הפקולטות.

מועמדים מגוייסים שחל עליהם „חוק החייל המשוחרר"

מועמדים שהתקבלו ללימודים בתשל"ד, מחזור א' ומפאת גיוסם נבצר מהם ללמוד בשנה זאת, קבלתם תקפה לשנת הלימודים תשל"ה באותו תחום לימודים אליו התקבלו — בתנאי שיפנו בכתב במועד ההרשמה למשרד לקבלת תלמידים, בבקשה למימוש קבלתם לתשל"ה. מועמדים שלא יפנו במועד — קבלתם לתשל"ה אינה מובטחת.

המעוניינים להתקבל על־סמך חוק החייל המשוחרר חייבים לצרף לבקשתם אישור משלטונות הצבא לזכאותם במסגרת חוק זה.

هكذا من الأمل

נילגה אייזנשרייבר

אבי, אלכסנדר פן

במלאת שנתיים למותו של אלכסנדר פן, מספרת בתו בזכרונותיה פרטים מופלאים על ילדותו, מוצאו ועלילותיו של המשורר, הבוהמיין, הנודד; וכל זאת, אגב נסיעתה עמו לועידת סופרים במוסקבה, לפני 15 שנה — נסיעה שהיתה לה התוודעות עם המקומות והאנשים שהטביעו חותמם על חיין והזדמנות לאמת סיפורים שנשמעו כאגדות.

במאי 1959 נערכה במוסקבה ועידת אגודת הסופרים הסובייטית. אבא הוזמן כאורח לועידה זו ואני נלוויתי אליו. אותה נסיעה היתה לי גם כמסע אל זכרונותיו של אבי, אל משפחתו שלא הכרתי, אל תקופה בחייו שלא ידעתי היטב מה מציאות בה ומה אגדה. עתידה הייתי ללמוד כי אף המופלאים שבסיפורים על קורות חייו וילדותו של אבי — נכונים הם.

אבי כבר סבל אז ממחלת הסכרת, והיה עתיד לבלות חלק בשהותו בברית המועצות בבית החולים. הגענו למוסקבה ב־14 במאי 1959 ב־4 אחר הצהרים ונכנסנו אל בית המלון. אבא קיבל זריקה וארוחה. אחר כך הודיע לי: „אני הולך לראות את המקום שבו גרתי לפנים". לא היה כסף בכיסינו, רק למחרת היינו עתידים לקבל כסף. אך הוא טען: „זה צריך להיות בקרבת מקום, מהלך עשר דקות".

„מתי תחזור, אבא?" שאלתי.

הוא השיב: „בערך בעוד שעה".

עברה השעה שש, ועברה השעה רבע ושמונה. בשעה 11 נסתיימו תכניות הטלוויזיה הסובייטית, שבמהדורת החדשות שלה הודיעו כי אורחים אלה־ואלה הגיעו לכנס ועידת הסופרים, ובתוכם „אלכסנדר פן — מתרגם שירי מאיאקובסקי". דאגתי לו מאד. חרדתי שמא תקפתו התקפת סכרת וגם חששתי שאם יבוא מי להודיעני דבר־מה, לא אבין, כי לא ידעתי אז רוסית. אך נסתיימו שידורי הטלוויזיה והנה צלצל הטלפון. שמעתי את קולו „סינילגה": „איפה אתה" קראתי.

„אני אצל אחותי", אמר.

„אל תלוצץ", ביקשתי. „אמור לי איפה אתה באמת".

והוא: „אני באמת אצל אחותי. מצאתי אותה ואני חוזר מיד אל המלון".

ואכן, כעבור כעשר דקות הגיע. „מצאתי את אחותי ריקה ואת אחותי לנה", בישר לי.

למחרת, הלכתי אתו לבקר את בית אחותו לנה. ביתה עמד בתוך חצר גדולה ברחובסקי פראלוק. דירתה בקומה השניה של הבית. לפני עלות אבא מרוסיה לארץ ישראל התגוררו בקומה הראשונה. „אראה לך דבר מעניין", אמר אבא בבואנו אל המקום. „את רואה דלת זו? פתח הדירה שגרנו בה אני, לנה ואנוכי. החלון ממול היה חלון חדרו של ייסנין. וכאשר היינו ייסנין ואני רוצים להרגיז את השכנים, היינו פוצחים בגידופים פיוטיים".

עליתי עם אבא וראיתי את חדרו הסגור של ייסנין. בדירה עצמה יושבים דיירים, אבל חדרו של ייסנין סגור ומסוגר. יצאנו גם לבקר את אחות־אבי ריקה (שהיתה עתידה לבקר בישראל, ב־1967). בשו־ בו מאחותיה היו בידי אבא כמה רובלים, שקיבל מהן, להספיק לצרכיו ולמתנות. אבי לא ידע לפני־כן, היכן יושבות אחיותיו, ובשובו אל המלון באותו ערב, לא חדל לומר: „מחר, מחר כל כך, לבוא הביתה, לדפוק על הדלת וגיסי יפתח לי ויאמר: ילנה תשוב הביתה עד מעט." גם לאחותיו לא היה קשר עמו. ריקה סיפרה לנו כי כאשר בערך פסטיבל הנוער במוסקבה, שמעה שבישראל יצא ספר שירים מאת אלכסנדר פן.

בן הפקר

יוסף, אבי־אבי, היה איש אשכולות, רב שנהפקר וידע עברית על בוריה. בתחילה ישב בקווקז, ולימים עקר למוסקבה. אם־אבי היתה ממוצא שוודי, לא־יהודיה, ושם אביה ינסן. ינסן זה ישב בצפון הרחוק, בנידיני קולימסק, היה חוקר ימים נודע בשוודיה ואף עסק בציד דובים. בהיות בתו בהריון ללדת את אבי, נסעה לבקר את אביה, ושם נולד אלכסנדר. אמר לה אביה: כאן נולד הילד — וכאן יישאר. ואכן, אבא נשאר שם עד גיל שבע, וגר עם סבו באיגלו של שלג. אחת לחצי־שנה, היתה אמו באה לבקרו. בהיות אבי בן שנתיים, בשוב אמו מן הביקור, חלתה ומתה. הסב נשאר עירירי. לא היתה לו נפש קרובה זולת נכדו זה. יום אחד התנפל דוב לבן על הסב ופצעו למות. בטרם מותו, הספיק הסב לרשום לנכדו את כתובת אביו יוסף במוסקבה. הדבר היה בתחילת החורף: אבא זכר כי סבו עוד הספיק להתקין לו נעלי בד־הרשות.

בן שבע יצא אבי לנדודיו ולחיי הפקר. שש שנים וחצי נדד ברחבי רוסיה, עד שמצא את אביו על־פי הכתובת שרשם לו סבו.

סיפרה לי לנה, אחותו הצעירה בעת ביקורנו: „יום אחד נפתחה הדלת ואביך עמד בפתח, כבן ארבע־עשרה, גבוה מאד ורזה, רזה", שלא ראה אותו מעולם. הוסבר לי שהוא היה דומה דמיון מפליא לאמו, שהיתה יפת־תואר מאד, וכך הכירו אביו.

גם בהיות חנה רובינא בביקור במוסקבה, הלכה לבקר את ריקה, אחות אבי. היא ביקשה אותה שתספר לה על אבי, ותברר לה פרטים כלשהם, ששמעה על אלכסנדר פן בצעירותו, אם נכונים הם או דמיוניים. ריקה אמרה לה: „מה ששרה סיפר לך עדיין אינו ולא־כלום לעומת המציאות. חייו הם כספר אגדה, שאתה קוראו ומשתאה אם נכונים הדברים אם לאו".

גידופים בחרוזים

לעתים היה נעלם מביתו במוסקבה ויוצא לנדודים, לקווקז! לכל מקום ולכל דבר שהיה מחוץ לתחום החיים הרגילים, אליהם היה נמשך תמיד. כל התכנסות אנשים שיש בה משהו החורג מן המקובל — אבא היה משתתף בה. סופר לי כי פעם נעצר אבא, ובבית־המעצר החל השוטר לגדפו. אבא היה אז כבן עשרים ומשהו. הוא קפא בעמידתו הסיפוטית ובמשך רבע שעה השיב לשוטר הזה מטר של גידופים בחרוזים בלא שחזר על גידוף אחד פעמיים. השוטר עמד נדהם וביקש: „אדוני, כתוב־נא לי את כל זה". אבי כתב לו — ושוחרר מיד.

ריקה ולנה וחבריו מאותם ימים הסבירו לי, כי יש בו באבא מין קסם שאין לעמוד בפניו, ועל כן היו אנשים מרבים לוותר לו. גם אני פקפקתי לעתים בסיפורים רבים שמספרים על אבא. עד שפגשתי את שתי אחיותיו ונתברר לי שהם אמת לאמיתה. ולא הכל יסופר. יש דברים שלא אספרם, כי הם עצובים ואף טראגיים.

אבא נחשב בשנות העשרים למאה „ציוניסט", „אנארכיסט" ומחולל מהומות. לאמיתו של דבר לא היה אלא „מכביסט" ולא התעסק כלל בפוליטיקה, אלא בהתאגרפות. הוא היה אלוף אגודת מכבי בברית־המועצות באיגרוף במשקל קל; (באותן שנים עוד פעלה אגודת מכבי בברית־המועצות). השם שיצא לו כמכביסט, אנארכיסט ומחולל מהומות גרם שייחבש לפרקים בבית־המעצר. מטבעו לא היה מרבה דברים, אך כאשר חשב משהו, לא הסתיר את דעתו. פעם נעצר שוב ובעת הנסיעה ברכבת אל בית־המעצר, שתה נפט ונלקח לבית־החולים. כעבור זמן־מה, אמרה לו אשת מקסים גורקי: „פן, למה לך הדברים האלה, צא את הארץ סע לבראזיל או לפלסטינה".

הוא השיב לה כי יבחר לנסוע לפלסטינה. לשם כך הוצא דרכון בשבילו על שם אלכסנדר שטרן. אשת גורקי הצילה למעשה את אבא. פעם אמר: „אילו נשארתי ברוסיה, היתה פרשת הרופאים מתחוללת בעטיי בשנים 1929—30 ולא בשנת 1952". סתם ולא פירש. לא היה לי ספק כי התכוון לומר שאילו נשאר ברוסיה, היה גורלו רע ומר.

דרך־אגב, בעת ביקורנו בברית המועצות בשנת 1959, לרגל אותה ועידת סופרים הוצע לו להישאר ברוסיה, והוא השיב כי נעים לו מאד להיות אורחם, אבל עם ישראל הוא עמו והעברית שפתו. והוא הוסיף בהומור: „חוץ מזה, רבותי, אין לי ברירה, יש לי אשה בישראל".

בנימין של החבורה

הנושא העיקרי בכנס הסופרים הסובייטים היה: כיצד לעודד את עניינו של הנוער בשירה ובספרות רוסית. היתה לי ההרגשה שהם מוטרדים מאד בבעיותיהם, וכאדם מארץ אחרת, לא התעניינתי ביותר בנושא זה. זכור לי למשל שקם אז רעש גדול במוסקבה: לראשונה יצא לאור באותם ימים תרגום רוסי של ספר מספרי סומרסט מוהם. אני זוכרת שאבא צחק ותמה: „רק עכשיו מתרגמים את מוהם לרוסית?" השיבו לו כי עד אז לא הורשה הדבר.

היו ישיבות באותה ועידה שלא עניינו את אבא, ואז נערכו לו סיורים במקומות שהיה בהם 38 שנה קודם־לכן. וכן נערכה לו קבלת פנים במוזיאון מאיאקובסקי. בהיותנו במוזיאון, ביקש אחד הנוכחים כי אבא יקרא לפניהם שיר משירי מאיאקובסקי בתרגומו העברי. ישב שם אדם, ששמו אינו זכור לי: היה זה אמרגנו היהודי של מאיאקובסקי. אותו יהודי היה כמריג למדי, ואמר מראש: „לא יתכן להכיר את מאיאקובסקי בתרגום". אבא קרא לפניהם את אחד השירים בתרגומו, ובסיימו, קראה לודמילה, אחות מאיאקובסקי: „זה יכול להיות רק השיר ,150 מיליון'". והיא צדקה!

לודמילה הזמינה אותנו לביתה והפגישה היתה מרגשת מאד. היא קראה לאבא „בנימין", זה היה כינויו של אבא בחבורת המשוררים הרוסיים משנות העשרים שביניהם פסטרנק, ייסנין ומאיאקובסקי. אבא היה הצעיר בכולם, ועל כן קראוהו בנימין. מאיאקובסקי היה מבקר גם אצל יוסף, אביו של אבא, ואגב סבו של אבא היה משורר וידע עברית ורוסית. את מכתביו אל אשתו הראשונה של אבא (אם זורי בבלה) כתב עברית. כשביקרנו בביתה של לודמילה מאיאקובסקי, יצא אבא אל הכרפסת ונשען על המעקה. לודמילה ניגשה אליו ואמרה: „אתה יודע, כך עמד ולודיה הצעיר שעה לפני מותו, נשען על המעקה. אחר־כך, הלך לביתו והתאבד". לודמילה נתנה לאבא תמונות ומכתבים למזכרת. היתה לאבא סידרה. מכתבים בינו לבין מאיאקובסקי. חלקם היה בארגז שאבד לנו.

בביקורנו אצל דודתי ריקה במוסקבה, היא שאלה אותי: „מה אירע לו לאביך שכל־כך השתנה? הרי היה תמיד ביישן ותמים כל־כך".

(הסוף בעמוד 19)

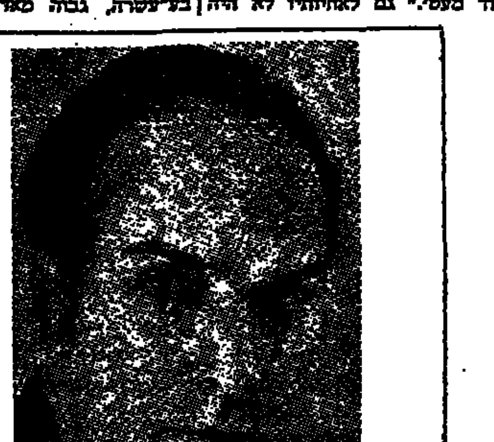

אלכסנדר פן: „אילו נשארתי ברוסיה, היתה פרשת הרופאים מתחוללת בעטיי, בשנים 1929—30, ולא בשנת 1952".

יורם ברונובסקי

כשהמציאות מביימת את הרומן

הקנאה
מאת אלן רוב־גרייה
תרגמה מצרפתית והקדימה מבוא, אילנה המרמן
הוצאת דביר, סדריית גביש, בעריכת א.ד. שפיר, תל־אביב, תשל"ד, 120 עמודים.

בעברית הופיעו לפני שנים אחדות שני ספרים, רומן וקובץ־מסות, משל נאטלי סארוט, בגינה בדלתות של אותה אסכולה בצרפתית — והבעייתיה כולה גם את היוזמה או אי־היוזמה אסכולה לכל דבר — שנודעה בשם „הרומן החדש" הצרפתי. זכורני שפרט לפרסומים מקוטעים בכתבי־עת היו אלה העדויות היחידות בעברית לאותה פילוסופיה ולאותה טכניקה ספרותית שמשכה תשומת־לב כה רבה של הקורא המערבי ואשר סביבה התגלעו הפולמוסים הספרותיים־פילוסופיים הנמרצים ביותר במשך עשרים השנים האחרונות. והנה בימים אלה מופיע תרגומו העברי של ספר שנחשב הוא המנהיג — ואם לא המנהיג (כי גם בעיית המנהיגות באסכולת „הרומן החדש" היא בעייתית למדי) — בודאי הדמות המרכזית הן בתחום התאוריה והן בתחום הפרקטיקה של „הרומן החדש": אלן רוב־גרייה. תקופת־השיא של הפולמוס סביב „הרומן החדש" עברה כבר בצרפת ותופעות חדשות תפסו את מקומו בתור „הצעקה האחרונה" של האופנה האינטלקטואלית (אגב, אני נוקט לשון „אופנה" בלא שום כוונת גנאי — הלוואי שאצלנו היו „אופנות אינטלקטואליות"!). וכך, הקורא העברי מקבל את הספר של רוב־גרייה „הקנאה", שהוא בודאי אחד מספריו החשובים ביותר, באיחור ניכר, מסוג האיחורים שהוא כבר הסכין אליהם. על כל פנים, מוטב מאחר מאשר בכלל לא. ויתר על כן: התופעה הבודדת והכאוטית הזאת בעברית עשויה לשמש כחומר לנסיון ולמבחן מעניין.

הספרות של רוב־גרייה צמחה בתוך הקשר מסוים, וליתר דיוק: היא היתה נסיון לפרוק ולשבור את ההקשר הזה (ומכאן הכינוי „אנטי־רומן"), מה שבכל זאת מחייב את הכרתו על־ידי הקורא. כמו כן, עם עלייתו ויציאתו לאפיק ראשי של זרם גדול, הצמיחה הספרות הזאת הקשר משלה. לפיכך, הרומנים של רוב־גרייה כבר אינם רק מה שהם — הם כבר כל מה שמסביב: התיאוריה שלהם, הפולמוס סביבם וכו'. והנה בעברית חסר במידה רבה כל הרקע הספרותי־פילוסופי הגדול שנגדו כיוון „הרומן החדש", כל „הספרות" שנגדה יצאה „האנטי־ספרות", וחסר כמעט לחלוטין הרקע הקטן יותר של הערשת והתקפה על „הרומן החדש" עצמו. לפתע נדמה לי שהחיסרון הזה יכול להתגלות כיתרון יחיד־במינו: הקורא העברי יכול להסתכל על הרומן של רוב־גרייה בעיניים בתוליות, אם אפשר לומר, בעיניים שלא ידעו את לבטי ההתהוות ובעיותיה ולשפוט אותו שיפוט ראשוני הנובע ישירות מן המערכת הנפשית הסגולית לו. כנקודת־ראות של הנסיון הזה מפריע לי אפילו המבוא הקצר והמצוין של המתרגמת אילנה המרמן, שהוא נחוץ בודאי מכל בחינה אחרת, והמביא לפני הקורא את עיקרי־ההקשר שממנו ובו פעל רוב־גרייה. הייתי רוצה לדעת איך קורא אינטליגנט שלא ידע את „הרומן החדש" מכל־וכל מגיב על קריאה פשוטה של הרומן „הקנאה" בתרגומו העברי המשובח המונח עתה לפנינו.

קיים־פה

אני עצמי, תוך כדי עיון בתרגום העברי של „הקנאה", מצאתי את עצמי מצר על אי־היכולת שלי לקרוא אותו בנפרד מכל ההקשר הספרותי הספציפי שבו הוא צמח, על הדעה הקודמת, לטוב ולרע, שנוצרה אצלי עקב — או מחמת — קריאתי הקודמת בפרקי ההקשר הזה בכלל וברומנים של רוב־גרייה ומאמרי־הפולמוס סביבם בפרט. הרי הצורך באותה „קריאה בתולית" הוא במובן מסוים צורך יסודי ביותר ביחס ל„רומן החדש" מיסודו של רוב־גרייה. וזאת, משום שהרומן הזה בא להעמיד, גם אם לא לענות, כמה מן השאלות היסודיות ביותר והפשוטות ביותר של ההוויה האנושית. באופן הכללי ביותר כבר בכך מתגלית המסורתיות של היצירה הזאת, שהדבר החשוב ביותר לדידה היה לקרוא תגר על כל המסורות שקדמו לה. המסורתיות מתגלית ביצירת רוב־גרייה משום שזה כפעל צרפתי מובהק, כפעל השבור להגות ולספרות הצרפתית מאז דקארט ועד סארטר ושעיקרו הזכות והחובה להעמיד מחדש ולחקור מן היסוד את התופעות שלכאורה הן מובנות בתכלית ומקובל לחשוב שהן הובהרו מכבר.

כמו, למשל, השאלה בדבר היחס בינינו, בני־האדם, לבין המציאות, או במלים אחרות: בין העולם הסובב אותנו. אנו חיים במציאות כלשהי שלאיש מאתנו אין מפלט ממנה — אלא למציאות אחרת שגם היא תהיה כלשהי; אנו חיים בעולם — העולם הוא כל עולמנו ואין לנו מנוס מן הטאוטולוגיה הזאת. ברור שלבסוף אנו מגיעים, מתוך המצב האנושי הבסיסי הזה, לידי זיהוי של העולם עם עצמנו. מכיוון שכל מה שנודע לנו על העולם עובר בהכרח דרך האני שלנו — האני הוא נעשה שותף פעיל של המציאות וכמו בורא היא, שלעולם לא נוכל להגיע אל המציאות בטהרתה, מבלי שיתוסף לה כל מה שמתוסף לה עקב שיתוף הפעולה של האני שלנו. וכך קרה שכל העולם, כל המציאות, נעשה לדידנו אנתרופוצנטרית ואף אנתרופומורפית. פרטי־המציאות משתנים, הם ה־x של המשוואה, אך נכוחות האני שלנו אינה משתנית, היא ה„קבוע" של המשוואה. זה מצב מביך, בלי ספק, שהטריד את הפילוסופים מאז אפלטון ועד קאנט ואחריו. הרבה הוגים הבינו שבבעיה הקשה הזאת הפתרון היחיד המלא יכול להיות מושג רק אם נוכל לצאת מעורנו האנושי ולהסתכל על המציאות הכוללת את עצמנו מנקודת־ראות חיצונית, מעברה של המציאות הזאת — מה שקרוי: נקודת־ראות טרנסצנדנטאלית. הם נחלקו בשאלה אם הנקודה הזאת מושגת או שאינה מושגת, ויתר הדברים הלא הם כתובים בכל ספר של תולדות הפילוסופיה.

כל יצירת רוב־גרייה יוצאת מהכרתו העמוקה הנואשת של המצב הזה והבעיה הזאת. רוב־גרייה מצטרף לאלה הטוענים שנקודת־השקפה על המציאות המצויה מעבר למציאות אינה אפשרית מכל וכל. בכך עוד לא היה החידוש רב כל־כך — החידוש הוא במסקנות הקיצוניות שהוציא רוב־גרייה מן הדאות הנואשת הזאת, ובנסיון לממש בפראקטיקה הסיפורית את המשתמע מכך. שהרי, אם אנו מסכימים שאיננו יכולים להשקיף על המציאות כ„שטח ניטרלי", על כורחנו נאלץ להודות שאין אנו יכולים לדעת כמעט כלום על המציאות כשלעצמה, על „הדבר כשלעצמו" הקאנטיאני. ואם כך, איזו רשות יש לנו לדבר על פרטי־המציאות — הדברים — כאילו אנו מסוגלים לחדור לתוכם ולהבינם? אין לנו שום רשות לעשות כן, אם איננו רוצים ללכת בכחש. בדרכי־כחש אלו הלכה והוליכה, לפי רוב־גרייה, כל הספרות הקלאסית כמו, למשל, הרומן הצרפתי של המאה התשע־עשרה, אך גם הרומן המודרני החל מפרוסט ומג'ויס וכלה בסארטר ובקאמי וביחוד מה שמכונה „ספרות המעמקים", שהיתה משוכנעת כי יש ביכולתה לחדור ל„עמקי הדברים", לדעת עליהם מה שאפשר לדעת רק מנקודת־ראות שאינה אפשרית לנו בהיותנו בעצמנו פרטים של המציאות.

„הדברים הם דברים, בני־אדם הם בני־אדם" — קובע רוב־גרייה במסתו המפורסמת „טבע, הומניזם, טרגדיה", ורוצה־לומר: הדברים הם לעצמם ובני־אדם הם לעצמם ואסור לחשוב על הדברים בקטגוריות אנושיות, לכאורה, זו עוד גירסה של הפיכת־התופעה שכבר מארכס קרא לה בשם הניכור — מושג שעתיד היה לעשות קריירה כה גדולה בימינו, ביחוד בפילוסופיה המשפיעה ביותר של זמננו, באכזיסטנציאליזם. רוב־גרייה מרחיק עוד יותר מן האכזיסטנציאליסטים, יתר על כן: הוא מאשים אותם באותן האשמות שתלה ברומן הקלאסי, כלומר אשמת האנתרופוצנטריות והאנתרופומורפיות. באמת הכוונות שלו הוא עוסק ביצירת־הניכור הנודעת ביותר, ב„הזר" לקאמי. כזכור, מרסו, הזר, הורג אדם ללא סיבה, רק מחמת השרב, בלהט השמש הקופחת. רוב־גרייה מעיר על כך שהנה השמש כמאשמה בשיתוף־פעולה ברצח, כלומר: כזב מופיעה המציאות פלוס האדם, השמש היא נושא האשמה הבלתי־רציונאלית שלנו. רוב־גרייה דוחה את האבסורד והטרגדיה — שום דבר אינו אבסורדי או טרגי, הכל רק „קיים־פה". הוא לוקח את המושג הנודע של היידגר, Dasein, שהתגלגל התגלגלות כה מפוארת באכזיסטנציאליזם הצרפתי ומביא אותו לידי הקיצוניות המוחלטת — ולולא דמס־הפיגא הייתי אומר: עד אבסורד.

הבדיוק האידיאלי

הנטיה זו לקיצוניות נעשית ביחוד ברומנים שלו. כאן אין כל חריגה מעבר למה שאפשר לראות, מעבר למה שהמסתכל הכבוש רואה (ואמנם, קרוי אחד הרומנים של רוב־גרייה בשם „המסתכל"). „הקנאה" היא אולי היצוגית ביותר לרומנים הללו: זה בלי ספק תרגיל אינטלקטואלי מהיהים, הגובל בבהלתה שפניה — ואולי אף עובר את הגבול, שום דבר אינו מוסבר ואינו משמעותי בכלל: קיימים רק הדברים וקיים רק מבטו של המסתכל המסוים — במקרה זה הבעל אכול הקנאה. המציאות החיצונית במכלית, היחידה המוצגת לנו, היא המשליכה את חוקי הרומן הזה הרוכבים האחרים. המספר הוא רק מה שהוא: פריט של המציאות הזאת הקולט אותה ככל פריט לאל עינו.

יותר מכל מזכירה הפרוזה הזאת הוראות של מחזאי לביצוע המחזה שלו או ההוראות הבימאי לשחקניו. ההוראות רק מעבירות את הדברים — כל השאר מוטל על המשחק של השחקנים. אבל ברומנים של רוב־גרייה אין משחק והמעט שאין שחקנים. קיימות רק ההוראות — משום שרק אלו יכולות להיות קיימות. אין פלא שרוב־גרייה מצא לבסוף את הבדיוק האידיאלי למצב שבו המציאות מביימת את העלילה: הקולנוע.

איך עלינו להתייחס לתיאוריה ולפרקטיקה של רוב־גרייה? קל לגלות סתירות בתוכן, קל לגלות איזה פאראדוקס יסודי הגלום בתוכן. האשימו את רוב־גרייה באנטי־הומניזם ובהרבה חטאים אחרים, הוא התגונן היטב במאמריו המבריקים. ספר נודע של חוקר אמריקאי של הספרות הצרפתית, ברייס מוריסט, הראה את פניו האחרות של רוב־גרייה — פני הומניסט מובהק, השוזר בספריו כיסוים קודמים והירי צנועיות, כמו, למשל, ברומן הראשון שלו „הגרי־ביוני" (אולי מוטב לתרגם „המחקים", כי הכוונה בספר היא למחק) בו נשזרת בהשכליות פרשת אדיפוס. רולאן בארת, המבקר המזהיר שליווה את פרסומיו של רוב־גרייה בפרשנות נוקבת, חילק אותו לבסוף (בהקדמתו לספרו של ברייס מוריסט „הרומנים של רוב־גרייה") ל„רוב־גרייה א'" ול„רוב־גרייה ב'" — רוב־גרייה של „הדברים" ורוב־גרייה של „המשמעויות". מיסתוריותה של יצירת רוב־גרייה מבטיחה ודאי פרשנויות רבות וסותרות (לוסיאן גולדמן נתן לה, למשל, פרוש סוציולוגי משכנע מאד) ואין ספק שיצירה זו עתידה להישאר אחת התופעות המציינות — ולמרבה הפראדוכס: רבות המשמעות — של ההגות הצרפתית, אותה הגות שרוב־גרייה שב להתוך אחד המבובים (אחד מספריו קרוי „בתוך המבוך") שבהם סבבה מאז ומעולם האיכות הצרפתית.

תורה נקנית ביסורים

הטענה היסודית היחידה שאפשר, כנדמה, להעלות נגד הרומנים של רוב־גרייה היא שהם נכתבו בכלל. בפילוסופיה הזקה שלו פיתהים בכוחו של דבר הגילוים המכשיים שהם כה קשים לקריאה, כה „מנצבנים". פול ואלרי היה מסתפק במקומו של רוב־גרייה בתאוריה בלבד. הוא לא היה מסוגל לכתוב שהמרקיזה יצאה מן הבית בחמש. רוב־גרייה עשה זאת — וחבל. אלו בדיחות מעולות — הרומנים הללו — ו„הקנאה" אולי יותר מכולן: אף האין הן ארוכות מדי, אף שספרין בדרך־כלל קצרי־יריעה? כלום לא די היה בשנים־שלושה עמודים כאלה? לפי הרגשתי, אמנם היה די בכך — אלא שהבדיחות היתה מפסידה או מזהה מן היסוד הרציני שלה, את הנד שלה לראות את הדברים רק כפי שאנו מורשים לראותם — נפרדים מאתנו, חסרי כל זיקה וכל פירוש של ממש, „לעצמם". כדי לצוות כך על המערכת הנפשית שלנו רוב־גרייה חייב לתאר את הדברים — דברים רבים בכל היותר — כפי שיש לראותם. ואנו חייבים לקרוא ולסבול, כי אין תורה נקנית אלא בייסורים.

אלן רוב־גרייה

המבריק בין מבקרי התרבות

„קולטור־קריטיקר" היא מלה גרמנית שהולה על מבקר ספרות, אמנות או מוסיקה, העושה שימוש בתחום שבו הוא עוסק כאמצעי לחקר התרבות. המלה משקפת את הנטיה הפילוסופית, את השאיפה לתבנית תאורטית טוטאלית המציינת את המסורת האינטלקטואלית הגרמנית. אפשר ליישמה כבר על הדרך אשר בה טיפל לסינג בתיאטרון במאה ה־18.

הפילוסופיה ההגליאנית וכן המרקסיזם העומדים על כך שכל התופעות והנטיות התרבותיות פועלות אהדדי, מצדיקות את פעילותו של מבקר התרבות. השיר, הציור, היצירה המוסיקאלית הסגנון האדריכלי, כל אלה מתייחסים לעובדות הפוליטיות, החברתיות והכלכליות והם פועלים זה על זה. בקורת תרבות מסוג זה היתה אחד הזרמים המבריקים באסתטיקה המודרנית ובמחשבה חברתית. מכאן צמחה תורת הספרות של לוקאץ', כתבי אדורנו על המוסיקה, טיעוניהם של אבתאל וגומבריץ' באמנות ומחקריו של מרקוזה בפעילות האינטלקטואלית. הצרפתים הושפעו מן התפיסה הגרמנית, ביחוד סארטר, לא כן האנגלים.

אחד המבריקים במבקרי התרבות הגרמנים היה ואלטר בנימין, שספרו „שרל בודלאר: משורר לירי בתקופת שיא של קאפיטליזם" ראה אור לאחרונה באנגליה, בהוצאת „ניו לפט בוקס".

סוכן חשאי

ואלטר בנימין הוא סופר קשה. אחת הסיבות לכך היא שהיה משוקע בראיה קבלית של הדברים: הוא האמין כי צורות חיצוניות, בלשון או באמנות, במוסדות פוליטיים או בהתנהגות אישית, יש בהן משום אלגוריה. מופעת להן מרד בדית זו על זו שכבות של משמעות. כתיבה בקורתית צריכה לפי שיטתו לחשוף את רב־השכבתיות של מרשה. המבקר הגדול עושה פעולת חדירה ובאורות זה הוא יוצר צורת דיון המשרתת את מושא בקורתה ובאותה עת גם נעשית מתורה לו. ואלטר בנימין, תוך נטייתו לקבלה, נמשך אל המרקסיזם, ואף היה פעיל במאבקם של הקומוניסטים הגרמנים נגד הנאצים. בכתיבתו תוצאות הדבר היא כתיבה דחוסה, אישית וקשה מאד לפענוח. במרקסיזם חיפש בנימין כלי־עזר נוסף לחישוף משמעויות. הוא שאף לכתוב מחקר מקיף על פאריס של המאה ה־19. כוונתו היתה להתייחס אל העיר ואל כמה מבנים ארדיכליים אשר בה כאל טכסט ולהשתמש באלה כדרך סמיולוגית כאמרות משמעותיות בצופן. המטרה היתה לאחוז את כל החומר העומד לרשותו בכל התחומים כדי להציג אבחנה קהיראגנסית של התרבות הבורגנית בשיא התפתחותה.

מפעל זה העסיקו משנות ה־20 ועד להתאבדותו ב־1940. שרדו מן המפעל פראגמנטים בלבד. רובם מתייחסים לבודלאר, לאישיותו וליצירתו. הוא ראה בבודלאר בציג שנות החמישים של המאה ה־19 וגם משורר ראשון מודרני לגמרי, וכבר־כר. כפילות זו הגדירה את מעמדו של בודלאר כ„סוכן חשאי" — סוכן של אי־שביעות הרצון הדוחאית של מעמדו משלטונו שלו. בודלאר הוא — לדברי בנימין — ההתגשמות הראשונה של התגלגלות הספרות והאמנות ב„מצרך", כשהשיר או הציור משקפים את תנאי השוק כדרך שמשקפים זאת מוצרים אחרים של הקפיטליזם הבשל. „באמנות לשם אמנות מצוטת המשורר לראשונה עם הלשון כדרך שמצוטת הקונה עם המצרך בשוק החופשי".

דוחף עצום למחשבה

המטרופולין המודרני בנה לתנוק את הפוטנציאל האנארכי של היחיד אלים אישי. הוא כיצה על האמן למלא תפקיד הנראה כאילו מהפכני, אך לאמיתו־של־דבר אין בו כל סכנה. מכאן הזהותו של בודלאר עם הדנדי, האספני ה־flâneur.

הפראגמנטים שופעים הבחנות מעין אלה. הוא מבנה את הדמות החדשה של הבלש, את תפקיד תאורת־הגז בקתבנציות האינטימיות הצבעוניות של שירת המאה ה־19 ובציור של אותה תקופה. ואולם אין אלה אלא פראגמנטים שאינם נבצים לכלל דבר שלם, ועם זאת, יש בהם כוח רב והזק דוחף עצום למחשבה.

ואלטר בנימין

זאב לוי

משה רבנו ודממת אושוויץ

משה ויעודו של עם ישראל
מאת אנדרה נהר
תרגם מצרפתית יוסף נדבה
הוצאת מסדה, 1973, 204 עמודים

זה שנים כספר זה עמנו בארץ הוגה־הדעות היהודי הפרופסור אנדרה נאהר, שהתבלט מאז תום מלחמת העולם השניה כאחד מבכירי הוגיה של יהדות צרפת. אחרי מלחמת ששת הימים איווה לו כמקום מושבו הקבוע את ירושלים, אף־על־פי שהוא מוסיף לשבת באותה עת גם כראש הקתדרה למדעי־היהדות באוניברסיטה של סטרסבורג. הפילוסוף היהודי החשוב והמצויין הזה מוכר יחסית מעט אצלנו, ועל כן יש לברך על כך, שלאחרונה הופיע ספר משלו במהדורה עברית. פרט למספר ערכים ב„אנציקלופדיה העברית" (המהר"ל, ירמיהו, ישעיהו), זו, כבזמנו, פגישתו הראשונה של הקורא העברי עם יצירתו של ההוגה הזה.

נאהר הוא סופר פורה מאד, שפרסם, מאז 1946, הרבה ספרים ומסות בצרפתית. סגנונו מבריק, וכתיבתו מצטיינת באותו אספרי, המיוחד הוגים צרפתים מאז ומתמיד. דרך־אגב, דבר זה בולט גם אצל הוגה אחר, השונה ממנו אמנם תכלית־שינוי, האנתרופולוג הסטרוקטורליסטי קלוד לוי־שטראוס, שספרו החשוב — „החשיבה הפראית" — הופיע אשתקד גם הוא בלבוש עברי (בהוצאת „ספרית־פועלים"). כך זכינו באותה תקופה בתרגומן של שתי יצירות מאת הוגים יהודים צרפתים בני־זמננו, ששמם הולך לפניהם בעולם המדע והרוח. האחד אמנם רחוק מן היהדות, חוקר את מבנה „הרוח" האנושית, כפי שהיא מתגלה בתחומי האנתרופולוגיה והמיתולוגיה, ואילו השני — כל מחשבתו מושתתת על נאמנות נרגשת, הגם מאוזנת ושקולה, ליהדות ולמסורתה. אך מעניין הדבר, כי בנוסף ליסודות האכזיסטנציאליים, המהווים את המסד הראשי לתפיסת היהדות של אנדרה נאהר, הוא ספג לתוך משנתו הפילוסופית — במודע או בבלי מודע — גם כמה רעיונות, הסמוכים להנחות הסטרוקטורליזם הצרפתי האידנא. אף שפיוטיו הם לכאורה היסטוריים, מאפיל גם בהם הזיבס ה ס י נ כ ר ו נ י על הזיבס ה ד י א כ ר ו נ י.

מדממה אל דממה

שלושה הנדבכים העיקריים במשנתו של נאהר — הנבואה העברית, הפילוסופיה של המהר"ל והזעזוע של השואה — מתלכדים לכלל מערכת מחשבתית אחת על „ה ק י ו ם ה י ה ו ד י" (כשם ספרו מ־1962). במישור ההיסטורי קיים אמנם הרצף של דברי ימי עם ישראל, ואולם במישור השיטתי מתנהל הדיון ב„בין־זמניות", או ה„על־זמניות". הנקודה זו מתגלה לעינינו יפה במונוגרפיה שלפנינו.

המחבר שולט במלמני המקרא, ואולם הספר הזה אינו מיועד לחקר המקרא. אין זאת חקירה מדעית, אלא נסיון למסור לקורא — הכוונה בעיקר ליהודי הצרפתי או הצרפתי הלא־יהודי — מהרהורי־נפשו של המחבר; דמותו של משה מהווה להם כעין מוקד, שממנו משתברות קרני הדיון לכמה קווים מקבילים. מבחינה זו מזכיר הספר את מאמריהם של אחד־העם, ביאליק ואחרים, שהודרכו על־ידי מניעים דומים. ואולם בניגוד להם, נוצר בספר שלפנינו קושי מסוים לגבי הקורא העברי, שלא היה קיים שם. מצד אחד, נאלץ נאהר להסביר לקהל קוראיו אי־אלה עניינים ומושגים הנהירים ומובנים־מאליהם לנו בארץ, ומצד אחר, הוא מרבה לשלב דברי סופרים והוגים צרפתים (בחלקם יהודיים), שברובם אינם מוכרים לנו. מתעוררים בכלל כמה ספקות לגבי עצם הבחירה של הספר הזה דווקא כפרי־ביכורים של נאהר בעברית, ומוטב היה אולי להגיש תחילה לקט מסות משאר ספריו, שהיו מאפשרים להכיר את האופייני למחשבתו, ואף מתקופתה המאוחרת יותר. („משה" הופיע ב־1956, עובדה שלא צויינה משום־מה במהדורה העברית).

כל יצירתו ההגותית של נאהר עומדת בסימן של א ו ש ו ו י ץ. אחד מספריו האחרונים, שהופיע ב־1970, נושא את השם „גלות הדבור, מן הדממה המקראית עד לדממה של אושוויץ". (אגב־אורחא, גם הוא מצביע, בעיקר בחלקו הראשון, על השפעות מיתודולוגיות מסוימות של הבלשנות הסטרוקטורלית). אף שנאהר ובני־משפחתו הצליחו לעבור את ימי הכיבוש הגרמני במחבוא כפרי בצרפת, אין מחשבתו יכולה להשתחרר אף לרגע ממוחשי הבלהות ששמו אושוויץ. הוא מסמל בעיניו, במלוא אכזריותו הבהירה, את החזון הכרכוי המתמיד של הקיום היהודי בגולה, בטרם גאולה. זו הפריסמה הסינכרונית, שדרכה משקיף נאהר על ההיסטוריה היהודית, החל מגלות מצרים. עבודת־הפרך שעבדו בני־ישראל לפרעה, איבדה גם אז את משמעותה ההגיונית: כל עיקרה היה לדכא — „למען ענותו" (שמות, א', י"א). „בעקב צו זה של פרעה... נכנסים אנו לתחום החשוך המעורפל של עולם מחנות הריכוז" (עי' 102). זאת לא היתה עבודת כ פ י ה ראציונלית, אלא עבודת ה ש פ ל ה אי־ראציונלית. הניתוח הבדיוני־ההיסטורי של ישיבת העברים במצרים, והופעת משה ויציאת מצרים הופך, בפרושו הרטרוספקטיבי של המחבר, לעניין טפל לעומת המסקנות הפילוסופיות, הנגזרות, כדרך טיעון אנאלוגי, ממעשי הזוועה של הנאצים במאה העשרים. „מנצחים כבאושוויץ — השוט הוא הסימן להשגחה פעילה ולהשתתפותו של העושה במשחקו של הקרבן" (עי' 104). גיוס חלק מהנוגשים מקרב העבדים עצמם, בתרמה להתפקיד של ה„קאפו", עוד מבהיר את הדמיון הטראגי הזאת לעולמם של מחנות ההשמדה. „אין כך אמצעי השפלה מובהק יותר מאשר מתן כוח מדומה את בידי קרבן ממרבה אחר מבין כל יתר הקרבנות: כוח שאינו נרכש אלא מתוך שמקבל הקרבן על עצמו מינימום של בגידה" (שם). סאדיזם, השפלה והצחוק הם המסמלים „את פרשת מצרים לאושוויץ". „אליגמות זו היתה בשני המקרים נושא להתואנה לפעול מתוכבן מראש על־ידי „בעלי מקצוע לאליגמות", בביטויו של ה. מ א ר ק ו ז ה (עי' 105). התיאור מלווה בציורי־ריקיור מקבלות הפרעונים והכישופים על אושוויץ, המומחשים בצורה פלאסטית את הדמיות המחרידה.

העבד כאדם

הפרק על „יציאת מצרים וגילוי הרע בזולת" (עי' 101—110) מקנה מבואיה זו את מרכזו של הספר, ומשמש כעין גשר מהפרקים ההיסטוריים התיאוריים שבחלקו הראשון, שהם לעתים תמצות פשטניים ומכלילים יותר־על־המידה, אל הפרקים הפילוסופיים יותר שבחלקו השני. המעבר מתרחש כבר בהמשך אותו פרק עצמו. בעקבות התיאור של שעבוד מצרים ואושוויץ כביטוי הקיצוני ביותר של ה ת נ כ ר ו ת לאדם, מגלם מ ש ה את ההיוולצות לביטול אותה התנכרות. זו משמעות הסיפור על הריגת המצרי. בהשפעתם הסמויה של פויארבאך, מארקס, רוזנצוויג ובובר, ממשיך נאהר: „לנוכח מעשה־עוול והשפלת אדם, מרגיש הוא (משה) את הפגיעה בזולתו כאילו פגעה בו בעצמו". הוא מגלה את רעהו. „הניכור בין בני־אדם נעלם". הזולת הופך לריע (עי' 107). „בו־ביום החזור להם לעבד ולזר ולאסיר ולאיש הפרולטריון מצבם האנושי" (שם). הדברים מנוסחים, כאמור, לעתים קרובות בסכימאטיות יתרה; המחבר גם אינו נמנע מלהסכים לניתוח המארקסיסטי ולתיאורים של זולא וגורקי (עי' 84—87). „עברי" הוא התואם לקהל הקוראים — יהודים ולא־יהודים כאחד — בצרפת. ואולם יחד עם זאת הוא מבטא באמצעותם מסורת יהודית ארוכת־שנים, החינו, לראות ביציאת מצרים ביטוי לשחרור לאומי חברתי כאחד.

כשם שנאהר מכליל, ביחס למשה, לאו־דווקא את אישיות המנהיג, אלא רואה בו כעין סמל ל ע ם היהודי — וגם בכך הוא ממשיך בדיעבד את עמדת התנ"ך, הרואה במקבל התורה לא את היחיד אלא את העם — כך הוא משקיף על עם־ישראל לא כעל אחד העמים, אלא רואה בו, למרות, ואולי בזכות הייחוד היהודי, מעין פאראדיגמה למאבקים חברתיים כלל־אנושיים. להוי יודע, כי יציאת מצרים שימשה במקרא בתור המשקה תורת השנים לתחיקה סוציאלית מתקדמת, המעניקה זכויות אנוש לעבד ולגר. בהקשר זה מסמיך נאהר על הבמה סקירתית משמעותית. בתוך אשר הראנה לשני, לשלמות וליחסה שבעת לאנשים, שבתוכו? נסיבות מ ק ו ר י ו ת [illegible]

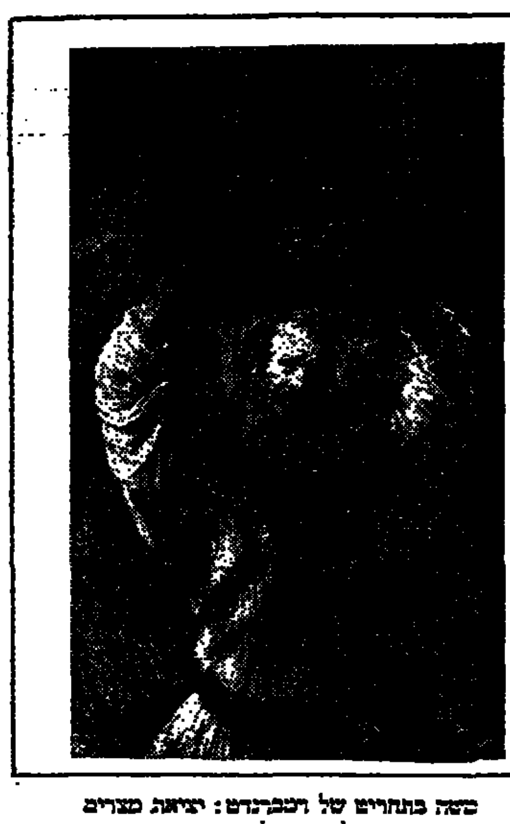

משה בתחוייו של רמברנדט: יציאת מצרים כביטוי לשחרור לאומי וחברתי.

שני מעמדו החברתי של קבוצות אנשים, שנחשבו כמחוסרות כל זכויות. בפעם הראשונה ניתן „לעבד ולגר מעמד של ממש"; „מתוך שהיא מבטיחה את מעמדם האוטונומי האישי, היא (התורה) מקעקעת אחד המשפטים הקדומים העיקשים ביותר שבהלך־הנפש הקבוצי" (עי' 113/4). בניגוד לתפיסה היוונית, כעבור אלף שנה ומעלה, שהשקיפה על העבדות כתכונה „הבאה מן הטבע", התייחסה אל העבד כאל „בעל־חי מדבר", העלתה אותו התורה למעמד של אדם, מתוך הסתמכות מפורשת על פרשת יציאת מצרים — „מעבדות לחרות".

כך מקנה נאהר למשה מעמד סמלי עילאי, ומזהה אותו עם רוח ההומניזם היהודי, אך מבלי לשלול ממנו את משמעותו ההיסטורית. הוא דוחה את התפיסות השונות, המבקשות להעתיק את סיפור משה לתחום של המיתוס. אמנם דבריו יותר רגשיים וספקולאטיביים מאשר מיוסדים על אשיות המחקר המדעי. שתי הכרונולוגיות ההיסטוריות, שהוא מציע בהקשר זה — אחת שיש בה מן „המבריק הרומנטי", שעל־פיה הודרושה יציאת מצרים במאה ה־15 לפנה"ס, ושניה, „יבשתי" ומחות מרשימה, שעל־פיה מצב המאורע במאה ה־13 — מתוארות בצורה שטחית למדי. למעשה, נמנע נאהר מהכריע בין שתיהן, ומנמק את הימנעותו דווקא בהסתמך על תפקידו של מ ש ה ע צ מ ו בהתרחשות ההיסטורית. לפי הגירסה הראשונה, מוסטת נקודת־הכובד בפעילותו של משה אל „הצד המיסטי הדתי של יציאת מצרים", ואילו בגירסה השניה מודגשת בעיקר ההפצה של „הרפתקה חברתית" (עי' 89). שתי הגרסות טובות, לדעתו, מבחינה היסטורית. בכיס, חולשת הניתוח ההיסטורי היא איננה נודעת ממקוף הטיעון הפילוסופי של נאהר, בתוצאי שמדרשים לטיבו הסקולסטי.

[illegible]

השלוח הראשונה היתה בגדר תורה מיסטית של בדידות, מלווה בהתבטויות מיטאפיסיות („הסנה הבוער"), שבה הכשיר עצמו משה לשליחותו החברתית־מדינית העתידה; ואילו השעה השניה — מיציאת מצרים ועד מותו — היתה תקופת הגשמה והביצוע. אף כי נאהר אינו עומד על כך, מזכירים הדברים בלא־משים את „משל המערה" לאפלאטון; גם שם שב הפילוסוף, בגמר השתלמותו האינטלקטואלית, אל ה„מערה", כדי לחלץ את רעיו, יתר האסירים, משביים. אך בעוד הסיום אצל אפלטון פסימי וטראגי — בהשפעת ההרג של סוקראטס — הנה משה מצליח, למרות ההתמרדויות השונות נגד הנהגתו, במשימתו.

אשליות האוניברסליות

ספרו של נאהר משופע ברפידנות, שעם היותם מבריקים, אינם תמיד משכנעים. כך הוא מבקש לאשש את מעמדו המיוחד של משה בתולדות ישראל על סמך ההבחנה בין הביטויים „אברהם אבינו" ו„משה רבנו". הראשון היה אב להמון גויים, ודמותו מסמלת את האומות־העמים לעתיד לבוא, ואילו משה היה מורה עמנו, ומסמל את תעודת ישראל... (עי' 35). משום כך, נאהר אינו מתייחס לתופעת המונותאיזם, שרוב החוקרים, משפינוזה ועד פרויד, כורכים במשה. מייסד המונותאיזם היה אברהם, וכל העניין אינו רלבנטי כאן, לדעתו. משה נועד לשליחות לאומית ואנושית (עי' 92). אך כלום לא כתוב: „כי מציון תצא תורה...", ולפי כך נתפסה תורת משה כבר בתנ"ך כבשורה בעלת משמעות אוניברסלית? כדי להיחלץ מהסתירה, מכניס נאהר חיץ, הנראה לי כשרירותי, בין נביאי ישראל למשה. הוא קובל על שהכרזת העצמאות של מדינת ישראל מזכירה רק את דברי הנביאים, שבשדרתם כלל־אנושית, ואין בה זכר למשה, שעליו בלבד מתבססת, כביכול, זכותו של עם־ישראל לארצו, מייסד המדינה נכ־ שלו, לדעתו, ב„אשליה שבאוניברסליות" (עי' 36). זו פרשה קנטרוברסיאלית, שלא כאן המקום להיכנס לפרטיה.

נאהר תופס את ה ג א ו ל ה — גאולת ישראל וגאולת העולם — ברוח מיסטית, כשהוא מושפע מצד אחד ממשנתו הפילוסופית של ה מ ה ר " ל (אשר לה הקדיש אחד ממחקריו השיטתיים המצויינים — „באר הגולה", 1966); ומצד אחר, מן הפילוסופיה האכזיסטנציאלית־דתית של פרנץ ר ו ז נ צ ו ו י ג. ברוחו של האחרון, גורס אף הוא את הגאולה כעניין ארצי ולא שמימי; „אנושית היא ולא אלוהית" (עי' 151), ואילו בהשראתו של הראשון הוא נמשך למיסטיקה לצנית, הקרשרת ההגלות, גלות וגאולה בקשר דיאלקטי של התרחשות משולבת. (עי' 175/6). גישות מיסטיות אלו על הגאולה עולות אצלו בקנה אחד עם סובלנות לכופת לדעות הזולת; הן מייצגות את השקפתו הדתית של המחבר, כפי שהיא עוברת כחוט השני בכל ספריו: כמיהה להתחדשות יהודית, אשר תישען על „בריתי בין האלוהים האדם, וביחוד בין אלוהים לעם־ישראל. עצם הפתיחות והסובלנות, הבאמינות את הפרוטסטר נאהר בעיוניו הפילוסופיים וביחסיו האנושיים (מבחינת ההר האקומאלי נכפס כאן את דבריו, כי „הדיכת ההר עולה בקנה אחד עם היהדות הפרושית המהימנה ביותר", עי' 163), מהווה בסיס לפגישה ריתנית פוריה בינו לבין בעלי השקפות שונות; לכן, גם אדם חילוני, שאינו מקבל את השקפתו הדתית, יוכל להפיק את מיטב התועלת האינטלקטואלית מדעותיו המעניינות והמקוריות, ולשאוב השראה רבה מיסודותיה ההומאניסטיים.

הספר תורגם לעברית בידי יוסף נדבה בלשון בהירה ובהובר־עם; המתרגם גם הוסיף מתר־מבוא על דמותו של אנדרה נאהר. כן ראויות לשבח האילוסטרציות היפות, המעטרות את הספר כולו, ומשוות לו צורה נאה ביותר.

ספרים חדשים

מקור

יוסף גורני: אחדות העבודה 1919—1930: היסודות הרעיוניים והשיטה המדינית
מחקר בהתפתחות האידיאולוגית של אחה"ע לנוכח העיונות בינה ובין המציאות. אוניברסיטת תל־אביב, הוצ' הקיבוץ המאוחד, 409 עמ'.

אהרן מגד: על עצים ואבנים
וידוי החושף את בעיות זיהויו העצמי של אדם ואת היחסים המורכבים בין „אבות" ו„בנים" בחיים כבספרות. הוצ' עם עובד, 132 עמ'.

אדם הלוחם „גוליבר"
סיפור חייו של לוחם נוער. הביא לדפוס מרדכי וקנוביץ. הוצ' „ספרי חיים", 182 עמ'.

עוזר צבי יפה: דרכי הבחירות לכנסת
קובץ שבא להקל על כל אזרח להבין [illegible] ההוראות והתכניות המגוונות אשר לפיהן מתנהלות הבחירות לכנסת. הוצ' עם עובד, 234 עמ'.

רעש כל עם אסתר כל
רשימות לבני הנעורים, הוצ' „עמיחי", 66 עמ'.

[illegible]
[illegible], 48 עמ'.

פיוטי שלמה הבבלי
יצירותיו של אחד מראשוני המשוררים היהודים באירופה. הפיוטים יוצאים לאור בצירוף מבוא, חילופי נוסח וביאורים בידי עזרא פליישר. הוצ' האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, 403 עמ'.

[illegible]
[illegible] 247 עמ'.

[illegible]
[illegible] 128 עמ'.

[illegible]
[illegible] 132 עמ'.

[illegible]
[illegible] 136 עמ'.

[illegible]
[illegible] 239 עמ'.

[illegible]
[illegible] 44 עמ'.

עצרת אברהם שלונסקי

עצרת אברהם שלונסקי, במלאת שנה למותו, תערך ביום חמישי, י"ז באייר תשל"ד — 9.5.74, בבית הסופר בתל־אביב, בשעה 8 בערב. בתכנית: פתיחה — שלמה טנאי; דברים — עזריאל אוכמני, א.ב. יפה, פרופ' אברהם שאנן; קריאה מיצירותיו; נגינה. שוחרי ספרות מוזמנים.

העורך: יהושע קנז

هكذا من الأصل

אמנון ברזל

ציונות בנוסח יוגנדשטיל

עם תערוכת רישומיו ותחריטיו של אפרים משה ליליין, במוזיאון ישראל, ירושלים

ליליין — שהתערוכה במלאת מאה שנה להולדתו, המתקיימת במוזיאון ישראל מהווה רק תזכורת ליצירתו — צייר בגעגועים לפלשתינה עם גן־עדן יוגנדשטיליים, בהם מופיעים גבורי התנ"ך בלבוש בדוי מסוגנן ומקושט, כפי שהדבר הצטייר בדמיונם של אינטלקטואלים יהודים, אחוזי נוסטלגיה מעודנת לציון, מנקודת התצפית על גדות הריין, כברלין, מינכן או בראונשווייג.

זו ציון רומנטית של דור הקונגרסים בראשית המאה, שיש בה „כביכול לאוריינט", המוכרת לנו כדיהות כרכים ישנים שעוד ניתן למצוא על מדפי ספרים באיים קטנים, שהודו ברחובית, מן הזקנים שהגיעו לכאן לליליין, בוכר הזוקו.

את עניינו בליליין כעורר ציורות של סגנון ושל התאריך ההיסטורי: היותו בין מייסדי „בצלאל" בשנת 1906, והעובדה שבאותה תקופה היה בקיא מגבוב העיטורי היוגנדשטילי. סגנון קווי זה, קבע במידה מכרעת את העיצוב הבצלאלי המוקדם, שנעצה לסבל המסחרי של אומנות ומלאכה כהשבת ארצישראליות. זאת, אף שליליין שהה בא"י רק מספר חדשים באותה שנה, וחזר אליה לביקורים קצרים (גם ב־1910, השנה שבה עבר מן הרישום אל התחריט) גם הביקור האחרון היה לארץ־ישראל במחוז באימפריה העותומנית. הוא ישב בה וצייר את ירושלים בעיני האידאל הציוני־אינטלקטואלי של ירושלים, לא את זו הנראית בעין בביקור הראשון לכאן. הוא השתמש בסגנון הדקורטיבי של היוגנדשטיל, שאפיין את שקיעתה של המאה ה־19 באירופה, כדי ליצור אמנות חדשה יהודית־אוריינטלית.

אל המזרח דרך יהודה ומינכן

הכשלון של גישה זו, ההופכת מציאות לסמל, שיש בה פניה מן המציאות לעבר אידאליזציה, הותיר איורים ועיטורי אכס־ליבריס בעלי קסם רב, שהם גם מיסמך היסטורי בנושא: איך לעשות „אמנות לאומית" ממגיני דוד + בירדסלי + לבוש בדואי + מיסטיקה וכמיהה לציון, ואיך לא להצליח בכך.

השלב היוגנדשטילי של ליליין החל במינכן בשנת 1894 בקירוב (והוא היה אחד המשתתפים הראשונים בכתב העת „יוגנד", הבימה לגירסה הגרמנית של ה„אר־נובו"), ונמשך דרך בצלאל וירושלים, עד ליצירה האיקונוגרפית של התחריטים, המאוחרים בהם מגלים לפתע את ליליין כאימפרסיוניסט.

מעניין להשוות את עיטורי הפלורה, המלאכים ואבק הכוכבים שעשה ליליין, עם פיתוחי האבן מן התקופה הממלוכית, המצויים באולם שבו מוצגות עבודותיו. ליליין אולי ביקש להחזיר לכאן את הערבסקה הפנטסטית שהיתה מקור לבירדסלי האנגלי, שהיה מקור לליליין. העיטור המזרחי חוזר אל מקומו דרך לונדון ומינכן.

בפתיחת התערוכת זכרון בלונדון, בשנת 1950, קבע צייר ישראלי בבריטניה: „ליליין סייע ביצירת הסמלים לחיים הלאומיים של היהודים". קביעה זו, שהאמינו בה גם פרופ' בוריס שץ ונחום סוקולוב, אולי תולידה רק בולים של הקרן הקיימת, שבהם, במקום הריין בבזל, כרקע להרצל על המרפסת — מופיע מגדל דוד כרקע להרצל של ליליין.

„חיים לאומיים" הם באמת ענין קשה לאמנות.

היכל המלאכים — כתחריטיו של ליליין לספר „שירי הגיטו" מאת מוריס רוזנפלד.

מעולם הספרות והאמנות

חינוך השיכחה

אנג'לו רינאלדי

אנג'לו רינלדי, מבקרו הספרותי של ה„ל'אכספרס" זכה ב־1971 בפרס הספרותי „פמינה" על ספרו „בית האכלנסיות". הביקורות הנלהבות על ספרו החדש „חינוך השכחה" מעוררת התקוה כי ספר זה יעורר תשומת לב ואולי יזכה בפרס גם הוא. „חינוך השכחה" היא סיפור מרגש. זהו סיפורו של סופר צעיר אל ביתו, אל אי מולדתו — קורסיקה — בחיפוש אחר זהותו ואחר אבו האובדה. זה מסע־אדיפוס מובהק, שמסכם חיים שבעשי יסורים, השפלה ואכזבה. גבור הסיפור, איש בן שלושים הוא דמות הגולה הנצחי. את קורסיקה מולדתו נטש בן עשר, לאחר שאביו הוצא להורג ביריה באשמת בגידה. אמו נשארת באי ואילו הילד מתחנך בבית דודתו בפרוור פריסאי. בן שלושים, כשלפניו עתיד בטרקלינים הספרותיים של פריס הוא פוגש בגברת האוספת אל ביתה שבפרובאנס, בעונת הקיץ, אנשים מעניינים. העימות בין אשת־החברה והסופר הצעיר מסמל את הסכסוך הנצחי בין האמן, איש עקור־שרשים, איש השולים, איש חסר הגנה, לבין החברה המוכנה להיות נדיבה רק בתנאי שהאמן ישתעבד לה.

גבור הסיפור מסרב להשתעבד ועל כן הוא נודד. זה איש שאין לו בית, משפחה או רכוש, זולת מזוודתו הדלה. יסוריו דוחפים אותו אל המסע האחרון — המסע הביתה. מסע זה מתואר במאה העמודים האחרונים של הספר, שלפי דברי הביקורת הם יפים מאד ואף כי הם מסופרים בדרך ריאליסטית לא יובנו אלא על קרע המיתוס של אדיפוס. הממד הסימבולי־המיתי מרומם את הרומן לדרגה אוניברסלית.

קהילת פאדווה

בהוצאת האקדמיה הלאומית למדעים הופיע זה עתה הספר „פנקס ועד ק"ק פאדווה" שלי"ח — שסי"ג בהדירתו של הפרופסור דניאל קארפי, דיקן הפאקולטה למדעי הרוח באוניברסיטת תל־אביב.

פנקס ועד הקהילה היהודית בפדואה מכיל את ההחלטות שנתקבלו בפעולות הועד על כל צדדיהן ומשקפות נאמנה את המבנה הפנימי של הקהילה.

הטוב בסיפורי מלחמת וייטנאם

בין שבטי המונטאנגארד בוייטנאם רווחת אגדה על צבי שנתידדו עמו נער וברדלס. ואולם הנער והברדלס הצבי, ניצל הזכות להגן עליו, עד כי בתום המאבק שוב לא היה על מי להגן. משל זה מתייחס לסיפור הכפר באון יון — נקודה אסטרטגית שהיתה חשובה לחיזוקו של הצבא האמריקאי בראשית שנות השישים. ג'ונתן רובין, המספר בספרו „הצבי הנובח" (הוצ' ג'ורג' ברזילאר) את סיפור הכפר הזה כתב לפי דעת הביקורת את הרומן הטוב ביותר שנכתב עד כה על מלחמת וייטנאם. רובין ששירת בוייטנאם בשנים 1962—1964 הכיר מקרוב את כל הלוחמים שפעלו בקרב על הכפר באון יון, אוהב את הכפריים וכתוב בלא משוא פנים. גורל הכפר באון יון — הצבי הסמלי — יש בו כדי לזעזע.

יעקב שבית

האוטופיה והמנגנון

אחדות־העבודה (1919—1930): היסודות הרעיוניים והשיטה המדינית

מאת יוסף גורני

הוצאת אוניברסיטת תל־אביב והקיבוץ המאוחד, תשל"ג, 459 עמודים

יוסף גורני: אחדות העבודה (1919—1930): היסודות הרעיוניים והשיטה המדינית; אוניברסיטת תל־אביב והוצאת הקיבוץ המאוחד, תשל"ג, 459 עמ'.

אם קריאה ההיסטוריוגראפית באה כדי לתת תשובות, הנה מאורעות אקטואליים יכולים, ואולי גם צריכים לכוון את השאלות. לפני תקופה קצרה בלבד היתה השאלה המרכזית שנשאלה בקשר להיסטוריה של תנועת העבודה הארץ־ישראלית (ואני מקבל את הגדרתו של פרופ' סלוצקי ב„מבוא לתולדות תנועת העבודה הא"י", שהופיע לא מכבר, המבכר את הכינוי „תנועת העבודה" על־פני כינוי שגור אחר „תנועת הפועלים") היתה: כיצד נהפכה תנועת העבודה, ואחדות העבודה במרכזה (מ. 1930, אחרי האיחוד עם „הפועל הצעיר" — מפא"י) לכוח ההגמוני ביישוב? האם היה סוד כוחה באידיאולוגיה משיחית אקטיביסטית, בתוכנית־יחד ובקולקטיביזם שלה, בכוח המנגנון וברכוזי העוצמה, בתולשת הדרכים, בשילוב כל אלה? מה היו יסודות האלכימיה של ההצלחה שבשנות העשרים לא היתה כל־כך ברורה ובטוחה כפי שהיתה בשנות ה־30 ואילך?

היום בתקופה המדמה להיות תקופת הדמדומים של הדיאדוכים, לניסיון להעתיק נקודת־הצפייה ולמקד את תשומת־הלב ביסודות התולדה. לגיטימי, בין השאר, כמום שאנו עוסקים במפלגת־רוב הגמונית, שהיתה ציר החברה היישובית במשך יותר מארבעים שנה ובאותה תקופה היסטורית מכרעת תרמה הרבה שאין צריך לה ליצירת החברה הישראלית והמדינה.

הכוח שבניגודים

הסיבה אחת, פשטנית אך עם זאת לא הלרשה מן המציאות היא, שהשלטון הממשך וההתרחבות המתמדה של התנועה, הן מבחינת הבסיס החברתי־האלקטוראלי שלה הן מבחינה פוליטית, בתהליך של איחודים ופילוגים ושוב איחודים (ואולי חוזר חלילה...) היו לא רק כוח אלא גם חולשה וזו העת להתגלות הנבוכה של החולשה. גורני עומד היטב על היסודות הפלורליסטיים של אחדות העבודה, שקלטה בתוכה מסורות שונות, אידיאות שונות וגם פסיכופוליטיקה שונה. אחדות העבודה, הוא כותב, היתה הגדה הפרגית, פלורליסטית, פתוחה ודינאמית, כוחה היה באחדות הניגודים (עמ' 327) והשקפת עולמה היתה „לא דוגמאטית, כי־אם־דינאמית, היא התבטאה בהתאמת עקרונות למציאות, אולם לא בוויתור עליהם". הגדרה נכונה, כמובן, אבל אין בה כנדומה לבטא את כל הפרובלמטיקה הקשורה בהתאמת עקרונות למציאות, כלומר בשינוי ובתמורה של העקרונות, כשהתברר שהמציאות איננה בכל מקרה חומר שאפשר ללושו לאור ההלכה ולכפות את ההלכה האידאית עליה.

גורני לא כתב על „כנסיה" קראית שיה עוסקים בפלפול אידיאולוגי מנותק מן המציאות. אף שאיננו מדגיש את הקשרים והזיקות בין ההלכה המעשית, כלומר לא תמיד ניתן לנו במחקר תמונה ברורה על הדרך שבה מומשה (או לא מומשה) הפרוגרמה במציאות, הרי אין ספק לרגע כי מדובר באנשים שאינם מנותקים מעולם העשיה. אף הייתי אומר כי אין הם מפסיקים להיות לרגע גם „פוליטיקאים", היודעים בדיוק על מה הם מתבודדים אם כי לכאורה הם רחוקים בהוויתם מ„פוליטיקה" במובן הצר (מהו בעצם „המובן הצר" שלה?) של המלה. ה„סוציאליזם הקונסטרוקטיבי" היה כה פוליטי הפך בעצמו לכוח פוליטי. מה שמואר באור חריף מאד במחקר זה, שהוקדש מלכתחילה לצד הרעיוני־הפרוגרמטי, הם נפתולים שבמובן הסוציאלי לפחות לא הביאו את נצחונה של האוטופיה, וזה השאיר מצפון רע ואי־שקט בין נושאי בשורת אחדות בקרב תנועת העבודה.

אפשר גם לומר כי כוחה של אחדות העבודה היה בערך, פארדוכסאלית, בקיומן של אוטופיות רבות־עוצמה ובסגולה לוותר על אוטופיה יחודית, שילוב של סוציאליזם וציונות בתנאי מהפכה שאין דומים לה. בכל מקום שבו נדמה היה כי נוצרת סתירה בין סוציאליזם וציונות, בחרה אחדות העבודה באינטגרציה שלה לציונות. ועם זאת יש מעין ריאקציה מוגזמת ומופרכת לגמרי בטענה שיש סרפים, כי פניה של אחדות העבודה היו לכוח הפר לכבי, ליצירת העוצמה בלבד, וכי האידיאות־ומערכת הערכים היתה רק „תיאולוגיה של הפוליטיקה". גורני משכנע, בתקופה ששכנוע כזה הוא צורך, כי האידיאה היתה מוטיבציה, דרך חיים, אמונה של ממש, וכי מה שאירע לאוטופיה, לפחות בראשית הדרך, לא אירע מתוך תיכנון מקיאווליסטי אלא מכורח ההתנגשות בין דימוי המציאות והמציאות „האוביקטיבית". הרי צריך להדגיש כי לאוטופיות של אחדות העבודה היו תמיד שני פנים: מצד אחד האוטופיה „הגדולה" המתייחסת לחברה היישובית בכללותה, כפי שעשתה זאת התוכנית האוטופית של משלחת פועלי ציון (ראה עמ' 69—70), ומצד שני, האוטופיות „הקטנות" המתייחסות לחלקים של החברה, למעמד העובד או לחלקים ממנו, כמו האוטופיה של „הקיבוץ הגדול" או של „שכונות העובדים".

איים אוטופיים

אם האוטופיה „הגדולה" לא היתה ראלית בגלל מבנה היישוב, הנה את האוטופיות ה„חלקיות" ניתן להגשים רק מתוך זיקה ממשית מאוד לכוחות החברתיים והפוליטיים שמסביב. אוטארקיה ו„אוטונומיה" היו בלתי אפשריים (ואי־אפשריותם היתה זו שעשתה את האוטופיה הרדופות לנסיונות כושלים). התהליכי הגירה, ייבוא הון, הבסיס המפלגתי־פרלמנטרי של החברה היישובית וההסתדרות הציונית — כל אלה חייבו יצירת מפלגה פוליטית שהיתה הרבה יותר ממפלגה פוליטית רגילה. לא בכדי התליף בן־גוריון את המוטו „ממעמד — לעם עובד" במוטו „ממעמד — לעם". במובן העמוק ביותר של התלופה, פירוש הדבר כי חזון עיצובה של החברה כולה בדמות המעמד המנהיג, מתוך תודעת כוליותו התחלף בתפישה של הגמונות פוליטית בחברה פלורליסטית והטרוגנית, המחייבת דרקים או רבקים, שתבטיח את מונופול המפלגה (התנועה) על מוקדי כוח, כדי לשמר את אותן „אוטופיות חלקיות" בין שנראה בהם „איים אוטופיים" בחברה ובין שנראה בהם את „הגרעינים האוטופיים", העתידים ביום מן הימים להקיף את החברה כולה.

אעיר עוד כי ההיסטוריוגראפיה של תנועת העבודה זכתה בתקופה האחרונה לתוספות רציניות וחשובות מאוד. ספרו של החוקר האוסטרלי מאדינג על מפא"י (1972), עבודת דוקטור של יעקב גולדשטיין על מדיניותה הציונית של מפא"י, מחקר סוציו־פוליטי מעניין של פרופ' יונתן שפירא ועוד. מחקרו של גורני ראוי להיקרא לא רק על־ידי חוקרים ותלמידים, אלא על־ידי כל המבקש להבין את שורשי העוצמה ושורשי המשבר. מכלול האוטופיות של אחדות העבודה לבדה עשוי להצביע על תופעה מעניינת: הכמיהה לאוטופיות היום, כשאינה כמיהה לרצף גניאולוגי אלא כמיהה לחידוש, איננה יכולה להציע הרבה פרוגרמות מקוריות. כל החומר הקיים ולכל שאלות הציונות הוצבו כנראה הפתרונות האפשריים לפחות עד סוף שנות הארבעים. מאז ועד היום אנו עוסקים בפשרות ובוואריאציות על נושאים ישנים. הקורא ימצא בספר לא רק ניתוח אנליטי מעולה וסקירה בהירה, אלא גם הרבה חומר למחשבה ולעיון.

אהוד בן־עזר

על הזר שאיננו

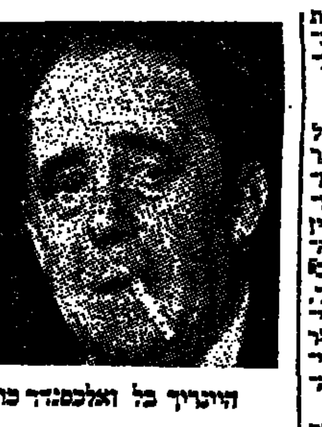

היינריך בל ואלכסנדר סולז'ניצין: חלל ריק ללא היהודים.

בשניים מהספרים החשובים שהופיעו במערב בשנים האחרונות: „במחזור הראשון" לסולז'ניצין (1968) ו„תמונה קבוצתית עם גברת" להיינריך בל (1971) משמש הזר אבן־בוחן ונגדה אידאי כפרה בנפשה של האומה. למעצב הזר קשר הדוק למצבו של היהודי כזר, „אאוטסיידר", בחברה לא־יהודית.

גלב נרז'ין ולב רובין הם שתי הדמויות המרכזיות ברומן של סולז'ניצין. הרומן מתרחש בבית־הכלא באחוזיניני בירכתי מוסקבה בתקופת סטאלין. נרז'ין הוא הקרוב ביותר לסולז'ניצין בביוגראפיה שלו. נרז'ין כבר מפוכח לגמרי מהאידיאולוגיה המארכסיסטית־קומוניסטית ומביטוייה הוולגאריים בתקופתו של סטאלין; משתיהן כאחת — אינו מפריד ביניהן. הקומוניזם הוא רק תקופה אחת בחיי רוסיה. אמנת לדעתו, העם הרוסי הדת הפראבוסלאבית והנפש הרוסית התקיימו לפניו ויתקיימו גם אחריו. הם נצחיים ובהם כוחה הזיוניתה של האומה. נחוץ לרוסיה כיום „סוציאליזם מוסרי", שלטון ליבראלי מבוסס על צדק חברתי והתחשבות עליונה בזכותו של כל יחיד. ומקורותיו של זה בפילוסופיה האידיאליסטית ולא במאטריאליזם הדיאלקטי. האדם עד־כד במרכז, לא התנאים ולא האידאה המהפכנית והתהליך.

הציונות של סולז'ניצין

נרז'ין הוא אדם סובל. אך לא דמות טראגית. האמת שלו מוצקה ובהירה לו. שונה ממנו לב רובין היהודי. רובין ממשיך להאמין באידיאה של הקומוניזם גם בכלא. הוא אינו שולל את האידיאולוגיה, הוא שולל את התופעה, הנכבית בעיניו, של השתלטות „באנדיטים" על רוסיה. השיטה טובה. האשמה בבגשיקיה. באחד הויכוחים היפים בין הנציים אומר רובין לנרז'ין שאילו הוא, רובין, היה חופשי, היה סבור שצריך לאסור את נרז'ין ולוא רק על דעותיו הכופרות בעצם השיטה הקומוניסטית.

רובין דומה בבית־כמה ליהודים המרחפים בתמונותיו של שאגאל. לשורשיו בשמיים, באידאה המשיחית הגואלת. אין לו מקום ברוסיה ללא האידאה של אינטרנציונאל קוסמופוליטי. האמונה היא המצדיקה את דרך חייו, זכות האזרח שלו בארצו. ואילו נרז'ין אינו זקוק לאידיאולוגיה הזו כדי להצדיק את קיומו ואת השקפת עולמו. נרז'ין הוא רוסיה. עומד בכפות רגליו על קרקע מולדתו.

אבל, במידה שנרז'ין מייצג את אחת מהשקפותיו החשובות של סולז'ניצין לגבי היהודים ברוסיה, מתברר שהוא פסימי מאוד לגבי אפשרות התבוללותם באומה הרוסית הנוצרית, ה„נצחית", זו שמעבר לקומוניזם. המסקנה היא „ציונית" מאיד: אין ליהודים מקום ברוסיה, הם זרים, מעכם טראגי. אבל הדברים האלה כוהר רק לגולה מאיר הבר. כשסולז'ניצין רחוק לכך, מאשימים אותו ב„אנטישמיות"!

כוהגוי על הנושאים האלה עם צייר יהודי שעלה לא־מכבר מברית־המועצות הוא אמר לי: „לא. בנרז'ין אין בשורה גדולה לקורא הרוסי. נרז'ין מייצג דור של טכנוקראטים, אנשי מדע ומנותקים מכל אידיאה. בעיניהם חשוב רק הביצוע. להם אין „בשורה". מי שיש לו שליחות ובשורה בספר הוא רובין היהודי. הוא שואף אל היסוד הרוחני, האידאי, הוא שנאבק על אמונתו. הרוסים אוהבים את דמות הזר, הקדוש, הטראגי, הנקרע והסובל על אמונתו. דרכו הם מכירים את עצמם. אתם, בישראל, מחפשים בסולז'ניצין את הקללה. הרוסים מוצאים בו תפילה".

[illegible]

לאחר הרצאתו של היינריך בל בבית הסופר בתל־אביב לפני יותר משלוש שנים, שאל אותו אחד מסופרינו שאלה קצת תוקפנית, ולגמרי לא־מנומסת: מפני מה אין בספריו ביטוי לשואה? השואל הנכבד העיד על עצמו שידוע לו כי בל הוא סופר אנטי־נאצי, אי לכך, הציע לאורח הנכבד „עסקת חליפין": שמא ימלא בל את שמחסור לבטא בספריו — בטון תמיכה ציבורית ובצירוף קולו למאבקיה המדיניים של ישראל?

בל ענה ביושר רב ובהתרגשות כבושה שאינו יכול לכתוב אלא על דברים קרובים ללבו, לרקע הקתולי שלו ולתולדות חייו. דרכם הוא מביע את הבעייתיות של גרמניה, ובכללה היחס ליהודים. ואילו השואה היא נושא כה מורכב, ועם זאת, רחוק מנסיונו האישי, שאינו מעז להתמודד עמו ולכתוב עליו.

באותה תקופה כבר סיים בל, או עבד בסיום כתיבת הרומן „תמונה קבוצתית עם גברת". נזכרתי בדברי תשובתו, גם הבינותי אותם לראשונה, כאשר לקראת סיום הקריאה בספרו הרגשתי כי „בשורת" הספר היא: גרמניה שוקעת בתוך עצמה עד כדי טמטום ותופעת בהמיות, באין עמה זרים כדי להפרותה. היא זקוקה באופן נואש לזרים כדי להכיר באמצעותם, ולהעלות מתוך עצמה, את הטוב שבה. הרגשת הזיקנות נוצרה בהיעלם היהודים מן התרבות הגרמנית והנפש הגרמנית. כמעט בלי להתייחס ישירות ליהודים ולהיעלמותם מגרמניה — מתאר בל את הוואקום שהותירו אחריהם, לא רק כאסונם, אלא בעיקר כאסון לגרמנים.

לני פפייפר, אותה גברת גרמניה המתוארת בתמונה הקבוצתית, מחפשת בגורל חייה את הסיטואציה של גרמני מול זר. האדם הראשון שיש לו משמעות בחיי לני היא הנזירה האחות רחל, יהודיה מומרת, המלמדת אותה להתבונן בצואת עצמה, ומכאן, פותחת לה פתח ההבנה־הגית בגופה ובנפשה. לני איננה יודעת כי רחל יהודיה מומרת. היא שומרת אמונים לרחל ורואה בה מדריכה רוחנית. לאורך כל הספר יש קשר בין הפרשיה, הריסות, זבל — חורים. הורים הם המלכדים את הגרמני להתבונן בהפרשותיו, באספת גופו, הם המנקים את האשפה ברחובותיו כיום. בתקופת השפע הכלכלי, והם, כשבויים, כעובדי כפיה רוסים, עסקו בפינוי הריסות העיר בתקופת הפצצות האנגלים. בנה של לני עתיד לבחור במקצוע ניקוי האשפה, „מקצוע המשמש לניקוי, אבל נחשב למלכלך". (עמ' 309).

האדם השני בחיי לני הוא בן דודה ארהארד, ידידו הטוב של אחיה, היינריך. ארהארד, צעיר רומאנטי, כותב שירים, מת בהיותו חייל, במעשה־מחאה של בגידה בצבאו, מעשה חסר תקווה מראשית. אהבתם של לני וארהארד מתמזגת בדרך כאגוסטיקה ביידנית ואינה מתממשת בקיום יחסי מין. זו אהבה עקרה ואימפוטנטית.

לאחר ארהארד בא תורו של פפייפר, בעלה של לני (אך לא אבי בנה). זה מצליח לכבשה, לשאתה לאשה, להפסיד את אהבתה הקצרצרה ולמות במלחמה — וכל זאת תוך ימים ספורים. אלואיס פפייפר הוא סמל הגרמני הבריא, הפשטני, ה„שורשי", „נפש בריאה בגוף בריא". הוא אינו מסוגל לפענח את נפשה של לני, להפרותה, לעורר לאהבה אותו, ולה אין בו ראי לנפשה, כי, אולי, אינו זר לה דיו לגלות לה את עצמה. אילו המשיכו שניהם לחיות יחד ולהקים משפחה, אומר בל — היו מתבהמים.

קריקטורה של זר

אחד הפרקים המזעזעים בספר לגבי הקורא הישראלי. אלו שבע רשימות מודפסות בעתון מקומי כלשהו (ציטוט או המצאת המחבר) ששולח פפייפר משדה הקרב בצרפת במלחמת העולם השניה. קטעים אלה דומים כשתי טיפות דיו לסגנון כתיבתם של עתונאים וסופרים־כביכול על מלחמה וקרבות במקומות אחרים בעולם, לצערנו, גם בישראל; כבתבותיהם של כמה שדרנים ברדיו ובטלוויזיה שדיווחו על המלחמה האחרונה מ„שדה־הקרב". היינריך בל, בהערה קצרה, אומר על קטעים אלה: „המה'י, (המחבר) השבוי יותר מדי למשפטים. קודמים בכל הנוגע לכתיבת פרוזה, על כרחו נכבע מפירושים". (עמ' 96). כנראה, תיאורים מסוג זה, ברוח נלהבת ופאטריוטית, עם דם ואש ותמרות עשן, משותפים לכל ספרות שכחית.

הגבר החשוב ביותר בחיי לני הוא איש זר. שבוי רוסי ושמו בוריס קולטובסקי, שקיבל את חינוכו בברלין כבנו של דיפלומאט רוסי. עם בוריס היא עובדת בימי המלחמה במכון לשזירת זרים בבית הקברות העירוני בקלן. אהבתם הסוערת היא המאורע המסעיר ביותר בחייה של לני. ממנו, הזר, היא קולטת את רוב המטען התרבותי שלה — השירה, הספרות והזמרה הגרמנית. היא שומעת ממנו על קאפקא, ברכט וטראקל. מנישואיה לו נולד בנה, לב. בוריס היה האדם היחיד שהצליח להפרותה בגוף, בנפש וברוח. גורם לה להיעשות דמות פעילה. שאפה, מורחת במוסכמות, מוציאה לפועל את הכוח הגנוז בה. לאחר מותו במאסר במחנה־עבודה צרפתי, עקב טעות בזיהויו, לאחר המלחמה, מסתגרת לני מפני העולם בדירה שבה נולדה ובה חיו הוריה. בנה לב, שהוא מבן עשרים וחמש בשנת 1970 — השנה שבה מתרחש הסיפור — מביא לאמו דיירים. פועלים שחורים העובדים עמו במחלקת האשפה העירונית. אחד מהם, מהמט, הצעיר ממנה בעשר שנים, מתחיל לחיות עמה. „ההפי־אנד" של הסיפור מתבטא בציפייתם לילד משותף.

מהמט, הזר, הוא צלצלם של הזרים הראשונים בחיי לני, רחל ובוריס. הצירוף של לני עם בן גזעה גורר אימפוטנציה או בהמיות. באין זרים בעלי ערך להתמודד עמם, נהפך מהמט לקאריקאטורה של זר. הוואקום. הצורך הנואש בזרים, גורמים לדגרדציה בנפשה של לני, להיאחזות בפועל טורקי שאף אינו יודע היטב את שפתה, ובוודאי אינו מבין לנפשה ואינו מפרה בתרבותה. זה, בעיני בל, פחות או יותר דיוקנה וגדולה של חברת השפע הגרמנית כיום. באין לה זרים בעלי ערך להפרותה, היא נוהה להתבהמות רתחנית ולתלות גופנית בפועלים זרים מסוגו „מהמט", שיכולו בה. יעבדו למענה עבודות שחורות ויפנו את אשפתה.

וכך, כמעט בלי לתאר יהודים, מצליח בל לתאר כמה ריקה נראית גרמניה בלי היהודים. וכאן התשובה לשאלה — כיצד משתקפת השואה ושאלת היהודים בספריו. הן משתקפת בצורך הגרמני במגע המפרה, המרגיז, המכאיב — עם הזר היושב בתוכה. אולי אפשר אפילו להרחיב תרבות הנוצרית בנוכחות המתמדת של היהודי בקרבה. וכי ההתפרצות הנאצית היתה קודם־כל, ובעיקר, שבירת אותו הראי אשר בהראותו לחברה את פניה האמיתיות — הוא שומר על איזונה ושפיות דעתה. ומשעה שגורשו היהודים, הוסרו כל הבלמים. באה תקופת ההתבהמות והטמטום.

היהודי אשר בתוכנו

לנו אין ניתוחים בשני הספרים הללו. אנחנו חדלנו לשמש, כלפי עצמנו, גורם זר ומתסיס כזה שהיינו לאחרים. גם לנו, כמו לגרמנים. חסר כנראה הזר, ה„יהודי" היושב בתוכנו והוא אחר מאתנו. אחת הסכנות השטחיות הנשמעות לעתים בהתייחסות לשאלת הערבים בישראל היא שהם נעשו ל„יהודים" שלנו. זה לא נכון. הם הסיוט שלנו. העילית האינטלקטואלית שלהם דבקה בסבורה לפאן־ערביות ולקומוניזם. לא למדנו כמעט דבר מהבקורת שלהם עלינו (לצערי גם לא מרוב יצירותיהם) מפני שלא את פגמינו הם רוצים לתקן, לא להיות ראי בקורתי לחברתנו, להפרותה, לגלות לה דבר חדש, מבפנים, על־אודות עצמה, אלא שנחזיר להם, במעט או בהרבה, את הגולה שגזלנו מהם. בין אוייבים, הנושא הלאומי של עם אחד אינו יכול להיות ראי בקורתי, מפרה ומחדש, לתרבות ולחברה של עם אחר. זרות איננה רק איבה. בזרות יש הרבה משיכה הדדית, סקרנות, אהבה וכאב. ואחת המחלות החמורות ביותר של החברה הישראלית היא שאין בתוכה שום יסוד זר והמסוגל להציג בפניה את דמות דיוקנה האמיתית. אפילו ה„ייקים" בשעתם, במקום להראות לנו את הגיחוך שבחיינו, נעשו מגוחכים בעינינו.

(1) אלכסנדר סולז'ניצין: במחזור הראשון. הוצאת שוקן. ירושלים ותל־אביב. תש"ל. 1970.

(2) היינריך בל: תמונה קבוצתית עם גברת. מגרמנית: חיים איזק. זמורה, ביתן מודן — הוצאה לאור. תל־אביב, תשל"ג, 1973.

אבי, אלכסנדר פן

(סוף מעמוד 18)

„מניין אדע?" אמרתי.

והיא השיבה מהורהרת: „הנשים הרסו אותו".

שכן, ככל שהדבר עשוי להפתיע אנשים רבים שהכירוהו בארץ, אבי היה ביישן ונבוך מאד ביסודו, ואם הצטייר כשחצן, הרי זה רק מתוך טבעו לומר את אשר עם לבו ולא להתחשב. לפני כארבע שנים, פלטתי מלה גסה בנוכחותו, הוא הביט בי ממקום משכבו וגער בי: „איך את מדברת? אל תחזרי באזני על דיבורים שכאלה".

היה לו הומור נפלא. אני זוכרת את המסיבות שהיו עורכים לאבא לימי־הולדתו, כאשר מסקין ואנשי הבימה היו באים, שוטחים שמיכות על הרצפה ומרבים לשתות ולשמוח. וכך היה גם לאחר הצגות בכורה. כשהיה אבא בא אל המסיבה, היה הכל משתנה: התחילו לשיר, לצחוק. והוא היה מסוגל ללכת ברחוב ולעשות מעשי קונדס באנשים, תעלולים כאלה, שהיה תענוג אמיתי לראותם.

הגדר העקומה ברחובות

ביאליק אמר לו פעם: „כן, אותך אי־אפשר לבלוע ואי־אפשר להקיא. צריך לקבל אותך כמו שאתה".

ביאליק אהב מאד את אבא, ואבא היה תלמידו של ביאליק. בשבתות היה הולך ברגל מרחובות אל בית ביאליק, וביאליק היה מלמדו. ברוסיה לא קיבל אבי שום השכלה יהודית. אף ברית־המילה נעשתה לו רק בבואו אל אביו כנער. אמנם, בנוסח הראשון של „מכתב אל האשה" הוא מציין כי למד גמרא. אבל זה נאמר כמין חוב לאביו, שמת לאחר עלות אבא לארץ. אביו ידע עברית, וכמובן תנ"ך וגמרא. זה אפוא מוטיב שאינו ביוגרפי, אלא שאול מאביו. אבא לא ידע כמעט כלום ביהדות, עד בואו ארצה, וההדרך בעיקר על־ידי ביאליק, בשבתות למד תנ"ך וגמרא אצל ביאליק, שהקנה לו את יסודות היהדות. היתה לאבא חליפת־מכתבים עם ביאליק. כאשר נסע ביאליק לוינה, בנסיעה שלא שב ממנה, כתב אל אבא. פעם טייל אבא עם ביאליק על שפת הים, וביאליק אמר לו בהומור: „שביאליק כותב, שביאליק משורר, ואת יודעים הכל, אבל שביאליק מתקשה להטיל את מימיו — זאת אין איש יודע". הם אהבו מאד זה את זה. מניה ביאליק סיפרה: „ביאליק היה משכים בבוקר ומחכה לפן, וכיוון שהיה פן מאחר (הרי עשה ברגל את הדרך מרחובות לתל־אביב) היה ביאליק מתמלא דאגה: איפה פן? מה אירע לו, הרי היה צריך לבוא". במשך שנה או שנתיים היו שבתות רבות של ביאליק מוקדשות לאבי.

את אהבת הארץ למד בהיותו בארץ. הנה סוד „ארץ זבת", „כי לך אני — ולא לעריקיך". הוא אהב את הארץ יותר ממשוררים „לאומיים" רבים, מפני שלמד לאהבה כאן.

אני זוכרת נסיעה שנסעתי פעם עם אבא לרחובות. אבא הראה לי את הגדר העקומה שבנה למשה סמילנסקי. סמילנסקי אהב את אבא והעריכו. בבית סמילנסקי פגש את ביאליק ועל־ידי סמילנסקי הכירו. ביאליק כינה אותו „שבת גוי" וגם סמילנסקי קרא לו בינוי פרוחו כלשהו. כדי שלא יקבל מידיו מתת חסד, נתן סמילנסקי לאבא גרוש וחצי שכר בניית גדר. בבואנו כעבור שנים לרחובות, ראינו את הגדר, ואבי אמר לי: „את הגדר העקומה הזאת לא ישכח לי סמילנסקי לעולם".

פגישה עם פסטרנק

במוסקבה, כמו בתל־אביב, לא התחשב במוסכמות ובאיסורים כאשר הדבר היה בנפשו. בביקורנו בברית־המועצות, יצא אבא באחד הימים בחמש אחר־הצהריים, ואמר לי כי הוא נוסע עם נזים ומכמת, או אליו — שוב איני זוכרת את התאונה. „אבוא בערב", אמר. ושוב, חכיתי וחכיתי ודאגתי. והנה שב לבסוף בלילה, מכוסה זיעה קרה, ונראה כאדם שהזקין בעשרים שנה תוך ערב אחד.

„היכן היית?" שאלתי אותו.

הוא לא השיב. חלץ את נעליו ונידד ברוסית: „ארורים, הלוואי ייסרפו!"

הפצרתי בו כי יספר לי מה קרה. „צורב לי בפה, הכיני לי כוס תה", ביקש. ושוב חזר לגדף ולקלל. הוא הביט בזעם אל כתלי החדר, וכעבור שעה ארוכה אחרי שנרגעה קצת רוחו, נענה לי וסיפר כי פגש את פסטרנק. „שנים רבות כל־כך לא ראיתיו. הפגישה היתה נרגשת מאד".

פסטרנק היה נתון אז במין מעצר־בית, בדאצ'ה שלו. כשביקש אבי את כתובתו באגודת־הסופרים הסובייטית, נאמר לו כי ביקור בזה אינו רצוי. אך אבא לא נהג לוותר. הוא פנה אל אירה, קרובת־משפחתנו, שהיתה מרצה באוניברסיטה בלשון וספרות צרפתית (ופסטרנק נודע כמתרגם בצרפתית), וביקשה להשיג לו את כתובת הסופר. כך השיג את הכתובת, ויצא לדרכו במונית. למחרת בבוקר, כבר ידעו הכל כי אבא ביקר אצל פסטרנק. יתכן שנהג המונית היה איש קג"ב, ואולי מסרו את הדבר השומרים המשגיחים על ביתו של פסטרנק. אך אבא אמר: „הייתי מוכרח לראות את פסטרנק, החלטתי כי אראנו ויהי־מה, אפילו יעלה לי הדבר בכך, שמחר אצטרך לארוז את החבילות ולצאת את ברית־המועצות".

פסטרנק ואבי ישבו והעלו זכרונות ופגישתם ארכה יותר משמונה שעות. יחד עם ידידתו של פסטרנק, שהיתה גם מזכירתו, שוחחו ודיברו על שירה. פסטרנק דיבר על שיריו של אבא ואבי סיפר לו על האנתולוגיה הישראלית שתופיע בתרגום רוסי ועל רצונו של המתרגם המהולל שמואל מרשק לתרגם משיריו. פסטרנק אמר לו: „שמור על קשר עם מרשק".

אבי סיפר לי כי המזכירה ניתקה אותם מכל קשר עם החוץ ולא הניחה לאיש להיכנס. בשובו אל המלון, היו עיני אבי אדומות. כנראה בכה. לא רמזתי לו על כך. העמידו לפניו בקבוק קוניאק, הוא לא נגע בו. לא היה דבר שיעיד יותר מזה על הזעזוע שפקד אותו.

הפגישה עם פסטרנק נערכה לקראת סוף שהותי במוסקבה. כעבור זמן־מה, הוזמנתי לבית משפחת הראל, שגרירנו במוסקבה. הד"ר הראל הזמין אותי לארוחת דגים ממולאים. ביקרתי בבית השגרירות ארבע, חמש פעמים, ופגשתי שם גם את אריה אליאב, שהיה מזכיר ראשון בשגרירותנו. בעת ביקורי האחרון בבית משפחת הראל, כבר היה אבי מאושפז בבית־החולים. הוא אמר לי: „העירו לתשומת־לבי כי את מרבה מדי ללכת אל השגרירות". (השגרירות סייעה לאבא ודאגה להעברת הזריקות שלו). אמרתי לו כי אלה בני ארצי, ואני רוצה ללכת לבקרם. אך הוא ביקש: „עשי עמי חסד, זכרי כי אני נמצא כאן, בבית־החולים".

הלכתי אל בית השגרירות. היתה שם גם לרובנה רובינצ'יק, רעייתו של שחקן „הבימה" ישראל רובינצ'יק. אני זוכרת שאמרתי לה: „אבי לי אם הספרי שביקורי בבית השגרירות". היא הבטיחה כי לא תגלה את הדבר. ואכן, עמדה בדיבורה. ואף־על־פי־כן, כעבור שעה, נודע כי הייתי בשגרירות. אבא קרא לי ואמר: „סיני, צר לי מאד. אני חושב שהם אינם צודקים, הדבר אינו לרוחי, אבל אנחנו אורחיהם. אל תכעסי עלי. נותרו לי עוד כמה שבועות להישאר פה. כדי שאהיה שקט, אני רוצה שתשובי הביתה".

הדבר היה ב־14 ביולי. כעבור יומיים, כבר הייתי בבית, בתל־אביב.

(הביא לדפוס: פנחס גינוסר)

הופיעה מהדורה חדשה ומורחבת של הרומן

שירה

מאת ש"י עגנון

הרומן הגדול על אהבתו של מנפרד הרבסט לאחות שירה מופיע במהדורה חדשה ובה קטעים שלא הופיעו במהדורות הקודמות. בתיתם סיום נוסף לרומן שנכתב על־ידי ש"י עגנון בתקופה מוקדמת יותר, אך נגנז ובמקומו כתב עגנון את הרומן כפי שהופיע לראשונה.

בספר זה מופיעים שני הסיומים זה בצד זה.

ש

הוצאת שוקן / ירושלים ותל־אביב

הופיע

ספרו השלישי של

יהודה שבית

שירים בתהו הגוף

עקד

לקבלני תריסים
ליצרני תריסים
לסיטונאי אביזרים לתריסים

אספקה סדירה של **סרט לתריסים**

חיצוני ופנימי סוג א'

הזמנות: ישר לבית חרושת

„סרטים וחגורות", שרון ושות' בע"מ

רח' החשמונאים 7 בני־ברק.

בצלאל צ'ריקובר — מוציא לאור, בע"מ

„גומא" — ספרי מדע ומחקר

3 ספרים חדשים בסדרת „חינוך"

פרופ' צבי אדרי

מבוא לחינוך ולהוראה

המחיר 19.50 ל"י

★

ד"ר אדיר כהן

יאנוש קורצ'אק המחנך

המחיר 19.50 ל"י

★

נוריס מ. סאנדרס

כיצד לשאול שאלות בכתה

(מאנגלית עמשי לוין)

המחיר 15.10

★

הפצה ראשית סוכנות א. ערמוני, ת"א

— גזור ושלח —

לכבוד בצלאל צ'ריקובר, מוציא לאור בע"מ, רחוב השרון 12, תל־אביב.

אבקש לשלוח לי את הספרים הבאים: מבוא לחינוך ולהוראה; יאנוש קורצ'אק המחנך; כיצד לשאול שאלות בכתה; (מחק את המיותר).

מצורף סך ________ ל"י

השם ________

הכתובת ________

הופיעה

חוברת שמינית בכרך ד'

מדע לנוער המתבגר

לדעת

ובה נושאים מעניינים

כמו: אבני ירח, משבר האנרגיה, הבדלים בין טילים, מדוע מלבין השיער, איך פועלת מכונת התפירה, פינת החי שלנו ויתר המדורים הקבועים.

שי לכל הזדמנות —

מנוי על „לדעת"

מחיר חוברת בודדת 1.25 ל"י.

דמי מנוי לכרך ד' (10 חוברות) 10 ל"י.

יוצא לאור על ידי

מוסד ויצמן לפרסומים

במדעי הטבע ובטכנולוגיה

ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 33

חוברות בודדות ניתן להשיג בקיוסקים ובדוכנים למכירת עיתונים.

— גזור ושלח —

לכבוד

מוסד ויצמן לפרסומים

במדעי הטבע ובטכנולוגיה

ת"ד 801

ירושלים 91000

אבקש להתום על „לדעת" כרך [א] [ב] [ג] [ד]

(סמן עיגול סביב המשבצת המתאימה).

מחיר כל כרך 10 ל"י. ניתן להשיג אוגדן לכריכת הכרכים א־ב ביחד וג־ד ביחד.

מחיר כל אוגדן 1.50 ל"י.

מצ"ב ________ ל"י (בשיק או בהמחאת דואר) לפקודת מוסד ויצמן לפרסומים.

השם ________ הכתובת ________

מיקוד ________

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

תיקו בעיצומו של קרב

שחמט
מאת משה צ'רניאק

משום־מה נהוג לחשוב כי משחקי תיקו נטולים קרב של ממש. לבן: עגור (אוניברסיטה ת"א)

שחור הדוקוב („רובינשטיין" ר"ג) ליגה לאומית, נתניה 1974

1. פ—ו3, ר5; 2. ר4, פ—ו6; 3. ג4, ה6; 4. פ—ג3, ר—ה7; 5. ר—ו3, ו5; 6. ה3, ב6;

בשנים האחרונות מקובל להקדים לשחק 6... ה6. אולם יש להביא בחשבון שהלבן יכול גם להשיב 7. ר:ו6.

7. ג:ה5, מ:ה5; כיום נהוג 7... פ:ד5. 8. ר—ד3, ב5?;

יותר היה לשחק תחילה 8... ר—ו6. שכן עתה יכול היה הלבן להשיג עדיפות ברורה: 9. ד:ג5, ב:ג5; (אז 9... ר:ג5; 10. ר:ו6, מה:ו6; 11. פ:ד5, מה:ב2; 12. פ—ג7 וזוכה) 10. ר:ו6, ר:ו6; 11. פ:ד5, [illegible]

ר:ב2; 12. צ—ב1, מה—א5+; (12... ר—ב7; 13. ר—ד4) 13. מ—ו1 ול־שחור אין הגנה מפני האיומים הרבים.

9. פ—ה5?; ר—ו6; 10. 0—0, פ־ו—ד7; 11. ר:ה7, מה:ה7; 12. ד4, ו5;

לא 12... ו6; כי אז 13. ר:ו7+, מ:ו7; 14. מה—ה5+, מ—ו8; 15. פ—ו6, מה—ו6; 16. ו5; ואילו 12... פ:ה5; לא רצוי בשל 13. ד:ה5, ו5; 14. ר—ה2 עם ר—ו3 (לפי גיתוחו של עגור).

13. מה—ו3, פ—ו6; 14. ר:ו5!

נאמן לסגנונו פותח עגור בתחבולה מעניינת, שאת סופה קשה לחזות. אך הוא עצמו מצביע על אפשרות פחות מחייבת, שאף היא, כנראה לטובתו: 14. ר—ג4, צ—ד8; 15. ד:ג5, מה:ג5; 16. צ"א—ד1, פ—ג6; (16... פ—ד7; 17. פ:ו4, ו:ה4; 18. מה:ה4) 17. פ:ג6, מה:ג6; 18. ר—ב3, פ—ה7; 19. פ—ד2; עמדתו של לבן עדיפה.

14... ר:ו5; 15. פ:ד5, מה—ו6; 16. פ:ו6+;

לא 16. פ—ג7? כי אז 16... מה—ג8!; 17. פ:א8, ר—ה7.

16... ז:ו6; 17. מה:א8.

מלבד המסע בטקסט הובאו בחשבון עוד שתי אפשרויות:

א) 17. ו4 ועתה 17... ז:ה5; 18. ו:ה5, (18... ו:ה5; 18... מה—ז6) 18... מה—ז6; 19. ו:ה5 עם המורה מספקת בעד כלי, או 17... ר—ג2; 18. מה:א8, ו:ה5; 19. מה—ג2, ה:ד4; 19... ר—ד3; 20. ד:ה5, ר:ו1; 21. ג:ו1, מה:א2; לא ברור אם הרגלים הלבנים טובים מן הכלי) 20. מה:ג2; מה:ד3+; 21. מה—ו2 עם עדיפות קלה ללבן.

ב) 17. ה4, ו:ה5; 18. ה:ו5, מה—ד7; (לא 18... מה—ג6?; 19. ז5, מה—ז7; 20. מה—ו3+, מ—ז8; 21. ו:ה5, מה:ו5; 22. צ"א—ד1 עם לחץ כבד של הלבן) 19. ד:ה5! 19... מה:א8, פ—ד6) 19... פ—ג6; 20. ו6 והמצב אינו ברור.

17... ז:ה5; 18. ד5.

גם כאן עמוד לרשותו של הלבן אפשרויות רבות; המסע בטקסט הוא הטוב מכולם.

א) 18. ד:ה5, פ—ג6; 19. מה—ב7, צ—ו7; 20. מה—א8, פ—ב4; 21. מה—א4, ר—ג2; 22. ב3, ר—ה4; עם עדיפות השחור (23. א:ב4, ר—ג6).

ב) 18. ה:ו5, פ—ג6; 19. מה—ב7, צ—ו7; 20. מה—א8, פ—ב4; 21 מה—א4, פ—ג2; לשחור יתרון ברור.

ג) 18. ו4, פ—ג6; 19. 57, צ:א8, 20. ד:ה6, ר:ה6; עדיפות לשחור.

ד) 18. מה—ו3, ה:ד4; עם סיכויים טובים לשחור.

18... מה—ה5;

לא מומלץ 18... מה—ו7; 19. ו:ה5, פ—ג6; 20. מה:ג8+!, מ:ג8; 21. ה4, צריך ללבן. הוא הדבר לגבי 18... ר—ג4; 19. ד:ג6, ר:ג8; 20. ו5, אך לא 19. מה:ב8 כי אז מה—ו4.

19. ו:ה5, פ—ד7; 20 מה:א7.

לדעתו של עגור צריך במקצת 20. מה—ב7, למשל: 20... מה:ה5; 21. צ—ג5, מה—ו6; 22. צ"א—ו1, ר—ו6; עם עדיפות קלה ללבן.

20... מה:ה5; 21. צ—ג3, מוסכם על תיקו.

אחרי 21... מה:ה5; 22. צ"א—ו1, צ—ו7; היה נוצר מצב של שוויון חומרי ויתכן כי הקרב אמנם היה מסתיים בתיקו. עם זאת נראים סיכוייו של הלבן טובים יותר. ואילו דוחק הזמן יכול היה להתור לגנאי. למשל: 23. מה—ג3 עם לחץ על הכלים השחורים ר"איום 24. מה—ד8+, ובעקבותיו 25. מה—ו5+.

הפרופסור האלוף

ברידג'
מאת ג. גשרי

התחרויות של אליפות חיפה לזוגות לשנת 1974 נסתיימו בשבוע שעבר בנצחונם של שני שחקני ברידג' ותיקים שהתאגדו השנה בזוג חדש. פרופ' ל. רוזיאנו ו־ד"ר ג. רגד זכו בתואר אלופי חיפה והצפון בצורה משכנעת, למרות שיטת ההכרזה שלהם שלה לפרקים של שרטון. הם השתמשו בשיטת הכרזה חדשה שהמצאה על־ידי פרופ' רוזיאנו, מתימטיקאי במקצועו, שהתחביבו בשטח הברידג' משלים את עיסוקו המקצועי בקתדרת הנדסת המכונות בטכניון. הפרופסור האלוף מביא גישה מדעית למשחק הברידג', אך הוא גם מצטיין בכשרון טבעי כפי שהדגימה היד שלפנינו. הפרופסור המכבר ובן־זוגו הגיעו בשיטתם העקיבית (בהכרזה) לחוזה סופי של "5 ספיידז", והפרופסור רוזיאנו מצא את הדרך לבצע את המשחק ולהשיג 11 לקיחות, כאשר ברוב השולחנות בכלל הכרוז בי החוזה בצע יותר של „4 ספיידז". (כשהוא זכה בתשע לקיחות בלבד).

יד השבוע: מחלק צפון. אין פגיעים.

צפון
♠ A J 7 4
♥ K Q J
♦ A
♣ A K J 10 6

מערב
♠ 10 9 6 5 3
♥ A 6
♦ 10 9 4
♣ 8 7 2

מזרח
♠ K
♥ 10 9 7 5 2
♦ Q J 7 5
♣ Q 9 4

דרום
♠ Q 8 2
♥ 8 4 3
♦ K 8 6 5 2
♣ 5 3

מערב התחיל את ההגנה עם ה־A הארט והמשיך בהארט שנלקח בדומם. הכרוז שיחק את ה־A ספייד שלכד את ה־K ספייד הבודד מיד מזרח. הוא משך גם את ה־A דיאמונד, וכן שתי לקיחות נוספות עם ה־A, K קלאב. הכרוז חתך קלאב שלישי עם ה־8 ספייד בידו, כאשר ה־Q קלאב נופל מיד מזרח. עתה שיחק הפרופסור את ה־K דיאמונד והשליך את ה־K הארט מהדומם. הוא המשיך בדיאמונד שלישי שנחתך עם הספייד הנמוך. בשלב זה לאחר הלקיחה התשיעית נראו הידיים כדלהלן:

דומם
♠ J 7
♥ —
♦ —
♣ J 10

מערב
♠ 10 9 6 5
♥ —
♦ —
♣ —

מזרח
♠ —
♥ 10 9 7
♦ Q
♣ —

כרוז
♠ Q
♥ 8
♦ 8 6
♣ —

פרופסור רוזיאנו שיחק קלאב בגבה מהדומם וחתך עם ה־Q ספייד ביד. מערב נאלץ להשליך ספייד נמוך תוך הבעת הרגשת כאב. אולם מכאובו גבר במהלך הבא. הכרוז שיחק את ה־8 הארט מידו, ובעוד מערב מהסס בבבה לשחק, פרש הפרופסור האלוף את קלפיו וטען, כי הוא זוכה בשתיים מתוך שלוש הלקיחות האחרונות. אם מערב יחתוך בספייד נמוך, יחתוך הכרוז בדומם עם ה־7 ספייד, ויזכה בלקיחה ה־11 עם ה־J ספייד. ואם מערב יחתוך (כפי שקרה למעשה) עם ה־10 ספייד, ישליך הכרוז את הקלאב מהדומם ויאפשר למערב לזכות בלקיחה. אולם אז יזכה הכרוז בשתי הלקיחות האחרונות עם ה־7, J ספייד שקיזו מולג כאיים על ה־6, 9 ספייד של מערב. בכל מקרה בוצע החוזה בהצלחה.

התוצאות הסופיות של אליפות חיפה ומחוז הצפון לשנת 1974: (1) פרופסור רוזיאנו — ד"ר רגד; (2) ד"ר פישר — צוריאל (עלה חדש — לשעבר שחקן נבחרת צ'ילי). (3) פרופסור רייטר — בירמן. (4) עמית — שילה. (5) מרגלית — ירדן. (6) סלע — להיאני. ששת זוגות אלה הבטיחו זכותם לתחרויות העמר הארצי.

פענח את הצופן [59]

להלן אימרה של סטיריקן אנגלי מתקופת הרסטוראציה (1680—1612). מתחת לאימרה רשום שם האיש. האימרה ושם אומרה רשומים בספרות ובמספרים, שכל אחד מהם מייצג אות מסויימת. למטה נתונים שוויונים חשבוניים באותיות, שכל אחת מהן מייצגת סיפרה מסויימת מאלה המופיעות באימרה ובשם. השוויונים האלה, אם תפענחם נכונה, על דרך ההגיון, יעניקו לך מפתח ספרות לגבי שבע אותיות. רשום את שבע האותיות מעל לספרות מתאימות. את האותיות המתאימות ליתר הספרות והמספרים עליך למצוא בדרך ההגיון הניסוי.

האימרה

5 11 5 10 14 5 3 4 11 16 15 9 13 9 7 11 10 6 3 7
16 15 9 11 9 13 10 2 16 10 15 16 4 9 18 3 9 4 3
12 6 14 4 11 17 3 10 18 11 10 7 19 10 4 7 11
3 4 15 8 16 3 11.

(16 11 2 13 11 5 10 3 20)

השוויונים

אמ^{ט}=א־יין־שנ=^{ט}טנ־^{ט}מנ

הפתרון בשבוע הבא

פתרון „פענח את הצופן 58"

„הגונה ביותר מהעושר, הוא זה שזקוק לו פחות"

סנקה

דו־קרב המועמדים

לנינגראד: קרפוב — ספאסקי 3½ : 4½. המשחק החמישי נסתיים, כמצופה, בתיקו. המשחק השישי הופסק בעמדה מסובכת ובהמשך הצליח קרפוב להכניע את אלוף העולם לשעבר. במשחק השביעי שוב השיג קרפוב עדיפות אולם שגה ב„מסע המוזר" וספאסקי נחלץ לתיקו. בתיקו נסתיים גם המשחק השמיני. נזכיר כי על המתחרים לקיים 16 משחקים אלא אם כן ישיג אחד מהם 4 נצחונות לפני־כן. בינתיים, שיעור הנצחונות הוא 2 : 1 לטובת קרפוב.

אודיסה: קורצ'נוי הוכרז כמנצח בדו־קרב. אלוף העולם לשעבר, פטרוסיאן ויתר על המשך הדו־קרב כשהמצב היה 1½ : 3½ לטובת יריבו. קורצ'נוי ניצח במשחק החמישי (המשחק הנפסק במסע ה־42 כשלקורצ'נוי יתרון ב־3 רגלים). בכך עלה מספר הנצחונות לכדי 3 : 1 והוא היה זקוק לנצחון נוסף כדי לסיים את הדו־קרב. המשחק השישי נדחה בשל מחלתו של פטרוסיאן. אולם כאשר ביקש לדחותו פעם נוספת נתקל בסירוב וקורצ'נוי הוכרז כמנצח. (לפי התקנות מותר לכל שחקן לדחות את משחקו פעמיים בלבד ופטרוסיאן כבר ניצל את „ימי מחלה" אלה. מעניין, שכל הנצחונות בדו־קרב זה הושגו בכלים לבנים. בגמר יתמודד קורצ'נוי עם המנצח בדו־קרב ספאסקי — קרפוב.

את המחזור הבא נקדיש למשחקי ה„מועמדים".

שחמט בישראל

ליגה לאומית — בנתניה

שני סיבובים של הליגה הלאומית — השישי והשביעי — נערכו בנתניה. כ־80 שחמטאים בכירים, ובכלל זה 35 אמנים, התמודדו במשך יומיים כשכל קבוצה חותרת לשפור מקומה בדרוג. כנס מוצלח של עילית השחמט הארצי, היה עשיר בתוצאות מפתיעות ומשחקים בעלי תוכן.

סיבוב שישי: בת־ים — „רובינשטיין" 1:5; ליברזון 1 ריכטר, לדרמן 1 דזבקין, ציסקוב 1 מנייביץ, גלוזמן ½ הדוקוב, פרגרמן ½ וייסמן, זברסקי 1 זהר. אוניברסיטת ת"א — הפ' ירושלים 1:5; בלשן 1 גינסברגר, קלדור 1 עידדור, גלפר 1 ליברמן, כרמל ½ יהודיוב, עגור 1 מלין, הדר ½ כהן; מכביון א' — „לסקרי" ת"א 2:3 (1); בליימן 0 קריידמן, קוסקי — בוק, לשיפוס, בר־דוי ½ משיאן, פרץ ½ פרידמן ק. מינסקר 1 בריעקב, גולדשטיין 1 יונתן. מרכז הנוער ת"א — „לסקרי" חיפה 4½:1½; צירניאק 1 רום, פיקלני ½ בדיאן, קרפלוביץ 1 קלאוזנר, מגן 0 אלישקוב, רפאלי 1 ברני, פודרזינסקיה 1 תלמי; „פלדקלייך" ראשל"צ — מכביון ב' 1½:4½; פרידמן ש. 1 אהרוני, רדשקוביץ 1 רוט, דזמניץ — גורה, לשיפוס, קליר 0 בינשטוק, בנק 1 גרבר, פלאט ½ ויצטום; רמת־גן — עמק חפר 2:3 (1); מרט (+) ברנשטיין, נימן (+) גלר, גרוזה 0 אוין, כנעני 1 בולדמן, ניימן — פריבמן, לשיפוס, כהנא (—) מיליגר.

סיבוב שביעי: בת־ים — מכביון א' 2:4; ליברזון ½ בליימן, לדרמן ½ קוסקי, ציסקוב 1 פרץ, גלוזמן 1 מינסקר, פרגרמן ½ גולדשטיין, זברסקי ½ גולד; „לסקרי" ת"א — „לסקרי" חיפה 1½:3½ (1); קריידמן 0 רום, בוק ½ בדיאן, משיאן — קלאוזנר, לשיפוס, בריעקב 1 אלישקוב, יונתן 1 ברני, פינס 1 תלמי; אוניברסיטה ת"א — „רובינשטיין" ר"ג 1:4 (1); קלדור 1 ריכטר, כגן 1 דזבקין, כרמל 0 מנייביץ, עגור ½ הדוקוב, סטפק 1 וייסמן, ברונשטיין — דוד, לשיפוס; „פלדקלייך" ראשל"צ — הפ' ירושלים 2½:2½ (1); פרידמן 0 גינסברגר, רדשקוביץ ½ עידדור, דזמניץ 1 ליברמן, קליר — יהודיוב, לשיפוס, בבק 0 כליה, פלאט 1 כהן; מרכז הנוער ת"א — עמק חפר 2½:3½; צירניאק 1 שני, פיקלני 0 ברנשטיין, קופלוביץ' 1 גולדמן, מגן 0 ידלין, רפאלי ½ פריבמן, פודרזינסקיה 1 ביליונר; רמת־גן — מכביון ב' 1:4 (1); מרט 1 אהרוני, נוימן 1 רוט, גרוזה — גורה, לשיפוס, כנעני 1 בינשטוק, ניימן 1 ויצטום, כהנא 0 בריל.

הדירוג, אחרי 7 סיבובים: בת־ים 26½ (1), אוניברסיטה ת"א 26 (1), מכביון א' 25½ (3), „פלדקלייך" 24 (3), רמת־גן 21 (3), מרכז הנוער 20 (1), „לסקרי" חיפה 18½ (1), עמק חפר 17½ (1), „לסקרי" ת"א 17 (8), „רובינשטיין" 17 (1), הפ' ירושלים 11½ (8), מכביון ב' 10½ (3).

ידיעות בקצרה. נמשכת התחרות על אליפות המועדון „לסקרי" ת"א. עד כה נערכו שני סיבובים. מובילים: בן־יעקב, וולפינגר וסלכן עם 2 נקודות כ"א. אחרי הפסקה ממושכת הופיע שוב האמן הקשיש יצחק אלוני (במקומו של האמן גוביס, אשר פרש אחרי הפסד לעולה הצעיר שניידר). אלוני שיחק משחק אחד ובו ניצח את ברקוביץ. המועמד לנצחון בתחרות זו הוא יוסף זילבר, מטובי שחמטאי ריגה, שעלה לארץ לפני שבועות אחדים ● תחרות קטנה יותר, ללא אמנים, נערכת במועדון „רשבסקי". אחרי 5 סיבובים מובילים צוקרמן וגולץ עם 3½, שטרן 3 (1), פיקלני 3 ● מתגבש הרכבה הסופי של התחרות הבינלאומית בנתניה (8—19 במאי). משתתפים מחו"ל: גרגונה (פיליפינים), דנקר (ארה"ב), פיאסצקי (קנדה). היתכן גם השתתפותם של ארגרד (נורבגיה) וביאסס (קנדה). הישראלים: ליברזון, צירניאק, קריידמן, בליימן, לדרמן, קלדור ופרידמן. השתתפותו של כגן — בספק. לתחרות „הפועל" א' נרשמו, בין השאר, האמנים: סמילטינר, דזדקוב, קליר ועין־דור.

בעיה מס' 761
א. גריז, 1972
פרס שני

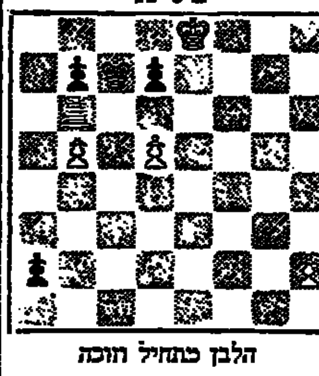

הלבן מתחיל וזוכה

פתרון הבעיות

מס' 755 (המרוכבת): 1. צ—ח1, ר:ז4; 2. ר—ה5+, ר:ה5; 3. כ:ה7X. או 1... כמ—ח1; 2. ר—ה4+, כ:ה5; 3. כ:ב7X. או 1... צ—ח3; 2. ר—ג2+, צ:ה5; 3. כ:ג7X.

מס' 756 (רהנקו): 1. ז4, כפאי.

מס' 757 (ריגק): 1. מה—ב1, (מאיים מט בשניים) 1... פ—ד7; 2. מה—ב3, מה:ה4+; 3. כ—ה6 וזוכה.

מס' 758 (שושטב): 1. צ—ו6, ב5; 2. ג:ב6, ה:ד5; 3. ב7+, פ:ב5; 4. ב8=פX.

אנו מצטערים על השיבוש במספרי בעיות. הבעיה של שוטב צריכה להיות מס' 758 (ולא 756); זו של קהזלוב — מס' 759 (ולא 757) וזו של רשבצינבסקי — 760 (ולא 758).

פרסום אטלינגר־דנציגר

למען ממשלת אחדות לאומית

צפויה לנו מערכה קשה וגורלית, שלקראתה יש הכרח לאחד ולרכז את כל כוחותיו של העם.

החלטות גורליות לקיום האומה מחייבות הנהגה מדינית על בסיס רחב.

לפיכך קוראים אנו למנהיגי הציבור לא לחזור על משגי העבר הקרוב, בנסיונות להקים ממשלה מצומצמת, אלא להתעלות לצורכי השעה ולפעול בדחיפות למען הקמת ממשלת אחדות לאומית.

מועצת ארגון הבוגרים
של אוניברסיטת בר־אילן

הכנסות שיא מ„ירושלים 73"

בולים
מאת חיים גלאון

תערוכת הבולים הבין־לאומית „ירושלים 73" שהתקיימה בבנייני האומה בירושלים, סגרה את שעריה בפני הציבור הרחב. הצלחתה של התערוכה עלתה על המשוער. אמנם ניגלו במספר פרטים קטנים ליקויים, אך בסיכום ניתן לומר, כי היתה זו התערוכה הגדולה מסוגה שנערכה בארץ וכללה מגוון של הצד־גות מובחרות.

דואר ישראל פרסם, כי בהתאם לנתונים שבידיו נמכרו בתערוכה כ־700,000 גליונות מזכרת „ירושלים 73". אם נחשב את הסכום המזומן שכולו נאסף במשך שבוע אחד (ה־גליונות נמכרו במשך יום ההנפקה בלבד באשנבי השרות הבולאי ובמשך שבוע בבנייני האומה) נגיע ל־6.3 מיליון ל"י. זה סכום נכבד ביותר בהכנסות מתערוכה אחת. כארגני התערוכה הוציאו 1.75 מיליון ל"י, כך שהרווח הנקי מתקרב ל־4.5 מיליון ל"י!

רצוי היה שמסכום נכבד זה יופרש חלק ניכר לפיתוח ועידוד רעיון איסוף הבולים. כן הראוי היה ליזום כותיאון דואר בירושלים, כפי שהב־טית כר סדי קולק. גם שר הדואר החדש אהרן אוזן הבך בהצעה זו. ההשקעה הדרושה ודאי לא תהקרב לסכום ההכנסות מן התערוכה.

הפרס הגדול של תערוכת „ירושלים 73" הוענק לד"ר האנס סל־דובסקי ממערב־גרמניה עבור אוסף יוצאי־הדופן בשטח הבולאות: הולדתו הדואר בארץ־הקודש לפני הופעת הבולים, הקופה המוקדמת, המנדט הבריטי, ואוסף ביחוד ב־תקופה לבולי „דואר עברי". הפרס הבין־לאומי הגדול הוענק למר לאוס אברכט מדרום־אפריקה עבור אוסף בנושא הדואר הצרפתי בדרום־מערב אפריקה עד תחילת מלחמת העולם הראשונה (כולל דואר אוויר משנת 1914). במדליית זהב גדולה זכה ד"ר מרטין גרפנקל רופא מניו־יורק יהודי כארה"ב בעל אוסף נדיר של בולי ישראל מתקופת מינהלת העם, „דואר עברי" (גליונות שלמים כן הערכים הגבוהים) וחוזר בלא־בנלא מתקופת המדינה מבתי־הדואר הזרים שפעלו בארץ. כמו כן זכה במדליית זהב ד"ר פילואנו סרני מאיטליה עבור אוסף בולים בתקופת המנדט הבריטי המכונה „האוסף הכחול", דואר צבאי בתקופת הגנרל אלנבי עד 1920 ואוסף של ארץ הקודש. מר יעקב קליין מישראל זכה במדליית זהב עבור אוסף יחיד במינו בעולם של בולי ה־גריה: תנגריה (שנים 1900־1800) בכטפות, אוסף קלאסי, בולי צילומים וביחודים.

אספן ישראלי נוסף שזכה במדליית זהב מר א. ד. שטיין הציג בולי „דואר עברי", דואר צבאי, דואר פרטי דואר לשעת חרום בתקופת הקמת המדינה. בעצרות הפרסים הנוספים

וזכו גם מר קיזסטין כבלגיה, כר א. קליין מישראל, ד"ר רוברט קאר מארה"ב, מר ארתור כהן הי"ד והלפ־גאנג שלונק ממערב־גרמניה (דואר צפלינים והיסוד תלוק בשנים 1909־1919).

✶ ממשלה קנדה הוליכה להר־צות לדרישת ציבור הבולאים בכה גל מחאה שהתעורר לאחר פרסום 1974. במקום 45 בולים במבוכן יונפקו רק 33.

✶ בול רוחה לשנבבית במגובה הפועלים היהודית, עבדה גלי ... במערב־גרמניה, [illegible]

25 שנה לשלטון הנסיך במונקו

ב־9 במאי יופיע גליון זכרון במונקו לציון מלאות 25 שנה לעליתו לשלטון של הנסיך רניה השליטי. הגליון בערך 10 פרטים ... דיוקנו של הנסיך בבגדי שרד ... כתובת: „1949־1974 רניה השליטי נסיך מונקו", רניה בבגד לטכנבית הקלעבע לשעבר בגדים קלי, ... גרייס. בשעה צבוד ביגלי ... של רניה וגרייס (1956) ... בציבור הבולאים.

שלום ברזילאי באו"ם

ציור הקיר המפורסם „שלום ברזילאי" פרי מכחולו של הצייר קנדידו פורטינארי כברזיל, כמוה בשא לסדרה בולי האומות המאוחדות. ... בולי הסדרה יונפקו בשבוע ... מרכה האיתפאי במובה.

יובל הנוער העובד והלומד

דואר ישראל יכבד את יובל הנוער העובד והלומד בבול ובו ... בערך 25 אגורות ... הבול צייר בידי הצייר ב. פרגי הנדפס בבירת פבולית. ... פרגי ניהל בעירק ב־1941 והשתלם במשך ארבע שנים באנגליה. ב־1970 זכה בתחרות לציור בול „שלה אב עמי".

חותמת מיוחדת לזבח השומרונים

ביום ראשון יחול זבח פסח של עדת השומרונים בארץ על הר גריזים בשכם.

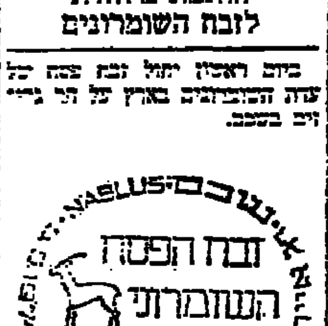

... בני העדה ... הארץ מצפים להשתתפות ... דואר ביחוד יפתח במקום ... תחותמת ... ר' דואר בחותמת המיוחדת.

✶

✶ ה„בונה לייהו" הציג ... בבדיקה ... בעיתה ... אירע הנפיק הדואר ... עם דיוקנו של ה„בונה לייהו".

ביום א', 5.5.74, בתכניה באולפן ... (בת־ים)
קצרנות
עברית ת"א ...
ת"א: גורדון 5, טל. 224522
חיפה: ... טל. 66493

וילונות מפלסטיק
לחדרי אמבטיה, מטבח
תוצרת חוץ
מפות טרילן
מכסים שטיחים
גפנר, ת"א פינסקר 29
פ. טרומפלדור טל. 288770

מעוניינים לקנות
או לשכור
מכונת „ניבלר"
עד 6 מ"מ
משומשת במצב עבודה
לפנות לת.ד. 67 חיפה,
טלפון 04-522939

מודבז תל־אביב
ע"י מוגרבי
15 חדרי משרד חדשים
מעלית, חימום
בשב"ח
פרטים: סימון בע"מ, נכסים והשקעות, פסג' אלנבי 113 תל אביב, לפנה"צ

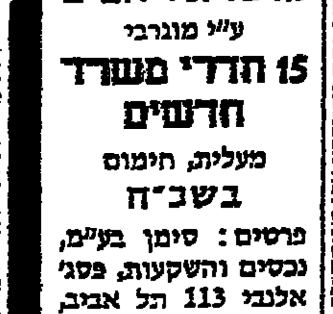

הבטחון הלאומי של ישראל
מבוא לגישה חדשה

ספר חובה — למפקד, לחייל, לאזרח שאיכפת לו
ולכל מנהיג פוליטי בישראל

על מה שקרה
ומה שעומד לקרות
לבטחון הלאומי שלנו.

נכתב בידי איש מקצוע, העוסק במחקרי בטחון לאומי, אשר בקיץ 1973 לא האמינו לתחזית שלו על מפולת בטחונית מתקרבת.

גילויים. ניתוחים וגישה-שידהימו כל קורא

דברי הקדמה לספר: ברוך נאדל.

ההפצה: טופל, רח' אחד העם 24 ת"א

משרד התקשורת

מודיע

כי היום, יום ו', י"א אייר תשל"ד 3.5.74 בשעה 13.00 אחה"צ

יוחלפו
300 מספרי טלפון בעכו

החילופים הם תוצאה מפיתוח מרכזת הטלפונים בעיר ויאפשר מתן שרות טלפוני טוב יותר לתושבי עכו.

המנויים הנוגעים בדבר קיבלו הודעה ישירה וכן מיכסה של 50 שיחות חינם שנועדה לאפשר להם להודיע את דבר השינוי לכל הבאים איתם בקשרי טלפון.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות מס' 2817/74

בענין: עזבון המנוח שמואל שפיגלמן ז"ל שנפטר בתל־אביב ביום 5.6.73

המבקש: אהרון שפיגלמן, מרחוב הדדים 17, כפיון.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו ירושה של הבנת שמואל שפיגלמן ז"ל, הנני מזמין בזה כל אדם הרוצה להתנגד לכתן הצו המבוקש להגיש הוך הכיבה־עשר ימים מיום פרסום הזמנה זו התנגדות למתן הצו המבוקש, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

שופט
רשם בית המשפט המחוזי

משרד החינוך והתרבות — המחלקה להכשרת עובדי הוראה

סמינר לוינסקי
תל־אביב

טכס הענקת תעודות ומילגות

בחסות ראש העיר תל־אביב—יפו מר שלמה להט

יתקיים ביום ששי, ל"ג בעומר תשל"ד, 10.5.74
בשעה 10.00 לפנה"צ
במוזיאון תל־אביב, שד' שאול המלך 27, תל־אביב

בוגרי המחזורים נ־נא מוזמנים

משרד הפנים

הכנס הארצי הששי לשלטון ולמינהל מקומי

יתקיים בבנייני האומה ירושלים
בתאריכים ט"ו-ט"ז באייר, תשל"ד [7-8 במאי 1974]

דיונים במליאה:
1. חלוקת התפקידים בין השלטון המקומי לבין השלטון המרכזי.
2. העיר בשנת 2000

[illegible]

במקום הפתיחה של הכנס יעניק שר הפנים את פרסי השלטון המקומי.

פרטים ... נא לפנות אל: חברת „בנייני האומה" ... טלפון: (03)281225 או ביום הפתיחה ... „בנייני האומה", ירושלים.

הנהלת ... הזקנה ...

מכרז מכירות מס' 16/74 - ת"א, מכוניות

הנהלת ... מודיעה בזאת ... המכוניות המפורטות להלן:

[illegible]

את הרכב המוצע אפשר לראות ... ביום ד' 15.5.74 בין השעות 13.00—9.00.

על כל מציע יהיה למלא את אחד הטפסים ...

את הטפסי ... אפשר להשיג ... רח' הפלך 17 ...

את ההצעות יש להגיש ... עד ביום ה' 15.5.74 בשעה 12.00.

אין הנהלה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא ...

למשרד של חברה תעשייתית
דרושה נערה
למרכזיה ועבודות שרות
העבודה היא בתל-אביב

בא לפנות בכתב, בציון פרטים ונסיון קודם לת.ד. 16284 תל־אביב, עבור „נערה למרכזיה"

למפעל תעשייתי בצפון הארץ
דרוש
ראש מחלקת מינהל וכספים
תחום: ניהול מערכת הכספים של המפעל וניהול אדמיניסטרטיבי.
הכישורים: רואה חשבון מוסמך בעל נסיון בתעשיה.
בא לפנות לת. ד. 44519 חיפה עבור כס' 15 (מיקוד 31040).

מכרז על משרה פנויה מס' 8/74
לבנק ישראל בתל-אביב
דרוש
מנהל למדור ארגון ושיטות
הכשירויות הדרושות:
1. תואר B.A. רצוי בתחום מדעי החברה.
2. בוגר קורס בתחומי ארגון ושיטות ו/או בעל נסיון רב בתחום זה (רצוי גם בוגר קורס בתחום מערכות וקורסים מקצועיים נוספים).
3. ידע ונסיון בעבוד נתונים אוטומטי.
4. כושר לניהול צוות עובדים.
5. כושר לניסוח והיענות ברמה מקצועית גבוהה.
6. שליטה מלאה בלשון העברית.
7. ידיעה טובה בלשון האנגלית.
המעוניינים יפנו ליחידת כח אדם, בנק ישראל ת.ד. 780 ירושלים, מיקוד 91000 לשם קבלת שאלון אישי אותו יש להחזיר עד יום 15.5.74. נא לציין את מס' המכרז בגוף הבקשה.

דרושות פקידות
לעבודה במשרה מלאה
לאחר 11 שנות לימוד לפחות
המעוניינות מתבקשות לפנות בכתב לת. ד. 4210 (א) בצירוף פרטים אישיים

למפעל מתכת פרטי גדול באיזור חיפה
דרושים:
* מנהל מחלקת רכש ומחסנים
נסיון של 8 שנים ברכש וניהול מחסנים
שליטה בקריאת שרטוטים
ידע בשפות עברית ואנגלית
* טכנאי לייצור
התכונות הדרושות: נסיון של 3 שנים לפחות בתעשיה, ידע בחישוב תקני זמן ושכר עידוד, ידע בתכנון הייצור
נא לפנות בכתב יד בצרוף תולדות חיים לת. ד. 4627 עבור מספר 138 חיפה

דלק
למשרד „דלק" בבאר־שבע
דרוש
מנהל חשבונות
עם נסיון מקצועי של 4—5 שנים
על המועמד להיות תושב באר־שבע ובעל רשיון נהיגה לרכב
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב למחלקת כח אדם בצרוף קורות חיים, לפי הכתובת: „דלק" בע"מ, מח' כח אדם, ת. ד. 1831, תל־אביב 61000

לקיבוץ משאבי שדה דרוש
מורה מחנך לכתה ח'
לשנת הלימודים תשל"ה
בא לפנות טלפונית 057—77032/3 בכתב
בית"ס משאבי שדה ד.נ. חלוצה

דרושים לחברה הנדסית בחיפה
1. מהנדס אזרחי
2. הנדסאי בנין
לעבודות הוראה, פיקוח, בדיקה כמויות במגדל הקטן
לפנות בכתב לת. ד. 5259 חיפה עבור מספר 47

עיריית ירושלים
המחלקה לחינוך
אגף הנוער,
ספורט והנוער

משרד החינוך והתרבות
אגף הנוער

לעבודה בקייטנות ובמפעלי הקיץ דרושים:
מרכזים ומדריכים
בעלי יכולת, כישורים ונסיון
מדריכים מקצועיים, עובדי הוראה, סטודנטים ותלמידים בוגרי י"א כתה ויותר
מתבקשים לפנות לעירית ירושלים, אגף הנוער, רח' יפו 17, יום יום בין השעות 13.00 — 8.00.

בית־המדרש הממלכתי למורים ולגננות
באר־שבע
משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה
לבית-המדרש הממלכתי למורים ולגננות באר-שבע
דרושים מורים
א. מדריכים פדגוגיים
בעלי תואר ראשון לפחות
ב. מורים
בעלי תואר שני לפחות שילמדו את המקצועות: לשון עברית, ידיעת הארץ, ספרות ילדים, מתמטיקה, פסיכולוגיה, חינוך מיוחד.
ג. מורים למקצועות:
ציור, כלאגה וריתמיקה — בעלי השכלה להוראה.
ד. מהנדס טקסטיל
(להוראה במגמה למלאכה)
הצעות בכתב בצירוף מסמכים נא להפנות לת"ד 65, באר־שבע

מחסנאי ראשי
אתגר לאיש המתאים, צעיר, דינמי, בגיל 30—36
* נסיון של לא פחות מ־5 שנים בתפקידים בכירים בנהול מחסן או ייצור;
* מוכן לעבוד בעצמו ולהנהיג אחרים;
* ידיעת השפה האנגלית (קריאה וכתיבה) הכרחית;
* בעל רשיון נהיגה
תנאים טובים עם אפשרות של התקדמות מהירה;

אם הנך עונה לדרישות הנ"ל ורוצה להשתלב במפעל דינמי ותוסס, אנא פנה בכתב ידך, תוך ציון נסיונך המעשי בעבר אל:
CBS
מנכ"ל סי.בי.אס. בע"מ ת. ד. 681, תל־אביב
— סודיות מובטחת —

קולסו בע"מ
A SUBSIDIARY OF KULICKE AND SOFFA USA
ייצור מכשירים אולטרה מדויקים
חיפה, קרית המדע, ת.ד 7206, טל. 520071
דרושים
חרטים
כרסמים } פעולים
משחזים
בעלי נסיון של 3—5 שנים
קדום מקצועי · קדום כלכלי · עתיד בטוח

מכתשים באר־שבע
מפעלים כימיים בע"מ
דרושים למחלקת אחזקה
* חשמלאים
הכישורים: בוגרי בתי ספר מקצועיים במגמת החשמל בעלי ידע מפורט במערכות פיקוד ובקרה. קריאת תבניות חשמל מורכבות. ידע במנועי חשמל. בעלי רשיון „חשמלאי מוסמך", נסיון בעבודה בתעשיה הכימית.
* צנרים–שרברבים
לתפקידי הקמת מערכות צנרת במיתקני תעשיה כימית ואחזקתן.
הכישורים: רצוי בוגרי קורס שרברבות ו/או בעלי נסיון בעבודות צנרת במפעלי ייצור.
* מסגרים
מסגרי מכונות בוגרי בתי ספר מקצועיים במקצוע המסגרות.
הכישורים: נסיון במערכות הנעה בתעשיה הכימית.
* פוליאסטר
למקצוע חדש — עבודה בחומרים פלסטיים.
הכישורים: נסיון קודם בעבודות צנרת.
ההכשרה למקצוע זה תינתן תוך כדי העבודה.
תנאים טובים מובטחים למועמדים המתאימים
סודיות מובטחת
מועמדים יפנו בכתב בציון נסיון קודם ופירוט קורות חיים למחלקת כח אדם ת.ד. 60 באר־שבע 84100

לחברת SINGER ZENITH
דרושים למשרד בתל-אביב
* מזכירה למחלקת מכירות
בעלת נסיון במגע עם לקוחות
* מנהלי/ות חשבונות סוג ג—ד'
המעומדים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת. ד. 7172 תל־אביב
* טכנאי מתחיל
לשם לימוד מקצוע מעניין בענף מכונות התפירה
הכישורים הדרושים: א. בוגר בית ספר טכני במגמת המכניקה. ב. בעל רשיון נהיגה. ג. צעיר ובעל מרץ
לשם קביעת ראיון נא לפנות טלפונית למס' 266291 ת"א בין השעות 08.00—16.00
למפעל בירושלים דרוש
* שרטט טכני
המתמצא בשטח האלקטרוניקה
המועמדים יפנו טלפונית למס' 522251 ירושלים, בין השעות 08.00—16.00

מכתשים באר־שבע
מפעלים כימיים בע"מ
דרושה
מזכירה בכירה
הכישורים: השכלה תיכונית לפחות. שליטה מלאה בעברית ובאנגלית. רצויה ידיעת הדפסה בשתי השפות. נסות עצמאי של מכתבים, סיכומי ישיבות ותקצירים. נסיון של שלוש עד חמש שנים בעבודות מזכירות.
למועמדת המתאימה מובטחים תנאי תעסוקה מעולים.
סודיות מובטחת
מועמדות תפנינה בכתב בציון נסיון קודם למחלקת כח אדם, ת. ד. 60, באר־שבע 84100

מדריך למכונאות רכב
(מינימום בעל נסיון)
דרוש בהודיות
כפר נוער דתי
נא לפנות הודיות, דואר נע גליל תחתון טלפון 067—20791

כביר
מפעלי פולגת
למפעלנו בקרית-גת
דרושים:
1. מחסנאי ראשי
לניהול מחסן השווק לשוק המקומי.
2. רכז הזמנות
לניהול רישומים ופיקוח על הזמנות מלקוחות, הכנת הוראות משלוח למחסן ומעקב אחר ביצוע ההזמנות
בעלי נסיון קודם ו/או משוחררי צה"ל בעלי הכשרה אפסנאית, יפנו בכתב לכביר בע"מ, ת. ד. 187 קרית־גת למחלקת המנגנון.

אורט ישראל
לבית הספר „אורט" עפולה
דרושים לשנת הלימודים תשל"ה
* מהנדס אלקטרוניקה
לתפקידי ריכוז הוראה
* הנדסאי חשמל
להוראה והדרכה
* מדריך למסגרות מבנים
בא לפנות למזכירות בית־הספר, רח' הצנחנים 1 ת. ד. 121, עפולה, טל. 065—22262.

WANTED
ASSISTANT to MANAGING DIRECTOR
OF AMERICAN COMPANY,
REQUIREMENTS COMMAND OF ENGLISH & HEBREW, DAGREE IN ACCOUNTING (CPA PREFERED)
BUSINESS ADMINISTRATION ECONOMICS OR LAW.
EXCELLENT OPPORTUNITY FOR DINAMIC, AMBITIOUS PERSON, HAND WRITTEN APPLICATIONS in both Languages detailing praining, experience & salary.
Requirements to P.O.Box 3226 Tel Aviv for No 1574.

מדינת ישראל
נציבות שירות המדינה
מודיעה על
מכרז קיבוצי מס' מק/4/74
לצוערים במשרד החוץ
ירושלים
מספר המשרות: 17
תיאור התפקיד: התמחות כללית בשטחי העבודה השונים במשרד החוץ בירושלים במשך שנתיים.
הדרגה: 1 של הדירוג האקדמאי במדעי החברה והרוח (לאחר שתי שנות התמחות ובאם יחולט על המשך השירות במשרד, הדרגה דרגה 2).
דרישות הכשרה:
א. השכלה אקדמאית (לפחות תואר ראשון) במדעי הרוח, החברה או משפטים. רצוי באחד התחומים הבאים: כלכלה, יחסים בינלאומיים, מדעי המדינה, מדעי המזרח, הסטוריה, ביאוגרפיה, מדעי היהדות, לימודי סין, לימודים רוסיים והשפטים.
ב. התמצאות בבעיות מדיניות אקטואליות ובנושאים כלליים אחרים לרבות יהדות, הסטוריה, גיאוגרפיה, חברה ומדינה, תרבות ואמנות, כושר ניתוח, הסברה והבעה בכתב ובעל פה. ידיעה מושלמת בשפה העברית. ידיעה טובה בשפה האנגלית. יועדפו מועמדים היודעים גם אחת מהשפות הבאות: ספרדית, צרפתית, רוסית, ערבית וגרמנית.
ג. גיל עד 30. לאחר שירות חובה מלא בצה"ל. מצב בריאות תקין, בעל אזרחות ישראלית (כולל בת הזוג).
הערות:
א. הצוערים שיעמדו בדרישות ההתמחות ישולבו בתום תקופת ההתמחות בשרות החוץ. עליהם להיות מוכנים למלא כל תפקיד בישראל או בחוץ לארץ, לרמות בארצות קשות שירות.
ב. הנהלת משרד החוץ שומרת לעצמה את הזכות להפסיק את התמחות הצוער בתוך תקופת ההתמחות אם יימצא בלתי מתאים לדרישות התפקיד.
ג. רשאי להגיש את מועמדותו גם מי שאיננו בעל השכלה אקדמאית מושלמת אך הוא עומד לקבל את התואר הראשון בתום שנת הלימודים תשל"ד.
על מועמד כנ"ל להמציא בעת ההרשמה אישור על לימודיו בשנת הלימודים האחרונה. במקרה שייבחר, תחל הפסקתו רק לאחר קבלת התואר. מועמד שלא ימציא אישור על קבלת התואר הראשון תוך שנה מיום פרסום המכרז תבוטל מועמדותו.
ד. המבחנים בכתב יתקיימו בחודש אוגוסט 1974 ובעל פה בחודש דצמבר 1974. התחלת תקופת ההתמחות במשרד החוץ פברואר — מרץ 1975 (מועד משוער).
ה. לחייל מילואים, אחרי 75 ימי שירות, וכן לחייל ששוחרר מהשירות בנסיבות האחרות האמורות בחוק החיילים המשוחררים (הוראת קבע) תשל"ד — 1973, תינתן זכות קדימה בדבר הבחינה בהתאם לתקנות השירות, אם הוא עונה לכל דרישות המכרז ויצרף תעודה על זכאותו (כהשלישות הראשית) בהתאם לחוק הנ"ל.
בקשות יש להפנות ללשכת מתח ירושלים בנציבות שירות המדינה קריה בן-גוריון, ירושלים בצירוף כל המסמכים הנדרשים באמצעות טופס 2115. את הטופס ניתן לקבל בלשכות נציבות שירות המדינה, ובכל בתי הדואר.
חייל רשאי להגיש מועמדות גם במכתב רגיל ולאו דווקא בטופס הנ"ל, ואז יציין בקצרה פרטים אישיים, השכלה ונסיון.
על המועמדים לדאוג, שבקשותיהם בצירוף המסמכים הנדרשים וכל מסמך אחר שבדעתם להגיש (בצירוף התרגום הנאמן לעברית, אם הם ערוכים בלועזית), יגיעו לנציבות שירות המדינה לא יאוחר מהתאריך האמור בצירוף המסמכים הנוהגים, אחרת לא תובאנה בחשבון.
המועד האחרון להגשת הבקשה הוא כ"ו סיון תשל"ד (16 — 1974).

תדיראן
למפעל „ירום" בירושלים
דרושים
אנשי אחזקה
בעלי נסיון במסגרות מיכנית
תנאים טובים למועמדים המתאימים.
לקביעת ראיון בא לפנות:
איזור התעשיה רוממה ירושלים
או טלפונית 02—526131.
סודיות מובטחת
תדיראן תדיראן

מורה לאופנת תפירה
בעלת נסיון דרושה
בהודיות
כפר נוער דתי
לפנות הודיות, דואר נע גליל תחתון טלפון 067—20791

למפעל חדש בענף היציקה
דרושים
יוצקים, תנורן, דופסים
עובד/ת מעבדה מטלורגית
על המעונינים לפנות בכתב לת.ד. 316 חדרה

למפעל תעשייתי בשטח האלקטרוניקה
דרוש
מנהל מחלקת קניות בארץ
מהות התפקיד:
ניהול מו"מ עם ספקים וניהול מערכת הקניות של המפעל בארץ.
דרוש נסיון של 5 שנים לפחות בתפקיד דומה.
לפנות בכתב לת. ד. 729 ת"א עבור מס' 92.

לבנק למשכנתאות
דרוש
מנהל חשבונות
לתפקיד עוזר למנהל החשבונות הראשי
הכישורים:
* מנהל חשבונות דרג ד'
* נסיון מעל לשלוש שנים
נא לפנות בכתב בציון תולדות חיים לת. ד. 29600 תל־אביב

למפעל תעשיתי בירושלים
דרושים
1. כלכלן
בוגר מנהל עסקים או מהנדס תעשיה ונהול
כאחראי על נושאי התקציב, המחיר והבקרה מפעלית.
2. מהנדס מכונות
לטפל בנושאים רבי הקף ואתגר.
פתרון בעיות הנדסיות הקשורות בהפעלת ציוד מורכב.
3. טכנאי מכונות או חשמל
לפקוח הנדסי וטכנולוגי השוטף בהפעלת מערכת קוי ייצור מורכבים.
4. טכנאי
לתאום מעקב ופקוח על פרויקט גדול בהקמה.
נדרשים בעלי נסיון תעשייתי קודם.
העבודה מעניינת ורבת אתגרים.
תנאים הולמים מובטחים למועמדים המתאימים.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב למחלקת כח־אדם לת. ד. 33384 תל־אביב.
סודיות מובטחת

ל„אסיא"
מעבדות כימיות בע"מ
דרושים
1. טכנאי כימיה
בוגרי קורס מתאים לעבודה במתקנים כימיים. העבודה בשלוש משמרות.
2. עובדים להפעלת מתקנים כימיים
יועדפו בעלי נסיון קודם — העבודה בשלוש משמרות. דרושה ידיעה בסיסית באותיות לטיניות.
3. עוזר רוקח או בעל השכלה
ו/או בעל נסיון דומה לעבודה במחלקת ייצור פרמצבטי.
4. מכונאים
בעלי הכשרה מתאימה, למחלקה האחזקה של המפעל.
נא לפנות טלפונית 915021, או בכתב בצירוף קורות חיים ופרוט נסיון קודם אל ת. ד. 1423 תל־אביב אל מנהל המנגנון.

תדיראן
התדיראן דרושים:
כלכלן
אנשי ארגון ותרסום נתונים עיבודיים בנושאים:
שינויי מדדים, שיעורי מטבעות, מועדי אספקה, כמויות, כלים, הזמנות גלם והנהגה כדאיות.
רצוי כלכלן עם רקע טכני.
ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב לכח־אדם, ת.ד. 648, תל־אביב בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.
סודיות מובטחת
תדיראן תדיראן

דרוש/ה טבח/ית
במוסד חינוכי דתי
דיור במקום
לפנות להודיות דואר נע גליל תחתון טלפון 067—20791

דרושים:
1. חשמלאי תעשיה
עם רשיון למתח גבוה
2. מהנדס מטלורג
בעל נסיון ביציקה
אזור העבודה חדרה—נתניה
על המעונינים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת. ד. 316 חדרה

למפעל תעשייתי מתפתח בחיפה
דרושים
מהנדס מכונות
נסיון של 3—5 שנים בתכנון ובביצוע פרויקטים אלקטרו־מכניים.
ידיעת אנגלית יתרון
מהנדס מכונות מתחיל
ידיעת אנגלית יתרון
נא לפנות בכתב בציון הפרטים המבוקשים לת. ד. 4353 חיפה עבור מספר 590 (מיקוד 31040)

ליחידת מחשב של בנק בתל־אביב
דרושות
נקבניות
במשרה חלקית או מלאה
אנו מעוניינים לקלוט להכשרה גם ללא נסיון קודם
המעוניינות תגשנה מעמדותן לת.ד. 7095 ת"א עבור מס' 22

קרן קימת לישראל
מודיעה על המשרות הפנויות המפורטות להלן:
1. תואר סוג המשרה:
עוזר למנהל אגף הכספים
תיאור התפקיד: עזרה למנהל אגף הכספים בריכוז, בבדיקה, ובמעקב בענייני חברות, מקרקעין וביטוח; חקירה וניתוח עניינים שבתחום טיפולו של מנהל אגף והעלאת הצעות בדבר דרכי הביצוע; ניסוח ועריכת מכתבים, תזכירים ודוחים בענייני האגף.
דרישות המשרה: השכלה על־תיכונית, רצויה השכלה אקדמאית; נסיון בריכוז ובעריכת נתונים סטטיסטיים והנהלת חשבונות; כושר הבעה בכתב ובע"פ בשפה העברית ובשפה האנגלית. מגורים בירושלים.
דרגת השכר בהתאם לכישורים.
2. תואר סוג המשרה:
עוזר ראשי למינהל
תיאור התפקיד: איסוף, ריכוז ועריכה של תנאי עבודה, שכר ותנאים סוציאלים של עובדים ושליחים לחו"ל; עריכת נהלים ותרומים; ריכוז השתלמויות עובדים; איסוף וריכוז ועריכת נתונים סטטיסטיים בענייני כוח אדם; ריכוז וטיפול הבקשות לציוד ובינוי.
דרישות המשרה: השכלה על תיכונית, רצויה השכלה אקדמאית; נסיון בעבודה מינהליה; ידיעת השפה האנגלית על בוריה; כושר הבעה בכתב ובע"פ; מגורים בירושלים.
דרגת השכר בהתאם לכישורים.
3. תואר סוג המשרה:
מנהל חשבונות
תיאור התפקיד: ניהול, בדיקה ורישום של סוגי חשבונות של חברות, ספקים, יחידות הקהק"ל השונות; עריכת פקודות לרישום התאמת השבונות; עריכת דוחות כספים וסטטיסטיים שונים.
דרישות המשרה: השכלה תיכונית, ידיעה ונסיון בהנהלת חשבונות; מקום מגורים בירושלים.
דרגת השכר בהתאם לכישורים.
4. תואר סוג המשרה:
בוחן במדור ספרי הנכסים של הקהק"ל
תיאור התפקיד: רישום בספרי הנכסים של הקהק"ל ובספרי מעקב קונים; ליקוט נתונים שונים מתוך ספרי הנכסים היומנים; עדכון מפות; העתקת נוסחי הרישום מספרי האחוזה.
דרישות המשרה: השכלה תיכונית, ידיעה ונסיון בעבודה פקידותית. מקום מגורים בירושלים.
דרגת השכר בהתאם לכישורים.
5. תואר סוג המשרה:
מזכירה וכתבנית
בשפה העברית ובשפה האנגלית
דרישות המשרה: השכלה תיכונית; ידיעת השפות העברית על בוריה וידיעת השפה האנגלית; מיומנות בהדפסה במכונת כתיבה בעברית ובלועזית; נסיון בעבודה מזכירות.
דרגת השכר בהתאם לכישורים.
על המעוניינים הממלאים אחר דרישות אחת מן המשרות הנ"ל לפנות בכתב, בצירוף תולדות חיים, עד לתאריך 12 במאי 1974, אל אגף האדמיניסטרציה, הקרן הקימת לישראל, ת"ד 283 ירושלים, ולציין על המעטפה „מכרז למשרה..."

مكذا من الأمل

هكذا من الأصل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

א. אילין תעשיות
מפיצי אלפא רומיאו בישראל
המוסך המרכזי
דרושים
* מכונאי רכב (עצמאיים)
* עוזרים למכונאים
* רוחץ מכוניות
השכר יקבע בהתאם לנתונים ולכישורים. מעונינים יפנו לטלפון 35321, 35325 לדני, מנהל המוסך

לצה"ל
דרושים
לעבודה באזור המרכז
* פקידה כתבנית
* מכנאי ייצור
* מעמד חומרים
● בדבר פרטים נא לפנות לי־ד.צ. 1190 בציון פרטים אישיים.

דרוש מיד
(או תוך 3 חודשים)
במפעל תעשייתי גדול באשקלון
מכונאי ראשי
הכישורים: השכלה מקצועית ונסיון מקצועי של 5 שנים לפחות.
הכרחי כי המועמד יגור באשקלון או סביבתה הקרובה.
התנאים: בהתאם לכישורים.
סודיות מובטחת.
נא לפנות בכתב לת.ד. 33157 ת"א עבור מס. 823.

טלרד
תעשיות אלקטרומכניקה ואלקטרוניקה בע"מ
לעבודה באגף הפיתוח במפעלנו
דרושים
1. מהנדס אלקטרוניקה בכיר
לניהול צוות, לפיתוח מערכות וציוד תקשורת אנאלוגיות וסיפרתיות.
2. מהנדס אלקטרוניקה מנוסה
לניהול צוות הנדסי להכנסה לייצור של מערכות הקשורות ומיהוג כתוח־כבות.
3. מהנדס תעשייה או ייצור
בעל נסיון באלקטרוניקה ומנהל עסקים לתפקידי תכנון ובקרה (בפקב) על משימות פיתוח וייצור — ארגון ופיקוח על שירותי עזר.
4. עורך מעגלים מודפסים
שרטט או טכנאי אלקטרוניקה בעל נסיון בעריכת מעגלים מודפסים.
5. מסגרים
למעבדה ובית־מלאכה מכני.

מנהל חשבונות — בוגר קורס להנהלת חשבונות סוג ג׳—ד׳ עם נסיון קודם בהנהח"ש.
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב למח׳ כח־אדם „טלרד", ת.ד. 50 לוד ביקוד 71100.
חברות בנות: ציוד־חולון קרן אלקטרוניקה - אשקלון

לחברה לעמילות מכס דרושות
למשרה מלאה
פקידות כתבניות
בשפה העברית, לאחר שרות צבאי,
ידיעת השפה האנגלית רצויה.
לפנות: תל־אביב, טלפון 611136

למפעלנו בדרום הארץ
דרוש:
הנדסאי/טכנאי ייצור
לריכוז נושאי הנדסת הייצור במפעל אם אתה: בעל ידע ונסיון של 3 שנים לפחות בנושאי הנ"ל, אוייש ד׳ מערכות דיווח.
תושב באר־שבע או הסביבה ורוצה לדרישות הנ"ל ומעוניין בתפקיד המנוהה אתגר בחברה צעירה ודינמית בתנאי עבודה ההולמים את כישוריך.
פנה בכתב יד לת.ד. 2926 תל־אביב עבור מס. 2925
— סודיות מובטחת —

לחברה מסחרית גדולה
דרושים צעירים לעבודה
(אחרי שרות צבאי)
1. עוזר למנהל חשבונות
סוג ד׳, נסיון של שנתיים לפחות.
2. מפעילה למכונת הנהלת חשבונות
בעלת נסיון בהפעלת מכונה להנהלת חשבונות.
שעות העבודה 8.00 — 16.00
נא לפנות בציון נסיון, מקומות עבודה קודמים והמשכורת מבוקשת למר עמיר, ת. ד. 33066 תל־אביב.

אלטק בע"מ — ייצור מעגלים מודפסים — פתח־תקוה
דרוש/ה
מבקר/ת איכות למעגלים מודפסים
יועדפו תושבי האיזור, בעלי נסיון בביקורת איכות.
בתאור כישורים נא לפנות אל ת.ד. 159, פתח־תקוה, או לטלפון מס. 03-908635

הכנסת
מזכירות הכנסת
מודיעה בזה על משרות פנויות במשמר הכנסת
(מכרז מס׳ 17)
תואר המשרה: **שומרים**
הדרגה: לפי המקובל במשמר הכנסת
תיאור התפקיד: שומר ביחידת משמר הכנסת
דרישות המשרה: השכלה יסודית וכושר גופני מעולה (גובה לפחות 175 ס"מ); ותק בטחוני (אחרי שרות בצה"ל או במשטרת ישראל).
הערה: באים בחשבון רק מועמדים הגרים בירושלים (או כתחייבים לעבור לגור בירושלים תוך שנה חדשים. עדיפות תינתן למשוחררי צה"ל מיחידות קרביות או בעלי נסיון משטרתי.
הצעת המועמדים אפשר להגיש באמצעות הדואר עד יום שני, כ"ה אייר תשל"ד (17.5.74) בטופס כתף 1061 („בקשה למשרה פנויה") הניתן להשיג בכל בית־הדואר בארץ, אל: מחלקה כח־אדם, הכנסת, ירושלים.

"תעשיות גולן בע"מ"
מיסודה של
התעשיה האוירית לישראל בע"מ
למפעלנו בדרום רמת הגולן דרושים
עובדים בעלי משפחה
במקצועות:
* ברסמים
* מסגרים
* חרטים
* מבקרי איכות

אצלנו תמצא:
* מגורים למשפחתך באזור כפרי.
* בתים בודדים עם שטח אדמה הצופה מול פני הכנרת.
* תנאי שכר בהתאם לכישורך.
* עבודה במפעל חדיש וממוזג אויר.
* חינוך ברמה נאותה לילדך.
* הקלות במס הכנסה.
* הלואה נוחה לרכישת ציוד ביתי.

המעוניינים יפנו בכתב בציון קורות חיים אל: תעשיות גולן בע"מ, מרכז כפרי בני יהודה רמת הגולן, ויוזמנו לראיונות אישיים בת"א או בחיפה.

תדיראן
למפעל האלקטרוניקה בחולון
דרושים:
1. טכנאי / הנדסאי אלקטרוניקה
לעבודות פיתוח והנדסה בתקדמה בתחום תדירות גבוהה וקשר ספרתי.
נסיון קודם של 3—5 שנים באחד מהתחומים אלה.
2. טכנאי אחזקה וכיול ציוד מדידה
לתיקון מכשירי מדידה אלקטרוניים ומערכות בתחבים וכבקרה ספרתית.
3. הנדסאי אלקטרוניקה,
בעל נסיון של 5 שנים בנושא. שליטה בעברית ובאנגלית.
4. מונטז'ר
למונטז' של מעגלים מודפסים ושכלולות.
עם שנת נסיון.
5. עובדות להרכבה אלקטרונית.
לעבודה מ־07.00—16.30, 5 ימי עבודה בשבוע, ההכשרה תנתן במקום.
הסעות לחולון, מת"א, ראשל"צ, לוד, רמלה, יבנה ואשדוד.
תנאים סוציאליים טובים.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב למח׳ לקת כח־אדם ת. ד. 648 תל־אביב בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.
סודיות מובטחת.

דרושים
1. פועל למחסן רהיטים
2. עוזר למרכיב
לפנות „רהיטי הזורע", אילת 22, ת"א
למר מוריס לפנה"צ

חברה בינלאומית להנדסה ולמסחר
מחפשת
מנהל
למשרדה בתל־אביב
הכישורים הדרושים:
— מהנדס (רצוי מהנדס מכונות)
— ידיעת עברית ואנגליה (רצוי גם גרמנית)
נא לפנות בכתב־יד, בצירוף תולדות חיים לת.ד. 16091 תל־אביב.
— סודיות מובטחת —

למפעלי בלו בנד תלמה
בחיפה
דרוש
מהנדס להנדסת ייצור
הכישורים הדרושים:
בעל נסיון בעבודה מעשית
ידיעת השפה העברית על בוריה — הכרחית.
ידיעת השפה האנגלית — רצויה.
הצעות בכתב יש להפנות לת.ד. 707 חיפה למחלקת הבגנגון.
בלו-בנד תלמה

MICROELECTRONICS LTD.
מיקרואלקטרוניקס בע"מ
מפעל לרכיבים אלקטרוניים
למפעלנו באזור התעשיה של חולון
דרושים
אנשים חרוצים ובעלי יוזמה המעוניינים לבנות עצמם יחד עם המפעל
בנושאים הבאים:
* מהנדס אלקטרוניקה/ הנדסאי אלקטרוניקה בכיר
לניהול המעבדה האלקטרונית של המפעל העוסקה בבקרה במיקרוגלים בשטח ה־V.H.F — U.H.F, כיול ואחזקה של מכשירי בדיקה אלקטרוניים במפעל.
* טכנאי אלקטרוניקה למעבדת אלקטרוניקה.
* מהנדס אלקטרוניקה / מכונות
המעוניין להתמחות בשטח של עיבוד זכוכית עבור המוצרים האלקטרוניים של המפעל.
* מהנדס חומרים/קרמיקה / מכונות
לריכוז נושא עיבוד הקרמיקה במפעל.
* מהנדס מכונות
בעל נסיון בעיבוד פח, ציפוי פח ומבלטים לריכוז הנושא במפעל.
* מבלטנים בעלי נסיון
* מסגרים מעולים, מסגרי כלים ומסגרי אחזקה.
* מחסנאי טכני מנוסה.
* איש אחזקת מבנים
„בעל ידי זהב", כעוזר מנהל המשק.
המעוניינים יפנו בכתב או טלפונית למחלקת כח־אדם טל׳ 851186/7/8 או לרחוב הפטיש 4 אזור התעשיה חולון (ע"י טמפו).

לחברה ארצית גדולה לשיווק מוצרי תצרוכת
דרוש מנהל סניף
לאיזור חיפה והצפון
הכישורים: בעל נסיון של 5 שנים לפחות בניהול ובמסחר. גיל: מעל 30. תנאים מצוינים לאיש המתאים. עבודה עצמאית עם אתגר.
לפנות בכתב יד ולציין קורות חיים מלאים לת.ד. 24081, תל־אביב.
סודיות מובטחת

התעשיה האוירית לישראל בע"מ
למפעלנו באזור רמלה
דרושים:
* חמ"מ
מעל שלב 9—12 לעבודות יצור ובקורת.
* ממ"ם
בעל שלב 9—10 לעבודות יצור.
* חשמלאי תעשיה/אחזקה
בוגר בי"ס מקצועי בעל נסיון של שנתיים לפחות.
* טכנאי מכונות
בעל רקע תעופתי.
● מועמדים מתאימים, מתבקשים לפנות אישית או בכתב אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל־תעופה ע"ש בן־גוריון.

למוסד ממלכתי
לעבודה זמנית ברחבי העולם
דרושים:
* יוצאי יחידות קרביות בתפקידי פקוד.
* בעלי השכלה של 11 שנות למוד לפחות.
* בעלי כושר גופני מעולה.
● המעוניינים מתבקשים לפנות אישית ביום שני או שלישי, 6־7 במאי 1974, בין השעות 14.00—17.00 להי"א, רח׳ זביה 16, ליד קולנוע פאר (אוטובוסים 1, 4, 5) ולהצטייד בפנקס מילואים או בכתב לת. ד. 17224 ת"א מיקוד 61170.

למפעל גדול ברמת גן
דרוש
עוזר למנהל כספים
הכישורים: בעל נסיון של 3 שנים לפחות בתפקיד דומה, גיל מעל 30.
למועמד המתאים מובטחת עבודה מעניינת ואפשרויות התקדמות.
לפנות בכתב יד ולציין קורות חיים מלאים לת.ד. 24081, ת"א.
סודיות מובטחת

למשרד גדול של רואי חשבון
דרוש
פקיד אחראי
לניהול תיקיה
תנאים טובים
לפנות טלפון 611174 ת"א

אינג׳ינר ורשבסקי אכברט
הנדסת בנין בע"מ
דרושים למשרדנו בירושלים ובת"א
שרטטי קונסטרוקציות
בעלי נסיון של 3 שנים לפחות.
לפנות לטלפון ירושלים 67343—02, תל־אביב 441816

סהר
חברה לביטוח בע"מ
דרושות
1. נסחית/בודקת
פוליסות אלמנטרי
בכל הענפים
בעלת נסיון של שלש שנים לפחות.
2. כתבנית
פוליסות אלמנטרי
אם הנך מעוניינת בעבודה מעניינת בחברת צוות צעיר ודינמי, אנא פני למר דיון טלפון 54311 ונזמינך לשיחה אישית.

לחברה בענף הטקסטיל
דרוש/ה
פקיד/ה
למחלקת הנהלת חשבונות
להתקשר לקביעת ראיון טלפון 55879, 57723 ת"א לאחרי אי אחה"צ.

מסגרי אחזקה
למפעל
בתל־אביב
תנאים טובים
לטלפן 478121

למשרד עורכי־דין
דרושה
מזכירה כתבנית
בעלת נסיון
שעות העבודה 8—16
להתקשר
237080, 240337 ת"א

דרושות
נשים
או נערות
לעבודה בתפירה או בשולחן
„מחית", תל־אביב
קבוץ גלויות 73
טל. 826741

לחברת טקסטיל
בת"א
דרושים
1. מנהל סניף
2. מוכר מנוסה
לפנות עם פרוט נסיון ההשכלה לת.ד. 29653 ת"א, טלפון 57951 ב־8 עד 1.00

מסגרים רתכים
למפעל
בתל־אביב
תנאים טובים
לטלפן 478121

כרסומנים
למפעל
בתל־אביב
תנאים טובים
לטלפן 478121

חרטים
למפעל
בתל־אביב
תנאים טובים
לטלפן 478121

מסגרי כלים
למפעל
בתל־אביב
תנאים טובים
לטלפן 478121

דרוש
מהנדס כבישים
מנוסה בתכנון
באזור תל־אביב
טלפון 734193
בשעות העבודה
סודיות מובטחת

דרוש סודג
למכונות שמוהוות
תנאים טובים למתאים
לפנות „אדירים", רח׳ בצלאל 27, רמת־גן (ליד בית־ביכ גלי־גיל).

תדיראן
לחטיבת התקשורת בפתח־תקוה
דרושים:
1. מהנדסי אלקטרוניקה —
לעבודה בצוותי פיתוח של מערכות וציוד לתקשורת ספרתית
וכן לפיתוח מערכת ציוד נושא.
בוגרי טכניון עם נסיון של שנתיים לפחות.
2. מהנדס אמינות —
מהנדס אלקטרוניקה עם התמחות בהערכת אמינות של ציוד אלקטרוני
ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
3. מהנדס רכיבים —
הכנת מפרטים לרכיבים אלקטרוניים, בחינת רכיבים חדשים, הכנסת סטנדרטיזציה של רכיבים בפרוייקטים שונים.
4. כלכלן —
לעבודה בהכנת התקציב השנתי, בבדיקה כדאיות ובנושאי בקרה שונים
רצוי בעל ידע תעשייתי.
5. הנדסאי אלקטרוניקה —
לעבודה בצוותי פיתוח של ציוד תקשורת אנלוגית וספרתית.
6. כתב טכני בכיר —
טכנאי אלקטרוניקה עם ידיעה יסודית באנגלית ובעברית ובעל נסיון בכתיבה טכנית.
7. עורך מעגלי היבריד —
הכרת טכנות אלקטרוניות בפריכת מעגל הבריד, חיתוך ורבילים, ריכוז נתונים לתיקי ייצור. בעל השכלה תיכונית עם נסיון עקיף באלקטרוניקה (מעגלים מודפסים, רכיבים וכו׳). ידיעת אנגלית.
8. פקידה כתבנית —
ידיעת כתבנות עברית ואנגלית. השכלה תיכונית.
נא לכתוב לת. ד. 500 פתח־תקוה בציון פרטים אישיים, השכלה ונסיון מקצועי.
למזכירות המפעל ברח׳ הסיבים 18 — פתח־תקוה (ליד מחסני סופרגז)
— סודיות מובטחת —

לאפריקה ישראל להשקעות בע"מ
דרוש
מפקח בניה בכיר
לעבודות תיאום ופיקוח על פרויקט בניה בטבריה
הכישורים הדרושים:
1. פיקוח על בנינים
2. תיאום של המערכות השונות בבנין
3. ניהול יומני עבודה
4. חישוב כמויות
5. ביקורת ועריכת השבונות עם קבלנים
מועמדים בעלי נסיון מתאים יפנו לת. ד. 29280 תל־אביב
סודיות מובטחת

התעשיה האוירית לישראל בע"מ
למפעלנו באזור ראשל"צ
דרושים:
* טכנאי חשמל
רצוי בעל רקע תעופתי בחשמל.
* טכנאי אלקטרוניקה/אלקטרונאי
בעל נסיון של שנתיים בעבודות יצור ואחזקה של ציוד אלקטרוני.
* מכונאי אחזקה
בוגר בי"ס מקצועי במגמת מכונות/מכוב.
* מכונאי מזוג אויר
בוגר בי"ס מקצועי לעבודות אחזקה.
● מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות אישית או בכתב אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל־התעופה ע"ש בן־גוריון.

דרושה
כתבנית עברית
עם ידע באנגלית
שעות העבודה 8.30—5.30
נא לפנות בטלפון 475151
איסטרוניקס בע"מ
רח׳ ריואנים 21 תל ברוך

למשרד גדול של רואי חשבון
דרושים
בוחנים
תנאים טובים ואפשרויות קידום
בפרטים מלאים על נסיון והשכלה נא לפנות לת.ד. 432 ת"א.

אטמור FEDDERS
מיזוג אויר בע"מ
דרושים
1. יוצאי חיל אויר
מגמות בבתאית ואלקטרוניקה.
2. בוגר מגמת בעירה
לפנות: אטמור מיזוג אויר בע"מ
טלפון 228100 תל־אביב.

תדיראן

למפעל המיקרואלקטרוניקה
דרושים:

1. **טכנולוג היברידים** (מהנדס או מדען)
לפיתוח ויישום טכנולוגיות שכבות עבות ודקות.
אחראי על קו ייצור קטן לדגמים.
דרוש כימאי, מהנדס או פיסיקאי הבוגרים או מהנדס אלקטרוניקה עם נסיון בתחומים רלוונטיים.
השתלמות בארץ ובחו"ל.
ידיעת השפה האנגלית הכרחית.

2. **מכשירן**
לעבודה עצמאית במכשור אלקטרוני.
ידיעת השפה האנגלית הכרחית.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב למח' כח־אדם ת.ד. 648, תל־אביב בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.
סודיות מובטחת

למכירות נחושת
תמנע בע"מ
דרושים
מנהלי חשבונות
סוג 2—1 — בעלי נסיון של שנתיים לפחות בהנהלת חשבונות.
המועמדים יפנו לראיון אישי במשרדי החברה בת"א הקריה, רח' ס' (מול קול ישראל) בין השעות 1400—0800.

NCR
דרוש
לאגף הטכני בת"א
מחסנאי טכני
לנפוק כלים וחלפים
ובעל ידיעה מספקת בקריאה ובכתיבה של מונחים באנגלית
* עבודה יציבה
* תנאים טובים

נא לפנות בכתב־יד בציון קורות חיים
לי. א. מיטודך ובניו בע"מ
ת.ד. 1089 ת"א 61000
עבור מס' משרה 46—9

חברת השמירה
דרושים
שומרים ואנשי אבטחה
לעבודות יום ולילה
באזורי: חיפה, הקריות והמפרץ
תנאים טובים

לפנות אישית לסניפנו בחיפה, רח' הנמל 33, בין השעות: 08.00 — 18.00, ולאחר שעות העבודה — טלפונים: 232449, 512443, 719631
★
סניפים בכל רחבי הארץ
שמירה · אבטחה · חקירות · מערכות אזעקה

[illegible]
במחלקת הנדסת תעשיה
מחלקה צעירה ודינמית
במפעלנו דרושים:
1. **טכנאי ייצור**
2. **מודדי זמן**
להכנסת נורמות ופרמיות

בעלי נסיון של שנה לפחות יפנו לקביעת ראיון אישי למחלקת כח אדם של מפעלנו, לפי הכתובת ת.ד. 1428 חיפה 31000, או טלפונית 721381—04.

עמידר, החברה הלאומית לשיכון עולים בישראל בע"מ
דרוש
מהנדס
ליחידת הבקרה הפנימית
הכישורים הדרושים:
1. מהנדס בנין מוסמך.
2. נסיון של 5 שנים לפחות בפיקוח על ביצוע עבודות הנדסה אזרחית.
3. כושר עריכת ביקורת [illegible] עם המפוקחים ועם קהל.
4. כושר הבעה בעל־פה ובכתב.
5. ידיעת השפה העברית על בוריה.

מקום העבודה הוא בתל־אביב, אם כי מלוי התפקיד כרוך בנסיעות לכל חלקי הארץ.
שכר ותנאי העבודה אחרים יקבעו לפי כישורי המועמד.
המועמדים יגישו את הצעותיהם בכתב יד ברור למח' כח אדם של החברה, ת.ד. 7045 תל־אביב, עד התאריך 14.5.74.
מועמד הגר מחוץ למקום העבודה המוצע יציין כיצד הוא מציע לפתור את שאלת הדיור בו במקום.

לניהול משרד הנדסי פרטי
דרוש
מהנדס אזרחי
בעל נסיון בתאום ופקוח, תכנון הנדסה אזרחית, בעל כושר ניהול מו"מ
ידיעת השפה האנגלית רצויה
נא לפנות לת.ד. 1852, חיפה
— סודיות מובטחת —

למפעל תעשייתי גדול
דרושים
מרכיבים
לחלונות ודלתות אלומיניום בבנינים
באיזור המרכז
נא לפנות טל. 285780 ת"א

האוניברסיטה העברית בירושלים
מודיעה כי עומדת להתפנות משרת
מהנדס מנהל הפיתוח והבינוי
מכרז מס' 142/74 —

תאור התפקיד: 1. תכנון הפיתוח והבינוי בהתאם לצרכי האוניברסיטה. 2. ניהול התכנון, התאום והפיקוח על ביצוע כל עבודות פיתוח ובינוי. 3. ניהול עריכה ופרסום מכרזים לתכנון ולביצוע עבודות פיתוח ובינוי של האוניברסיטה. 4. ניהול מערכת ביקורת חשבונות מתכננים, קבלנים וספקים. 5. ניהול והפעלת מחלקה פיתוח ובינוי.
דרישות התפקיד: 1. השכלה אקדמאית בהנדסת בנין. 2. נסיון הנדסי של 10 שנים לפחות ונסיון של 5 שנים לפחות בניהול או פיקוח ותאום על ביצוע עבודות בניה ופיתוח בהיקף רחב גדול. 3. ידע ונסיון בתהליכי תמחיר, תקצוב בביקורת חשבונות קבלנים וספקים לעבודות פיתוח ובניה. 4. נסיון רחב בניהול מו"מ עם נציגי מוסדות, קבלנים, ספקים וכו'. 5. כושר ארגון ונסיון בניהול צוות עובדים. 6. ידיעת השפה העברית על בוריה ושליטה מלאה בשפה האנגלית.
הדרגה — בהתאם לכישורי המועמד.
על המעונינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ושכלה ממליצים עד תאריך 20.5.74 אל: מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים, מיקוד 91000 ולציין על המעטפה "בתשובה למשרה מס' 142/74".

למכירות נחושת
תמנע בע"מ
דרושים
הנדסאי מכונות
חשמלאים
— בעלי רשיון חשמל
מכשירן
— עם ידע באלקטרוניקה
מסגרים מכניים
מסגרים רתכים

מועמדים מתאימים יפנו לראיון אישית בכל יום ד' בין השעות 1300—1000 ו־1800—1600 למזכירות משרדי החברה בתל־אביב, הקריה, רח' ס' (מול קול ישראל) מצויידים בפנקס בלואים ותעודת שחרור מצה"ל.
המועמדים שיבחרו יידרשו להתיישב באילת ועזרה בדיור תנתן.

דרוש
בחור אחרי צבא
לעבודה מסחרית ביבוא
רצוי ידע בשפות
אפשרות להתקדמות
ת.ד. 1051 תל־אביב

מוכרת
בעלת נסיון בענף ההלבשה דרושה לבוטיק "ריאו"
★ תנאים טובים ★
לפנות בוטיק "ריאו", רח' אלנבי 82, ת"א. בשעות 11.00 עד 13.00

דרוש/ה
נער/ה
לשליחויות
נא לפנות
לאביק בע"מ
רח' היהודה 5 (ליד כפר עלית) רמת־גן טלפון 721261

החברה היבואנית ציוד הבנין בת"א דרושה מזכירה
שליטה מוחלטת באנגלית ובעברית
תנאים טובים למתאימה
לפנות: 269633; 260640

לחברה קבלנית
בפתח־תקוה דרוש
מנהל חשבונות
לחצי משרה
לפנות בטלפון
907208 911017

למפעל מתכת
דרושים:
1. מנהל חשבונות
2. מסגר־רתך חרט וכרסם
לפנות טל. 824591

דרוש
מנהל בית אריזה
עם פרישתו של מר עתניאל נגמן
מנהל בית האריזה שלנו לגמלאות מבקש
פריתז אגודה שיתופית לשיווק פרי הדר בע"מ
מנהל בית אריזה שלה ברחובות

לפרטים לפנות בכתב עם קורות חיים ועם כישורים להגיש עד ליום 20.5.74 לפי הכתובת פריתז אגודה שיתופית לשווק פרי הדר בע"מ ליד תחנת הרכבת רחובות.
סודיות מובטחת

אחים גולדשטיין בע"מ
חברה לשכון ופתוח

דרושים
לאתרי בניה גדולים:
* מנהל עבודה לעבודת גמר — באזור תל־אביב
* מנהל עבודה כללי — לאזור רחובות
* טפסן ראשי — לאזור רחובות

בעלי כשורים ונסיון מתאים
יפנו לשם קביעת ראיון לטל. 725137־03 בין השעות 1600—1800 (מלבד יום ג')

דרושים יוצאי צבא
למפעל מבוסס ומתפתח
העוסק בפיתוח וייצור אבי טיפוס ומערכות מכניות מתוחכמות
בחיפה:
1. **מסגר מכני** — מעולה ומנוסה בפרטים והרכבה
2. **מכונאי** — מעולה ומנוסה לעבודות במערכות מכניות בניה, הידראוליקה ומכונאות מדויקת
3. **מסגר** — מעולה ומנוסה לעבודות במבני אלומיניום, פלדה ופיברגלס מתוחכמים
4. **טכנאי אלקטרוניקה או חשמלאי** — מעולה ומנוסה לעבודות ייצור ונסיון כללי למכשור אלקטרוניקה [illegible]
5. **הנדסאי, טכנאי, שרטט** — מעולים ובעלי נסיון באחד או יותר מן התחומים: חלקי מכונות ומבני [illegible]
6. **מזכירה** לניהול משרד — השפה העברית ואנגלית לחצי יום או יום שלם

מובטחים: עבודה מאד מעניינת ומגוונת, התקדמות מקצועית ברמה גבוהה, תנאים טובים וקידום, עבודה בצוות באוירה נעימה.
המעונינים יפנו בכתב לת.ד. 8071 — חיפה או טלפונית ל־535245־04 לקביעת ראיון.

פז
לפז חברת נפט בע"מ
דרושים במפעלי התעשיה באתר המתקנים במפרץ חיפה:

פקיד תנועת מלאי
הכישורים הדרושים:
— ידע ונסיון בהנה"ח.
— נסיון בתנועת מלאי, דו"חות ותחשיבים כמויות. רצוי נסיון בתפקידים דומים של לפחות 3 שנים.
— ידיעת השפה העברית, רצויה ידיעת השפה האנגלית.
— השכלה תיכונית.

מפעילים
מהות התפקיד: ביצוע עבודות שונות בהפעלת מערכות ייצור, מתקנים וציוד.
הכישורים הדרושים:
— ידיעת השפה העברית, רצויה ידיעת השפה האנגלית.
— הבנת הוראות בכתב וביצוען.
— נסיון בדיווח ומעקב של לפחות 2 שנים.
— רצוי נסיון קודם בהפעלת מתקנים.
— השכלה של 10 שנות לימוד לפחות, רצויה השכלה מקצועית.

המשכורת תקבע בהתאם לכישורי המועמדים
מועמדים יפנו בכתב לאגף כח־אדם,
פז חברת נפט בע"מ ת.ד. 434 חיפה, 31000

דרושה
מזכירה
בעלת נסיון קודם
בכל עבודות מזכירות —
נהול משרד וצוות עובדים
★
יום עבודה רצוף 8.00—16.00
לא ילקחו בחשבון פניות ליום עבודה מקוצר.
לפנות בכתב יד תוך ציון פרטים אישיים ונסיון קודם.
קנטשטיין אדלר ונשות' בע"מ
תל־אביב, דרך פתח־תקוה 37 טל. 623769 613402

לחברה קבלנית ציבורית גדולה בת"א
דרושה מרכזנית
לעבודה במשמרת שניה
שעות העבודה 12.30—18.00
על המעונינות לפנות לטלפון 58221, ת"א למדור כח אדם.

למוסד להשכלה בתל אביב
דרושה
פקידה
(עוזרת למזכירה)
לשעות אחר־הצהריים שעות העבודה מ־4 עד 9 בערב.
הכישורים: השכלה תיכונית מלאה, הדפסה בעברית. עד גיל 25.
נא לפנות בכתב לת.ד. 33379 ת"א עבור מס. 50

אוניברסיטת חיפה
בית ספר לחינוך
לימודי חינוך של התנועה הקיבוצית
אורנים
דרוש לבורנט - טכנאי
למעבדת סטודנטים לפיזיקה
רצוי בעל נסיון.
לפנות: למזכירות החטיבה האקדמית אורנים דואר קרית טבעון, או טלפונית 931142.

NCR
למרכז חברתנו בתל־אביב
דרושים
צעירים
אשר יוכשרו על ידינו לתפקיד
תכנון והדרכת שיטות מיכון משרדי
הכישורים הדרושים:
— השכלה תיכונית
— ידיעה טובה בשפה האנגלית
— גיל עד 27 לאחר שרות צבאי
אם הנך רוצה להשתלב במקצוע בעל אתגרים ואפשרויות קידום
פנה אלינו בכתב יד תוך ציון קורות חיים לפי הכתובת: י. א. מיטודך ובניו בע"מ ת.ד. 1089 תל־אביב 61000 נא לציין: "עבור משרה 11־3"
— סודיות מובטחת —

לחברת מ. כ. מור־כרמי בע"מ
דרושים
מהנדס אלקטרוניקה
טכנאי אלקטרוניקה
לתפקידי אחזקה של מערכת דיגיטלית
מגיה/ה לעברית
ידיעה מושלמת בעברית, ידיעה גם באנגלית — יתרון
כתבניות בעברית עם נסיון
תנאים טובים למועמדים המתאימים
נא להתקשר לשם קביעת ראיון טל. 623266/7/8 תל־אביב.
סודיות מובטחת

טכנולוגיה מדעית בע"מ
דרוש/ה
עוזר/ת למנהל חשבונות
הכישורים: סוג ג' או ד', נסיון בעבודה מעל שנתיים (נסיון בהכנת משכורות — יתרון).
5 ימי עבודה בשבוע
8.00 עד 17.15
תנאים בהתאם לכישורים
המעוניינים יפנו טלפונית 930281 אל מר שפירא או בכתב אל ת.ד. 330, הרצליה ב'.

למוסד מחקר ופיתוח בסביבות חיפה
דרושים לעבודה רבת אתגר ועניין
* **מהנדס כימיה** — לעבודות פיתוח וניסויים בחומרים
* **מהנדס כימיה** — לעבודות פיתוח בקורוזיה ואלקטרוכימיה
* **מהנדס כימיה** — לעבודות פיתוח בשטח הטכנולוגיה של חומרים פלסטיים בעל נסיון של 2—5 שנים בשטח הפלסטיקה.
* **מטלורג בכיר** — לעבודות מחקר ופיתוח במטלורגיה פיסיקלית ומכנית של סגסוגות ברזליות ואל־ברזליות.
* **מהנדס מטלורגיה** — בעל נסיון של מספר שנים במטלורגיה תהליכית (ריתוך ועיבוד)
* **מהנדס מכונות** — בעל נסיון בתכנון מכני
* **הנדסאי כימיה** — עם נסיון בשטח הפלסטיקה
* **טכנאי / הנדסאי** — לפיתוח ובדיקות מטלורגיות במעבדה בעלת מיכשור מתקדם
* **טכנאי** — בעל נסיון לעבודה במעבדה לבדיקות לא הורסניות (אולטראסוני רנטגן)
* **טכנאי כימיה** — בעל מספר שנות נסיון בפיתוח
* **מבלטן** — בוגר בי"ס מקצועי ובעל מספר שנות נסיון
* **מפעיל לציוד כבישה** — בעל השכלה של 8 שנות לימוד; בגיל 30—40
* **פועל** — לעבודה בציפויים אלקטרוכימיים, רצוי בעל נסיון.

● המעוניינים יפנו לת.ד. 9757, חיפה 31096 (עבור "פ") ויציינו קורות חיים, השכלה ונסיון מקצועי קודם.
— סודיות מובטחת —

אתה בעל משפחה?
זה עשוי לעניין אותך

תמנע מציעה לך:

א. לימוד מקצוע הכריה והפעלת ציוד כרייה מכני כבד משוכלל.
ב. משכורת התחלתית של כ־1280 ל"י ברוטו (גם בתקופת ההכשרה).
ג. דירה של 3 חדרים (לאחר תקופה של 3—4 חודשים) תמורת — 50 ל"י לחודש
ד. טיסה הלוך ושוב אחת ל־3 שבועות (עד להעברת משפחתך לאילה).
ה. כעובד משמרות תעבוד 5 ימים בשבוע (השבועיים מתוך שלושה).
ו. תנאים סוציאליים, תנאים סוציאליים גבוהים הטבות שונות.

לפרטים: המועמדים יפנו אישית למזכירות משרדי החברה בת"א — הקריה רח' ס' כס' 2 (מול קול ישראל) טל. 255451 — בכל יום ד' בין השעות 09.00—11.00 בבוקר, 16.00—18.00 אחה"צ. או למח' כח־אדם בתמנע וכן ליועצי התעסוקה ברחבי הארץ. יש להביא פנקס מילואים, תעודת שחרור ותעודת זהות.

בוא לתמנע
לעתיד טוב יותר, לך ולמשפחתך

מפעלי מלט פורטלנד ישראליים
"נשר" בע"מ
למשרדנו בתל־אביב דרושות
1. **מזכירה**
— ידיעת עברית ואנגלית כולל הדפסה.
2. **מזכירה**
— ידיעת עברית על בוריה עם נסיון בהדפסת טבלאות ומאזנים.
לפנות בכתב לת.ד. 29835 תל־אביב

דרוש זוג
לעבודות חצרנות ומטבח
דיור במקום העבודה
בדבר פרטים להתקשר לטלפון 531944—04

דרוש מיד
נהג
למשאית דיזל חדשה
להתקשר טל. 237820 תל־אביב, בין השעות 800—1000; 1800—2100 שבת כל היום

דרושים
מועמדים/מועמדות
לעבודה בשרטוט חשמל
★
תנאי קבלה: 10 שנות לימוד לפחות
אין צורך בהכשרה מקצועית קודמת
המועמדים יוכשרו על ידינו בקורס מיוחד
נא לפנות אישית אל:
קנטשטיין אדלר ונשות' בע"מ
תל־אביב, דרך פתח־תקוה 37 טל. 623769 613402

מוסד למחקר ופתוח באזור חיפה
מחפש
* **מתמטיקאים/כלכלנים/סטטיסטיקאים**
לעבודה בעיבוד נתונים מינהלי ומדעי במרכז חישוב גדול.
המועמדים ישתתפו, במידת הצורך, בקורס תכנות בסיסי (משרה מס' 6)
* **תכנת**
רצוי בוגר קורס לעיבוד נתונים ושיכון בעל נסיון בעיבוד נתונים והרצת תכניות במחשב, הכרת ידע בפורטרן. (משרה מס' 25).

● המעוניינים יפרטו קורות חיים, השכלה ונסיון מקצועי קודם. לפנות לת.ד. 9757, חיפה 31096 ולציין את מספר המשרה
— סודיות מובטחת —

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
לסניפנו העומד להפתח
בחדרה
דרושה
כתבנית
עברית/אנגלית
* ידיעת השפה העברית על בוריה
* ידיעה טובה של השפה האנגלית

בדבר פרטים נא לפנות טל' 523213־04 או אישית לרח' הבנקים 3 חיפה.
ההנהלה המרכזית: רח' לינקולן 18, ת"א

هكذا من الأصل

هكذا من الأمل

— ב־1 במאי אנחנו תמיד מאוחדים!

מכתבים למערכת הארץ

מעשה רחוק מאזרחות למופת

השתוממתי לקרוא ב„הארץ" מה־24.4 את מאמרו של גרשום שוקן „אזרחות למופת, לא רצח אופי", ה־מהלל את מעשהו של עזר ויצמן ש־מצא לנכון לפרסם את תזכירו על „התמוטטות עצבים" של יצחק רבין ב־28.5.1967, בזמן ההכנות למלחמת ששת הימים. נוצרה גישה מיוחדת הערכה בלתי מובנת כדי לראות במעשה זה „אזרחות למופת". וייצ־מן פירסם את תזכירו בכוונה ברורה לפגוע בסיכוייו של ה' רבין להיבחר כמועמד לראשות הממשלה ומר שוקן מתעלם בקלות כזו מדין הדברים, הו־לוקי דעות ויחסים מורכבים בין וייצמן ויצחק רבין, ביחוד לאחר ש־רבין המליץ למנות כרמטכ"ל אח־ריו לא את עזר וייצמן אלא את חיים בר־לב.

וייצמן רחוק מאוד מלהיות „סופר מן". פירסום המיסמך שלו בדיוק לפני הבחירות במרכז מפלגת העבו־דה, מוכיח שהיה לו צורך אישי מובהק לפגוע ברבין. ואיזו „תמי־מות" נחוצה כדי לא לראות זאת.

איך צריך להתייחס ביושר לאותה „התמוטטות עצבים" של יצחק ר־בין לפני 7 שנים? אילו היתה זו באמת התמוטטות עצבים, לא יכול היה רבין לחזור לתפקידו אחרי שני ימים ולהמשיך בהכנות עצומות ל־מלחמה, באירגון מורכב מאוד של כל כוחות צה"ל ולפקד על צה"ל לפ־ני המלחמה ובתוך המלחמה. אלו־פים כאריק שרון, ישראל טל ואה־רון יריב ציינו בפומבי את הערכתם הרבה לאישיותו של רבין ולניהול מלחמת ששת הימים על ידיו. ה־עובדות לא רק מכחישות את כל גישתו והערכתו של וייצמן אלא פוגעות קשה באובייקטיביות שלו ובאמינות פעולתו בפירסום תזכירו.

הרבה יותר פשוט ואנושי להבין דבר כפשוטו שיצחק רבין, כרמטכ"ל, אחרי תקופה מאומצת מאוד של עבודה ביום ובלילה באירגון כוחות צה"ל תוך חרדה עמוקה ומובנת, הרגיש את עצמו יום אחד עייף ו־מתוח מדי ורצה לנוח יום־יומיים. היה זה שבועיים לפני פרוץ המל־חמה. הביטוי של וייצמן „התמוטטות עצבים", רק מוכיח את כוונותיו — כי הרי שום איש בר־דעת לא יאמין שהתמוטטות עצבים נגרמת ונעלמת אחרי יום־יום וחצי.

כולנו מעריכים את וייצמן כמפקד חיל אוויר מהולל, בעל יוזמה, תו־קף, אומץ רב ובעל זכויות רבות, אולם הוא ידוע גם כבעל טמפרמנט סוער, חסר ריסון עצמי בדיבורו ובי־פעולותיו, איש שיש לו „פתרונות" ברורים, פשוטים ותשובות לכל ה־בעיות הקשות והמורכבות ביותר ושאינו נוטה לשקול עניינים באופן רב־צדדי. לכן, למרות כל מעלותיו הגדולות כלוחם לא היה מתאים להיות רמטכ"ל, או קברניטה של מפלגה. אלה הן הסיבות שהקריירה הפוליטית שלו היתה כה מפתיעה וכה קצרה.

היה זה מהגה מצדו של עזר וייצ־מן לבחור עיתוי כזה לפירסום מס־מכו. במעשהו פתח פתח לאנשים רבים להאשים בכוונה אישית לפ־גוע באישיותו של רבין, דבר ש־נקרא בחיים הפוליטיים: רצח אופי. מעשה זה פגע בוייצמן עצמו ולא ברבין. מאותו יום־חופשה ב־23.5.67 עברו 7 שנים. בתקופה ארוכה זאת עבד רבין במיבחנים קשים של עמדות עבודה ודיפלומטיה פוליטיות מסובכות מאוד וגילה בהם כוח רב, מוח אנליטי מבריק, יציבות־אופי, שיקול־דעת, ריסון עצמי ושליטה ב־דיבור. וסימן לכך כיצד עצה לעזר וייצמן בכבדות אותות, כרוסנה.

לי יש הערכה לעזר וייצמן על שרותיו הגדולים למדינת ישראל כ־מפקד חיל האוויר, ולכן חבל לי מאוד שעשה מעשה הפוגע באישיו־תו הוא, ושלא יישכח מהר כל כך. כלהבה הגנרלים פגעה בכבודם וב־מעמדם, הן בצה"ל והן בעיני ה־ציבור כולו. גם „המיבצע" האחרון של עזר וייצמן לא הוסיף לו כבוד.

תל־אביב — אליעזר פרי

או רבין, או פרס

לדעתי העיתוי המתוכנן בדייקנות של פירסום „מסמך ויצמן" ולא הר־כנו, הוא אשר היווה גורם מכריע (במעט) בתוצאות ההצבעה במרכז מפלגת העבודה, על בחירת רבין כמועמד לראשות הממשלה. הפירסום בוצע בזמן מספיק לפני מועד הבחי־רות, על־מנת שבוחרים רבים ככל האפשר יוכו בתדהמה הזמנית, אולם זמן מועט מדי מבחינתו של רבין, כך שלא יספיק לזרוק את הבוץ שהוטלך בפניו ולהסביר עניינית כה־קרה.

הבוחרים הרבים שהוסטו באותו פרק־זמן קריטי בין מועד הפירסום למועד הבחירות, הצביעו לכבן פרס, ולכן הוא קיבל קולות בהיקף ה־עולה בהרבה על התבוסה בו אלולא פורסם המיסמך במועד המדויק הנ־"ל.

בת־ים — יעקב עשת

המשטרה חוקרת או מחכים לנחום

במוצאי יום העצמאות טילפנה אשתי למשטרה והודיעה על נסיון פריצה לדירתנו. ביום שבת אחרי הצהריים חזרתי אני לביתי, ומש־סיפרה לי כי טרם בא איש מהמש־טרה טילפנתי למספר 100.

השוטר התורן: מתי היתה הפרי־צה?

אני: במוצאי יום העצמאות.

שוטר תורן: איננו מוצא מאומה ביומן. באיזו שעה הודיעה אשתך?

אני: בשעה 8.30 בערב.

שוטר תורן: תגיד 20.30. (מחפש ומוצא) „ארוע מספר 196".

שם השוטרת, כך הוא אומר, (זו שקיבלה את הדיווח על „האירוע") הוא שוטרת אבוהב. לאחר מכן בי־קש ממני לטלפן לנפה הצפונית, ולהתקשר עם מחלקת החקירות כדי לוודא למה לא בא אף שוטר.

תורן בנפה הצפונית: המרכזיה מקולקלת. בבקשה טלפן ל־224452 או 224453.

במספר הראשון תפוס במספר ה־שני לא עונים. אחרי רבע שעה נוספת נמאס לי, ואני מטלפן למטה הארצי בירושלים. קצין תורן מב־דלוביץ במטה הארצי מודיע לי ש־אני צודק במאת האחוזים. אני מסביר לו שיש עקבות טריות תחת החלון, וכדאי שיבוא שוטר. הוא אומר לי שאינו שולט במחוז תל־אביב ומציע לי לטלפן למחרת (יום א') למחלקת תלונות הציבור.

טילפנתי שוב לנפה הצפונית. ה־תורן מזדהה ואומר ששמו סמל ראשון שימחה. שימחה אומר לי ש־המרכזיה עדיין מקולקלת ולכן עלי להתאזר בסבלנות. לאחר כל מיני שידולים הוא מתקשר ל„חקירות" ב־דרכים שלו.

דרך הטלפון אני שומע את תכנית הרדיו על כדורגל. סמ"ר שימחה מרגיע אותי ואומר שהוא מתקשר לחוקר „נחום". הוא מסביר לו שעה ארוכה מה כתובתי.

אני: נראה לי שהחוקר נחום מבין לאט.

סמ"ר שימחה: לא. הוא מבין מ־הר אבל צריך להסביר לו לאט.

אני: יש עקבות תחת החלון — אני מעוניין שיבואו מהר.

שימחה לנחום: יש עקבות. הם רוצים שתבוא מהר.

שימחה אלי: איזה רחוב?

אני: אהבת ציון.

נחום לשימחה (אני שומע את ה־אלחוט דרך הטלפון) רחוב אחרת?

שימחה אלי: אתה בידיים טו־בות. נחום הוא ותיק.

אני: אם הוא ותיק אז זה טוב?

סמל ראשון שימחה: לא, פשוט השאירו אותו חוקר בגלל הוותק.

אני: אני כותב מחר ללשכת ה־מפכ"ל אם החוקר נחום לא יבוא.

שימחה: הוא יבוא.

אני: מתי?

שוטר תורן שימחה: חכה, אשאל אותו.

תורן לנחום: מתי תבואו?

(התשובה לא ברורה)

תורן אליי: יבואו. תחכה.

אני: אנסה לכתוב את זה בעי־תון.

תורן שימחה: כדאי, אולי תעשה כסף.

אני: נחום מבין משהו?

סמל ראשון שימחה: אמרתי לך שהוא ותיק.

אני: תודה על טירחתך.

שימחה: יש לך מזל שאין לי עבודה אז אני עושה את זה.

אני: טוב שיש מזל. מתי יבוא נחום?

סמל ראשון תורן שימחה: תיש־אר בבית.

מחכים לנחום. הוא לא בא.

רבע שעה לאחר שיחתי עם סמל ראשון שימחה — ושלושה ימים לאחר ההודעה הראשונה על הפריצה — הגיעו שוטרים — חוקר אורחי הטיבה. מאוד אדיבים, מאוד מגר־מסים — אבל לא נחום.

תל־אביב — דן מירקין

מלון סיני תל־אביב
רחוב טרומפלדור 11—15
הפתיחה 1.6.74
מציע להשכרה:
חנויות
משרדים
חלונות ראוה לתצוגה
בבנין בית המלון
נא לפנות להנהלת בית המלון
רחוב טרומפלדור 11—15 טל': 52621 ת"א

מידע לדורות הבאים ממלכלכי רשות הרבים

לתומי, חשבתי שהשיר „הבלדה על ברוך במילי" הינו פרודיה על שירי „השמאלץ" המלחמתיים מימי תש"ח ועד היום ועל אותם „גבורים — אלמונים" — מלכלכי רשות־הרבים, בכתובותיהם ובשמותיהם — עד שקם שר־ההסברה שמעון פרס והסביר את משמעותו העמוקה של השיר.

על מנת להשלים את האנתולוגיה הנפלאה, הייתי מציע עוד — כמה כתובות — גדולות בופת כנן: „יצ־חק בן־אהרון, יהושע פרץ, שמעון פרס, נמל־אשדוד", על משרד ראש הממשלה „מוטי־אשכנזי (מ"ל.) בר דאפשס".

בתשרוכת־הפרוה „גינה ואפריים קציר רחובות — ירושלים", על מזר־און ישראל „משה דיין בהלל פלמית" וכך יבוא שלום על ישראל ואינ־פורמציה ומידע לדורות הבאים.

תל־אביב — יגאל תומרקין

הארץ ממליץ

טלוויזיה

צלילי לילה (הערב, שעה 21.45) מוסיקת לילה זעירה, מאת מוצארט. מנגנת התזמורת הפילהרמונית מווינה בניצוח ג'ורג' סל.

בחמת זעם (הערב, שעה 22.00) סרט טלוויזיה שהופק בשנת 1971 על אדם המאשם ברצח ועל מאמציהם של שני עורכי הדין שלו להצילו. עם רון הווארד, ג'יימס סטיוארט, לי קוב פרדין ועוד. במאי: דון סילור.

איירונסייד (שבת, 21.00). ל־חסידים המושבעים.

קולנוע

תל־אביב. הדון המת (חן), כך היינו (מוגרבי), אהבת החיים (פאר), אין עשן ללא אש (צפון), רבי יעקב (תל־אביב).

ירושלים. אין עשן ללא אש (אורגיל), בנבות (ארנון) התפוז ה־מיכני (ירושלים), הערפדים (סמ־דר).

חיפה: כך היינו (אורה), פים ומילי (אורלי), אהבת החיים (פאר).

רדיו

קונצרט ליל שבת (רשת א', הערב, שעה 21.05) עומד כולו בסי־מן איטליה: יצירות מאת מנדלסון (סימפוניה מספר 4, „האיטלקית", ב־ניצוח ליאונרד ברנשטיין), ברליוז („הארולד באיטליה") וצ'ייקובסקי („קפריצ'יו איטלקי"), בניצוח סטנ־לי בלק.

מנגנים (גלי צה"ל, הערב, 17.05) החיים בבית משותף בתל־אביב, בו מתגוררות עשרות משפחות. הידי־דות, האיבות, הרכילות וכל ה־שאר. עורכים יוסי ישראלי וציפי־גון. (שידור חוזר).

פאפא מוריס (גלי צה"ל, שבת, שעה 12.50) תוכנית על מוריס ש־בלייה, הזמר הצרפתי הנודע שנפטר לפני שנים אחדות. בתוכנית ישובצו שיריו המפורסמים של שבליה. ערך וביים מיכאל אוהד. צבאית (שעה 18.05) החלק השני של התוכנית „אמריקה", על־פי ספ־רו של פרנץ קפקא. ביים יורם פו־רת. מוסיקה: שלמה גרוניך.

פרטים על קונצרטים ומופעי ב־דור, בלוח המתפרסם במוסף השבו־עי.

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

נתניה סומכת על חדרה ובית"ר ת"א

תארח את הפועל חיפה, בתקווה שמכבי ת"א וכפר־סבא יפסידו נקודות במשחקי חוץ * דרבי ירושלמי * מכבי חיפה — הפועל ת"א בקרב תחתית גורלי

ליגה לאומית

מאת סופר „ספורט הארץ"

שבעה מחזורים לפני סיום העונה, ביתרון של 3 נקודות בפיסגה, עשוי מכבי נתניה לעשות מחר במגרשו צעד נוסף לזכיה בכתר אליפות ה־ליגה הלאומית בכדורגל — אם ינצל את העובדה, ששני יריביו העיקריים יהיו מעורבים במשחקי־חוץ.

לעיני קהל אוהדיה, חייבת לכאורה נתניה לגבור על הקבוצה הבלתי־יציבה של הפועל חיפה, שהנחילה למוליכה את הפסדה הראשון בראש־שית העונה (1:2). גם 31 השע־רים, שספגו עד כה החיפאים, מרמ־זים על „חיים קלים" לחלוצי נתניה.

שתי הקבוצות הדולקות אחרי נ־תניה מודעות, כמובן, לאפשרות של הגדלת הפער, וכיוון שאין יכולה לצפות להפתעה במגרשו של היריב הבכיר — יהיה עליהן להשיג את המאכסימום מצדן. מכבי תל־אביב יופיע בחדרה, מול קבוצת התחתית לא מסוכנת בבי־ביתה, אבל עיקשת מאד כחשש להתדרדרות מהמקום ה־12. כפר־סבא תתמודד עם בית"ר תל־אביב במשחק המרכזי בבלומ־פילד (ב־3.30). איצטדיון זה האיר באחרונה פני לשלישי בדירוג, אך ספק אם היריב הביתיירי יקל עליו את המלאכה, מפני שהוא מצוי ב־עמדת זינוק טובה מהמקום השביעי כלפי מעלה.

ההזדמנות האחרונה

כאחר שליותר המשחקים לא תהיה השלכה ישירה על המירוץ לאלי־פות, יהיה ענין ביותר בנעשה ב־תחתית, וכמובן — בעיקר בעימות היסוד שבין שני האחרונים, בו יא־רח מכבי חיפה את הפועל תל־אביב. שתי הקבוצות שרויות במשבר ממו־שך, וכיוון שלגבי חיפה תהיה זו כמ־עט ההזדמנות האחרונה לצמצם את הפיגור, עלול המפגש להחמיר מאד את מצבם של התל־אביבים הגבו־כים וחסרי האונים.

נסיון בריחה מאיזור המיבחנים יהיה גם בקטמון, שם יארח הפועל את בית"ר בדרבי ירושלמי, שיהיה מן הסתם שקול יותר מאשר קודמו (5 : 1 לבית"ר). באותה שעה ינסה האלוף, הכח רמת־גן, לבלום את הנופה של באר־שבע, ואם לא יצ־צה גם הפעם בגבעתיים — אחרי סידרה ארוכה של אכזבות — עלול הדבר לעלות לו באבדן מקומו ה־13.

מכבי יפו יארח את הפועל פתח־תקוה ב...פתח־תקוה (בגלל שיפוץ מגרשו), ועקב אבדן יתרון הביתיות צפוי ליפואים מאבק שקול. הוא ה־דין בהתמודדות בין מכבי פתח־תקוה לבני־יהודה (ב־1.30 בבלומ־פילד), שיעצו מאמץ מוגבר לנצל את חולשת היריב, אשר הובס לפני שבוע 5 : 0 בבאר־שבע.

ליברפול — ניוקאסל מחר בגמר הגביע האנגלי

כדורגל

לונדון 2 (ע"ר). במשחק הגמר ה־93 על הגביע האנגלי בכדורגל יהיה בשבת. שתי הקבוצות המאחרות שהגיעו למפגש זה הן ליברפול וניו־קאסל. משחק הגמר על הגביע ה־אנגלי כמהה כפיו הג באי הבריטי. הבי. בי. סי. פותח את הנגינתה באותה שבת בתהגיעה „היום גמר הגביע", ההוד על ידיעה זו כמעט כל היום עד לצהרה המשחק בשעה 3 לפי שעון הקיץ בבריטניה (4 לפי שעון ישראל). [illegible]

[illegible]

[illegible]

ליגות הנמוכות כמו אגדון, סקנטרופ, הנקסטר וקרליל, בטרם עלו לשלב המופי.

האם תהיה זו זכיה שביעית לניו־קאסל, או שניה לליברפול?

מכבי ת"א — בחיפה הפועל ר"ג — בגבת

דרבי בירושלים * דרבי נשים בתל־אביב

כדורסל

מאת סופר „ספורט הארץ"

משחקי החוץ של שתי הקבוצות המוליכות את הטבלה, יעמדו במוקד המחזור העשירי בליגה הלאומית ב־כדורסל. האלוף מכבי תל־אביב, יתמודד בחיפה עם הפועל המקומי ו־אילו הפועל רמת־גן ישחק בגבת עם הפועל גבת/יגור.

מכבי תל־אביב מוליך את הטבלה ללא הפסד ואילו הפועל רמת־גן מדורג שני עם הפסד יחיד. אם נקח בחשבון שביום שלישי יתמודדו שתי הקבוצות, הרי שבעניין יהיה לעקוב אחרי היריבי המוליכות במשחקי ה־חוץ.

בירושלים יהיה הדרבי מסקרן בין הפועל לבית"ר. [illegible]

[illegible]

פתיחת עונת השחיה

פתיחת עונת השחיה תהיה כחד־ביב התחרויות: בכפר המכבי בהוד־רית איזודיה שתחל ב־3.30 אחה"צ ובקיבוץ גבולות בתחרות לבני נו־ער שתחל ב־3 אחה"צ.

משחקי בית מבטיחים לשעריים ולעכו

בבית־שמש ובטבריה ינסו מרמורק ושמשון להבסס במקום השני

ליגה א'

מאת סופר „ספורט הארץ"

יהיו אשר יהיו תוצאות משחקי המחזור ה־24 בשני מחוזות ליגת ה־מישנה — דומה שאין דבר ברור יו־תר מן העובדה שארבעה המובי־לים בשני המחוזות לא יאבדו מהר את הבכורה.

השביל הדרומי, מכבי שעריים, לא רק שהוא נהנה מיתרון 5 נקו־דות אלא שיהנה מחר גם ממשחק־ביתי נגד הפועל רמלה (מדורג 7) שאין לו סיכויים לערער את יתרון מארוזי. הפועל מרמורק (2) ייצא למיפגש־חוץ עם הפועל בבית־שמש (14) ואילו הפועל יהוד (3) יוצא לרמת־עמידר להתמודד שם עם בני (11).

שמשון בטבריה

גם בצפון יהנה המוביל הפועל עכו ממשחק ביתי (נגד הפועל נהריה, המדורג 12) בעוד שני ה־דולקים אחריו ייצאו למשחקי חוץ. שמשון תל־אביב (2) יתארח אצל הפועל טבריה (4) שעדיין לא איבד תקווה להפוס את אחד משני המקומות הראשונים; ואילו הפועל רמת־גן (3) יצא לקרית־אתא, להתמודד שם עם הפועל (10). רמת־גנים סיכוי קטן לעלות לשני, אפילו ינצחו בקרית־אתא, שמשון יפסיד בטבריה, זאת בפער של 7 שערים.

יתר משחקי מחוז הצפון: מכבי הרצליה — בית"ר נתניה, הפועל רת־הכרמל — הפועל נתניה, הפועל צפת — הפועל נהריה, הפועל נצרת — הפועל מגדל־העמק, הפועל קרית־שמונה — הפועל [illegible].

אכזבה נוספת בברזיל: רק 0:0 עם אוסטריה

ידידות

ריו, 2 (ע"ר). אלופה העולם ב־כדורגל, נבחרת ברזיל, אינה מצלי־חה לפצח את הגנות יריבותיה מה־יבשת האירופית. גם משחקה השני תוך שבוע, שהפעם נערך בסאו־פאולו, נגד אוסטריה הוכרע בתוצאה 0:0.

לאחר המשחק הקודם, נגד יוון, שנסתיים בתיקו־אפס, כעגו הפרש־נים שרק עמידתו האיתנה של השוער היוותי מנעה שערים לזכות אלופת העולם.

יותר מ־80 אלף צופים שוב הת־אכזבו מרה מיכולתה הדלה של נב־חרת ברזיל שאינה מצליחה לחזור לגדולתה מימי פלה, טוסטאו וגר־זון, אשר לא יופיעו במשחקי הגביע העולמי בחורף במערב גרמניה (יש בברזיל המאמינים שייתכן שגרזון אכמנ ישחק בגרמניה, אך הסיכויים לכך קלושים).

המשחק הבא של נבחרת ברזיל יהיה ביום א. (מחרתיים) באיצטדיון המארקאנה, נגד נבחרה חלשה נוס־פת — אירלנד הצפונית.

גרמניה — שוואדיה 1:2

האמבורג, 2 (ע"ר). חולצה של ברוסיה מנשנגלאדבאך, יופ היינקס, שנכנס למשחק כמחליף, כבש את שני השערים לזכות מערב גרמניה תוך 7 דקות והעניק בכך נצחון 0:2 על שוואדיה במשחק ההכנה האחרון לגביע העולמי שיהיה כאן.

מע. גרמניה גברה 1:2 על שוואדיה בהאמבורג

היינקס החליף את ארווין קרמר במחצית הראשונה והבקיע את שער הראשון בדקה ה־50. כעבר שני ה־כעבור 7 דקות.

לגרמנים התעקבו הזדכויות פות להבקעת שערים, על־ידי בר־בילר ופרנץ בקנבאואר. האהרון כדור שנגע במשקוף. בבשוק שוהף הקשר גינכר נגד כראל רייד לאחר הקופת הידידות אך מהגבהרת.

מירוץ אופניים

מירוץ אופניים לנוער 80 בטבעת שלב ב' של אליפות ה־אל לבוגרים ולנוער יחל בוקר בבוקר בצומת הסדרים ברמלה.

תחרות דואר בקליעה

תחרות קליעה בינה אורך שוואדיה, באמצעות הדואר, מחר ב־9 בבוקר במטווח הפועל תל־אביב.

שיוט

שיוט השמינית, בשבט גב מפות הפועל לפורצייה (גבי 470 „פיד", יהיה מחר ב־9 בבוקר בשדיה.

האבקות בקרית־שלום

מירוץ האבקות לבוגרים בבית הספר [illegible] יהיה מחר ב־10 בבוקר [illegible].

שיטת אקרומית מאפשרת ניצול מירבי של השטח במלואו ללא הגבלות גובה עד לתקרה.
התיעצו עם מירומית-
המומחים והיצרנים המובילים בראש בשטח אחסון ושינוע בארץ
מירומית מפעלי מתכת אשקלון בע"מ,
משרד ראשי: רח' מונטיפיורי 44, תל־אביב טל. 611481(03)
אזור הצפון: רח' שבתאי לוי, 9, חיפה, טל. 642788(04)

אסקר בע"מ
מפעלי צבעים אספלטים ותעשיות כימיות
ת. ד. 16 חיפה
מודיע לציבור לקוחותיו שהחל מהיום, 3.5.74, שעה 13.00, יהיה מספר הטלפון החדש בבית החרושת:
04-912161
המספר: 04-713261 נשאר ללא שינוי.

חיפוש לא מעניין

„לאן נעלם דניאל וקס ?", גורדון, ת"א

קולנוע

מאת יוסף שריק

זכ־פיפ ישראלי (ליאור ייני) מגיע לארצות־הברית, עם אשתו האוסטרלית, כדי להתראות עם חבריה־ללימודים לשעבר, ובייחוד — עם דניאל וקס. [illegible]

מיהו דניאל וקס? [illegible] אברהם הפבר, האמריקאי, שאל אותו, ואב־רהם הפבר, הבמאי, הגיש אותו — [illegible]. „מיהו דניאל וקס, איפה הוא דניאל וקס ?" [illegible]

לרוע מזלו, הוכשל אברהם הפבר על ידי עצם פיקוחו. הוא נתן את התפקיד של דניאל וקס לאבנר ח־ן. [illegible]

[illegible]

החיפוש

אברהם הפבר — אדם אינטליגנטי היודע ספר — חייב להבין שהחיפוש [illegible]

[illegible]

דירה בחיפה מתוכננת למענך!
אנו בונים דירות בנות 4 חדרים ברחוב אלנבי.

- שלושה כווני אויר
- פתוח לנוף הים והכרמל
- פנת אוכל מוארת
- טלפון פנימי לבקרת הכניסה לבנין
- מכבסה אוטומטית בכל מבנה
- חניות פתוחות ומקורות למכוניות
- מדשאות ושטחים מרוצפים
- משכנתא בלתי צמודה עד 30.000 ל"י

אבני-רום
חברה הנדסית לעבודות בנין ופתוח בע"מ
חיפה, רחוב הנמל 48, ת.ד. 1541 טל. 664456